

Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica

DECRET 12/2023, de 10 de febrer, del Consell, pel qual es declaren zones especials de conservació (ZEC) els llocs d'importància comunitària (LIC) Llacuna de Salinas, Saler i Cabecicos de Villena, Maigmo i Serres de la Foia de Castalla, Arenal de Petrer, Serra de Salinas, i s'aprova la norma de gestió d'aquests ZEC i de les zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) Serra de Salinas, Maigmo i Serres de la Foia de Castalla, Riu Montnegre i Cabeçó d'Or i la Grana. [2023/1444]

Preàmbul

Natura 2000 és una xarxa ecològica europea a la qual han de contribuir tots els estats membres de la Unió Europea aportant els espais que presenten mostres importants dels hàbitats naturals i hàbitats d'espècies que s'han considerat rellevants, en un context europeu, per diverses raons. L'objectiu final de la Xarxa Natura 2000 és contribuir al fet que aquestes mostres de la biodiversitat assolisquen o mantinguen un estat de conservació favorable en tot el territori de la Unió. Els espais que conformen aquesta xarxa són les zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA), els llocs d'importància comunitària (LIC) i les zones especials de conservació (ZEC).

El Consell, en l'Acord de 10 de juliol de 2001, va aprovar la llista i la delimitació dels llocs d'importància comunitària (LIC) que havien de ser proposats a la Comissió Europea com a contribució a la constitució de la Xarxa Ecològica Europea Natura 2000, creada per la Directiva 92/43/CEE, del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestres. Aquesta llista incloïa els espais de Llacuna de Salinas (ES5212006), Saler i Cabecicos de Villena (ES5212007), Maigmo i Serres de la Foia de Castalla (ES5212008), Arenal de Petrer (ES5212010) i Serra de Salinas (ES5213039). La inclusió d'aquests espais en la Xarxa Natura 2000 es va confirmar posteriorment amb la Decisió de la Comissió Europea de 19 de juliol de 2006, per la qual s'adopta, de conformitat amb la Directiva 92/43/CEE, del Consell, la Llista de llocs d'importància comunitària de la regió biogeogràfica mediterrània (notificada amb el número C (2006) 3261).

Posteriorment, l'Acord de 5 de juny de 2009, del Consell, d'ampliació de la Xarxa de Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) de la Comunitat Valenciana, va declarar zona d'especial protecció per a les aus (ZEPA) els espais Serra de Salinas (ES0000457), Maigmo i Serres de la Foia de Castalla (ES0000458), Riu Montnegre (ES0000460) i Cabeçó d'Or i la Grana (ES0000463), de conformitat amb el que s'estableix en la Directiva 79/409/CEE, relativa a la conservació de les aus silvestres, hui substituïda per la versió codificada, això és, per la Directiva 2009/147/CE, del Parlament i del Consell, de 30 de novembre de 2009, relativa a la conservació de les aus silvestres (versió codificada).

Els esmentats llocs d'importància comunitària s'han de declarar zones especials de conservació (ZEC), de conformitat amb el que estableixen l'article 4.4 de la Directiva 92/43/CEE i l'article 43.3 de la Llei bàsica estatal 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, així com l'article 29 bis 4 de la Llei 11/1994, de 27 de desembre, de la Generalitat, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana. Aquesta declaració ha d'anar acompanyada de l'aprovació de les mesures de conservació que siguen necessàries per a respondre a les exigències ecològiques dels hàbitats i les espècies que van motivar la inclusió d'aquests llocs en la Xarxa Natura 2000, perquè així s'ha establert en l'article 6.1 de la Directiva 92/43/CEE. De la mateixa manera, la Directiva d'aus silvestres també exigeix que en les ZEPA s'establisquen mesures de conservació dels hàbitats de les espècies que n'han motivat la declaració a fi de procurar-ne la supervivència i la reproducció. Les dues exigències s'han recollit en la legislació estatal, en concret en els articles 43.3 i 44 de la Llei 42/2007 i, també en la legislació autonòmica, això és, en els articles 14 *quater* 1.a i 29 bis 4 de la Llei 11/1994, de 27 de desembre. Del que s'estableix en la llei valenciana, es des-

Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica

DECRETO 12/2023, de 10 de febrero, del Consell por el que se declaran como zonas especiales de conservación (ZEC) los lugares de importancia comunitaria (LIC) Laguna de Salinas, Salero y Cabecicos de Villena, Maigmo i Serres de la Foia de Castalla, Arenal de Petrer, Sierra de Salinas, y se aprueba la norma de gestión de tales ZEC y de las zonas de especial protección para las aves (ZEPA) Sierra de Salinas, Maigmo i Serres de la Foia de Castalla, Riu Montnegre y Cabeçó d'Or i la Grana. [2023/1444]

Preàmbulo

Natura 2000 es una red ecológica europea a la que deben contribuir todos los Estados miembros de la Unión Europea aportando aquellos espacios que presenten importantes muestras de aquellos hábitats naturales y hábitats de especies que han sido considerados relevantes, en un contexto europeo, por diversas razones. El objetivo final de la Red Natura 2000 es contribuir a que tales muestras de la biodiversidad alcancen o mantengan un estado de conservación favorable en todo el territorio de la Unión. Los espacios que conforman esta Red son las Zonas de Especial Protección para las Aves (ZEPA), los Lugares de Importancia Comunitaria (LIC) y las Zonas Especiales de Conservación (ZEC).

El Consell, en su Acuerdo de 10 de julio de 2001, aprobó la lista y la delimitación de los Lugares de Importancia Comunitaria (LIC) que debían ser propuestos a la Comisión Europea como contribución a la constitución de la Red Ecológica Europea Natura 2000, creada por la Directiva 92/43/CEE del Consejo, de 21 de mayo de 1992, relativa a la conservación de los hábitats naturales y de la fauna y flora silvestres. Dicha lista incluía los espacios de Laguna de Salinas (ES5212006), Salero y Cabecicos de Villena (ES5212007), Maigmo i Serres de la Foia de Castalla (ES5212008), Arenal de Petrer (ES5212010) y Sierra de Salinas (ES5213039). La inclusión de estos espacios en la Red Natura 2000 se vio confirmada posteriormente con la Decisión de la Comisión Europea de 19 de julio de 2006, por la que se adopta, de conformidad con la Directiva 92/43/CEE del Consejo, la lista de Lugares de Importancia Comunitaria de la región biogeográfica mediterránea [notificada con el número C (2006) 3261].

Posteriormente, el Acuerdo de 5 de junio de 2009, del Consell, de ampliación de la Red de Zonas de Especial Protección para las Aves (ZEPA) de la Comunitat Valenciana declaró como Zona de Especial Protección para las Aves (ZEPA) los espacios Sierra de Salinas (ES0000457), Maigmo i Serres de la Foia de Castalla (ES0000458), Riu Montnegre» (ES0000460) y Cabeçó d'Or i la Grana (ES0000463) de conformidad con lo establecido en la Directiva 79/409/CEE relativa a la conservación de las Aves Silvestres, hoy substituida por su versión codificada, esto es, por la Directiva 2009/147/CE del Parlamento y del Consejo, de 30 de noviembre de 2009, relativa a la conservación de las aves silvestres (versión codificada).

Los mencionados Lugares de Importancia Comunitaria deben ser declarados como Zonas Especiales de Conservación (ZEC), de conformidad con lo establecido en el artículo 4.4 de la Directiva 92/43/CEE y en el artículo 43.3 de la Ley básica estatal 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad, así como en el artículo 29 bis 4 de la Ley 11/1994, de 27 de diciembre, de la Generalitat, de Espacios Naturales Protegidos de la Comunitat Valenciana. Dicha declaración debe ir acompañada de la aprobación de las medidas de conservación que sean necesarias para responder a las exigencias ecológicas de los hábitats y las especies que motivaron la inclusión de estos lugares en la Red Natura 2000, pues así se ha establecido en el artículo 6.1 de la Directiva 92/43/CEE. De igual modo, la Directiva de Aves Silvestres también exige que en las ZEPA se establezcan medidas de conservación de los hábitats de las especies que han motivado su declaración al objeto de procurar su supervivencia y su reproducción. Ambas exigencias han sido recogidas en la legislación estatal, en concreto en los artículos 43.3 y 44 de la Ley 42/2007 y, también en la legislación autonómica, esto es, en los artículos 14 *quater* 1.a) y 29 bis 4 de la Ley 11/1994, de 27

prén que aquestes mesures de conservació han d'estar integrades en les denominades normes de gestió, les quals són equivalents als plans o els instruments de gestió esmentats en l'article 46.1 de la Llei 42/2007. Aquestes normes de gestió han de recollir també les mesures necessàries per a evitar la deterioració dels hàbitats i les alteracions de les espècies que hagen motivat la inclusió d'aquests espais en la Xarxa Natura 2000.

Aquest decret, doncs, declara ZEC els LIC esmentats i aprova la norma de gestió que regirà en aquestes ZEC, així com en la ZEPA. Aquesta norma de gestió s'ha dissenyat tenint en compte les exigències que s'estableixen respecte del seu contingut tant en la Llei 42/2007 (art. 45.1) com en la Llei 11/1994 (article 47 *ter*). Tot això a l'empara de l'article 50.6 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, que estableix la competència de la Generalitat per al desplegament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat en matèria de medi ambient i per a dictar mesures addicionals de protecció.

Aquest decret és coherent amb els principis de bona regulació que estableix l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. En virtut dels principis de necessitat i eficàcia, aquest decret es justifica per raons d'interès general, com ara la protecció del medi ambient i del patrimoni natural de la Comunitat Valenciana, i més concretament la conservació dels hàbitats naturals i de la flora i la fauna silvestre, així com l'adopció de mesures de conservació que eviten la deterioració dels hàbitats i les alteracions de les espècies d'aquests espais que van motivar la seua inclusió en la Xarxa Natura 2000; així mateix, es considera que les disposicions que preveu el text normatiu i les actuacions que contenen les denominades normes de gestió són proporcionals als fins perseguits. Finalment, aquesta norma no estableix cap càrrega administrativa afegida, derivada de la seua aplicació.

D'altra banda, i en virtut del principi de seguretat jurídica, la norma projectada és coherent amb la normativa comunitària esmentada, això és, la Directiva 92/43/CEE i la Directiva 2009/147/CE; amb la normativa estatal, constituïda per la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, i amb la normativa autonòmica, constituïda bàsicament per la Llei 11/1994, de 27 de desembre, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana.

Quant al principi de transparència exigint en l'article 129.5 de la Llei 39/2015, en el procés d'elaboració d'aquest decret es va atorgar una importància especial al període de participació pública mitjançant l'exposició pública del projecte normatiu, audiència a les persones i els col·lectius interessats, així com a les corporacions locals afectades, i destaca la posada a la disposició de la ciutadania en la pàgina web de la Conselleria de la versió preliminar del projecte de decret, de l'estudi ambiental i territorial estratègic, del pla de participació pública i de la seua memòria tècnica. Així mateix, s'ha obtingut l'informe preceptiu de l'Advocacia de la Generalitat.

Per tot això, complits els tràmits legals i procedimentals que preveu l'article 43 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, de la Generalitat, del Consell, en el Decret 24/2009, de 13 de febrer, del Consell, sobre la forma, l'estructura i el procediment d'elaboració dels projectes normatius de la Generalitat, entre aquests l'exposició pública i l'audiència interessades i l'article 29 *ter* de la Llei 11/1994, de 27 de desembre, a proposta de la consellera d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, sotmés al coneixement i l'informe del Consell Assessor i de Participació del Medi Ambient; obtingut l'informe preceptiu de l'Advocacia de la Generalitat i conforme amb el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, amb la deliberació prèvia del Consell, en la reunió del dia 10 de febrer de 2023

DECRETE

Article 1. Objecte. Declaració de les zones especials de conservació, àmbit territorial i valors que motiven les seues declaracions

1. És objecte del present decret declarar com a zones especials de conservació els llocs d'importància comunitària Llacuna de Salinas (ES5212006), Saler i Cabecicos de Villena (ES5212007), Maigmo i Serres de la Foia de Castalla (ES5212008), Arenal de Petrer (ES5212010) i

de diciembre. De lo establecido en la ley valenciana se desprende que dichas medidas de conservación deben contenerse en las denominadas «normas de gestión», las cuales son equivalentes a los «planes o instrumentos de gestión» mencionados en el artículo 46.1 de la Ley 42/2007. Dichas normas de gestión deben recoger también las medidas necesarias para evitar el deterioro de los hábitats y las alteraciones de las especies que motivaron la inclusión en la Red Natura 2000 de estos espacios.

El presente Decreto procede, pues, a declarar como ZEC los LIC mencionados y a aprobar la norma de gestión que regirá en estas ZEC, así como en la ZEPA. Dicha norma de gestión se ha diseñado teniendo en cuenta las exigencias que respecto a su contenido se establecen tanto en la Ley 42/2007 (art. 45.1) como en la Ley 11/1994 (art. 47 *ter*). Todo ello al amparo del artículo 50.6 del Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, que establece la competencia de la Generalitat para el desarrollo legislativo y ejecución de la legislación básica del Estado en materia de medio ambiente y para dictar medidas adicionales de protección.

Este Decreto es coherente con los principios de buena regulación establecidos en el artículo 129 de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas. En virtud de los principios de necesidad y eficacia, este decreto se justifica por razones de interés general, como son la protección del medio ambiente y del patrimonio natural de la Comunitat Valenciana, y más concretamente la conservación de los hábitats naturales y de la fauna y flora silvestre así como la adopción de medidas de conservación que eviten el deterioro de los hábitats y las alteraciones de las especies de estos espacios que motivaron su inclusión en la Red Natura 2000; así mismo, se considera que las disposiciones contempladas en el texto normativo y las actuaciones contenidas en las denominadas «normas de gestión» son proporcionales a los fines perseguidos. Por último, esta norma no establece ninguna carga administrativa añadida, derivada de su aplicación.

Por otra parte, y en virtud del principio de seguridad jurídica, la norma proyectada es coherente con la normativa comunitaria precitada, esto es la Directiva 92/43/CEE y la Directiva 2009/147/CE; con la normativa estatal, constituïda por la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del patrimonio natural y de la biodiversidad y con la normativa autonómica constituïda bàsicament per la Ley 11/1994, de 27 de diciembre, de espacios naturales protegidos de la Comunitat Valenciana.

Respecto al principio de transparencia exigido en el artículo 129.5 de la Ley 39/2015, en el proceso de elaboración de este Decreto se dio una especial importancia al periodo de participación pública mediante la exposición pública del proyecto normativo, audiencia a las personas y colectivos interesados así como a las corporaciones locales afectadas, destacando la puesta a disposición de la ciudadanía en la página web de la Conselleria, de la versión preliminar del proyecto de Decreto, del estudio ambiental y territorial estratégico, del plan de participación pública y de su memoria técnica. Asimismo, se ha obtenido el informe preceptivo de la Abogacía de la Generalitat.

Por cuanto antecede, cumplidos los trámites legales y procedimentales previstos en el artículo 43 de la Ley 5/1983, de 30 de diciembre, de la Generalitat, del Consell, en el Decreto 24/2009, de 13 de febrero, del Consell, sobre la forma, la estructura y el procedimiento de elaboración de los proyectos normativos de la Generalitat, entre estos la exposición pública y la audiencia a las personas interesadas, y en el artículo 29 *ter* de la Ley 11/1994, de 27 de diciembre, a propuesta de la consellera de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica, sometido al conocimiento e informe del Consejo Asesor y de Participación del Medio Ambiente; obtenido el informe preceptivo de la Abogacía de la Generalitat y conforme con el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, previa deliberación del Consell, en la reunión del día 10 de febrero de 2023

DECRETO

Artículo 1. Objeto. Declaración de las Zonas Especiales de Conservación, ámbito territorial y valores que motivan sus declaraciones

1. Es objeto del presente Decreto declarar como Zonas Especiales de Conservación los Lugares de Importancia Comunitaria Laguna de Salinas (ES5212006), Salero y Cabecicos de Villena (ES5212007), Maigmo i Serres de la Foia de Castalla (ES5212008), Arenal de Petrer

Serra de Salinas (ES5213039), les delimitacions dels quals es descriuen de manera cartogràfica en l'annex I d'aquest decret, en desenvolupament de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat i la Llei 11/1994, de 27 de desembre, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana.

2. Els hàbitats naturals d'interés comunitari i les espècies d'interés comunitari que en motiven la declaració s'especifiquen en l'annex II d'aquest decret, que conté la fitxa descriptiva de cada zona especial de conservació.

Article 2. Norma de gestió

1. S'aprova la norma de gestió que figura en l'annex V, de les zones especials de conservació Llacuna de Salinas (ES5212006), Saler i Cabecicos de Villena (ES5212007), Maigmo i Serres de la Foia de Castalla (ES5212008), Arenal de Petrer (ES5212010), Serra de Salinas (ES5213039) i de les zones d'especial protecció per a les aus Serra de Salinas (ES0000457), Maigmo i Serres de la Foia de Castalla (ES0000458), Riu Montnegre (ES0000460) i Cabeçó d'Or i la Grana (ES0000463) en els annexos III i IV.

2. L'àmbit territorial de l'esmentada norma de gestió coincideix amb les ZEC i ZEPA indicades en l'article 1 i en l'apartat anterior. Posteriorment podran delimitar-se, si es considera convenient i mitjançant la modificació d'aquest decret, àrees de connectivitat.

3. La vigència de la norma de gestió esmentada és indefinida, sense perjudici que es pugui revisar en qualsevol moment en funció del compliment dels objectius de conservació establits en aquesta.

4. De conformitat amb el que indica l'article 47 *quater* de la Llei 11/1994, de 27 de desembre, la norma de gestió és vinculant tant per a les administracions públiques com per als particulars, i preval sobre el planejament territorial i urbanístic i sobre qualsevol altre instrument sectorial d'ordenació o gestió de recursos naturals.

5. La gestió de les zones especials de conservació i de la zona d'especial protecció per a les aus declarades en aquest decret l'exerciran els serveis de la conselleria competent en matèria de protecció de medi ambient.

6. El règim d'infraccions i sancions relatiu a l'incompliment de les normes d'aplicació directa i el règim d'avaluació de repercussions establits en la norma de gestió serà l'establert en la següent normativa estatal: la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, i la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, així com en la normativa autonòmica que es detalla a continuació: Llei 11/1994, de 27 de desembre, de la Generalitat, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana, i Llei 2/1989, de 3 de març, de la Generalitat, d'impacte ambiental, o les lleis que les substituïsquen.

Article 3. Règim de responsabilitat ambiental

El règim de responsabilitat ambiental pels danys generats pels subjectes responsables a les espècies i els hàbitats que han motivat la declaració de les ZEC i ZEPA serà l'establert en la Llei 26/2007, de 23 d'octubre, de responsabilitat mediambiental, sense perjudici de l'aplicació, si és el cas, de les disposicions que contenen la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat; la Llei 11/1994, de 27 de desembre, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana; la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i la Llei 2/1989, de 3 de març, de la Generalitat Valenciana, d'impacte ambiental, o les lleis que les substituïsquen.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Comunicació a la Comissió Europea

Es faculta la persona titular de la direcció general competent en matèria de Xarxa Natura 2000 per a dur a terme els tràmits necessaris per a remetre el present decret al ministeri competent en matèria de medi ambient, a l'efecte de comunicar-ho a la Comissió Europea, de conformitat amb el que estableix l'article 45 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, de patrimoni natural i de la biodiversitat.

(ES5212010) y Sierra de Salinas (ES5213039), cuyas delimitaciones se describen de forma cartográfica en el anexo I de este decreto, en desarrollo de la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad y la Ley 11/1994, de 27 de diciembre, de Espacios Naturales Protegidos de la Comunitat Valenciana.

2. Los hábitats naturales de interés comunitario y las especies de interés comunitario que motivan su declaración se especifican en el anexo II del presente decreto, que contiene la ficha descriptiva de las zonas especiales de conservación.

Artículo 2. Norma de gestión

1. Se aprueba la norma de gestión que figura en el anexo V, de las Zonas Especiales de Conservación Laguna de Salinas (ES5212006), Salero y Cabecicos de Villena (ES5212007), Maigmo i Serres de la Foia de Castalla (ES5212008), Arenal de Petrer (ES5212010), Sierra de Salinas (ES5213039) y de las Zonas de Especial Protección para las Aves Sierra de Salinas (ES0000457), Maigmo i Serres de la Foia de Castalla (ES0000458), Riu Montnegre (ES0000460) y Cabeçó d'Or i la Grana (ES0000463) en los anexos III y IV.

2. El ámbito territorial de la citada norma de gestión coincide con las ZEC y ZEPA indicadas en el artículo 1 y en el apartado anterior. Posteriormente podrán delimitarse si se considera conveniente y mediante modificación del presente Decreto áreas de conectividad.

3. La vigencia de la citada norma de gestión es indefinida, sin perjuicio de que pueda ser revisada en cualquier momento en función del cumplimiento de los objetivos de conservación establecidos en las mismas.

4. De conformidad con lo indicado en el artículo 47 *quater* de la Ley 11/1994, de 27 de diciembre, la norma de gestión es vinculante tanto para las administraciones públicas como para los particulares, prevaleciendo sobre el planeamiento territorial y urbanístico y sobre cualquier otro instrumento sectorial de ordenación o gestión de recursos naturales.

5. La gestión de las Zonas Especiales de Conservación y de la Zona de Especial Protección para las Aves declaradas en este decreto se ejercerá por los servicios de la Conselleria competente en la materia de protección de medio ambiente.

6. El régimen de infracciones y sanciones relativo al incumplimiento de las normas de aplicación directa y el régimen de evaluación de repercusiones establecidos en la norma de gestión, será el establecido en la siguiente normativa estatal: en la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad y en la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental; así como en la normativa autonómica relacionada a continuación: Ley 11/1994, de 27 de diciembre, de la Generalitat, de Espacios Naturales Protegidos de la Comunitat Valenciana y en la Ley 2/1989, de 3 de marzo, de la Generalitat, de Impacto Ambiental o en las leyes que las sustituyan.

Artículo 3. Régimen de responsabilidad ambiental

El régimen de responsabilidad ambiental por los daños generados por los sujetos responsables a las especies y los hábitats que han motivado la declaración de las ZEC y ZEPA será el establecido en la Ley 26/2007, de 23 de octubre, de Responsabilidad Medioambiental, sin perjuicio de la aplicación, en su caso, de las disposiciones contenidas en la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad, la Ley 11/1994, de 27 de diciembre, de Espacios Naturales Protegidos de la Comunitat Valenciana; en la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental, y en la Ley 2/1989, de 3 de marzo, de la Generalitat Valenciana de Impacto Ambiental, o en las leyes que las sustituyan.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera. Comunicación a la Comisión Europea

Se faculta a la persona titular de la dirección general competente en materia de Red Natura 2000 para llevar a cabo los trámites necesarios para remitir el presente Decreto al ministerio competente en materia de medio ambiente, a efectos de su comunicación a la Comisión Europea, de conformidad con lo establecido en el Artículo 45 de la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, de Patrimonio Natural y de la Biodiversidad.

Segona. Disponibilitat del document tècnic informatiu i justificatiu de la norma de gestió

El document tècnic informatiu i justificatiu de la norma de gestió estarà disponible, per a consultar, en la pàgina web de la conselleria amb competències en matèria de medi ambient.

Tercera. Previsions respecte de la contaminació de sòls

En tot l'àmbit territorial de les ZEC i les ZEPA que són objecte d'aquest decret, serà un objectiu prioritari protegir els ecosistemes a l'efecte d'aplicar el Reial decret 9/2005, de 14 de gener, pel qual s'estableix la relació d'activitats potencialment contaminants del sòl i els criteris i els estàndards per a la declaració de sòls contaminats.

Quarta. Zona de restricció de vol

Ateses les molèsties detectades a aus incloses en l'annex IV de Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, produïdes principalment per sobrevols a baixa altura i a maniobres d'helicòpters, l'òrgan gestor de la Xarxa Natura 2000 de la Comunitat Valenciana sol·licitarà a la Comissió Interministerial entre Defensa i Foment (CIDEFO) l'aprovació com a zona restringida per motius medioambientals l'àrea circumdant a l'embassament de Tibi dins de la Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) Riu Montnegre, a la província d'Alacant. Aquesta sol·licitud es tramitarà d'acord amb el que s'exposa en la disposició transitòria cinquena del Reial decret 1180/2018, de 21 de setembre, pel qual es desenvolupa el Reglament de l'aire i disposicions operatives per als serveis i procediments de navegació aèria. La delimitació d'aquesta àrea, les tipologies d'aeronaus, les altures de vol i altres consideracions objecte de la restricció es detallaran i es justificaran en la corresponent sol·licitud dirigida al CIDEFO.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Derogació normativa

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposen al que disposa aquest decret.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Habilitació normativa

S'autoritza la persona titular de la conselleria amb competències en matèria de medi ambient per a executar i desplegar aquest decret.

Segona. Entrada en vigor

Aquest decret entrarà en vigor l'endemà de publicar-se en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Alacant, 10 de febrer de 2023

El president de la Generalitat
XIMO PUIG I FERRER

La consellera d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica
ISAURA NAVARRO CASILLAS

Segunda. Disponibilidad del documento técnico informativo y justificativo de la norma de gestión

El documento técnico informativo y justificativo de la norma de gestión se encontrará disponible, para su consulta, en la página web de la Conselleria competente en materia de medio ambiente.

Tercera. Previsiones respecto a la contaminación de suelos

En todo el ámbito territorial de las ZEC y ZEPA que son objeto del presente decreto, será objetivo prioritario la protección de los ecosistemas a los efectos de la aplicación del Real decreto 9/2005, de 14 de enero, por el que se establece la relación de actividades potencialmente contaminantes del suelo y los criterios y estándares para la declaración de suelos contaminados.

Cuarta. Zona de restricción de vuelo

Atendiendo a las molestias detectadas a aves incluidas en el anexo IV de Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad, producidas principalmente por sobrevuelos a baja altura y a maniobras de helicópteros, el órgano gestor de la Red Natura 2000 de la Comunitat Valenciana solicitará a la Comisión Interministerial entre Defensa y Fomento (CIDEFO) la aprobación como zona restringida por motivos medioambientales el área circundante al Embassament de Tibi dentro de la Zona de Especial Conservación para las Aves (ZEPA) Riu Montnegre en la provincia de Alicante. Esta solicitud se tramitará conforme lo expuesto en la Disposición transitoria quinta del Real decreto 1180/2018, de 21 de septiembre, por el que se desarrolla el Reglamento del aire y disposiciones operativas para los servicios y procedimientos de navegación aérea. La delimitación de esta área, las tipologías de aeronaves, las alturas de vuelo y otras consideraciones objeto de la restricción serán detalladas y justificadas en la correspondiente solicitud dirigida al CIDEFO.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Única. Derogación normativa

Quedan derogadas cuantas disposiciones de igual o inferior rango se opongan a lo dispuesto en este decreto.

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Habilitación normativa

Se autoriza a la persona titular de la Conselleria con competencias en materia de medio ambiente para la ejecución y desarrollo de este decreto.

Segunda. Entrada en vigor

El presente decreto entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Alicante, 10 de febrero de 2023

El president de la Generalitat
XIMO PUIG I FERRER

La consellera de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica
ISAURA NAVARRO CASILLAS

ANY /AÑO
2020

ZONA ESPECIAL DE CONSERVACIÓN
ZONA ESPECIAL DE CONSERVACIÓN

SALERO Y CABECICOS DE VILLENA

CODI / CÓDIGO
E55212007

FULL / HOJA
01 de 01

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Agricultura,
Desenvolupament Rural,
Emergència Climàtica
i Transició Ecològica

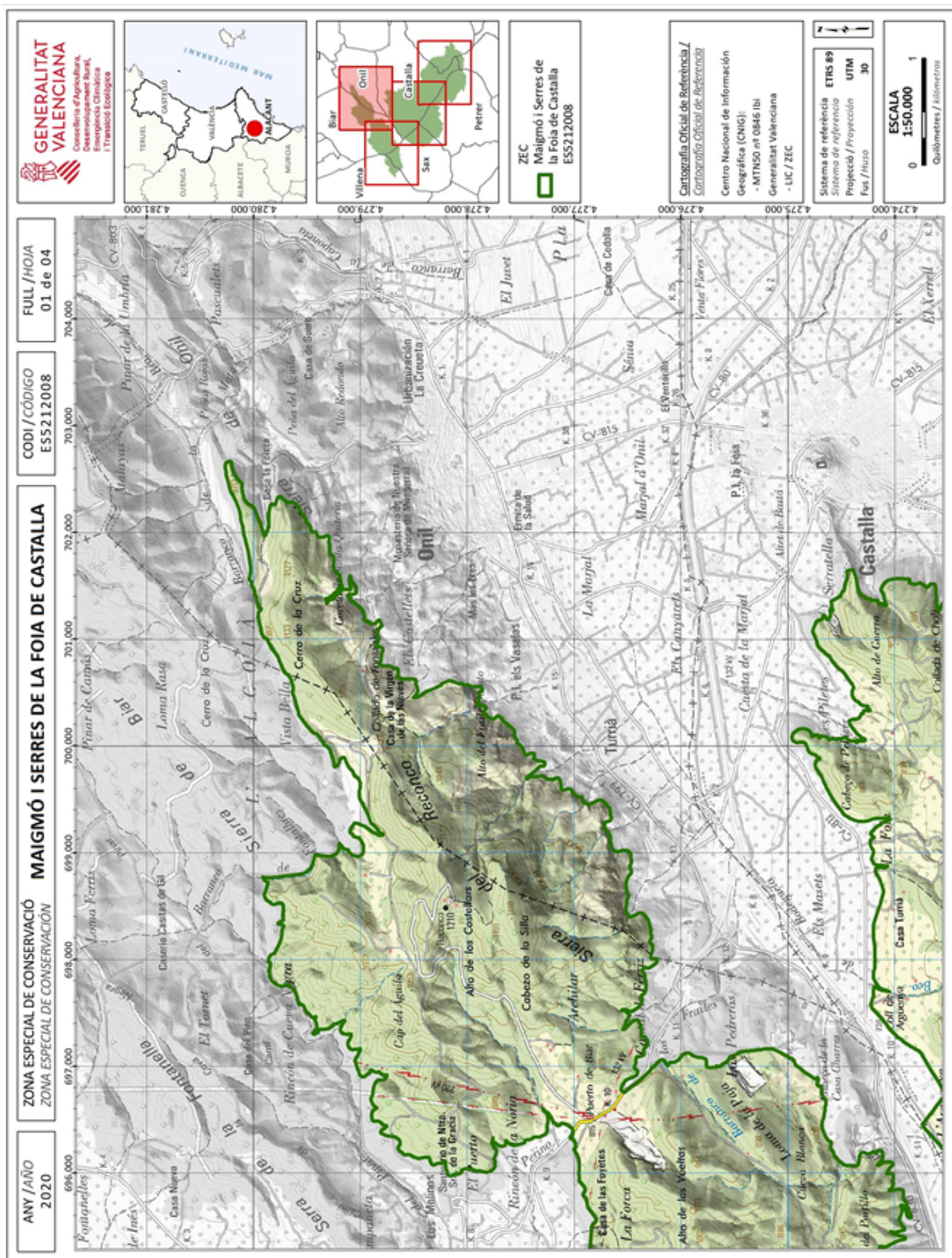
**Cartografia Oficial de Referència /
Cartografía Oficial de Referencia**
Centro Nacional de Información
Geográfica (CNIG):
- MTN50 at 0845 Vecila
Generalitat Valenciana
- LIC / ZEC

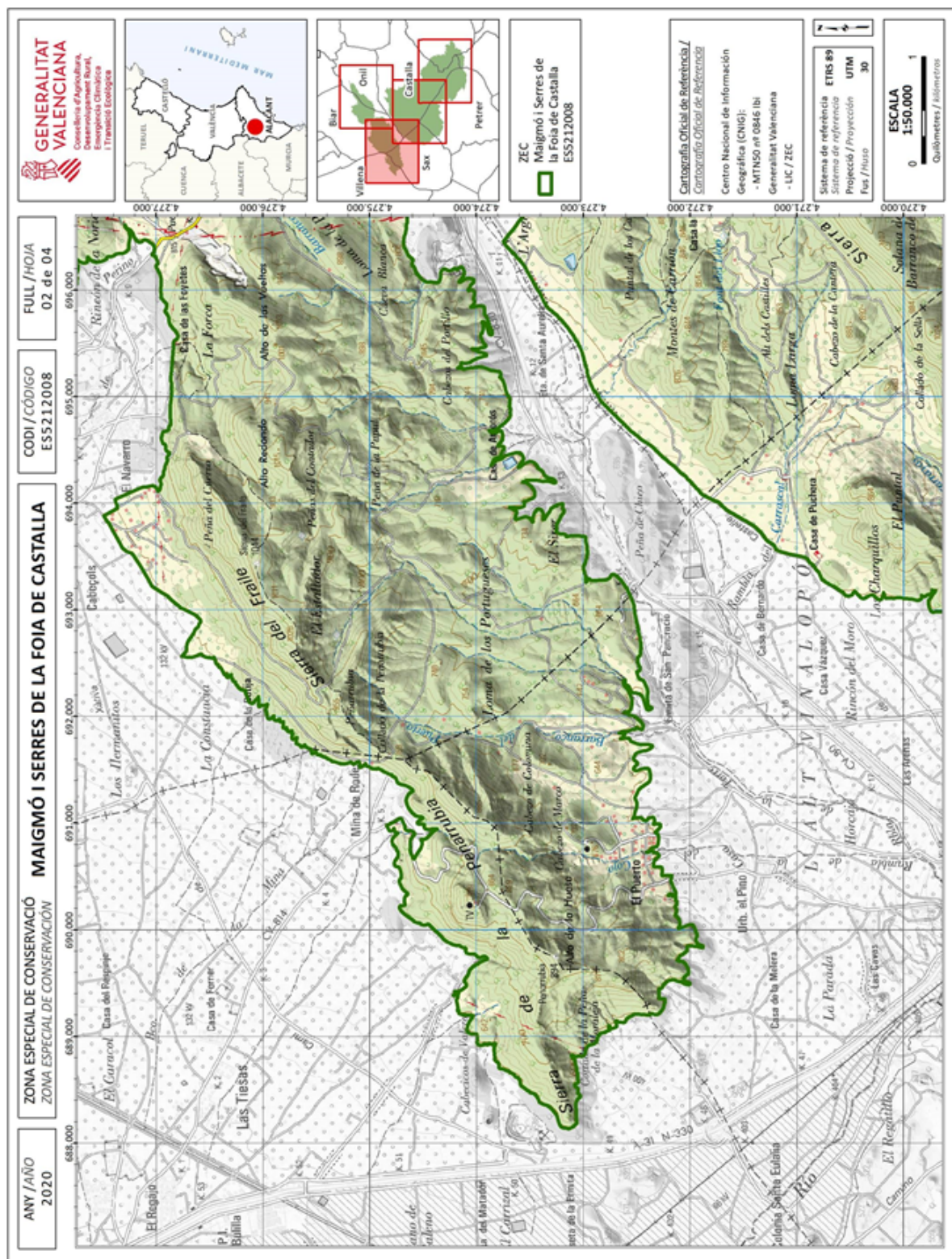
**Sistema de referència
Sistema de referencia**
Projecció / Proyección
UTM
Fus / Huso
30

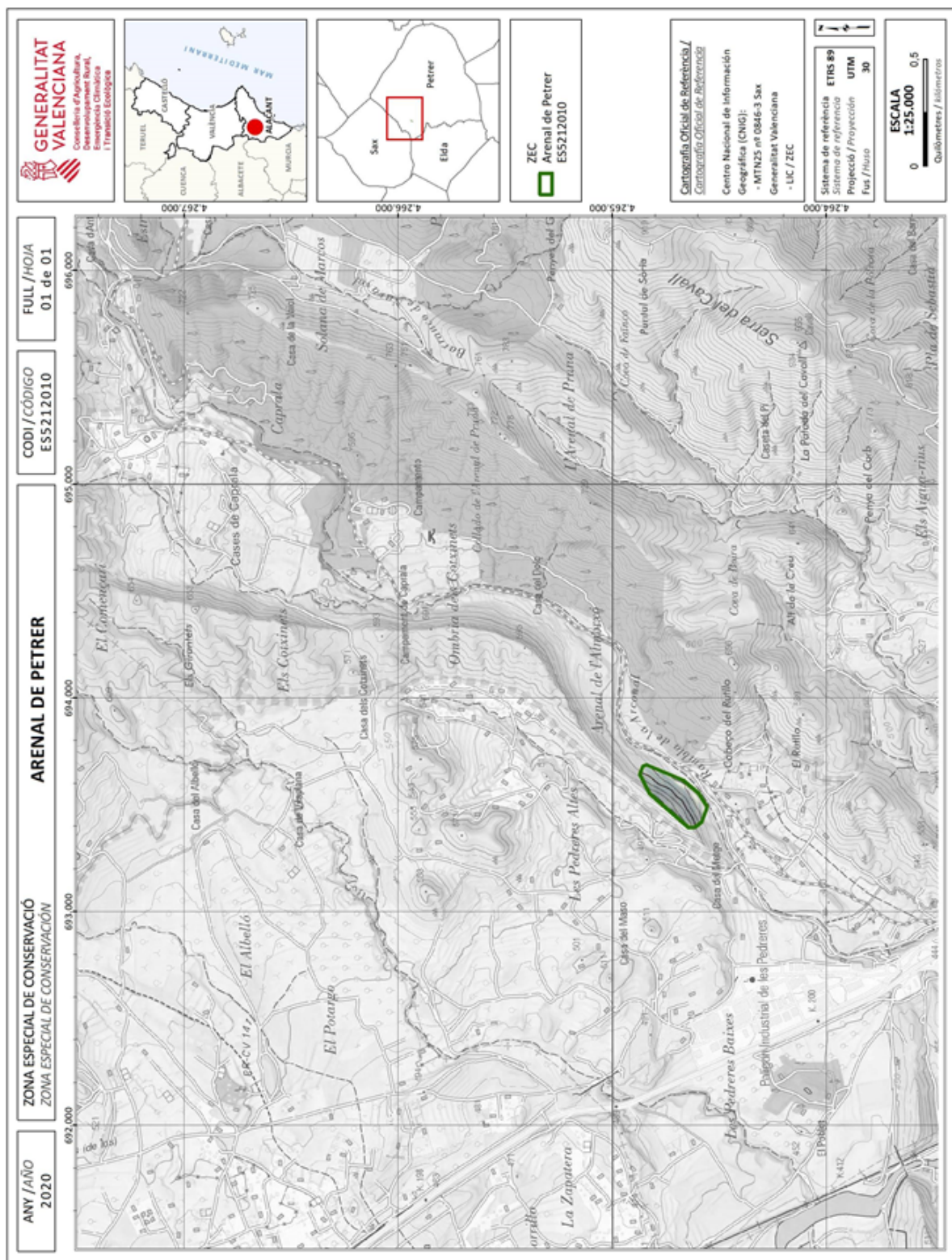
ETSI 89
UTM
Fus / Huso
30

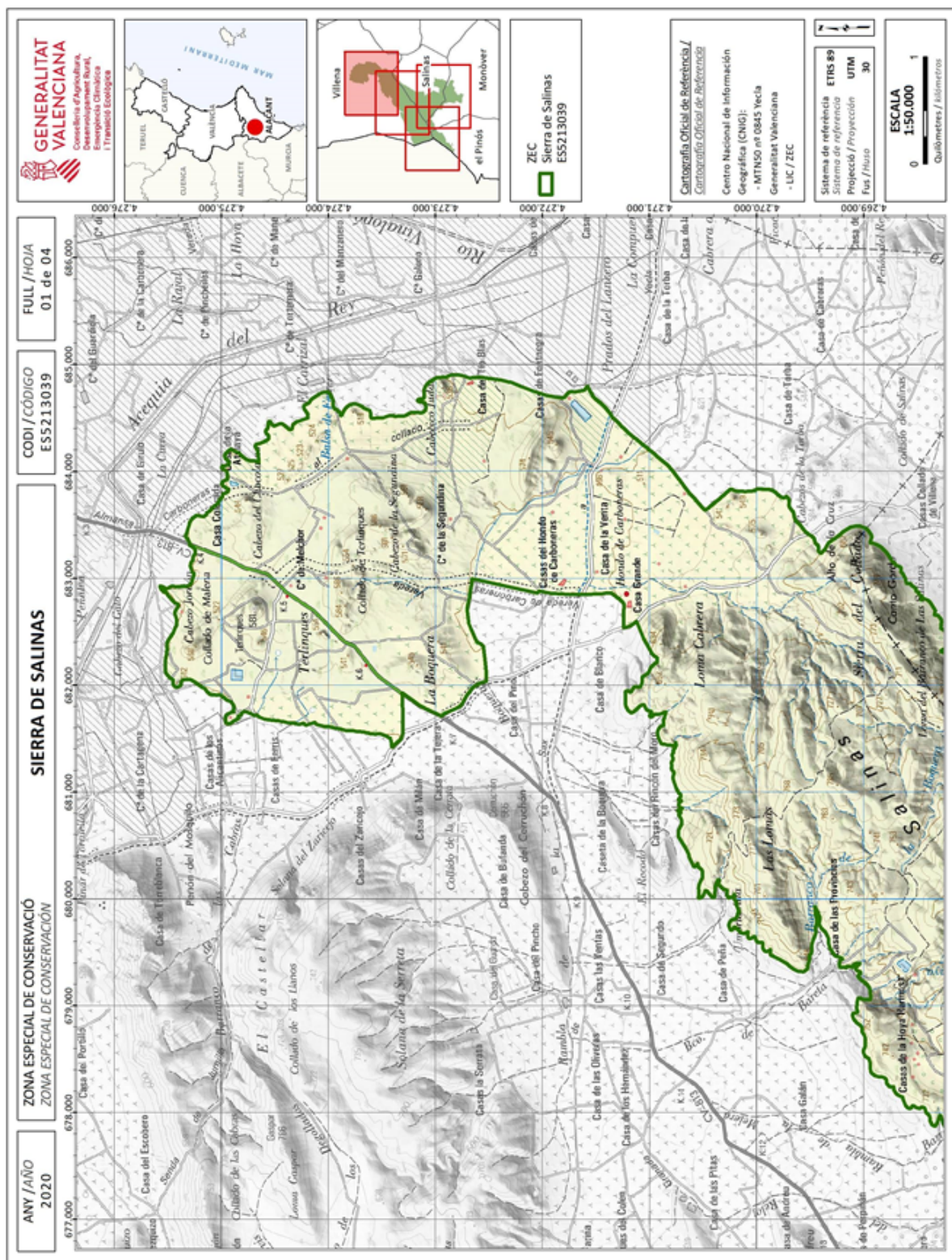
ESCALA
1:50.000
Quilòmetres / Kilómetros

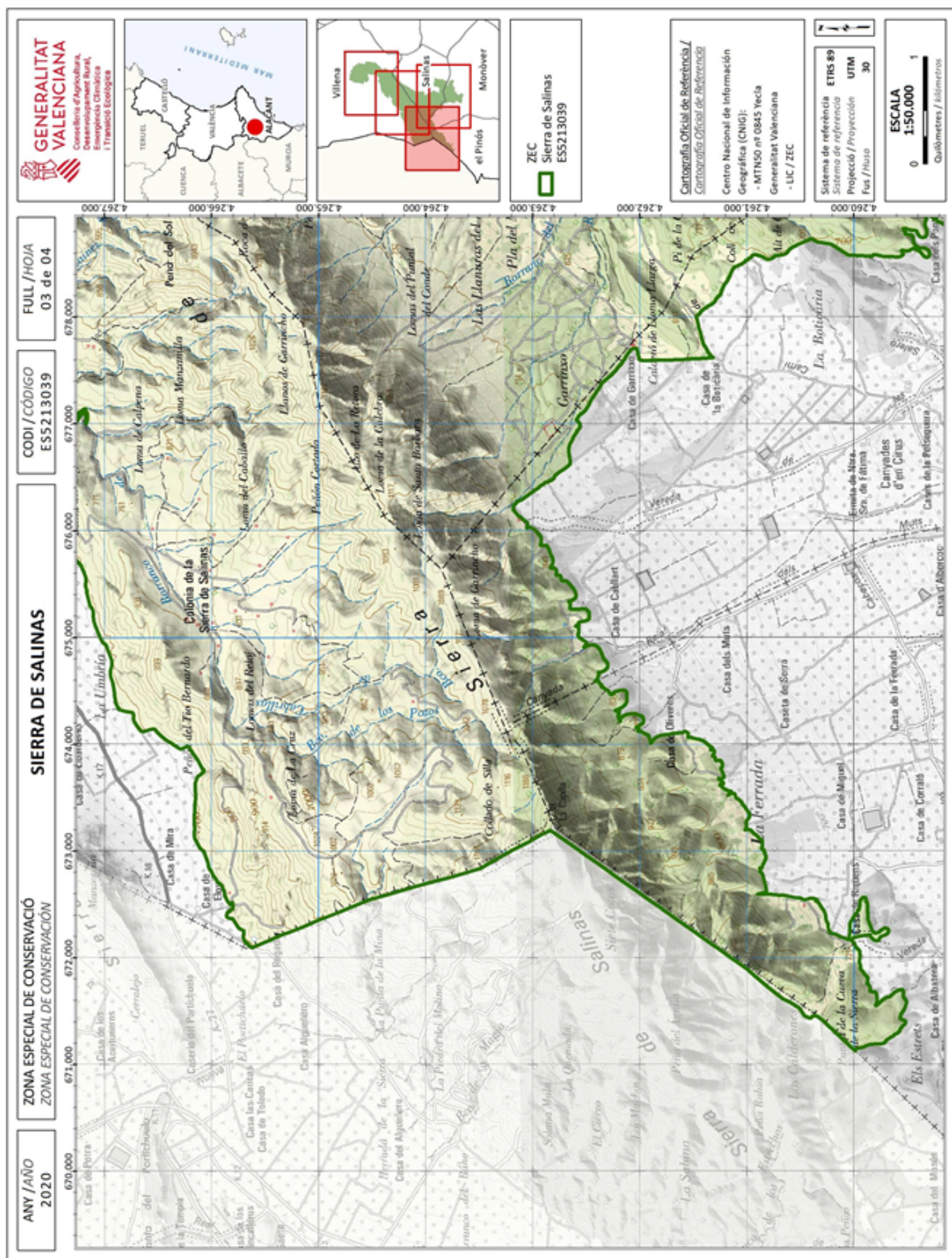
ZEC
Salero y Cabecicos de Villena
E55212007

ANNEX II

FITXES DESCRIPTIVES DE LES ZONES ESPECIALS DE CONSERVACIÓ

ZEC: LLACUNA DE SALINAS

CODI: ES5212006

Superfície total: 282,30 ha

Província: ALACANT

Municipis: Salinas

Hàbitats i espècies presents a l'espai:

Hàbitats d'interés comunitari inclosos en l'annex I de la Directiva 92/43/CEE (Directiva d'hàbitats)	
CODI D'HÀBITAT	NOM HÀBITAT
1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)
1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsolotea</i>)
1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)
92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securigenion tinctorae</i>)

* Hàbitat prioritari

ZEC: SALER I CABECICOS DE VILLENA

CODI: ES5212007

Superfície total: 734,85 ha

Província: ALACANT

Municipis: Villena

Hàbitats i espècies presents a l'espai:

Hàbitats d'interés comunitari inclosos en l'annex I de la Directiva 92/43/CEE (Directiva d'hàbitats)	
CODI D'HÀBITAT	NOM HÀBITAT
1310	Vegetació anual pionera amb <i>Salicornia</i> i altres espècies de zones fangoses o arenoses
1410	Pasturatges salins mediterranis (<i>Juncetalia maritimae</i>)
1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosae</i>)
1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsolotea</i>)
1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)
1520*	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>)
6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i>
92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securigenion tinctorae</i>)

* Hàbitat prioritari.

Espècies d'interés comunitari de l'annex II de la Directiva d'hàbitats		
CODI ESPÈCIE	NOM COMÚ	NOM CIENTÍFIC
1151	Fartet	<i>Aphanius iberus</i>

ZEC: MAIGMÓ I SERRES DE LA FOIA DE CASTALLA

CODI: ES5212008

Superfície total: 13.822,99 ha

Província: ALACANT

Municipis: Agost, Biar, Castalla, Onil, Petrer, Sax, Tibi i Villena

Hàbitats i espècies presents a l'espai:

Hàbitats d'interés comunitari inclosos en l'annex I de la Directiva 92/43/CEE (Directiva d'hàbitats)	
CODI D'HÀBITAT	NOM HÀBITAT
1520*	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>)
2260	Dunes amb vegetació esclerofil·la de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>
5210	Matollars arborescents amb <i>Juniperus</i> spp.
5330	Matollars termomediterranis i preestèpics
6110*	Prats calcaris o basòfils d' <i>Alyso-Sedion albi</i>
6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i>
8130	Despreniments mediterranis occidentals i termòfils
8210	Pendents rocosos calcícoles amb vegetació casmofítica
8310	Coves no explotades pel turisme
92D0	Galleries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securinegion tinctoriae</i>)
9340	Bosc de <i>Quercus ilex</i> i <i>Quercus rotundifolia</i>
9540	Pinedes mediterrànies de pins mesogeus endèmics

* Hàbitat prioritari

Altres espècies de flora i fauna importants per a la gestió de l'espai		
NOM CIENTÍFIC	NOM COMÚ	GRUP TAXONÒMIC
<i>Festuca patula</i>	<i>Festuca triflora</i>	Plantes

ZEC: ARENAL DE PETRER

CODI: ES5212010

Superfície total: 4,58 ha

Província: ALACANT

Municipis: Petrer

Hàbitats i espècies presents a l'espai:

Hàbitats d'interés comunitari inclosos en l'annex I de la Directiva 92/43/CEE (Directiva d'hàbitats)	
CODI D'HÀBITAT	NOM HÀBITAT
2230	Dunes amb gespes de <i>Malcomietalia</i>
2260	Dunes amb vegetació esclerofil·la de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>
6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i>

* Hàbitat prioritari

ZEC: SERRA DE SALINAS

CODI: ES5213039

Superfície total: 7.718,83 ha

Província: ALACANT

Municipis: el Pinós, Monòver, Salinas, Villena

Hàbitats i espècies presents a l'espai:

Hàbitats d'interés comunitari inclosos en l'annex I de la Directiva 92/43/CEE (Directiva d'hàbitats)	
CODI D'HÀBITAT	NOM HÀBITAT
1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosae</i>)
1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsoletea</i>)
1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)
1520*	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>)
2260	Dunes amb vegetació esclerofil·la de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>
5210	Matollars arborescents amb <i>Juniperus</i> spp.
5330	Matollars termomediterranis i preestèpics
6110*	Prats calcaris o basòfils d' <i>Alyso-Sedion albi</i>
6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i>
8210	Pendents rocosos calcícoles amb vegetació casmofítica
8310	Coves no explotades pel turisme
92D0	Galleries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securinegion tinctoriae</i>)
9340	Bosc de <i>Quercus ilex</i> i <i>Quercus rotundifolia</i>

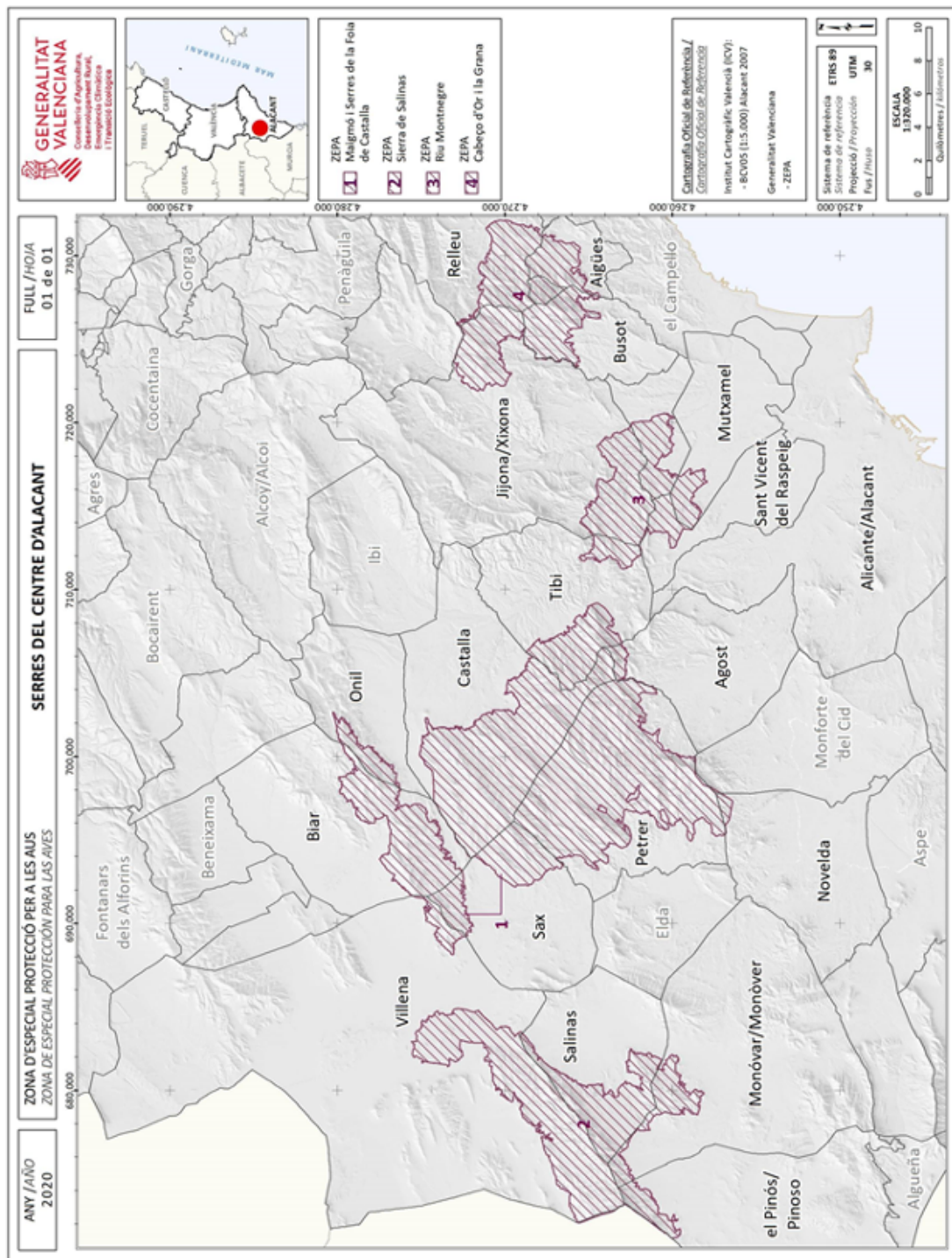
* Hàbitat prioritari

Espècies d'interés comunitari de l'annex II de la Directiva d'hàbitats		
CODI ESPÈCIE	NOM CIENTÍFIC	NOM COMÚ
1310	Rata penada de cova	<i>Miniopterus schreibersii</i>
1307	Rata penada de morro agut	<i>Myotis blythii</i>
1316	Rata penada de peus grans	<i>Myotis capaccinii</i>
1321	Rata penada d'orelles dentades	<i>Myotis emarginatus</i>
1305	Rata penada de ferradura mitjana	<i>Rhinolophus euryale</i>
1304	Rata penada de ferradura gran	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>

Altres espècies de flora i fauna importants per a la gestió de l'espai		
NOM CIENTÍFIC	NOM COMÚ	GRUP TAXONÒMIC
<i>Halimium atriplicifolium</i>	Estepa blanca	Planta

ANNEX III

DELIMITACIÓ GRÀFICA DE LES ZONES D'ESPECIAL PROTECCIÓ PER A LES AUS (ZEPA)

ANNEX IV**FITXA DESCRIPTIVA DE LA ZONA D'ESPECIAL PROTECCIÓ PER A LES AUS (ZEPA)
SERRES DEL CENTRE D'ALACANT****ZEPA: SERRA DE SALINAS**

CODI: ES0000457

Superfície total: 7.734,77 ha

Província: ALACANT

Municipis: el Pinós, Monòver, Salinas, Villena

Espècies presents a l'espai:

Aus de l'annex I de la Directiva d'aus		
CODI ESPÈCIE	NOM COMÚ	NOM CIENTÍFIC
A091	Àguila reial	<i>Aquila chrysaetos</i>
A093	Àguila de panxa blanca	<i>Aquila fasciata</i>
A215	Brúfol	<i>Bubo bubo</i>
A080	Àguila serpera	<i>Circaetus gallicus</i>
A103	Falcó pelegrí	<i>Falco peregrinus</i>

ZEPA: MAIGMÓ I SERRES DE LA FOIA DE CASTALLA

CODI: ES0000458

Superfície total: 19.564,13 ha

Província: ALACANT

Municipis: Agost, Biar, Castalla, Novelda, Onil, Petrer, Sax, Tibi, Villena

Espècies presents a l'espai:

Aus de l'annex I de la Directiva d'aus		
CODI ESPÈCIE	NOM COMÚ	NOM CIENTÍFIC
A091	Àguila reial	<i>Aquila chrysaetos</i>
A093	Àguila de panxa blanca	<i>Aquila fasciata</i>
A215	Brúfol	<i>Bubo bubo</i>
A080	Àguila serpera	<i>Circaetus gallicus</i>
A103	Falcó pelegrí	<i>Falco peregrinus</i>

ZEPA: RIU MONTNEGRE

CODI: ES0000460

Superfície total: 3.844,52 ha

Província: ALACANT

Municipis: Alacant, Mutxamel, Sant Vicent del Raspeig, Tibi, Xixona

Espècies presents a l'espai:

Aus de l'annex I de la Directiva d'aus		
CODI ESPÈCIE	NOM COMÚ	NOM CIENTÍFIC
A093	Àguila de panxa blanca	<i>Aquila fasciata</i>
A452	Pinsà trompeter	<i>Bucanetes githagineus</i>
A215	Brúfol	<i>Bubo bubo</i>

Altres espècies de flora i fauna importants per a la gestió de l'espai		
NOM CIENTÍFIC	NOM COMÚ	GRUP TAXONÒMIC
<i>Cercotrichas galactotes</i>	Rossarda	Aus

ZEPA: CABEÇÓ D'OR I LA GRANA

CODI: ES0000463

Superfície total: 5.027,25 ha

Província: ALACANT

Municipis: Aigües, Alacant, Busot, Relleu, Xixona

Espècies presents a l'espai:

Aus de l'annex I de la Directiva d'aus		
CODI ESPÈCIE	NOM COMÚ	NOM CIENTÍFIC
A091	Àguila reial	<i>Aquila chrysaetos</i>
A093	Àguila de panxa blanca	<i>Aquila fasciata</i>
A215	Brúfol	<i>Bubo bubo</i>
A103	Falcó pelegrí	<i>Falco peregrinus</i>

Altres espècies de flora i fauna importants per a la gestió de l'espai		
NOM CIENTÍFIC	NOM COMÚ	GRUP TAXONÒMIC
Parpalló	<i>Riparia riparia</i>	Aus

ANNEX V
NORMA DE GESTIÓ DELS ESPAIS PROTEGITS DE LA XARXA NATURA 2000 ZEC I ZEPA
SERRES DEL CENTRE D'ALACANT

1. SÍNTESI DESCRIPTIVA DE L'ÀREA I CARACTERÍSTIQUES PRINCIPALS

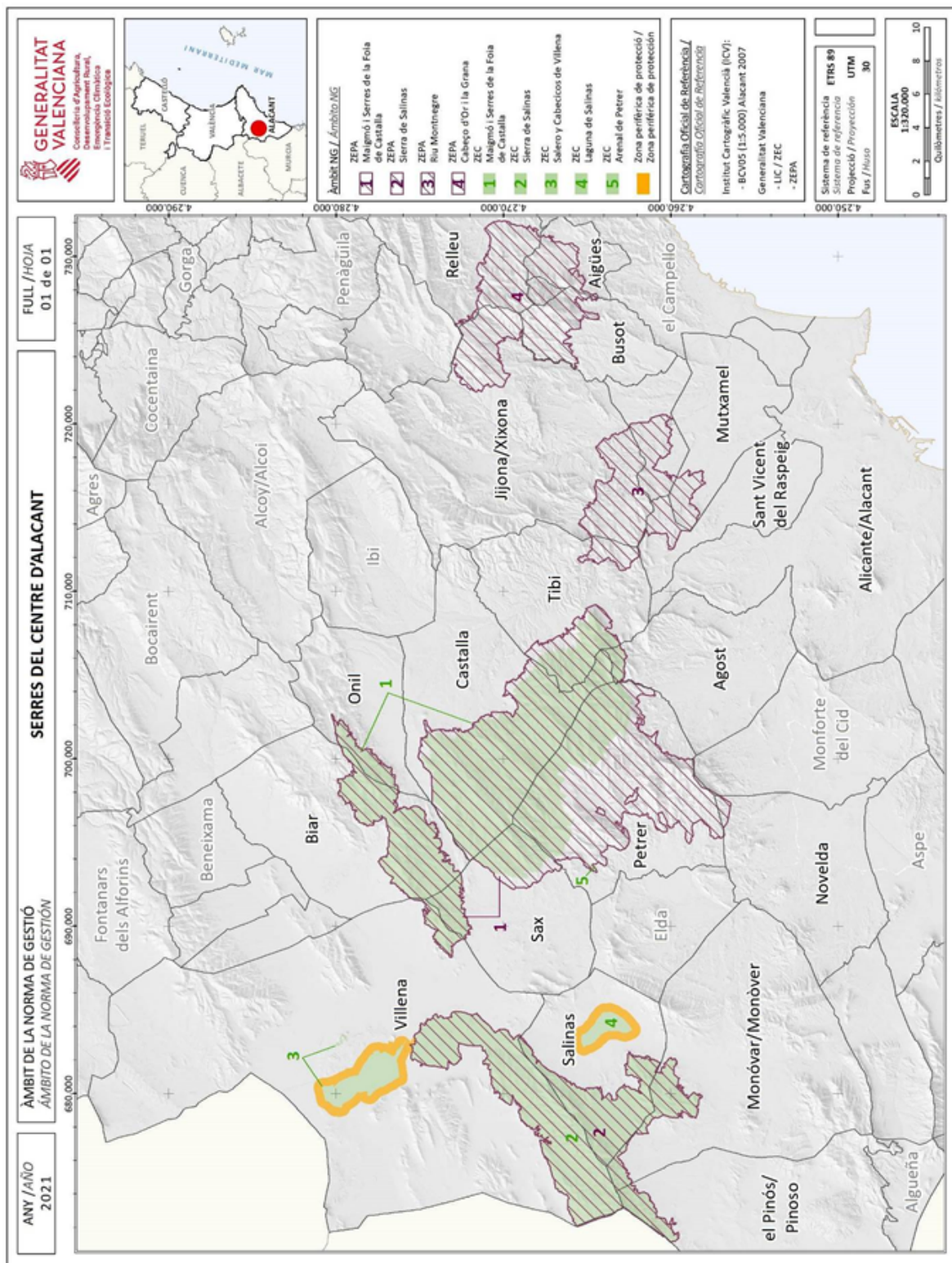
1. Àmbit de la norma de gestió

L'àmbit de la norma de gestió denominada en conjunt Serres del Centre d'Alacant abasta una superfície de 37.189,93 hectàrees, que s'incrementa fins a les 38.511,85 hectàrees amb la inclusió de les zones perifèriques de protecció (1.321,92 hectàrees). En la seua delimitació inclou un total de 19 municipis de les comarques de l'Alt Vinalopó, el Vinalopó Mitjà, l'Alcoià, l'Alacantí i la Marina Baixa, a la província d'Alacant. A grans trets, la major part de l'espai se situa a l'interior de la província d'Alacant.

L'ampliació de les microreserves de flora (MRF) Cabecicos de Villena i Arenal de Petrer-Almorxó per l'Ordre 16/2018, de 23 d'abril, de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, per la qual es modifiquen les ordres de 4 de maig de 1999 i de 6 de novembre de 2000, de declaració de microreserves de flora a la província d'Alacant (DOGV núm. 8286, de 03.05.2018) introdueix canvis en la delimitació i en la superfície de les ZEC la definició de les quals coincidí amb el perímetre de les MRF corresponents. La ZEC Saler i Cabecicos de Villena ha passat de 717,76 a 734,85 ha per l'ampliació de l'MRF Cabecicos de Villena de 2,39 a 19,587 ha. La ZEC Arenal de Petrer, la delimitació de la qual coincideix amb l'MRF Arenal de Petrer-Almorxó, ha augmentat d'1,02 ha a 4,58 ha. Les dades actualitzades per a tot l'àmbit de la norma de gestió queden recollides en la taula següent:

CODI	ESPAIS	MUNICIPIS	PROVÍNCIA	X*	Y*	SUPERFÍCIE ha
ZEC ES5212008	Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	Villena, Biar, Sax, Onil, Castalla, Petrer, Tibi i Agost	ALACANT	698805	4270316	13.823,01
ZEC ES5213039	Serra de Salinas	El Pinós, Monòver, Salinas, Villena	ALACANT	678777	4266047	7.718,83
ZEC ES5212010	Arenal de Petrer	Petrer	ALACANT	693541	4264707	4,58
ZEC ES5212006	Llacuna de Salinas	Salinas	ALACANT	683954	4263908	282,30
ZEC ES5212007	Saler i Cabecicos de Villena	Villena	ALACANT	680959	4278282	734,85
ZEPA ES0000460	Riu Montnegre	Sant Vicent del Raspeig, Mutxamel, Tibi, Xixona, Alacant	ALACANT	715732	4261939	3.844,52
ZEPA ES0000463	Cabeçó d'Or i la Grana	Xixona, Relleu, Busot, Aigües, Alacant	ALACANT	727169	4268939	5.027,25
ZEPA ES0000458	Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	Villena, Biar, Sax, Onil, Castalla, Petrer, Tibi, Agost, Novelda	ALACANT	698761	4268264	19.564,13
ZEPA ES0000457	Serra de Salinas	El Pinós, Monòver, Salinas, Villena	ALACANT	678764	4266043	7.734,77

* Coordenades dels centroides dels espais en sistema de referència ETRS89 i projecció UTM fus 30.

2. ELEMENTS PER A LA GESTIÓ DE L'ESPAI

2.1. Hàbitats naturals i espècies presents a l'espai

Per a identificar els hàbitats i les espècies presents als espais i avaluar-ne l'estat de conservació, s'ha partit de la informació proporcionada per a cada espai pel Formulari normalitzat de dades (FND), i s'ha contrastat amb la informació més actualitzada que conté i/o proporciona el Banc de dades de la biodiversitat, informes tècnics i programes de seguiment del Servei de Vida Silvestre.

2.1.1. Hàbitats d'interés comunitari

En les ZEC objecte d'aquesta norma de gestió hi ha representats els hàbitats d'interés comunitari següents, que s'indiquen en l'annex I de la Directiva 92/43/CEE (Directiva d'hàbitats):

CODI D'ES-PAI	NOM DE L'ESPAI	CODI D'HÀ-BITAT	HÀBITAT	SUPERFÍCIE OCUPADA (ha)	COBERTURA (% DE LA ZEC)
ES5212006	Llacuna de Salinas	1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	44,95	15,92
		1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsolotea</i>)	63,50	22,49
		1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)	0,52	<1 %
		92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securigenion tinctoriae</i>)	3,70	1,31
ES5212007	Saler i Cabecicos de Villena	1310	Vegetació anual pionera amb <i>Salicornia</i> i altres espècies de zones fangoses o arenoses	0,34	<1 %
		1410	Pasturatges salins mediterranis (<i>Juncetalia maritima</i>)	0,36	<1 %
		1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosae</i>)	96,15	13,08
		1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsolotea</i>)	34,42	4,68
		1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)	0,33	<1 %
		1520*	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>)	2,82	<1 %
		6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i>	1,23	<1 %
		92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securigenion tinctoriae</i>)	0,14	<1 %
ES5212008	Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	1520*	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>)	27,58	0,2
		2260	Dunes amb vegetació esclerofil·la de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>	59,23	<1 %
		5210	Matollars arborescents amb <i>Juniperus</i> spp.	2.220,46	16,06
		5330	Matollars termomediterranis i preestèpics	10,73	<1 %
		6110*	Prats calcaris o basòfils d' <i>Alyso-Sedion albi</i>	D	D
		6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i>	3.560,60	25,76
		8130	Despreniments mediterranis occidentals i termòfils	D	D
		8210	Pendents rocosos calcícoles amb vegetació casmofítica	377,29	2,73
		8310	Coves no explotades pel turisme	1,00	0,01
		92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securigenion tinctoriae</i>)	9,65	<1 %
		9340	Bosc de <i>Quercus ilex</i> i <i>Quercus rotundifolia</i>	766,98	5,55
		9540	Pinedes mediterrànies de pins mesogeus endèmics	D	D
ES5212009	Arenal de	2230	Dunes amb gespes de <i>Malcomietalia</i>	D	D

CODI D'ESPAI	NOM DE L'ESPAI	CODI D'HÀBITAT	HÀBITAT	SUPERFÍCIE OCUPADA (ha)	COBERTURA (% DE LA ZEC)
212010	Petrer	2260	Dunes amb vegetació esclerofil·la de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>	0,11	10,6
		6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i>	0,26	5,7
LIC ES5213039	Serra de Salinas	1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosae</i>)	4,69	<1 %
		1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsoletea</i>)	32,86	<1 %
		1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)	46,86	<1 %
		1520*	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>)	117,99	1,53
		2260	Dunes amb vegetació esclerofil·la de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>	10,55	<1 %
		5210	Matollars arborescents amb <i>Juniperus</i> spp.	806,59	10,45
		5330	Matollars termomediterranis i preestèpics	327,31	4,24
		6110*	Prats calcaris o basòfils d' <i>Alyso-Sedion albi</i>	13,96	<1 %
		6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i>	853,14	11,05
		8210	Pendents rocosos calcícoles amb vegetació casmofítica	318,02	4,12
		8310	Coves no explotades pel turisme	1,00	<1 %
		92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securigenion tinctoriae</i>)	D	D
		9340	Bosc de <i>Quercus ilex</i> i <i>Quercus rotundifolia</i>	472,51	6,12

* Hàbitat prioritari.

El projecte Cartografia d'hàbitats de la Comunitat Valenciana. Escala 1:10.000, promogut pel Servei de Vida Silvestre de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, ha actualitzat la informació cartogràfica dels hàbitats presents en la ZEC Saler i Cabecicos de Villena. Aquesta cartografia actualitzada ha confirmat la presència dels hàbitats 1310 Vegetació anual pionera amb *Salicornia* i altres espècies de zones fangoses o arenoses, 6220* Zones subestèpiques de gramínies i anuals de *Thero-Brachypodietea*, 9540 Pinedes mediterrànies de pins mesogeus endèmics i 92D0 Galeries i matollars riberencs termomediterranis (*Nerio-Tamaricetea* i *Securigenion tinctoriae*) no indicats en el formulari normalitzat de dades corresponent a aquesta ZEC.

D'altra banda, la revisió de la cartografia de l'Atlas dels hàbitats naturals i seminaturals d'Espanya a escala 1:50.000 (MARM) ha permés detectar altres anomalies entre els hàbitats presents en el territori i els indicats en els formularis corresponents. Sobre aquest aspecte han d'esmentar-se, entre altres, els hàbitats 8130 Despreniments mediterranis occidentals i termòfils, i 9540 Pinedes mediterrànies de pins mesogeus endèmics, a la ZEC Maigó i Serres de la Foia de Castalla, o 2230 Dunes amb Gespes de *Malcomietalia*, en la ZEC Arenal de Petrer, que apareixen indicats en els formularis normalitzats d'aquests espais, però manquen de representació en la cartografia corresponent. En aquesta situació, i tenint en compte l'escassa precisió de les dades cartogràfiques disponibles, s'ha decidit mantindre'ls en la llista, encara que amb una superfície desconeguda en aquests moments. Tots els hàbitats que s'indiquen amb una superfície desconeguda en la taula anterior es troben en aquesta situació.

Un altre hàbitat en aquesta situació és el 2270* Dunes amb boscos *Pinus pinea* i/o *Pinus pinaster*, indicat en la ZEC Serra de Salinas. No obstant això, en aquest cas s'ha optat per eliminar-lo de la taula per considerar que les formacions de pinedes de pinyoner (*Pinus pinea*) presents en alguns arenals d'aquesta serra corresponen amb les especificacions de l'hàbitat 2260 Dunes amb vegetació esclerofil·la de *Cisto-Lavanduletalia*.

En la situació contrària, aquesta cartografia d'hàbitats indica la presència de diferents hàbitats d'interés comunitari no indicats en la fitxa tècnica. Les addicions i eliminacions derivades de la revisió cartogràfica dels hàbitats es proposaran per a modificar-les en aquests formularis.

Un exemple que convé aclarir és el corresponent a l'hàbitat Boscos endèmics de *Juniperus* spp. (9560*) que abasten una extensió pròxima a les 8.000 ha, encara que amb percentatges de cobertura entre el 3 i el 60 %. Segons aquestes dades, aquest hàbitat prioritari i protegit abastaria una superfície aproximada de 375 ha en la ZEC Maigó i Serres de la Foia de Castalla. Aquesta cartografia inclou les formacions de savina (*Juniperus phoenicea*) presents en aquesta ZEC com a coscollars amb savines de moro (*Rhamno lycioidis - Quercetum cocciferae*) o com a savinars (*Rhamno lycioidis-Juniperetum phoeniceae*). Els primers han sigut caracteritzats com a matollars arborescents de *Juniperus* spp. (hàbitat 5210) i els segons, com a boscos endèmics de *Juniperus* spp. (9560*). No obstant això, el Manual d'interpretació d'hàbitats estableix que aquest últim correspon per definició a formacions arbòries d'espècies del gènere *Juniperus*, de talla superior als 3 m d'alçada, situació que a la península Ibèrica queda restringida als savinars albars de *Juniperus thurifera*. Per tant, tant el criteri fisonòmic com el florístic apunten al fet que les formacions de *Juniperus phoenicea* presents en la ZEC Maigó i Serres de la Foia de Castalla s'han d'adscriure a l'hàbitat 5210, independentment de l'associació fitosociològica en què s'enquadren finalment, i no es poden considerar representacions de l'hàbitat 9560*.

2.1.2. Espècies d'interés comunitari de l'annex II de la Directiva d'hàbitats

En la taula següent es mostra la informació actualitzada sobre les set espècies de l'annex II presents en els espais inclosos en aquesta norma.

Nom de l'espai	Codi espècie	Nom comú de l'espècie	Nom científic de l'espècie	Grup taxonòmic	Unitat poblacional	Període considerat per a la població	Grandària poblacional
ES5212007 Saler i Cabecicos de Villena	1151	Fartet	<i>Aphanius iberus</i>	F	Nre. captures / nasa	2017-2019	48,9
ES5213039 Serra de Salinas	1310	Rata penada de cova	<i>Miniopterus schreibersii</i>	M	Nre. indiv. en colònies de parts	Mitjana de 2015-2018	124
	1307	Rata penada de morro agut	<i>Myotis blythii</i>	M	Nre. indiv. en colònies de parts	Mitjana de 2015-2018	331 ²
	1316	Rata penada de peus grans	<i>Myotis capaccinii</i>	M	Nre. indiv. en colònies de parts	2015	30
	1321	Rata penada d'orelles dentades	<i>Myotis emarginatus</i>	M	Nre. indiv. en colònies de parts	Mitjana de 2015-2018	0
	1305	Rata penada de ferradura mitjana	<i>Rhinolophus euryale</i>	M	Nre. indiv. en colònies de parts	Mitjana de 2015-2018	1
	1304	Rata penada de ferradura gran	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	M	Nre. indiv. en colònies de parts	Mitjana de 2015-2018	51

Grup taxonòmic: M = mamífers, A = amfibis, R = rèptils, F = peixos, I = invertebrats, P = plantes

¹ Les dades de presència indicades s'han actualitzat en data d'agost de 2020. L'any o rang d'anys de la població actual indica la data o dates a les quals corresponen els valors aportats. Per als llocs on les espècies mostren valors anteriors a 2019, ha d'interpretar-se que no hi ha valors més actualitzats en les bases de dades de seguiment o en el Banc de dades de biodiversitat de la Comunitat Valenciana (BDBC, <https://www.bdb.gva.es/>).

² La tècnica de seguiment (filmació i gravació d'ultrasons a l'eixida dels individus de la cavitat subterrània) no permet diferenciar entre exemplars d'aquesta espècie (*Myotis blythii*) i *Myotis myotis*, per la qual cosa els contingents poblacionals indicats poden estar sobredimensionats per a l'espècie considerada.

El BDBC inclou una referència bibliogràfica que indica la presència de *Riella helicophylla* (annex II de la Directiva d'hàbitats) en la ZEC Llacuna de Salinas a principis dels anys noranta del segle passat. La consulta a l'equip de Biologia de la Universitat de València confirma que el material que dona suport a aquesta observació, conservat a l'herbari del Reial Jardí Botànic de Madrid, no correspon realment a

aquesta espècie. Els investigadors han confirmat que es tracta d'una nova espècie la descripció de la qual es troba en fase de redacció. Atesa la incertesa nomenclatural, l'absència d'observacions més recent i l'absència d'*R. heliophylla* en el formulari normalitzat d'aquest espai, s'ha decidit no proposar incloure-la entre les espècies prioritàries de la ZEC Llacuna de Salinas i esperar una delimitació taxonòmica definitiva.

2.1.3. Aus de l'annex I de la Directiva d'aus

La taula següent conté les espècies d'aus incloses en l'annex I de la directiva que es consideren rellevants a l'efecte de gestió. Les espècies estan agrupades en les diferents ZEPA de l'àmbit de gestió, i es mostra la informació poblacional actualitzada en cada espai.

Codi d'espai	Nom de l'espai	Codi espècie	Nom comú i científic de l'espècie	Unitat poblacional	Període considerat per a la població ¹	Grandària poblacional
ZEPA ES0000457	Serra de Salinas	A091	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Nre. de parelles reproductores	2018-2019	1
		A093	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	Nre. de parelles reproductores	2018-2019	1
		A215	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	Quadrícules UTM 1 km	2004	4
		A080	Àguila serpera (<i>Circaetus gallicus</i>)	Quadrícules UTM 1 km	2008	1
		A103	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	Quadrícules UTM 1 km	2004-2011	2
ZEPA ES0000458	Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	A091	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Nre. de parelles reproductores	2018-2019	2
		A093	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	Nre. de parelles reproductores	2018-2019	1
		A215	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	Quadrícules UTM 1 km	2010-2015	5
		A080	Àguila serpera (<i>Circaetus gallicus</i>)	Quadrícules UTM 1 km	2010-2018	4
		A103	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	Quadrícules UTM 1 km	2013-2018	8
ZEPA ES0000460	Riu Montnegre	A093	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	Nre. de parelles reproductores	2018-2019	1
		A452	Pinsà trompeter (<i>Bucanetes githagineus</i>)	Nre. de parelles reproductores	2019	8
		A215	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	Quadrícules UTM 1 km	1997-2003	2
ZEPA ES0000463	Cabeçó d'Or i la Grana	A091	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Nre. de parelles reproductores	2018-2019	1
		A093	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	Nre. de parelles reproductores	2018-2019	1
		A215	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	Quadrícules UTM 1 km	2001-2003	2
		A103	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	Quadrícules UTM 1 km	2018	1

Població. Si no es disposa de les dades de la població, aquesta s'indica com a: (C) si l'espècie és comuna, (R) escassa o (V) molt escassa. En absència total de dades sobre la població: (P) espècie present.

2.1.4. Altres espècies de flora i fauna importants per a la gestió de l'espai

En les ZEC i les ZEPA considerades en aquesta norma de gestió, hi ha la presència d'altres espècies importants per a la gestió dels espais. Es tracta d'espècies considerades amenaçades a la Comunitat Valenciana, ja que estan incloses en les categories "vulnerable" o "en perill d'extinció" en les llistes actualitzades dels catàlegs valencians d'espècies de fauna i flora amenaçades.

Codi d'espai	Nom de l'espai	Nom comú de l'espècie	Nom científic de l'espècie	Grup taxonòmic	Categoria de protecció	Unitat poblacional	Període considerat per a la població	Grandària poblacional
ZEPA ES0000460	Riu Montnegre	Rossarda	<i>Cercotrichas galactotes</i>	Aus	En perill d'extinció	Nre. de parelles reproductores	2016 ²	1
ZEC ES5212008	Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	Festuca triflora	<i>Festuca patula</i>	Plantes	En perill d'extinció	Nre. d'individus	2021	169
ZEC ES5213039	Serra de Salinas	Estepa blanca	<i>Halimium atriplicifolium</i>	Plantes	Vulnerable	Nre. d'individus	2018	80
ZEC ES5212010	Arenal de Petrer	Badol tingitana	<i>Rumex roseus</i>	Plantes	Vulnerable	Nre. d'individus	2021	331
ZEPA ES0000463	Cabeçó d'Or i la Grana	Parpalló	<i>Riparia riparia</i>	Aus	Vulnerable	Nre. de parelles reproductores	2010 ¹	2

¹ L'espècie ha nidificat almenys des de 2006 a 2010. Encara que posteriorment el cens de la colònia de cria ha sigut negatiu, no es descarta que puga tornar a criar en aquesta localitat en els pròxims anys. Hi ha un programa de seguiment de l'espècie que prospecta aquesta localitat anualment.

² Hi ha un programa de seguiment de l'espècie realitzat per la Universitat d'Alacant que prospecta aquesta localitat anualment, amb el qual s'ha col·laborat entre 2013 i 2016.

En la ZEC Saler i Cabecicos de Villena també s'ha esmentat *Odontites kaliformis* (= *O. valentinus*), inclòs com a espècie en perill d'extinció en el Catàleg valencià d'espècies de flora amenaçades. No obstant això, el caràcter històric de la citació, referida a un plec d'A. Rigual de 1960, i els resultats negatius dels rastrejos posteriors, recomana l'omissió d'aquesta espècie en aquest apartat. En qualsevol cas, *O. kaliformis* està inclòs en el Programa de seguiment de flora amenaçada de la Comunitat Valenciana i, en cas que es relocalitze en el futur, rebrà el mateix tractament que la resta de les espècies prioritàries incloses en aquest apartat.

2.2. Determinació de l'estat de conservació dels hàbitats i les espècies presents en l'espai: criteris de valoració, estat de conservació actual i estat de conservació favorable

El sistema d'avaluació de l'estat de conservació, basat en la integració de quatre grans blocs o paràmetres, està basat en les directrius establides per a l'avaluació dels hàbitats i les espècies en l'informe d'aplicació de les directives d'hàbitat (article 17) i d'aus (article 12). Per a desplegar aquestes directrius, s'ha elaborat un manual metodològic que explica els diferents paràmetres que s'utilitzen per a valorar cadascun dels blocs d'avaluació, l'anàlisi de la informació disponible, les eines de càlcul o les matrius i regles d'integració utilitzades. Aquest document, anomenat **Guia per a l'avaluació de l'estat de conservació dels hàbitats i espècies en Xarxa Natura 2000**, està allotjat en el web <http://www.agroambient.gva.es/va/web/red-natura-2000/estado-de-conservacion>, i es pot consultar per a una explicació detallada de les metodologies de càlcul dels resultats exposats ací.

2.2.1. Hàbitats

2.2.1.1. Valoració de l'estat de conservació actual dels hàbitats

Com ja s'ha comentat en el punt anterior, els criteris de valoració de l'estat de conservació dels hàbitats s'organitzen en quatre blocs: **Rang**, **Superfície ocupada** (pel tipus d'hàbitat dins de l'àrea de distribució), **Estructura i funcions específiques** i **Perspectives de futur** (respecte de l'àrea de distribució, la superfície compresa i l'estructura i les funcions específiques de l'hàbitat).

Criteris de valoració

S'ha recorregut a l'estimació d'aquests paràmetres a partir de la valoració d'experts, basant-se en els impactes observats des de 1994 (entrada en vigor de la Directiva d'hàbitats) i el seu efecte sobre els hàbitats presents.

Per a la valoració, s'han consultat les primeres ortofotos disponibles a partir de 1994, que corresponen a l'any 2002, i s'han comparat amb les més recents (2018). Aquesta comparació s'ha realitzat a una escala d'1:10.000 per a detectar els canvis significatius que es poden observar a aquesta escala. Amb caràcter general, la superfície i l'aparença de les formacions vegetals presents en els diferents espais s'han mantingut constants entre els dos períodes comparats, amb xicotetes modificacions a causa del desenvolupament marginal sobre sòl urbanitzable que hi ha hagut en el període d'estudi. En la majoria dels casos aquestes pèrdues no afecten hàbitats o es tracta de superfícies no significatives respecte del conjunt de la superfície de l'hàbitat.

En sentit contrari, s'han observat xicotets augments de superfícies d'hàbitats principalment per l'abandó de l'activitat agrícola i forestal o la restauració d'àrees degradades. Com en el cas anterior, no sempre ha sigut possible computar aquestes superfícies a un determinat hàbitat a conseqüència de la seua reduïda grandària.

Valoració dels hàbitats

Del conjunt dels hàbitats presents en aquests espais, es considera que l'estat de conservació en clau general és favorable. No obstant això, en els hàbitats que s'exposen a continuació cal ressenyar que, a causa de les pròpies característiques fisiogràfiques o per perturbacions detectades en el medi, s'ha descrit un estat de conservació desfavorable en els seus paràmetres d'estructura i funcions diferent:

Hàbitats lligats al medi aquàtic: 1410 Pasturatges salins mediterranis (*Juncetalia maritima*), 1420 Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Sarcocornetea fruticosi*), 1430 Matollars halonitròfils (*Pegano-Salsotea*), 1510 Estepes salines mediterrànies (*Limonietalia*), 92D0 Galeries i matollars riberencs termomediterranis (*Nerio-Tamaricetea* i *Securinegion tinctoriae*)

Avaluació de l'estat de les masses d'aigua associades

Els resultats que es mostren a continuació corresponen a l'avaluació de l'estat de les masses d'aigua superficials i subterrànies que s'ha realitzat a partir de la informació que proporcionen les xarxes de control i que es troba disponible en el web de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer (CHX). Aquesta avaluació s'ha fet segons la normativa vigent i seguint els criteris que estableix la Instrucció de planificació hidrològica (IPH). En el document tècnic de referència (DTR) sobre aquesta qüestió (Avaluació de l'estat de les masses d'aigua superficial i subterrània en la Confederació Hidrogràfica del Xúquer), es recullen més detalladament la metodologia i els resultats de l'anàlisi de les masses d'aigua superficial continentals i subterrànies (www.chj.es).

Al seu torn, per a avaluar l'estat ecològic s'utilitzen indicadors hidromorfològics com ara l'índex d'hàbitat fluvial (IHF) i l'índex de vegetació de ribera (QBR). L'aplicació del QBR ens indica realment l'estat de conservació del bosc de ribera, per la qual cosa podem decidir la necessitat de dur a terme actuacions per a assolir o mantindre l'estat de conservació favorable o si no és necessària la intervenció. L'IHF ens indica la qualitat de l'hàbitat fluvial, ja que valora aspectes físics del llit fluvial relacionats amb l'heterogeneïtat d'hàbitats i que depenen en gran manera de la hidrologia i del substrat existent, a més d'estar relacionat amb la qualitat biològica; en resum, la capacitat de l'hàbitat fluvial d'albergar espècies determinades.

La IPH, en l'annex III, recull alguns valors de referència i valors de tall per als indicadors de condicions morfològiques, encara que no per a tots els ecotips. En concret, la CHX només inclou aquests valors per als ecotips 9 i 12, que no es localitzen en l'àmbit d'aquesta norma. En conseqüència, per a detectar els trams amb un hàbitat ripari d'elevat valor ambiental, utilitzarem l'índex QBR, sobre la base de les categories de qualitat, seguint el criteri de Munné, Solà i Prat (1998).¹

¹ Munné, A.; Solà, C. i Prat, N. (1998). "QBR: Un índice rápido para la evaluación de la calidad de los ecosistemas de ribera". *Tecnología del agua*, 175: 20-37.

Qualitat de l'hàbitat ripari	QBR
Hàbitat ripari inalterat	≥95
Alguna alteració, bona qualitat	75-90
Alteració considerable, qualitat acceptable	55-70
Gran alteració, mala qualitat	30-50
Alteració extrema, qualitat pèssima	≤25

Quant a l'índex IHF,² com més alta siga la puntuació més alta serà l'heterogeneïtat o la diversitat d'hàbitats, fet que possibilita l'existència de més riquesa i diversitat d'organismes que en hàbitats més homogenis. Així, quan de manera natural els rius presenten una baixa diversitat de substrats i, per tant, també d'hàbitats disponibles per a la flora o la fauna aquàtiques, les comunitats biològiques poden estar empobrides sense que hi haja cap causa antròpica.

Els rangs de qualitat generals segons l'índex IHF són:

Qualitat hàbitat fluvial	IHF
Diversitat d'hàbitats molt alta	> 90
Diversitat d'hàbitats alta	71 - 90
Diversitat d'hàbitats mitjana	50 - 70
Diversitat d'hàbitats baixa	31 - 49
Diversitat d'hàbitats molt baixa	< 30

Avaluació de l'estat de les masses d'aigua superficials

L'estat ecològic es determina per la combinació dels indicadors biològics (IBMWP, IPS), fisicoquímics (indicadors generals: O₂, Sat. O₂, pH, DBO₅, NO₃⁻, NH₄⁺, PT, conductivitat i contaminants específics: substàncies preferents de l'annex II de l'RD 60/2011) i hidromorfològics (IHF, QBR). Les masses d'aigua naturals es classificaran en cinc classes d'estat ecològic: molt bo, Bo, moderat, deficient o dolent, segons la metodologia de la Directiva marc de l'aigua (DMA) i la IPH.

L'avaluació de l'estat químic inclou l'anàlisi de totes les substàncies que recull l'annex I de les Normes de qualitat ambiental per a substàncies prioritàries i per a altres contaminants, de l'RD 60/2011, sobre normes de qualitat ambiental en l'àmbit de la política d'aigües. Segons l'estat químic, les masses d'aigua queden classificades d'aquesta manera: assoleix el bon estat (A); no assoleix el bon estat (NA); sense aigua en els mostresos (SAM); no avaluades (NE).

Atesa la rellevància a l'hora d'avaluar l'estat de conservació dels hàbitats riparis, es desglossen els indicadors hidromorfològics. També es recull l'evolució dels paràmetres fisicoquímics de qualitat de l'aigua, calculada a partir de les dades facilitades i recollides periòdicament en la xarxa d'estacions de què disposa la CHX (Xarxa Integral de Qualitat d'Aigües). Per a la resta dels indicadors implicats en l'avaluació de l'estat ecològic, es mostren els resultats globals.

Per a avaluar les condicions fisicoquímiques generals, s'han considerat els paràmetres i els valors de tall que estableix la IPH. Com que els ecotips en l'àmbit d'aquesta norma no estan definits concretament, per a la resta de paràmetres fisicoquímics generals i ecotips no definits s'han considerat els valors que indica la taula següent:

² Pardo, I.; Álvarez, M.; Casas, J.; Moreno, J.; Vicas, S.; Bonada, N.; Alba Tercedor, J.; Jáimez Cuéllar, P.; Moya, G.; Prat, N.; Robles, S.; Suárez, M.; Toro, M. i Vidal Abarca, M. 2002. "El hábitat de los ríos mediterráneos. Diseño de un índice de diversidad de hábitat". Limnetica 21: 115-132

Paràmetre	Límit per al bon estat
Oxigen dissolt	≥ 5 mg/l
pH	6-9
DBO ₅	≤ 6 mg/l
Nitrat	≤ 25 mg/l
Amoni	≤ 1 mg/l
Fòsfor total	$\leq 0,4$ mg/l

A continuació, es mostra la representació gràfica dels valors mitjans anuals (figures 1 a 8) dels paràmetres fisicoquímics seleccionats: amoni, conductivitat, DBO₅, fòsfor total, nitrats, oxigen dissolt, sòlids en suspensió i el cabal mitjà anual de les estacions triades.

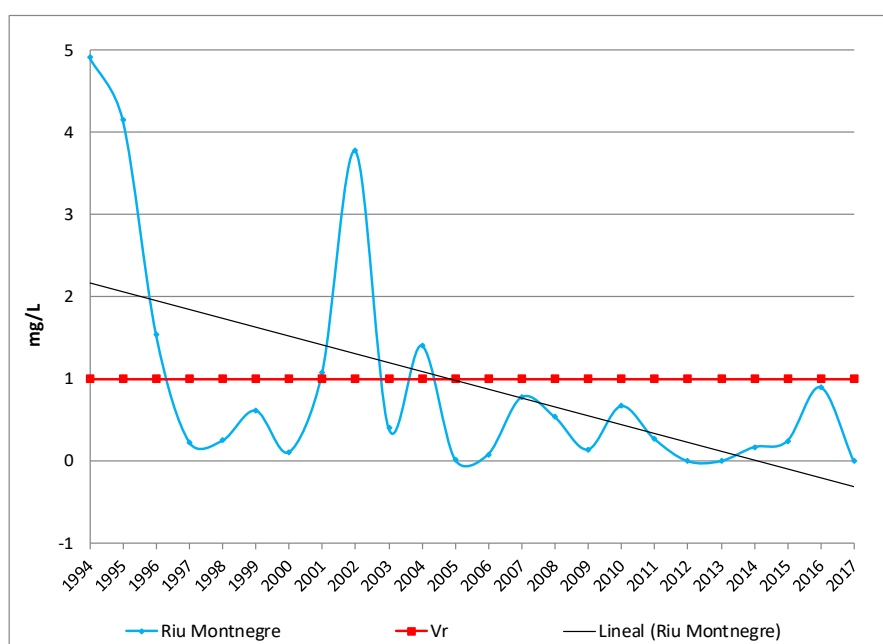

Figura 1. Evolució de paràmetre amoni en el riu Montnegre, segons dades de la CHX (<https://www.chj.es>). Valor de referència (Vr) i regressió lineal del període considerat.

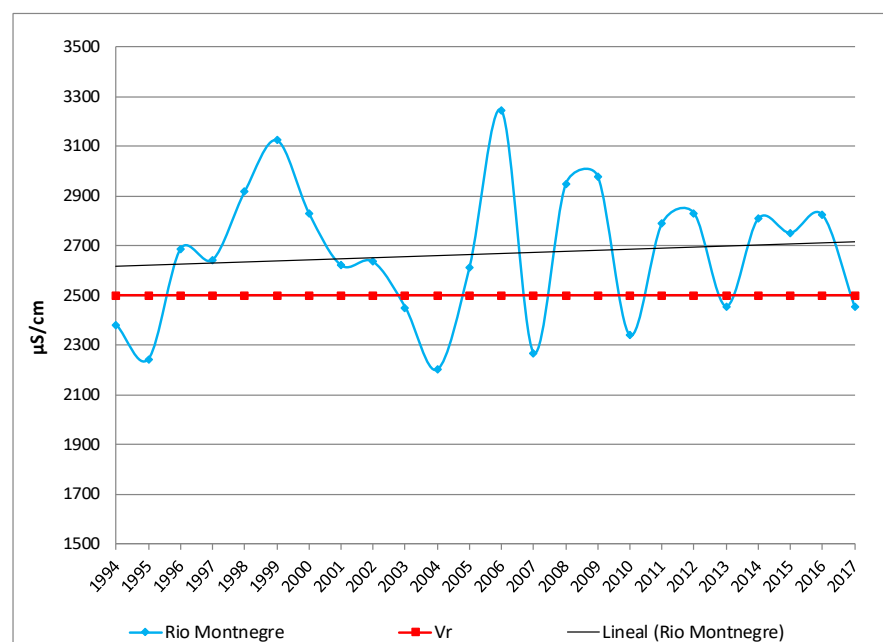

Figura 2. Evolució del paràmetre conductivitat al riu Montnegre, segons dades de la CHX (<https://www.chj.es>). Valor de referència (Vr) i regressió lineal del període considerat

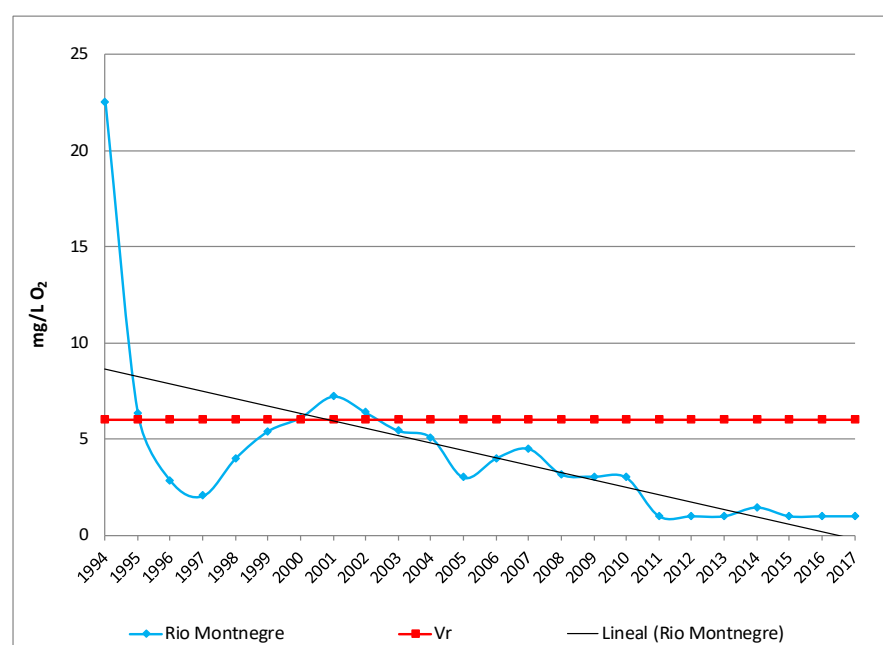

Figura 3. Evolució de paràmetre DBO₅ en el riu Montnegre, segons dades de la CHX (<https://www.chj.es>). Valor de referència (Vr) i regressió lineal del període considerat

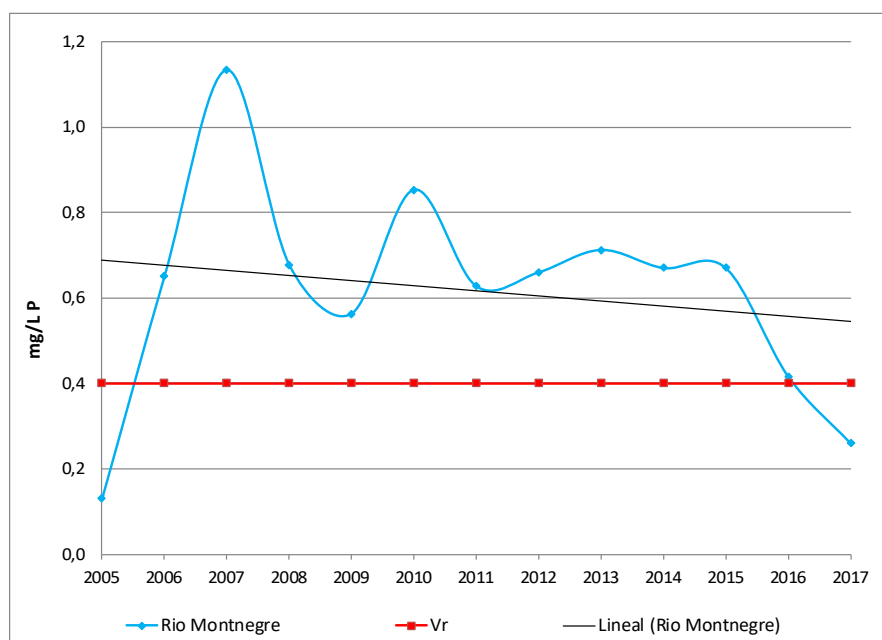

Figura 4. Evolució del paràmetre fòsfor total al riu Montnegre, segons dades de la CHX (<https://www.chj.es>).
Valor de referència (Vr) i regressió lineal del període considerat

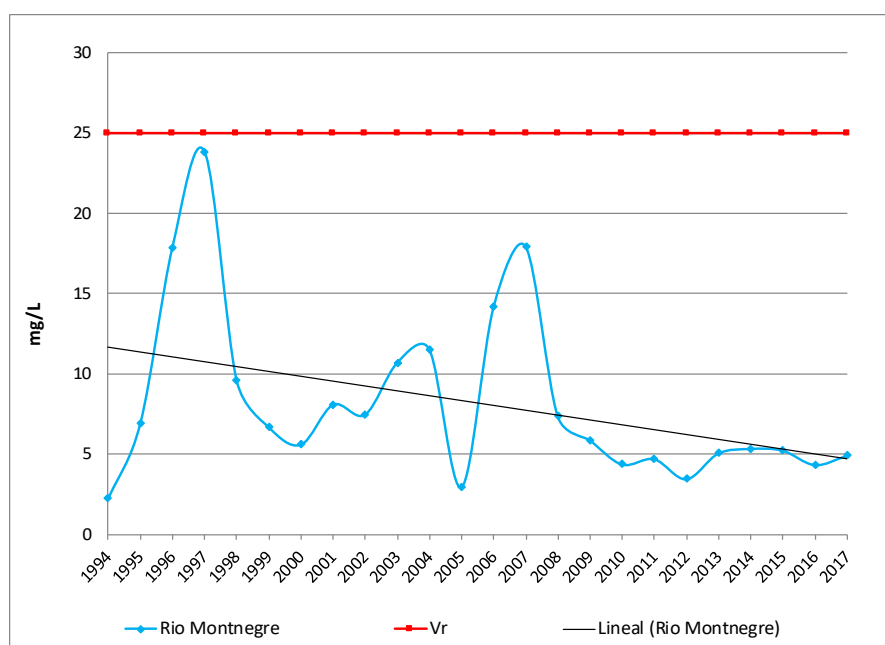

Figura 5. Evolució del paràmetre nitrats al riu Montnegre, segons dades de la CHX (<https://www.chj.es>).
Valor de referència (Vr) i regressió lineal del període considerat

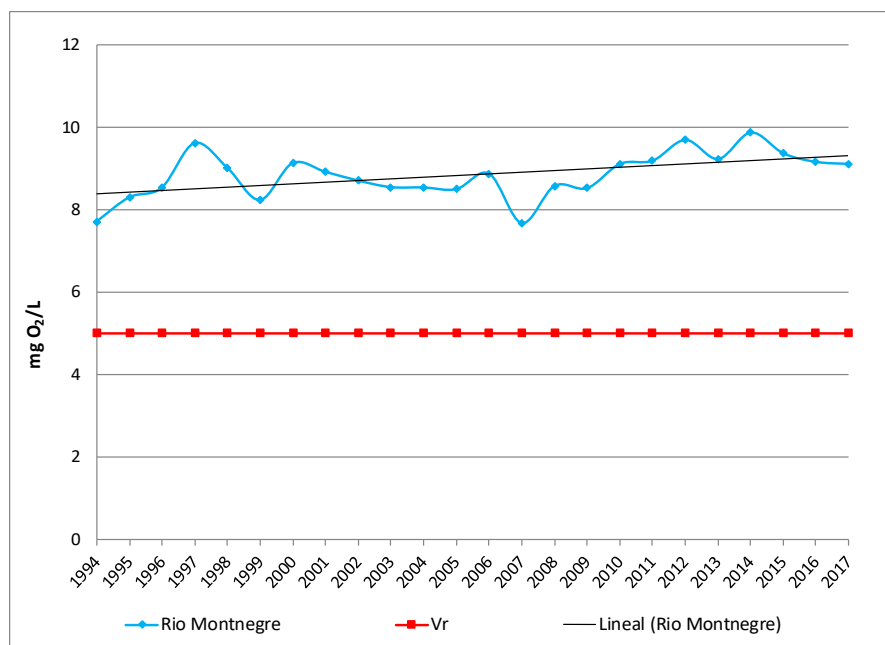

Figura 6. Evolució del paràmetre oxigen dissolt al riu Montnegre, segons dades de la CHX (<https://www.chj.es>). Valor de referència (Vr) i regressió lineal del període considerat.

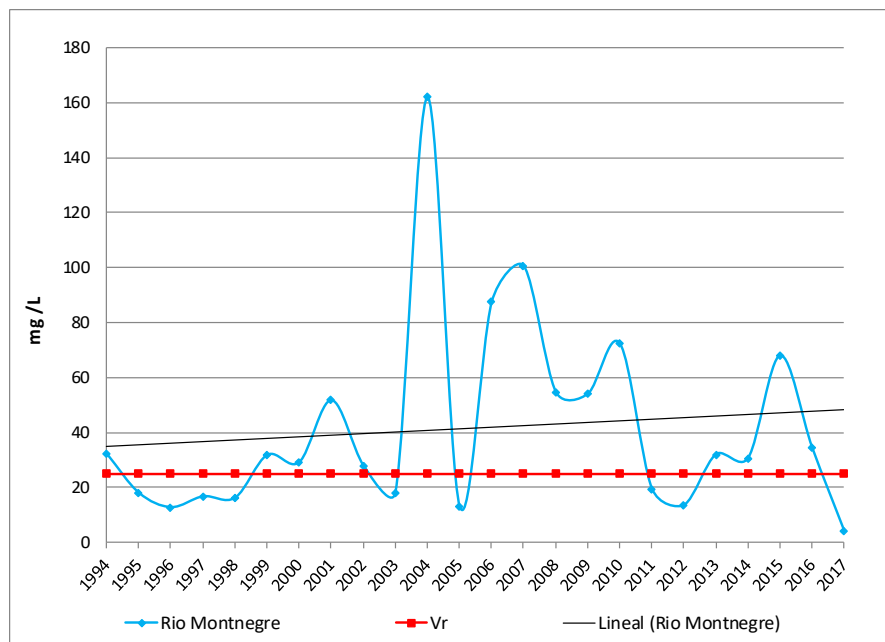

Figura 7. Evolució del paràmetre de sòlids en suspensió en el riu Montnegre, segons dades de la CHX (<https://www.chj.es>). Valor de referència (Vr) i regressió lineal del període considerat

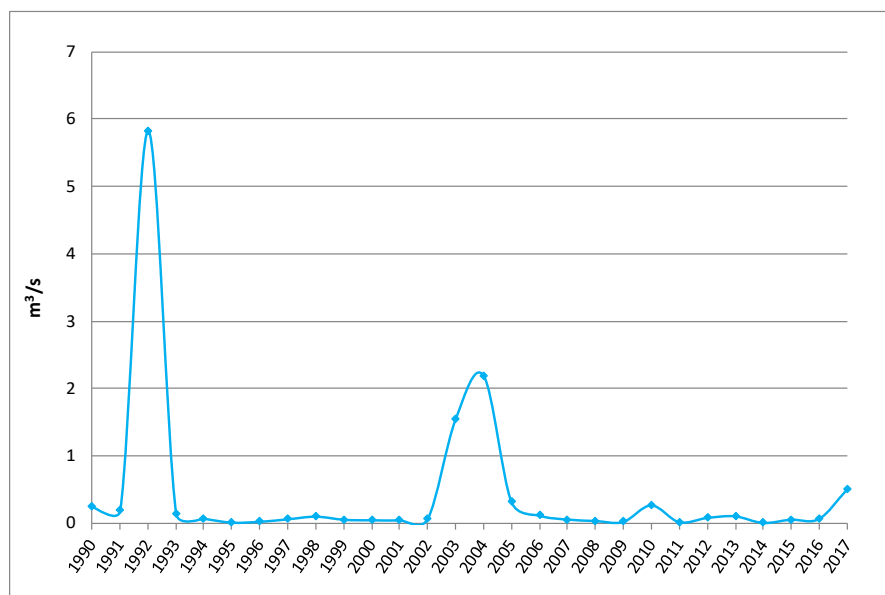

Figura 8. Cabal mitjà anual al riu Montnegre, segons dades de la CHX (<https://www.chj.es>)

L'evolució de la majoria dels paràmetres és estable o amb una tendència a la millora, a excepció del fòsfor total i els sòlids en suspensió, que presenten una lleugera deterioració en diverses anualitats, encara que les últimes dades disponibles (2017) s'han situat per davall del valor de referència. Valorant tots els paràmetres implicats, l'estat ecològic de les masses d'aigua incloses en aquesta norma es considera moderat. També s'observa que l'estat químic de les masses d'aigua no arriba als valors establits en les normes de qualitat ambiental en l'àmbit de la política d'aigües. En conseqüència, l'avaluació de l'estat de les masses d'aigua es considera desfavorable.

En la taula següent es mostren els resultats finals de l'estat ecològic i de l'estat químic, en les masses d'aigua localitzades en l'àmbit de la norma, així com els valors dels respectius índexs IHF i QBR facilitats per la CHX. Finalment, es mostra l'avaluació de l'estat de les masses des de la perspectiva del compliment de la Directiva d'hàbitats:

Avaluació d'estat per a les masses d'aigua superficials. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roïn (roig); SAM: sense aigua en els mostresjos (taronja); D: desconegut (gris)

ZEC/ZEPA	Codi/ Nom massa d'aigua	Estat Ecològic	Valor IHF Qualitat	Valor QBR Qualitat	Estat químic	Avaluació estat massa aigua	Avaluació estat DH
Riu Montnegre	30.01 Riu Montnegre: Capçalera-E. Tibi	Moderat	57 Mitjana	60 Acceptable	No arriba	Pitjor Bo	DI
	30.02 E. Tibi	Moderat	-	-	No arriba	Pitjor Bo	DM
	30.03 Riu Montnegre: E. Tibi Moderat	SAM	SAM	SAM	SAM	SAM	D
	30.03.01.01 Riu Xixona	Moderat	52 Mitjana	45 Roïna	No arriba	Pitjor Bo	DM
	30.04 Riu Montnegre: Riu Xixona - Molí Nou	Moderat	55 Mitjana	50 Roïna	Bo	Pitjor Bo	DI

A la vista dels resultats s'observa que:

El 80 % de les masses d'aigua associades als espais Xarxa Natura 2000 en l'àmbit de la norma actualment aconseguixen els objectius de l'estat ecològic i el 20 % aconseguixen els objectius de l'estat químic.

Cal destacar que del 20 % de les masses d'aigua superficials de l'àmbit de la norma de gestió no s'ha pogut conèixer l'estat per no tindre aigua en els mostresjos.

Segons els criteris sobre la base de les categories de qualitat introduïts en l'apartat "Avaluació de les masses d'aigua" associades referents als índexs IHF i QBR, l'avaluació global de l'estat de les masses d'aigua difereix del que indiquen els documents de planificació de la CHX, per les consideracions següents:

Per a les masses caracteritzades com a SAM, ha de ser objecte de mesures per a canviar aquesta situació, motiu pel qual es consideren en estat desconegut per informació insuficient per a fer-ne una avaluació.

Per a les masses en què la CHX no avalua els índexs IHF i QBR per no tindre assignats fins i tot valors de referència i valors de tall per als indicadors de condicions morfològiques en els diferents ecotips, no es poden obviar els valors obtinguts i la relació que aquests índexs tenen amb l'estat de conservació del bosc de ribera i la qualitat biològica dels hàbitats fluvials, necessaris per a obtindre l'avaluació independent del paràmetre Estructura i funcions dels hàbitats riparis i aquàtics, un dels blocs o paràmetres utilitzats per a obtindre l'avaluació global dels hàbitats dins de les ZEC incloses en l'àmbit de la norma de gestió, que ens permeten decidir la necessitat de realitzar o no actuacions per a aconseguir o mantindre l'estat de conservació favorable.

Estat de les masses d'aigua subterrànies

En les conclusions de l'estratègia comuna d'implantació de la DMA, s'indica que una massa d'aigua subterrània està en mal estat quantitatiu quan presenta descens piezomètric o quan les extraccions superen el recurs disponible. S'ha considerat que una massa d'aigua està en mal estat químic quan la seua composició química supera alguna de les normes de qualitat. Finalment, una massa d'aigua subterrània s'avalua en mal estat quan l'estat quantitatiu i/o el químic són roïns.

En la taula següent es desglossa cadascun dels tests realitzats i elaborats per la Confederació Hidrogràfica del Xúquer per a l'estat i l'avaluació de les masses d'aigua subterrànies identificades i associades als hàbitats específics de les ZEC de l'àmbit de la norma.

ZEC	Codi/ Nom massa d'aigua	Massa subterrània associada	Test balanç hídric	Test flux d'aigua superficial	Test ecosistemes	Test intrusió marina	Nitrats	Plaguicides	Valors líndars
Saler i Cabecicos de Villena	ES080ZHUMHU_CMVA L-35 Llacuna i Salers de Villena	080.173 Serra del Castellar	Roïn	Sense relació	Roïn	No costaneja	Bo	Bo	Bo
Llacuna de Salinas	ES080ZHUMHU_CMVA L-36 Llacuna de Salinas	080.181 Serra de Salinas	Roïn	Sense relació	Roïn	No costaneja	Bo	Bo	Bo

En la taula següent es mostren els resultats finals de l'estat quantitatiu i de l'estat químic, per a l'avaluació de l'estat en les masses d'aigua subterrànies de l'àmbit de la norma.

CODI	NOM	ZEC/ZEPA	ESTAT QUANTITATIU	ESTAT QUÍMIC	AVALUACIÓ ESTAT
080.160	Villena-Beneixama	ZEPA Maigmo i Serres de la Foia de Castalla ZEPA Serra de Salinas	Roïn	Roïn	Roïn
080.171	Serra Mariola	ZEC Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	Roïn	Bo	Roïn

CODI	NOM	ZEC/ZEPA	ESTAT QUANTITATIU	ESTAT QUÍMIC	AVALUACIÓ ESTAT
080.173	Serra del Castellar	ZEC Saler i Cabecicos de Villena	Roïn	Bo	Roïn
080.174	Peñarrubia	ZEC Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	Roïn	Bo	Roïn
080.175	Foia Castalla	ZEPA Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	Bo	Bo	Bo
080.176	Barrancons- Carrasqueta	ZEPA Riu Montnegre	Bo	Bo	Bo
080.181	Serra Salinas	ZEC Llacuna de Salinas ZEC Serra de Salinas ZEPA Serra de Salinas	Roïn	Bo	Roïn
080.182	Argüenya- Maigmo	ZEC Arenal de Petrer ZEPA Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	Roïn	Bo	Roïn
080.183	Orxeta	ZEPA Riu Montnegre ZEPA Cabeçó d'Or i la Grana	Bo	Bo	Bo
080.184	Sant Joan - Benidorm	ZEPA Cabeçó d'Or i la Grana	Bo	Roïn	Roïn
080.185	Agost- Montnegre	ZEPA Riu Montnegre	Bo	Bo	Bo
080.186	Serra del Cid	ZEPA Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	Roïn	Bo	Roïn
080.190	Baix Vinalopó	ZEPA Riu Montnegre	Bo	Roïn	Roïn

Avaluació de l'estat per a les masses d'aigua subterrànies: bo (verd), roïn (roig).

El 69 % de les masses d'aigua subterrànies es troben en mal estat. D'aquest percentatge, el 78 % per presentar descensos piezomètrics, mentre que el 33 % de les masses d'aigua per superar o igualar els 50 mg/l de nitrats.

Cal destacar que, en les dues masses d'aigua subterrànies associades a hàbitats de l'àmbit de la norma, l'avaluació del seu estat és desfavorable per presentar descensos piezomètrics.

Avaluació de l'estructura i funcions dels hàbitats associats a masses d'aigua

S'ha fet una valoració particular de l'estat de conservació dels hàbitats que estan lligats directament a l'estat de les masses d'aigua tant superficials com subterrànies presents en l'àmbit d'aquesta norma. Aquesta valoració té el suport dels estudis i les dades elaborades per la Confederació Hidrogràfica del Xúquer sobre qualitat dels boscos de ribera (QBR) i de l'estructura dels rius per a allotjar diferents hàbitats (IHF), en el cas de les masses d'aigua subterrànies en els quatre tests que combinen la pressió i l'impacte de les alteracions induïdes per l'home, que avaluen si la massa subterrània compleix els objectius ambientals.

L'aplicació d'aquests criteris permet obtenir l'avaluació independent del paràmetre Estructura i funcions dels hàbitats riberencs i aquàtics, un dels utilitzats per a obtenir l'avaluació global dels hàbitats dins de la ZEC.

El principal eix fluvial de l'àmbit d'aquesta norma és el riu Montnegre, un riu alacantí que naix a l'interior muntanyenc amb el nom de riu Verd, i que, una vegada embassat al pantà de Tibi, travessa una zona semiàrida. El llit del Montnegre presenta una formació contínua de vegetació de ribera, amb diversos nivells de frondositat depenent del grau d'intervenció humana. La presència de canyissars, canyars, tamaritars, bosquets d'oms, baladrars, joncs i bogues, junt amb esbarzerars i altres espècies enfiladisses (arítjol, lligabosc), li donen un aspecte realment exuberant. Finalment, també és rellevant l'espècie pinsà trompeter (*Bucanetes githagineus*), que utilitza els talussos o els marges dels barrancs per a niar, entre altres espècies.

Al seu torn, hi ha dues llacunes interiors associades a dues masses d'aigües subterrànies: la llacuna de Salinas, associada a la massa d'aigua subterrània 080.181, denominada Serra de Salinas, i la llacuna i

salers de Villena, associada a la massa d'aigua subterrània 080.173, denominada Serra del Castellar, que corresponen a les ZEC Llacuna de Salinas i Salers i Cabecicos de Villena, respectivament.

La llacuna de Salinas i la llacuna i salers de Villena es caracteritzen per ser llacunes salines interiors de càrter temporal, molt alterades pel drenatge artificial i en situació pròxima a la dessecació definitiva. No obstant això, són llocs propicis per a l'establiment de comunitats halòfiles.

A la llacuna de Salinas, amb l'abandó de l'aprofitament saliner en els anys seixanta, i a causa de la llavada de les sals produïda per l'aigua dolça de les pluges, la crosta salina ha anat desapareixent, i ha perdut la impermeabilitat, fet que ha permés que s'establisca vegetació halòfila dins del vas de la mateixa llacuna a partir dels límits d'aquesta. L'Ajuntament de Salinas, en un intent de recuperar part de la làmina d'aigua, aboca les aigües procedents de la depuradora municipal en la mateixa llacuna. Per ser aigües dolces, ha provocat la creació d'un bosquet dens de tamarits (*Tamarix canariensis*) amb canya comuna (*Arundo donax*) i canyís (*Phragmites australis*). Aquesta formació vegetal no és la pròpia de la llacuna salada.

En canvi, a la llacuna i salers de Villena no s'instal·len els cultius per les característiques minerals del sòl, però apareix fragmentada per la séquia del Rei, que la travessa de manera central i deixa a un costat i a l'altre la nova salinera i l'antiga. Aquestes salines, encara en actiu, són el producte de la llacuna salina que va existir i es mantenen a causa del proveïment de les aigües de la séquia i l'aportació de l'aqüífer subterrani indicat anteriorment.

La valoració de l'estructura i les funcions dels **hàbitats de ribera** que s'exposa en la taula següent està basada en la cartografia elaborada per la Generalitat Valenciana i criteri d'expert sobre la base de les ortofotos i del treball de camp realitzat pel personal tècnic del Servei.

Codi	Hàbitat	ZEC	Superfície (ha)	Cobertura (% de la ZEC)	Estructura i funcions
92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securinegion tinctoriae</i>)	Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	9,65	<1	F
		Serra de Salinas	D	D	D
		Llacuna de Salinas	0,003	<1	F
		Saler i Cabecicos de Villena	0,14	<1	DI

Estat de conservació per al paràmetre d'estructura i funcions. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roïn (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; gris)

La valoració de l'estructura i les funcions dels **hàbitats halòfils** que s'exposa en la taula següent està basada en les dades elaborades per la Confederació Hidrogràfica del Xúquer per a l'estat i l'avaluació de les masses d'aigua subterrània, en la cartografia elaborada per la Generalitat Valenciana, en el criteri d'expert aplicat a les ortofotos i en el treball de camp realitzat pels tècnics del Servei. Les peculiaritats de les llacunes, el seu grau d'explotació i drenatge i els components minerals (sals solubles, algeps i nitrats, entre altres), que perduren en el sòl molt de temps, ha produït una salinització del sòl i la instal·lació de comunitats vegetals característiques, com ara les gipsícoles, les halòfiles i les halonitròfiles. Aquests tipus de vegetació alberguen una sèrie d'espècies exclusives que troben en aquestes zones condicions molt particulars amb bones perspectives futures per l'abandó gradual de les pràctiques agrícoles i de les pressions associades a aquestes sobre aquestes comunitats.

Codi	Hàbitat	ZEC	Massa d'aigua	Test ecosistemes	Estructura i funcions
1310	Vegetació anual pionera amb <i>Salicornia</i> i altres espècies de zones fangoses o arenoses	Saler i Cabecicos de Villena	080.173 Serra del Castellar	Roïn	DI
1410	Pasturatges salins mediterranis (<i>Juncetalia maritima</i>)	Saler i Cabecicos de Villena	080.173 Serra del Castellar	Roïn	DI

1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	Saler i Cabecicos de Villena	080.173 Serra del Castellar	Roín	DI
		Llacuna de Salinas	080.181 Serra de Salinas	Roín	DI
1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsolotea</i>)	Saler i Cabecicos de Villena	080.173 Serra del Castellar	Roín	F
		Llacuna de Salinas	080.181 Serra de Salinas	Roín	F
1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)	Saler i Cabecicos de Villena	080.173 Serra del Castellar	Roín	F
		Llacuna de Salinas	080.181 Serra de Salinas	Roín	DI
		Serra de Salinas	080.181 Serra de Salinas	Roín	DI

Estat de conservació per al paràmetre d'estructura i funcions. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roín (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; gris)

L'estat de conservació actual dels hàbitats es detalla a continuació per cada ZEC:

Estat de conservació actual dels hàbitats terrestres de la ZEC Llacuna de Salinas

Codi d'hàbitat	Hàbitat	Rang	Superfície ocupada	Estructura i funcions específiques	Perspectives de futur	Avaluació global de l'estat de conservació
1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	F	F	DI	DI	DI
1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsolotea</i>)	F	F	F	F	F
1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)	D	D	DI	D	D
92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securigenion tinctoreae</i>)	F	F	F	DI	DI

*Hàbitat prioritari. Estat de conservació per a tots els paràmetres. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roín (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc)

Estat de conservació actual dels hàbitats terrestres de la ZEC Saler i Cabecicos de Villena

Codi d'hàbitat	Hàbitat	Rang	Superfície ocupada	Estructura i funcions específiques	Perspectives de futur	Avaluació global de l'estat de conservació
1310	Vegetació anual pionera amb <i>Salicornia</i> i altres espècies de zones fangoses o arenoses	F	F	DI	DI	DI
1410	Pasturatges salins mediterranis (<i>Juncetalia maritima</i>)	F	F	DI	DI	DI
1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	F	F	DI	DI	DI
1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsolotea</i>)	F	F	F	F	F
1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)	F	DI	DI	DI	DI

1520*	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>)	F	F	F	F	F
6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i>	DI	DI	DI	DI	DI
92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securigenion tinctoriae</i>)	F	F	DI	D	D

*Hàbitat prioritari. Estat de conservació per a tots els paràmetres. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roig (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc)

Estat de conservació actual dels hàbitats terrestres de la ZEC Maigó i Serres de la Foia de Castalla

Codi d'hàbitat	Hàbitat	Rang	Superfície ocupada	Estructura i funcions específiques	Perspectives de futur	Avaluació global de l'estat de conservació
1520*	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>)	F	F	F	F	F
2260	Dunes amb vegetació esclerofíl·la de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>	F	F	F	F	F
5210	Matoll arborescent amb <i>Juniperus spp.</i>	F	F	F	F	F
5330	Matollars termomediterranis i preestèpics	F	F	F	F	F
6110*	Prats calcaris o basòfils d' <i>Alyso-Sedion albi</i>	D	D	D	D	D
6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i>	F	F	F	F	F
8130	Despreniments mediterranis occidentals i termòfils	D	D	D	D	D
8210	Pendents rocosos calcícoles amb vegetació casmofítica	F	F	F	F	F
8310	Coves no explotades pel turisme	F	F	F	F	F
92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securigenion tinctoriae</i>)	F	F	F	F	F
9340	Bosc de <i>Quercus ilex</i> i <i>Quercus rotundifolia</i>	F	F	F	F	F
9540	Pinedes mediterrànies de pins mesogeus endèmics	D	D	D	D	D

*Hàbitat prioritari. Estat de conservació per a tots els paràmetres. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roig (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc)

Estat de conservació actual dels hàbitats terrestres de la ZEC Arenal de Petrer

Codi d'hàbitat	Hàbitat	Rang	Superfície ocupada	Estructura i funcions específiques	Perspectives de futur	Avaluació global de l'estat de conservació
2230	Dunes amb gespes de <i>Malcomietalia</i>	D	D	D	D	D
2260	Dunes amb vegetació esclerofíl·la de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>	F	F	F	F	F
6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i>	F	F	F	F	F

*Hàbitat prioritari. Estat de conservació per a tots els paràmetres. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roig (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc)

Estat de conservació actual dels hàbitats terrestres de la ZEC Serra de Salinas

Codi d'hàbitat	Hàbitat	Rang	Superfície ocupada	Estructura i funcions específiques	Perspectives de futur	Avaluació global de l'estat de conservació
1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosae</i>)	DI	DI	DI	DI	DI

1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsolietea</i>)	F	F	DI	DI	DI
1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)	DI	DI	DI	DI	DI
1520*	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>)	DI	DI	DI	DI	DI
2260	Dunes amb vegetació esclerofil·la de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>	F	F	F	F	F
5210	Matoll arborescent amb <i>Juniperus</i> spp.	F	F	F	F	F
5330	Matollars termomediterranis i preestèpics	F	F	F	F	F
6110*	Prats calcaris o basòfils d' <i>Alyso-Sedion albi</i>	F	F	F	F	F
6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i>	F	F	F	F	F
8210	Pendents rocosos calcícoles amb vegetació casmofítica	F	F	F	F	F
8310	Coves no explotades pel turisme	F	F	F	F	F
92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securinegion tinctoriae</i>)	D	D	D	D	D
9340	Bosc de <i>Quercus ilex</i> i <i>Quercus rotundifolia</i>	F	F	F	F	F

2.2.1.2. Definició de l'estat de conservació favorable dels hàbitats

Ateses les limitacions per a obtenir dades que permeten avaluar l'estat de conservació dels hàbitats en el moment de l'entrada en vigor de la Directiva d'hàbitats, així com l'absència de perturbacions significatives fins a la valoració actual, s'assumeix que l'estat de conservació favorable dels hàbitats per als diferents espais està definit pel manteniment o la millora dels valors actuals dels paràmetres d'avaluació. Això vol dir que els hàbitats es trobaran en estat favorable si mantenen o milloren aquests valors actuals (els que van presentar quan es va avaluar l'estat actual dels hàbitats) quan ja han arribat a l'estat favorable. En els casos en què l'estat actual es determine desfavorable-inadequat o desfavorable-roïn, els hàbitats assoliran l'estat favorable si millora la situació dels blocs d'avaluació que han motivat aquests estats. Aquesta millora es pot produir per diversos motius, com ara l'aplicació de les directrius de gestió activa (restauració, eliminació de factors d'alteració, etc.) o la mateixa evolució natural dels hàbitats.

2.2.2. Espècies

2.2.2.1. Valoració de l'estat de conservació actual de les espècies

Els criteris de valoració de l'estat de conservació de les espècies s'estructuren en quatre blocs: rang, població, hàbitat per a l'espècie i perspectives de futur (respecte de l'àrea de distribució, població i disponibilitat d'hàbitat).

2.2.2.1.1. Rang (amplitud geogràfica)

L'avaluació del paràmetre s'ha basat en la comparació del rang favorable de referència respecte del rang actual. Les dues variables s'han basat en el còmput de les quadrícules UTM d'1 km de costat presents en l'espai per a cada tàxon considerat. Aquestes quadrícules s'han obtingut a partir dels programes de seguiment i de citacions albergades en el Banc de dades de biodiversitat de la Comunitat Valenciana (<http://bdb.gva.es/>). S'ha fet una comparació entre el nombre de quadrícules en la primera distribució considerada completa de la situació de referència i el nombre de quadrícules actual o més recent disponible. Tal com indica la matriu d'avaluació, una espècie presenta un rang favorable si hi ha estabilitat o increment en el nombre de quadrícules ocupades entre la situació de referència i l'actual.

Per al rang favorable de referència (RFR) s'ha considerat el primer any en què es tenen dades, mentre que per al rang actual (RA) s'ha utilitzat la dada més recent de la situació de cada espècie.

La taula següent mostra els resultats de l'avaluació del paràmetre per a les espècies d'interés comunitari.

Avaluació del bloc Rang per a les espècies d'interés comunitari

Espai	Espècie	Rang favorable de referència (RFR)		Rang actual (RA)		Paràmetres de valoració del rang				Estatut del RANG
		Valor	Any ¹	Valor	Año ²	Magnitud canvi % RFR vs. RA	% variació anual	Descens rang > 1 % anual	RA < 10 % del RFR	
Saler i Cabecicos de Villena	<i>Aphanius iberus</i>	1	1993	1	2019	0,0	0,0	no	no	F
Serra de Salinas	<i>Miniopterus schreibersii</i>	1	1997 - 1998	1	2015 - 2018	0,0	0,0	no	no	F
	<i>Myotis blythii</i>	1	1997 - 1998	1	2015 - 2018	0,0	0,0	no	no	F
	<i>Myotis capaccinii</i>	1	1997 - 1998	1	2015 - 2018	0,0	0,0	no	no	F
	<i>Myotis emarginatus</i>	D	1997 - 1998	0	2015 - 2018	-	-	-	-	D
	<i>Rhinolophus euryale</i>	1	1997 - 1998	1	2015 - 2018	0,0	0,0	no	no	F
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	1	1997 - 1998	1	2015 - 2018	0,0	0,0	no	no	F

RFR: rang favorable de referència; **RA:** rang actual. **Estatut del RANG.** F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roig (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc)

¹ Les dades de presència indicades s'han actualitzat en data d'agost de 2020. L'any o el rang d'anys del rang actual indica la data o dates que corresponen als valors aportats. Per als llocs on les espècies mostren valors anteriors a 2019, ha d'interpretar-se que no hi ha valors més actualitzats en les bases de dades de seguiment o en el Banc de dades de biodiversitat de la Comunitat Valenciana (BDB-CV, <https://www.bdb.gva.es/>).

La taula següent mostra els resultats de l'avaluació del paràmetre per a les aus de l'annex I.

Avaluació del bloc Rang per a les aus de l'annex I

Nom de l'espai	Espècie	Període avaluat per al rang	Rang favorable de referència (RFR)		Rang actual (RA)		Paràmetres de valoració del rang				Estatut del RANG
			Valor	Any	Valor	Any	Magnitud canvi % RFR vs. RA	% variació anual	Descens rang > 1 % anual	RA < 10 % de l'RFR	
ZEPA ES0000457 Serra de Salinas	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	1	2001 - 2002	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2010	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	4	2004	D	-	-	-	-	-	D
	Àguila serpera (<i>Circus gallicus</i>)	reproductor	1	2008	D	-	-	-	-	-	D

Nom de l'espai	Espècie	Període avaluat per al rang	Rang favorable de referència (RFR)		Rang actual (RA)		Paràmetres de valoració del rang				Estatu s RANG
			Valor	Any	Valor	Any	Magnitud canvi % RFR vs. RA	% variació anual	Descen s rang > 1 % anual	RA < 10 % de l'RR F	
ZEPA ES0000458 Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	2	2003 - 2004	2	2004 - 2011	0	0	no	no	F
	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	2	200-2001	2	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2010	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	2003 - 2007	5	2010 - 2015	150,0	12,5	no	no	F
	Àguila serpera (<i>Circaetus gallicus</i>)	reproductor	4	2009 - 2010	4	2011 - 2018	0	0	no	no	F
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	4	1998 - 2005	4	2013 - 2018	0	0	no	no	F
ZEPA ES0000460 Riu Montnegre	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2.000	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Pinsà trompeter (<i>Bucanetes githagineus</i>)	reproductor	5	2002 - 2003	4	2019	-20,3	-1,2	sí	sí	DM
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	1997 - 2003	D	-	-	-	-	-	D
ZEPA ES0000463 Cabecó d'Or i la Grana	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	1	2000 - 2001	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	1999	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	2001 - 2003	D	-	-	-	-	-	D
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	1	1999	1	2018	0	0	no	no	F

Estatu s del RANG. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roïn (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc). **Valor del RANG:** 1, present; 0, absent.

¹ Nombre de quadrícules UTM d'1 km² ocupades per l'espècie.

2.2.2.1.2. Població

L'avaluació d'aquest bloc es basa en l'evolució dels contingents poblacionals de les espècies entre les situacions de referència i les actuals. La taula següent mostra els resultats de l'avaluació del paràmetre per a les espècies d'interés comunitari.

Avaluació del bloc Població per a les espècies d'interés comunitari

Nom de l'espai	Espècie	Unitat poblacional	Població favorable de referència		Població actual		Paràmetres de valoració de la població					Estatus POBLACIÓ
			Valor	Any	Valor	Any	% canvi PFR vs. PA	Categoria tendència	% variació anual	descens població > 1 % anual	PA <25 % de la PFR	
Saler i Cabecicos de Villena	<i>Aphanius iberus</i>	Nre. captures / nasa	0	2001	48,9	2017-2019	4.890	-	271,7	no	no	F
Serra de Salinas	<i>Miniopterus schreibersii</i>	Nre. indiv. en colònies de parts	549	1997-1998	124	2015-2018	-77,0	Fort declivi	-3,69	sí	sí	DM
	<i>Myotis blythii</i>	Nre. indiv. en colònies de parts	185	1997-1998	331 ¹	2015-2018	78,9	Increment moderat	3,76	no	no	F
	<i>Myotis capaccinii</i>	Nre. indiv. en colònies de parts	33	1997-1998	30	2015	-9,1	NA	-0,51	sí	no	DI
	<i>Myotis emarginatus</i>	Nre. indiv. en colònies de parts	-	1997-1998	-	2015-2018	-	NA	-	-	-	D
	<i>Rhinolophus euryale</i>	Nre. indiv. en colònies de parts	134	1997-1998	1	2015-2018	-99,0	Fort declivi	-4,73	sí	sí	DM
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Nre. indiv. en colònies de parts	240	1997-1998	51	2015-2018	-78,8	Fort declivi	-3,75	sí	sí	DM

Estatus de la població. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roig; D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc). **Categoria tendència** (a llarg termini): tendència estadística en el període 1984-2013 (segons l'època considerada i la disponibilitat de dades per espècies). NE: no avaluable

¹ La tècnica de seguiment (filmació i gravació d'ultrasons a l'eixida dels individus de la cavitat subterrània) no permet diferenciar entre exemplars d'aquesta espècie (*Myotis blythii*) i *Myotis myotis*, per la qual cosa els contingents poblacionals indicats poden estar sobredimensionats per a l'espècie considerada.

La ZEC Saler i Cabecicos de Villena posseïa una població de fartet (*Aphanius iberus*). La població es trobava en la séquia del Rei, però es va extingir a principis dels anys noranta per la mala qualitat de l'aigua. Abans de l'extinció, se'n van capturar alguns exemplars en 1992 i es van dur al Centre de Conservació d'Espècies Dulciaquícies de la Comunitat Valenciana (CCEDCV) del Palmar, dependent de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, on hi ha un programa de cria en captivitat per a mantindre aquesta línia genètica. El març de 2016 es va dur a terme una reintroducció a partir d'aquesta línia en la séquia de la llacuna de Villena. Les dades poblacionals aportades es corresponen amb aquesta població recuperada.

La taula següent mostra els resultats de l'avaluació del paràmetre per a les espècies d'aus. Les poblacions de referència s'han calculat com la mitjana dels cinc primers anys des que hi ha seguiment de l'espècie, i les poblacions actuals, amb la mitjana dels últims cinc anys (o un període equivalent).

Avaluació del bloc Població per a aus

Nom de l'espai	Especie	Unitat poblacional avaluada	Població favorable de referència		Població actual		Paràmetres de valoració de la població					Estatut POBLACIÓ
			Valor	Any	Valor	Any	% canvi PFR vs. PA	Categoria tendència (a llarg termini)	% variació anual	descens població > 1 % anual	PA <25 % de la PFR	
ZEPA ES0000457 Serra de Salinas	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	1	2001-2002	1	2018-2019	0	NA	0	no	no	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2010	1	2018-2019	0	NA	0	no	no	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	4	2004	D	-	-	NA	-	-	-	D
	Àguila serpera (<i>Circaetus gallicus</i>)	reproductor	1	2008	D	-	-	NA	-	-	-	D
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	2	2003-2004	2	2004-2011	0	NA	0	no	no	F
ZEPA ES0000458 Maigü i Serres de la Foia de Castalla	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	2	200-2001	2	2018-2019	0	NA	0	no	no	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2010	1	2018-2019	0	NA	0	no	no	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	2003-2007	5	2010-2015	150,0	NA	12,5	no	no	F
	Àguila serpera (<i>Circaetus gallicus</i>)	reproductor	4	2009-2010	4	2011-2018	0	NA	0	no	no	F
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	4	1998-2005	4	2013-2018	0	NA	0	no	no	F
ZEPA ES0000460 Riu Montnegre	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2000	1	2018-2019	0	NA	0	no	no	F

Nom de l'espai	Especie	Unitat poblacional avaluada	Població favorable de referència		Població actual		Paràmetres de valoració de la població					Estatus POBLACIÓ
			Valor	Any	Valor	Any ¹	% canvi PFR vs. PA	Categoria tendència (a llarg termini)	% variació anual	descens població > 1 % anual	PA <25 % de la PFR	
e	Pinsà trompeter (<i>Bucanetes githagineus</i>)	reproductor	24	2002-2003	8	2019	-66,7	Fort declivi P<0,05	-3,7	sí	sí	DM
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	1997-2003	D	-	-	NA	-	-	-	D
ZEPA ES0000463 Cabeçó d'Or i la Grana	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	1	2000-2001	1	2018-2019	0	NA	0	no	no	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	1999	1	2018-2019	0	NA	0	no	no	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	2001-2003	D	-	-	NA	-	-	-	D
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	1	1999	1	2018	0	NA	0	no	no	F

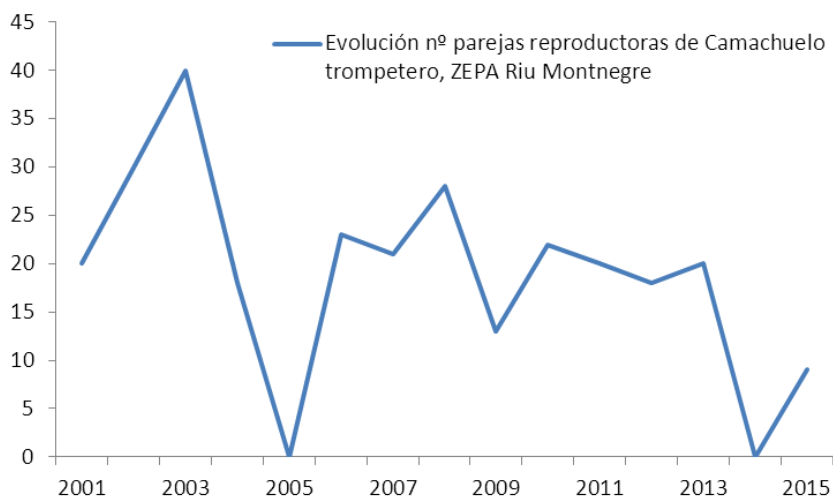
Estatus de la població. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roig; D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc)

Categoria tendència (a llarg termini): tendència estadística en el període 1988-2013 (segons l'època considerada i la disponibilitat de dades per espècies). NA: no avaluable

¹ Les dades de presència indicades s'han actualitzat en data d'agost de 2020. L'any o rang d'anys de la població actual indica la data o dates a les quals corresponen els valors aportats. Per als llocs on les espècies mostren valors anteriors a 2019, ha d'interpretar-se que no hi ha valors més actualitzats en les bases de dades de seguiment o en el Banc de dades de biodiversitat de la Comunitat Valenciana (BDBCv, <https://www.bdb.gva.es/>).

² Estat de conservació corregit en funció de la tendència estadística (categoria incerta) i de l'absència de causes humanes que motiven la desaparició d'una parella reproductora.

L'única espècie que es troba en declivi és el pinsà trompeter, la població del qual està en descens des de 2003. El gràfic següent mostra la tendència de la població entre 2002 i 2019. Les dades poblacionals provenen dels informes anuals del contracte Establiment de la situació actual i seguiment de la població de pinsà trompeter en l'àrea d'influència de la planta de tractament i abocador controlat RSU Piedra Negra, al municipi de Xixona, Alacant, realitzats per investigadors de la Universitat d'Alacant.

Els resultats dels càlculs de la tendència poblacional efectuats amb el programa TRIM (per a les espècies per a les quals s'ha pogut fer aquest càlcul) es mostren en la taula següent:

Tendència poblacional registrada per a les espècies de l'annex II de la DH i de l'annex I de la DA

Espai	Espècie	Època considerada	Tendència a llarg termini (1997-2018)		
			Factor del pendent de la recta	Error estàndard	Valoració de la tendència (basada en intervals de confiança)
Serra de Salinas	<i>Miniopterus schreibersii</i>	Reproducció (parts)	0,9181	0,0034	Fort declivi ($p < 0,01$) **
	<i>Myotis blythii</i>	Reproducció (parts)	1,0409	0,0040	Increment moderat ($p < 0,01$) **
	<i>Rhinolophus euryale</i>	Reproducció (parts)	0,8165	0,0176	Fort declivi ($p < 0,01$) **
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Reproducció (parts)	0,8884	0,0072	Fort declivi ($p < 0,01$) **
Riu Montnegre	Pinsà trompeter (<i>Bucanetes githagineus</i>)	Reproducció	0,9083	0,0172	Fort declivi ($p < 0,05$) *

2.2.2.1.3. Hàbitat per a l'espècie

Per a aquest bloc d'avaluació s'ha considerat que l'hàbitat de l'espècie és la superfície que ocupa actualment o ha ocupat en un passat recent (per exemple, des de 1994 en el cas d'espècies de l'annex II de la Directiva d'hàbitats). Aquesta última superfície s'estableix com l'*Hàbitat per a l'espècie favorable de referència*.

L'avaluació de l'estat de conservació d'aquest bloc es basa en la determinació de dos aspectes:

1. Si la superfície de l'hàbitat és prou àmplia (i estable o en increment).
2. Si la qualitat de l'hàbitat és adequada per a la supervivència de l'espècie a llarg termini.

El primer dels aspectes es determina comparant l'evolució de la superfície de l'hàbitat per a l'espècie favorable de referència amb l'hàbitat per a l'espècie actual. Tenint en compte que només hi ha polígons de presència cartografiats per a les tres espècies de plantes, el càlcul de les superfícies de la resta de les espècies considerades s'ha efectuat a partir del còmput de les quadrícules UTM d'1 km² amb presència de cada espècie.

El segon aspecte (qualitat de l'hàbitat) s'ha valorat subjectivament a partir de la informació disponible sobre cadascuna de les espècies i els hàbitats que utilitzen. A aquest efecte, s'ha estimat que actualment cap espècie pot considerar-se limitada per l'existència d'hàbitat adequat en els diferents espais.

La taula següent mostra els resultats de l'avaluació del paràmetre per a les espècies d'interès comunitari.

Avaluació del bloc Hàbitat per a les espècies d'interés comunitari

Nom de l'espai	Espècie	Hàbitat favorable de referència (HFR)		Hàbitat actual (HA)		Paràmetres de valoració de l'hàbitat				Estatut de l'hàbitat
		Valor ¹	Any	Valor ¹	Any	Magnitud canvi % HFR vs. HA	% variació anual	Descens Hàbitat > 1 % anual	HA <25 % de l'HFR	
Saler i Cabecicós de Villena	<i>Aphanius iberus</i>	1	1993	1	2019	0,0	0,0	no	no	F
Serra de Salinas	<i>Miniopterus schreibersii</i>	1	1997-1998	1	2015-2018	0,0	0,0	No	no	F
	<i>Myotis blythii</i>	1	1997-1998	1	2015-2018	0,0	0,0	No	no	F
	<i>Myotis capaccinii</i>	1	1997-1998	1	2015	0,0	0,0	No	no	F
	<i>Myotis emarginatus</i>	D	1997-1998	D	2015-2018	-	-	-	-	D
	<i>Rhinolophus euryale</i>	1	1997-1998	1	2015-2018	0,0	0,0	No	no	F
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	1	1997-1998	1	2015-2018	0,0	0,0	No	no	F

HFR: hàbitat favorable de referència; **HA:** hàbitat actual. **Estatut de l'HÀBITAT.** F: favorable (verd); D: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roig (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc).

¹ El valor es refereix al nombre de quadrícules amb presència de l'espècie, llevat que es tracte de superfícies de recintes cartografiats, i en aquest cas s'hi afeg "ha" per a indicar que la xifra es refereix a hectàrees.

En el cas de les aus de l'annex I, el paràmetre Hàbitat es refereix directament al nombre de quadrícules UTM d'1 km² ocupades per l'espècie (que equival al nombre de territoris ocupats), de manera que l'absència d'una espècie que era present anteriorment s'interpreta com una pèrdua de la superfície i/o qualitat de l'hàbitat per a contindre-la.

Per a l'hàbitat favorable de referència (HFR), s'ha considerat el primer any en què es té constància de la seua presència/absència, mentre que per a l'hàbitat actual (HA) s'ha comprovat la situació de l'espècie en els últims cinc anys amb dades (o un període equivalent).

Avaluació del bloc Hàbitat per a les aus de l'annex I

Nom de l'espai	Espècie	Període avaluat per a l'hàbitat	Hàbitat favorable de referència (HFR)		Hàbitat actual (HA)		Paràmetres de valoració de l'hàbitat				Estatut de l'hàbitat
			Valor	Any	Valor	Any	Magnitud canvi % HFR vs. HA	% variació anual	Descens Hàbitat > 1 % anual	HA <25 % de l'HFR	
ZEPA ES0000457 Serra de Salinas	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	1	2001 - 2002	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2010	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F

Nom de l'espai	Especie	Període avaluat per a l'hàbitat	Hàbitat favorable de referència (HFR)		Hàbitat actual (HA)		Paràmetres de valoració de l'hàbitat				Estatut de l'hàbitat
			Valor	Any	Valor	Any	Magnitud canvi % HFR vs. HA	% variació anual	Descens Hàbitat > 1 % anual	HA <25 % de l'HFR	
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	4	2004	D	-	-	-	-	-	D
	Àguila serpera (<i>Circaetus gallicus</i>)	reproductor	1	2008	D	-	-	-	-	-	D
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	2	2003 - 2004	2	2004 - 2011	0	0	no	no	F
ZEPA ES0000458 Majmó i Serres de la Foia de Castalla	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	2	200-2001	2	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2010	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	2003 - 2007	5	2010 - 2015	150,0	12,5	no	no	F
	Àguila serpera (<i>Circaetus gallicus</i>)	reproductor	4	2009 - 2010	4	2011 - 2018	0	0	no	no	F
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	4	1998 - 2005	4	2013 - 2018	0	0	no	no	F
ZEPA ES0000460 Riu Montnegre	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2.000	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Pinsà trompeter (<i>Bucanetes githagineus</i>)	reproductor	5	2002 - 2003	4	2019	-20,3	-1,2	sí	sí	DM
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	1997 - 2003	D	-	-	-	-	-	D
ZEPA ES0000463 Cabeçó d'Or i la Grana	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	1	2000 - 2001	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	1999	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F

Nom de l'espai	Espècie	Període avaluat per a l'hàbitat	Hàbitat favorable de referència (HFR)		Hàbitat actual (HA)		Paràmetres de valoració de l'hàbitat				Estatut de l'hàbitat
			Valor	Any	Valor	Any	Magnitud canvi % HFR vs. HA	% variació anual	Descens Hàbitat > 1 % anual	HA <25 % de l'HFR	
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	2001 - 2003	D	-	-	-	-	-	D
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	1	1999	1	2018	0	0	no	no	F

Estatut de l'HÀBITAT. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roïn (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc). **Valor del RANG:** 1, present; 2, absent

2.2.2.1.4. Perspectives de futur

En el cas de les aus, la valoració de les perspectives futures s'ha realitzat utilitzant les tendències poblacionals calculades per al període de seguiment (2001-2013), que representen les perspectives projectades en els pròxims dotze anys.

Atés que aquestes tendències poblacionals només s'han pogut calcular per a dues espècies (l'àguila de panxa blanca i l'àguila reial), només s'ha pogut considerar aquesta variable en la determinació de les perspectives futures d'aquests dos tàxons.

Les taules següents mostren els resultats de l'avaluació del paràmetre per a les espècies d'interès comunitari i les aus de l'annex I en aplicar les matrius de valoració corresponents:

Avaluació del bloc Perspectives futures per a les espècies d'interès comunitari

Nom de l'espai	Espècie	PF rang	PF població	PF hàbitat	Perspectives futures globals	Estatut del bloc PERSPECTIVES FUTURES
Saler i Cabecicos de Villena	<i>Aphanius iberus</i>	bones	bones	bones	bones	F
Serra de Salinas	<i>Miniopterus schreibersii</i>	bones	roïnes	bones	roïnes	DM
	<i>Myotis blythii</i>	bones	bones	bones	bones	F
	<i>Myotis capaccinii</i>	bones	pobres	bones	pobres	DI
	<i>Myotis emarginatus</i>	desconegudes	desconegudes	desconegudes	desconegudes	D
	<i>Rhinolophus euryale</i>	bones	roïnes	bones	roïnes	DM
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	bones	roïnes	bones	roïnes	DM

PF: perspectives futures.

Estatut de les PERSPECTIVES FUTURES. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roïn (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc).

Avaluació del bloc Perspectives futures per a les aus de l'annex I

Nom de l'espai	Espècie	PF rang	PF població	PF hàbitat	Perspectiv es futures globals	Estatut del bloc PERSPECTI VES FUTURES
ZEPA ES00004 57 Serra de Salinas	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	bones	bones	bones	bones	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	bones	bones	bones	bones	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	desconegud des	desconegud des	desconegud des	desconegud des	D
	Àguila serpera (<i>Circaetus gallicus</i>)	desconegud des	desconegud des	desconegud des	desconegud des	D
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	bones	bones	bones	bones	F
ZEPA ES00004 58 Maignó i Serres de la Foia de Castalla	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	bones	bones	bones	bones	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	bones	bones	bones	bones	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	bones	bones	bones	bones	F
	Àguila serpera (<i>Circaetus gallicus</i>)	bones	bones	bones	bones	F
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	bones	bones	bones	bones	F
ZEPA ES00004 60 Riu Montnegr e	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	bones	bones	bones	bones	F
	Pinsà trompeter (<i>Bucanetes githagineus</i>)	roïnes	roïnes	roïnes	roïnes	DM
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	desconegud des	desconegud des	desconegud des	desconegud des	D
ZEPA ES00004 63 Cabeçó d'Or i la Grana	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	bones	bones	bones	bones	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	bones	bones	bones	bones	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	desconegud des	desconegud des	desconegud des	desconegud des	D
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	bones	bones	bones	bones	F

PF: perspectives futures.

Estatut de les PERSPECTIVES FUTURES. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roï (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc).

2.2.2.1.5. Avaluació global de l'estat de conservació

El resultat de l'avaluació per blocs s'integra per a obtenir un estat de conservació global, mitjançant la matriu corresponent.

L'aplicació d'aquests criteris permet obtenir l'avaluació global de les espècies dins de la ZEC i ZEPA. Les taules següents mostren els resultats de l'avaluació de l'estat de conservació global per a les espècies d'interès comunitari i les aus de l'annex I.

Valoració de l'estat de conservació global de les espècies d'interès comunitari en funció de l'estat dels blocs Rang, Població, Hàbitat i Perspectives de futur

Nom de l'espai	Espècie	Rang	Població	Hàbitat	Perspectives de futur	Avaluació global
Saler i Cabecicos de Villena	<i>Aphanius iberus</i>	F	F	F	F	F
Serra de Salinas	<i>Miniopterus schreibersii</i>	F	DM	F	DM	DM
	<i>Myotis blythii</i>	F	F	F	F	F
	<i>Myotis capaccinii</i>	F	DI	F	DI	DI
	<i>Myotis emarginatus</i>	F	F	F	F	F
	<i>Rhinolophus euryale</i>	F	DM	F	DM	DM

Nom de l'espai	Espècie	Rang	Població	Hàbitat	Perspectives de futur	Avaluació global
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	F	DM	F	DM	DM

Estatus. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roïn (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc)

Valoració de l'estat de conservació global de les aus de l'annex I en funció de l'estat dels blocs Rang, Població, Hàbitat i Perspectives de futur

Nom de l'espai	Espècie	Rang	Població	Hàbitat	Perspectives de futur	Avaluació global
ZEPA ES0000457 Serra de Salinas	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	F	F	F	F	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	F	F	F	F	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	D	D	D	D	D
	Àguila serpera (<i>Circaetus gallicus</i>)	D	D	D	D	D
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	F	F	F	F	F
ZEPA ES0000458 Maigó i Serres de la Foia de Castalla	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	F	F	F	F	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	F	F	F	F	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	F	F	F	F	F
	Àguila serpera (<i>Circaetus gallicus</i>)	F	F	F	F	F
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	F	F	F	F	F
ZEPA ES0000460 Riu Montnegre	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	F	F	F	F	F
	Pinsà trompeter (<i>Bucanetes githagineus</i>)	F	DM	F	F	DM
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	D	D	D	D	D
ZEPA ES0000463 Cabeçó d'Or i la Grana	Àguila reial (<i>Aquila chrysaetos</i>)	F	F	F	F	F
	Àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciata</i>)	F	F	F	F	F
	Brúfol (<i>Bubo bubo</i>)	D	D	D	D	D
	Falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>)	F	F	F	F	F

Estatus. F: favorable (verd); DI: desfavorable-inadequat (ambre); DR: desfavorable-roïn (roig); D: desconegut (informació insuficient per a fer una assignació; blanc)

2.2.2.2. Definició d'estat de conservació favorable de les espècies

Per a les espècies que han mostrat una valoració global favorable, es considera que mantindran o milloraran el seu estat de conservació sempre que els valors actuals dels paràmetres d'avaluació es mantinguen estables o s'incrementen respecte dels de referència. Per tant, es trobaran en estat de conservació favorable si es mantenen o s'incrementen els valors poblacionals de referència favorable, el rang i la superfície i la qualitat de l'hàbitat.

Per a les espècies que han mostrat una valoració global desfavorable-roïn/desfavorable-inadequat, arribaran a l'estat favorable una vegada els paràmetres d'avaluació es recuperen fins a assolir o superar els valors de referència o les tendències que han motivat aquesta catalogació d'estat desfavorable.

3. OBJECTIUS DE CONSERVACIÓ I GESTIÓ

3.1. Objectius de gestió referents als hàbitats d'interés comunitari

Els objectius de gestió comuns per al conjunt dels hàbitats d'interés comunitari amb presència confirmada en l'àmbit d'aquesta norma de gestió són els següents:

- a) Actualitzar periòdicament la informació cartogràfica de la superfície i la cobertura, així com els paràmetres que permeten calcular els diferents índexs dels blocs d'avaluació de l'estat de conservació dels hàbitats.
- b) Mantindre o millorar la distribució, la superfície, la cobertura i les funcions específiques de cadascun dels hàbitats en el moment de l'entrada en vigor de la norma de gestió. Amb caràcter general, es permetrà l'evolució natural dels tipus d'hàbitats a altres comunitats —no necessàriament més madures— de la seua sèrie successional, sempre que aquests canvis no es deguen a alteracions provocades directament o indirectament per l'activitat humana, i sense perjudici que l'estat de conservació de determinats hàbitats exigisca una intervenció activa en un altre sentit.
- c) Promoure la coordinació amb la planificació hidrològica (Confederació Hidrogràfica del Xúquer) a fi de procurar la conservació i la recuperació dels hàbitats naturals d'interés comunitari associats a les masses d'aigua i corregir les pressions detectades, entre aquestes les derivades de les necessitats hidríques de les masses d'aigua superficial, de l'alteració de la morfologia de la ribera i de l'ús intens dels marges per cultius i de la proliferació d'espècies invasores.

3.2. Objectius de gestió referents a les espècies

Els objectius de gestió per a les espècies de l'annex II de la Directiva d'hàbitats i de l'annex I de la Directiva d'aus silvestres amb presència a l'espai, així com per a les altres espècies importants per a la gestió de l'espai, són:

- a) Actualitzar de manera periòdica la informació sobre la grandària poblacional, així com dels paràmetres que permeten calcular els diferents índexs dels blocs d'avaluació de l'estat de conservació de l'espècie.
- b) Mantindre o millorar la població en el moment d'entrada en vigor de la norma de gestió, sempre que aquests paràmetres permeten considerar que l'espècie es troba dins de l'"estat de conservació favorable" i que les perspectives de futur per a aquestes variables siguen bones.
- c) Millorar les poblacions de les espècies i l'avaluació global de l'estat de conservació de les quals s'ha considerat desfavorable o desconegut.
- d) Mantindre els hàbitats de les espècies mitjançant l'eliminació dels factors que estan afectant de manera negativa el seu estat de conservació.
- e) Crear noves zones d'expansió de les espècies en l'àmbit de la norma mitjançant la restitució, la restauració o la creació d'hàbitats adequats per a aquestes.
- f) Promoure la coordinació amb la Planificació Hidrològica (Confederació Hidrogràfica del Xúquer), a fi de procurar la conservació de les espècies d'interés comunitari associades a les masses d'aigua.

3.3. Objectius de gestió referents al conjunt de l'espai

A fi d'integrar els diferents objectius específics per als hàbitats i les diferents classificacions d'espècies, els objectius de gestió per al conjunt de l'espai pretenen redimensionar els anteriors de manera que es puguin establir prioritats en funció de les directrius següents:

- a) **Concepció en xarxa.** Contribució de cada hàbitat i/o espècie al conjunt de la Xarxa Natura 2000 a escala regional (Comunitat Valenciana), nacional i europea.

En funció de la cobertura de cada hàbitat i espècie dins de l'espai, de la proporció relativa que representa dins del conjunt de la Xarxa Natura 2000 a la Comunitat Valenciana i de la contribució relativa de la primera a la Xarxa Natura 2000 a Europa, els hàbitats i les espècies més importants són els següents, per la qual cosa tindran prioritat les mesures de gestió que afavorisquen la conservació d'aquests elements:

1. Hàbitats naturals d'interés comunitari que es consideren de prioritat especial:

1510* Estepes salines mediterrànies (*Limonieta*)

1520* Vegetació gipsícola ibèrica (*Gypsophiletalia*)

8310 Coves no explotades pel turisme

2. Espècies

Espècies d'interés comunitari

Fartet (*Aphanius iberus*)

Rata penada de cova (*Miniopterus schreibersii*)

Rata penada de morro agut (*Myotis blythii*)

Rata penada de peus grans (*Myotis capaccinii*)

Rata penada de ferradura mediterrània (*Rhinolophus euryale*)

Rata penada de ferradura gran (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Aus de l'annex I de la directiva:

Pinsà trompeter (*Bucanetes githagineus*)

Àguila de panxa blanca (*Aquila fasciata*)

Àguila reial (*Aquila chrysaetos*)

Brúfol (*Bubo bubo*)

Altres espècies d'interés:

Badola tingitana (*Rumex roseus*)

Estepa blanca (*Halimium atriplicifolium*)

Festuca triflora (*Festuca patula*)

- **Priorització de recursos.** Les mesures de gestió activa es podran iniciar d'acord amb un calendari de prioritats basades en el grau d'importància de les espècies en un context de recursos limitats. En aquest sentit, l'ordre de prioritat per a executar mesures de gestió se centrarà en els hàbitats prioritaris, en cas que siga necessari:

- 1510* Estepes salines mediterrànies (*Limonieta*)
- 1520* Vegetació gipsícola ibèrica (*Gypsophiletalia*)
- 8310 Coves no explotades pel turisme

I en les espècies següents:

- Badola tingitana (*Rumex roseus*)
- Estepa blanca (*Halimium atriplicifolium*)
- Festuca triflora (*Festuca patula*)
- Fartet (*Aphanius iberus*)
- Pinsà trompeter (*Bucanetes githagineus*)
- Àguila de panxa blanca (*Aquila fasciata*)
- Rata penada de cova (*Miniopterus schreibersii*)
- Rata penada de morro agut (*Myotis blythii*)
- Rata penada de peus grans (*Myotis capaccinii*)
- Rata penada de ferradura mitjana (*Rhinolophus euryale*)
- Rata penada de ferradura gran (*Rhinolophus ferrumequinum*)

▪ Context econòmic, social i territorial

L'evolució de l'aplicació de la norma de gestió tindrà en compte els canvis en el context econòmic, social i territorial de l'entorn de l'espai, de manera que s'adapte, en la mesura que siga possible, a les diferents necessitats i limitacions imposades pel medi socioeconòmic. Aquesta adaptació podrà tindre lloc sempre que no siga contrària als objectius de gestió dels hàbitats i de les espècies i contribuïsca a assolir un estat de conservació favorable d'aquests.

En la mesura que les activitats tradicionals (agricultura de secà, xicotets regadius de muntanya o ramaderia extensiva) contribuïsqen a conservar els espais inclosos en aquesta norma i a mantindre en un estat favorable els hàbitats i les espècies presents en aquests, es prestarà una atenció preferent a les mesures que, en desplegament d'aquest document, es dirigisquen a fomentar aquestes activitats, amb atenció especial al suport econòmic derivat de l'aplicació dels instruments financers disponibles per a la Xarxa Natura 2000.

La informació sobre la Xarxa Natura 2000 entre la població local, així com la conscienciació sobre els objectius que persegueix i la necessària implicació i participació activa dels habitants dels espais inclosos en la Xarxa per a garantir el compliment d'aquests objectius, es considerarà un marc d'actuació prioritari en el desplegament i l'aplicació d'aquesta norma.

4. ZONIFICACIÓ DE L'ÀMBIT D'APLICACIÓ DE LA NORMA DE GESTIÓ

En l'àmbit d'aplicació de la norma de gestió es zonifica orientativament, a efectes normatius i de gestió, en cinc categories de zones (zona A, zona B, zona C, zona D i zona perifèrica de protecció). El criteri determinant de la zonificació és la presència o no d'hàbitats i espècies per als quals s'estableixen objectius de conservació en la norma de gestió, així com el caràcter prioritari o no d'aquests.

La zonificació de les categories zona A i zona B (vegeu el plànol de zonificació) representa un exercici d'aproximació a les zones amb més representativitat dels hàbitats d'interés comunitari inclosos en les llistes per a cadascuna d'aquestes categories. A grans trets, la zona A està dissenyada per a la protecció dels hàbitats d'interés comunitari prioritaris, mentre que la B recull la presència d'altres hàbitats d'interés comunitari.

Per la naturalesa de la cartografia d'hàbitats d'interés comunitari (superposició de diferents hàbitats en un mateix recinte, limitacions de l'escala de treball, interpretacions divergents de certs hàbitats en funció de la font seguida, etc.), no s'ha considerat oportú representar gràficament una categoria A que incloga de manera exclusiva els hàbitats prioritaris. La zona B, per tant, tampoc representarà de manera exclusiva la presència d'hàbitats d'interés comunitari i serà possible la presència d'hàbitats prioritaris a escala reduïda en l'àmbit d'aquesta categoria de zonificació. En aquest cas, l'aplicació dels apartats normatius previstos per a un cas o l'altre s'ha de basar en la presència o l'absència, sobre el terreny, de l'hàbitat que corresponga, independentment de la categoria de zonificació en què es trobe.

Per tot això, cal considerar que la zonificació prevista en la norma representa una aproximació al tipus d'hàbitat que correspon per a cada categoria, i sobre l'hàbitat present en el medi s'aplicaran la normativa, les directrius o les actuacions previstes en aquestes normes per a cadascuna de les categories.

Quant a les espècies de flora i fauna, i tenint en compte la dinàmica espacial i temporal que caracteritza moltes de les poblacions d'aquestes, no s'ha considerat oportú establir *a priori* una zonificació de les seues àrees de protecció. Per tant, la seua conservació i avaluació d'afeccions es realitzarà cas per cas a partir de la informació actualitzada sobre la seua presència, sensibilitat i estat de conservació disponible en el Banc de dades de la biodiversitat de la Comunitat Valenciana (BDBCv: <http://www.bdb.gva.es>), creat per l'Ordre de 27 de novembre de 2003, de la Conselleria de Territori i Habitatge.

D'acord amb el que s'ha indicat, les categories de zonificació previstes per a l'espai són les següents:

4.1. ZONA A

Àrees de les ZEC on conste la presència d'hàbitats naturals d'interés comunitari d'especial prioritat (a excepció dels hàbitats 6220* i 6110*, inclosos en la zona B per la seua àmplia representativitat) i dels hàbitats protegits assenyalats en el Decret 70/2009. Els hàbitats considerats són els següents:

CODI	HÀBITAT
1310	Vegetació anual pionera amb <i>Salicornia</i> i altres espècies de zones fangoses o arenoses en ZEC Saler i Cabecicos de Villena
1410	Pasturats salins mediterranis (<i>Juncetalia maritimae</i>) en ZEC Saler i Cabecicos de Villena
1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>) en ZEC Llacuna de Salinas
1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsolotea</i>) en ZEC Llacuna de Salinas
1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)

CODI	HÀBITAT
1520*	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>)
6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i> en ZEC Saler i Cabecicos de Villena
8310	Coves no explotades pel turisme
92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securigenion tinctorae</i>) en ZEC Saler i Cabecicos de Villena

*Prioritaris en annex I de la Directiva d'hàbitats

Tenint en compte la importància biològica i ecològica dels matollars fruticosos de saladar (1420 Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Sarcocornetea fruticosi*)) i 1430 Matollars halonitròfils (*Pegano-Salsolotea*) a la ZEC Llacuna de Salinas, s'inclouen les representacions d'aquest hàbitat en la zona A d'aquesta ZEC. Així mateix, l'extensió de la ZEC Saler i Cabecicos de Villena i la singularitat dels hàbitats 1310, 1410, 6220* i 92D0 recomana igualment incloure'ls en la zona A per a proporcionar-los més nivell de protecció.

D'altra banda, l'hàbitat 8310* Coves no explotades pel turisme no s'ha representat en el pla de zonificació, perquè l'escala de treball de la cartografia annexa i el caràcter puntual de l'hàbitat no permeten visualitzar-ne la presència i localització. En qualsevol cas, a l'efecte d'aplicar la normativa corresponent, l'existència d'aquest hàbitat implica l'aplicació del que s'estableix sobre aquesta qüestió per a la zona A.

També s'inclouen en la zona A les àrees d'ocupació de la festuca triflora (*Festuca patula*) i de l'astràgal groc (*Astragalus alopecuroides* spp. *grosii*), plantes molt rares i amenaçades a la Comunitat Valenciana, amb poblacions a la ZEC Maigmo i Serres de la Foia de Castalla. Les àrees d'ocupació s'han establert a partir de la delimitació dels hàbitats potencials per a aquestes espècies a l'entorn de les localitzacions georeferenciades disponibles en el BDB i en el Programa de seguiment de flora amenaçada.

Les microreserves de flora MRF Barranc de la Cova del Lagrimal, localitzada en la ZEC Serra de Salinas, les MRF Ombria del Mas del Carrascal, l'MRF La Replana, l'MRF Alt de les Xemeneies i l'MRF el Coll de la Xau, en la ZEC Maigmo i Serres de la Foia de Castalla, i l'MRF Arenal de Petrer-Almorxó, coincidint amb la ZEC Arenal de Petrer, també queden qualificades com a zona A.

4.2. ZONA B

Àrees de les ZEC on conste la presència d'hàbitats d'interés comunitari de l'annex I de la Directiva d'hàbitats que no s'hagen inclòs en la categoria anterior, a més dels hàbitats prioritaris 6110* Prats calcaris o basòfils d'*Alyso-Sedion albi* i 6220* Zones subestèpiques de gramínies i anuals de *Thero-Brachypodietea*, amb excepció de les seues representacions en la ZEC Saler i Cabecicos de Villena, que queden inclosos en la Zona A.

CODI	HÀBITAT
1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>) (excepte a la ZEC Llacuna de Salinas)
1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsolotea</i>) (excepte a la ZEC Llacuna de Salinas)
2230	Dunes amb gespes de <i>Malcomietalia</i>
2260	Dunes amb vegetació esclerofil·la de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>
4090	Bruguerars oromediterranis endèmics amb argilaga
5210	Matollars arborescents amb <i>Juniperus</i> spp.
5330	Matollars termomediterranis i preestèpics
6110*	Prats calcaris o basòfils d' <i>Alyso-Sedion albi</i>

CODI	HÀBITAT
6220*	Zones subestèpiques de gramínies i anuals de <i>Thero-Brachypodietea</i> (excepte en ZEC Saler i Cabecicos de Villena)
8210	Pendents rocosos calcícoles amb vegetació casmofítica
92D0	Galeries i matollars riberencs termomediterranis (<i>Nerio-Tamaricetea</i> i <i>Securinegion tinctoriae</i>) (excepte a la ZEC Saler i Cabecicos de Villena)
9340	Bosc de <i>Quercus ilex</i> i <i>Quercus rotundifolia</i>
9540	Pinedes mediterrànies de pins mesogeus endèmics

*Prioritaris en annex I de la Directiva d'hàbitats.

4.3. ZONA C

Àrees que no coincidisquen amb els criteris establits per a les altres categories de zonificació. En concret, s'aplica aquesta categoria a les àrees de les ZEC que no complisquen criteris per a ser incloses com a zones A, B o D. Des d'aquest punt de vista, aquesta categoria de zonificació es dirigeix sobretot a la protecció de les poblacions i els hàbitats de les espècies incloses en l'annex I de la Directiva d'aus, així com de les espècies incloses en l'annex II de la Directiva d'hàbitats que es localitzen fora de les categories A i B d'aquesta zonificació.

4.4. ZONA D

Comprén la resta dels territoris inclosos en l'àmbit de la norma de gestió i que no compleixen els criteris per a ser inclosos en cap de les categories anteriors. Específicament, s'inclouran en aquesta categoria els terrenys classificats com a sòl urbà i sòl urbanitzable en els respectius instruments de planejament, grans infraestructures i, en general, àmbits que manquen de qualsevol rellevància des del punt de vista de l'aplicació de la norma i el compliment dels seus objectius.

4.5. ZONA PERIFÈRICA DE PROTECCIÓ

Comprén el perímetre de protecció de les zones humides catalogades (ZHC) Llacuna de Salinas i Llacuna i Saler de Villena, les parcel·les cadastrals 252 i 254 del polígon 17 del cadastre vigent del municipi de Villena i els cabeços del Gato i de Jordán. L'evolució natural de la vegetació en les zones confrontants amb les ZHC pot afavorir el desenvolupament futur dels hàbitats de l'annex I de la directiva presents en les ZEC. A més, la inclusió d'altres zones perifèriques amb representació dels hàbitats prioritaris i protegits 1510* Estepes salines mediterrànies (*Limnietalia*) i 1520* Vegetació gipsícola ibèrica (*Gypsophiletalia*) garanteix la connexió d'aquests hàbitats amb les representacions corresponents d'aquests en la ZEC Serra de Salinas.

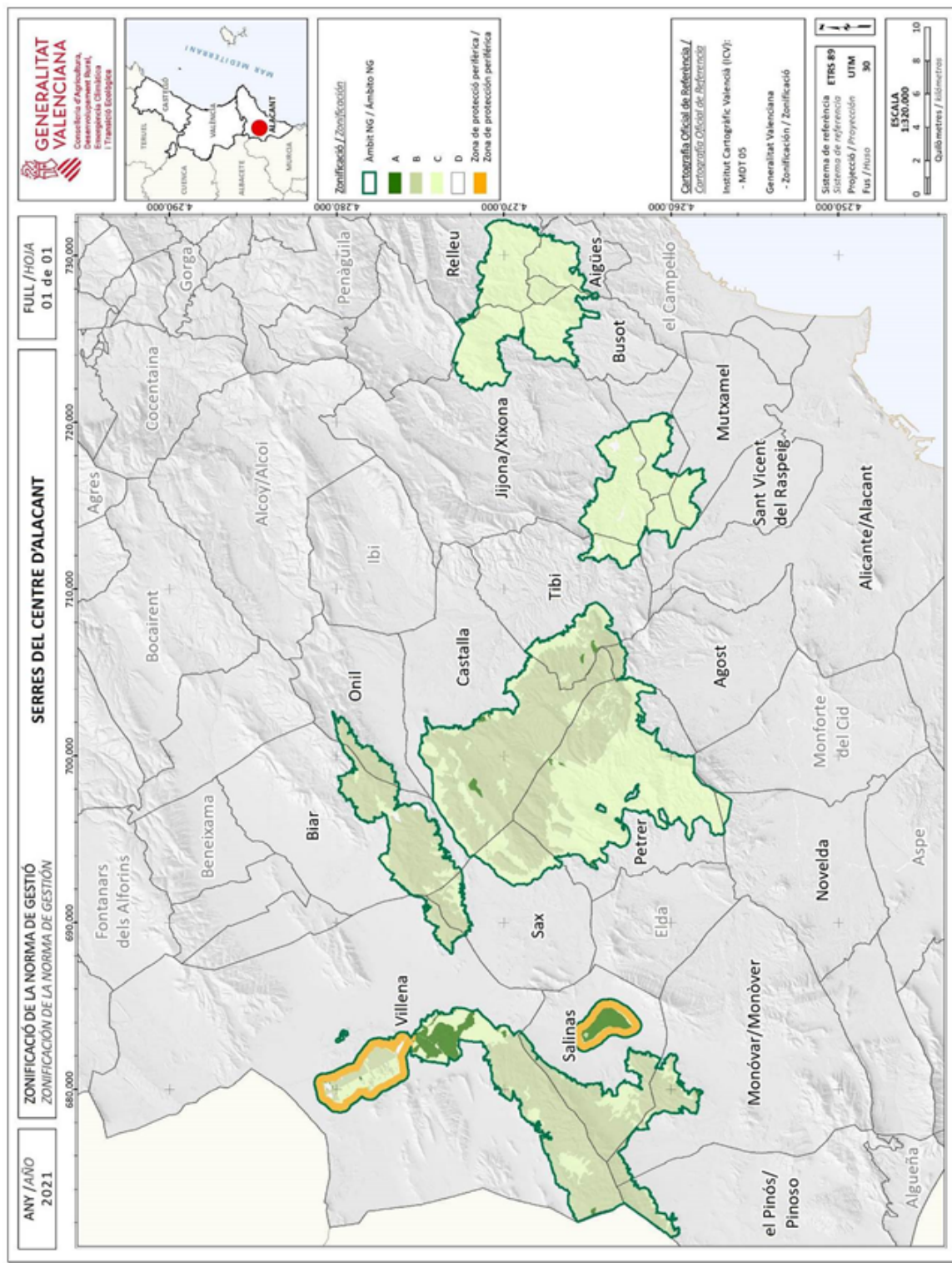
Aquestes zones perifèriques de protecció es defineixen segons el que preveu l'article 29 *quater* de la Llei 11/1994. Aquesta norma de gestió també preveu com a mesura de gestió activa l'estudi i la proposta de delimitació de diverses zones de connectivitat que concorden amb les mesures relatives a la coherència ecològica i la connectivitat de la Xarxa Natura 2000 a les quals es refereix l'article 14 *sexies* de la llei esmentada.

La superfície i la contribució relativa de cadascuna d'aquestes categories de zonificació dins de l'espai és la següent:

ZONIFICACIÓ	SUPERFÍCIE EN HECTÀREES	% DE L'ÀMBIT DE LA NORMA DE GESTIÓ
ZONA A	929,28	2,41
ZONA B	17.904,16	46,49
ZONA C	18.174,49	47,19
ZONA D	181,99	0,47
ZONA PERIFÈRICA DE PROTECCIÓ	1.321,92	3,43

ZONIFICACIÓ	SUPERFÍCIE EN HECTÀREES	% DE L'ÀMBIT DE LA NORMA DE GESTIÓ
TOTAL	38.511,85	100.00

Tal com s'ha indicat en l'apartat corresponent, les superfícies indicades poden resultar modificades per l'aprovació eventual del projecte d'ampliació de la instal·lació de tractament de residus actualment en tramitació, ampliació que passaria a considerar-se zona D.

5. NORMATIVA D'APLICACIÓ DIRECTA I RÈGIM D'AVALUACIÓ DE REPERCUSSIONS

La normativa d'aplicació directa té per objecte establir normes reglamentàries i administratives que responguen a les exigències ecològiques dels hàbitats i les espècies que van motivar la inclusió dels espais en la Xarxa Natura 2000, així com evitar, en general, la deterioració dels hàbitats i les alteracions de les espècies, de conformitat amb el que s'estableix en l'article 6, apartats 1 i 2, de la Directiva 92/43/CEE, d'hàbitats; en l'article 4.1 de la Directiva 2009/147/CE, d'aus silvestres; en l'article 45, apartats 1 i 2, de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, i en l'article 14, *quater*, apartat 1, lletres a i b, de la Llei 11/1994 de 27 de desembre, de la Generalitat, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana.

D'altra banda, el règim d'avaluació de repercuissions sobre la Xarxa Natura 2000 s'ha regulat prou detalladament en el Decret 60/2012, de 5 d'abril, del Consell, pel qual es regula el règim especial d'avaluació i d'aprovació, autorització o conformitat de plans, programes i projectes que puguen afectar la Xarxa Natura 2000. En aquest sentit, l'apartat té com a finalitat establir la regulació detallada a què es refereixen els articles 6 i 8 del decret esmentat, tenint en compte les característiques específiques de l'espai i les necessitats de conservació dels hàbitats i les espècies que en van motivar la designació per a incorporar-lo a la Xarxa Natura 2000.

5.1. Mesures per a evitar la deterioració dels hàbitats i les alteracions sobre les espècies

Per a definir les mesures que s'indiquen a continuació, s'han tingut en compte, en primer lloc, els objectius de conservació establits per a cadascun dels hàbitats i les espècies que són objecte d'aquesta norma de gestió; les pressions, els impactes i les amenaces que es projecten sobre aquests, així com la necessitat d'assegurar l'èxit a llarg termini de les diferents actuacions que preveuen les directrius i les mesures de gestió activa. En segon lloc, s'ha valorat també la normativa preexistent que ja es projecta sobre l'àmbit territorial de la norma de gestió i que permet la conservació dels diferents elements, especialment les normatives reguladores de l'activitat urbanística i la protecció del sòl forestal, així com la legislació general d'aigües i la legislació de protecció de zones humides.

Des d'aquest punt de vista, per tant, les activitats i les actuacions que s'indiquen en els apartats següents s'han de considerar incompatibles a l'efecte d'aquesta norma i, per tant, quedarien excloses de qualsevol possibilitat d'autorització per part de l'òrgan competent que corresponga. No obstant això, amb una petició prèvia justificada per part dels promotors, la Direcció General de Medi Natural podrà estudiar i acordar fer una avaluació de repercuissions sobre la Xarxa Natura 2000 respecte d'aquestes, a l'efecte d'aplicar el règim d'aprovació, autorització o conformitat que preveu el Decret 60/2012, de 5 d'abril, del Consell, pel qual es regula el règim especial d'avaluació i d'aprovació, autorització o conformitat de plans, programes i projectes que puguen afectar la Xarxa Natura 2000.

5.1.1 Normes per a la protecció d'hàbitats naturals d'interés comunitari d'especial prioritat

Les normes que s'indiquen en aquest apartat s'aplicaran a les àrees cartografiades com a A, tal com s'indiquen en l'apartat corresponent de la present norma de gestió, així com a les àrees del territori on apareguen els hàbitats naturals de prioritat especial que s'indiquen en l'apartat II.1.2 del present document. En aquestes zones es consideren incompatibles les actuacions següents, els canvis d'ús i/o els plans, els programes i els projectes, mentre no estiguen relacionades directament amb mesures de gestió del lloc establides en aquesta normativa i/o les considere així l'òrgan gestor de la Xarxa Natura 2000:

1. En les àrees ocupades a l'entrada en vigor d'aquesta norma per vegetació natural inclosa en algun dels hàbitats considerats de protecció especial, l'eliminació total o parcial de la coberta vegetal natural o la rompuda de terrenys.
2. Noves autoritzacions d'explotacions extractives, mineres o salineres i de les seues indústries annexes, excepte les que estiguen funcionant legalment a l'entrada en vigor d'aquesta norma de gestió.
3. La instal·lació de noves infraestructures viàries i de generació d'energia (parcs eòlics i parcs fotovoltaics), excepte quan es tracte d'instal·lacions de dimensions reduïdes destinades a l'autoconsum o utilitzen les cobertes d'edificacions existents, degudament autoritzades i que compten amb l'informe previ de la conselleria competent en matèria d'energia. No es consideraran noves infraestructures

les que ja es troben en el moment de l'aprovació d'aquestes normes i compten amb l'autorització preceptiva.

4. Les cremes de qualsevol naturalesa i extensió, efectuades sobre la coberta vegetal natural, i que no estiguen previstes en un pla de cremes.
5. Els aterraments i els abocaments de materials sòlids i líquids d'origen urbà o industrial.
6. L'obertura o l'ampliació de pistes forestals.
7. La construcció d'edificacions de nova planta.
8. La rompuda de terrenys amb vegetació silvestre per a establir noves àrees de cultiu.
9. Totes les actuacions que comporten un canvi en la qualitat de l'aigua i obres de canalització d'aigua que puguen generar una disminució del cabal o afectar físicament l'hàbitat prioritari 1510*.
10. Les que resulten incompatibles amb la classificació i la qualificació urbanística dels sòls inclosos en les categories de zonificació indicades.

5.1.2 Normes per a la protecció d'altres hàbitats naturals d'interés comunitari

Les normes que s'indiquen en aquest apartat s'aplicaran a les àrees cartografiades com a B, tal com s'indica en l'apartat corresponent d'aquesta norma de gestió. En aquestes zones es consideren incompatibles les actuacions següents, els canvis d'ús i/o els plans, els programes i els projectes, mentre no estiguen relacionades directament amb mesures de gestió del lloc establides en aquesta normativa i/o les considere així l'òrgan gestor de la Xarxa Natura 2000:

1. L'extracció de graves quan afecte l'àmbit de l'hàbitat 92D0 Galeries i matollars riberencs termomediterranis (*Nerio-Tamaricetea* i *Securinegion tinctoriae*).
2. Qualsevol actuació que implique l'eliminació de l'hàbitat 2260 Dunes amb vegetació escleròfila de *Cisto-Lavanduletea*.
3. Qualsevol actuació o activitat que implique l'eliminació dels hàbitats 1410 Pasturatges salins mediterranis (*Juncetalia maritimae*), 1420 Matollars halonitròfils mediterranis i termoatlàntics (*Sarcocornetea fruticosae*), 1430 Matollars halonitròfils (*Pegano-Salsolotea*) o 5210 Matollars arborescents de *Juniperus* spp. o qualsevol de les seues espècies característiques, en particular *Juniperus phoenicea* spp. *phoenicea*, amb l'excepció dels tractaments silvícoles per a la millora de masses amb criteris de conservació de l'hàbitat.
4. Transformació dels hàbitats 1310, 1410, 1420, 1430, 2260, 5210, 5330, 6110*, 6220*, 8130, 8210, 92D0, 9340 i 9540.
5. La instal·lació de parcs eòlics i parcs fotovoltaics, excepte les que compten amb l'avaluació de repercussions favorable o corresponguen a instal·lacions de dimensions reduïdes destinades a l'autoconsum o utilitzen les cobertes d'edificacions existents, degudament autoritzades i que compten amb l'informe previ de la conselleria competent en matèria d'energia.
6. Les noves activitats extractives i mineres i les seues indústries annexes, excepte les que estiguen funcionant legalment a l'entrada en vigor d'aquesta norma de gestió.
7. Les que resulten incompatibles amb la classificació i la qualificació urbanística dels sòls inclosos en les categories de zonificació indicades.

5.1.3. Normes per a la protecció d'espècies de fauna i flora

Les normes que s'indiquen en aquest apartat s'aplicaran a les àrees zonificades com a A, B i C, així com en la zona perifèrica de protecció prevista en l'àmbit d'aquesta norma. En aquestes zones, mentre constituïsquen part de l'hàbitat d'espècies de fauna i/o flora la conservació de les quals constitueix l'objectiu d'aquesta norma, podran regular-se o limitar-se les actuacions següents, mentre no estiguen relacionades directament amb mesures de gestió del lloc que estableix aquesta norma de gestió i/o les considere així l'òrgan gestor de la Xarxa Natura 2000:

1. La pràctica de l'escalada o l'espeleologia, així com el barranquisme, en les àrees que, en desplegament d'aquesta norma i en aplicació de l'article 11 del Decret 179/2004, de 24 de setembre, del Con-

sell de la Generalitat, de regulació del senderisme i esports de muntanya, es consideren zones sensibles per la presència d'hàbitats d'espècies incloses en aquesta normativa, amb atenció especial als territoris de cria de l'àguila de panxa blanca (*Aquila fasciata*).

Com es fa des de l'aprovació del Decret 179/2004, la consideració de zona sensible i l'adopció de les mesures de regulació/limitació de les activitats assenyalades que es consideren oportunes, l'efectuarà la Conselleria competent en la conservació de la Xarxa Natura 2000 i requerirà un informe previ relatiu a la necessitat de protecció de l'hàbitat o l'espècie afectada, a la càrrega i l'impacte de l'activitat limitada en l'hàbitat o l'espècie que es pretén protegir, i a la proporcionalitat de la mesura adoptada.

Així mateix, haurà de garantir-se la participació en el procediment de les persones i els col·lectius afectats per la declaració. Les declaracions de zona sensible i les mesures de regulació/limitació de les activitats que aquestes establisquen podran revisar-se, d'ofici o a petició de tercers, quan canvien les circumstàncies que en van motivar la declaració o l'adopció. El procediment de revisió requerirà un informe previ relatiu a la necessitat de protecció de l'hàbitat o l'espècie afectada, a la càrrega i l'impacte de l'activitat limitada en l'hàbitat o l'espècie que es pretén protegir, i a la proporcionalitat de les mesures que s'adopten eventualment.

2. Qualsevol activitat i actuació que represente una afecció directa sobre les àrees de nidificació de l'àguila reial (*Aquila chrysaetos*), l'àguila de panxa blanca (*A. fasciata*), l'àguila serpera (*Circaetus gallicus*), el falcó pelegrí (*Falco peregrinus*) i el brúfol (*Bubo bubo*) en el període comprés entre el 15 de febrer i el 31 de juliol, ambdós inclosos.
3. Totes les activitats que puguen produir la contaminació de sòls o del subsol amb risc per als hàbitats i les espècies, així com les que produïsquen menyscapte dels usos actuals o potencials d'aquests recursos o de la seua capacitat ecològica. En el mateix sentit, es considera incompatible tota mena d'abocament sòlid o líquid potencialment contaminant sobre els sòls o la incorporació d'aquest al subsol mitjançant qualsevol procediment.
4. En les àrees aquàtiques que alberguen poblacions o s'utilitzen com a àrees d'alimentació d'espècies considerades en aquesta norma, qualsevol actuació que comporte un canvi en la qualitat i la quantitat de les aigües superficials i subterrànies, l'eliminació de la vegetació autòctona aquàtica, subaquàtica i palustre, per mitjans mecànics o químics, així com desbrossament i dragatges no autoritzats, mitjançant mitjans mecànics de séquies, canals, basses i altres infraestructures hidràuliques similars. Les actuacions relacionades amb la gestió i la conservació d'aquestes àrees o de les espècies considerades no estaran sotmeses a aquestes incompatibilitats.
5. La canalització i el desviament d'aigües en les zones de reproducció o alimentació de les poblacions d'espècies de fauna considerades en aquesta norma de gestió, especialment en el cas del fartet (*Aphanius iberus*) o de la rata penada de peus grans (*Myotis capaccinii*), respectivament.
6. L'accés a la sima dels Borreguillos queda regulat pel Pla de recuperació de la rata penada de peus grans i de la rata penada de ferradura mitjana a la Comunitat Valenciana, establert pel Decret 82/2006, de 9 de juny, del Consell.
7. Qualsevol actuació que implique l'eliminació o l'afecció d'exemplars de les espècies prioritàries establides en les diferents microreserves de flora i reserva de la fauna de l'àmbit d'aquesta norma de gestió, excepte les actuacions relacionades amb la gestió del lloc i amb les actuacions de conservació que estableixen les declaracions respectives.

5.2. Règim d'avaluació de repercussions

En aplicació dels articles 6 i 8 i de l'annex I de l'esmentat Decret 60/2012, aquesta norma de gestió concreta quins projectes han d'incorporar-se al camp d'aplicació material del decret esmentat mentre afecten l'àmbit del present espai. Així mateix, concreta quins plans, programes o projectes no s'hauran de sotmetre a una avaluació detallada, bé per estar relacionats amb la gestió del lloc, bé per no presentar sobre la base de dades objectives probabilitat d'afecció apreciable, per la qual cosa no caldrà obtenir una "valoració preliminar de repercussions". En la resta de supòsits que entren dins del camp d'aplicació del Decret 60/2012, seran les "valoracions preliminars" corresponents les que indicaran la necessitat o no de fer-ne l'avaluació detallada.

5.2.1. Obligació general d'avaluar

Amb caràcter general, i sense perjudici del que s'indica en l'apartat següent, queden sotmesos a avaluació de repercussions sobre la Xarxa Natura 2000 els plans, els programes i els projectes que entren dins de l'àmbit d'aplicació territorial i material del Decret 60/2012, de 5 d'abril, del Consell, pel qual es regula el règim especial d'avaluació i d'aprovació, autorització o conformitat de plans, programes i projectes que puguin afectar la Xarxa Natura 2000.

Pel que fa a l'àmbit d'aplicació territorial, i de conformitat amb el que es preveu en l'article 3 del Decret 60/2012, el règim d'avaluació de repercussions s'aplicarà en les àrees següents:

- a) Tot l'àmbit de les ZEC i les ZEPA incloses en aquesta norma de gestió.
- b) L'àrea constituïda pel domini públic hidràulic de l'espai que preveu aquesta norma de gestió.

Així mateix, de conformitat amb el que indica l'apartat 8 de l'annex del decret esmentat, i sense perjudici del que indica l'apartat següent respecte de plans, programes o projectes exclosos de substanciar l'avaluació de repercussions sobre la Xarxa Natura 2000, es consideraran inclosos en el camp d'aplicació material del decret esmentat, a l'efecte d'aquesta norma, els projectes següents:

1. Les activitats d'ús públic del medi en grups organitzats superiors a cinquanta persones, incloent-hi competicions esportives o altres esdeveniments esportius, lúdics o culturals, en les àrees delimitades a aquest efecte en aplicació de l'article 11 del Decret 179/2004, de 24 de setembre, del Consell de la Generalitat, de regulació del senderisme i esports de muntanya de manera compatible amb la conservació del medi natural, i de l'article 10 del Decret 8/2008, de 25 de gener, del Consell, pel qual es regula la circulació de vehicles pels terrenys forestals de la Comunitat Valenciana. No s'inclouen en aquest apartat les activitats en grups organitzats que desenvolupen els titulars de vedats de caça o pesca, les quals es regiran per la seua normativa sectorial específica. Pel seu caràcter tradicional i el seu interès cultural, també queda exclosa d'avaluació de repercussions la romeria de San Isidro, al terme municipal de Salinas.

Com es fa des de l'aprovació del Decret 179/2004, la consideració de zona sensible i l'adopció de les mesures de regulació/limitació de les activitats assenyalades que es consideren oportunes, l'efectuarà la Conselleria competent en la conservació de la Xarxa Natura 2000 i requerirà un informe previ relatiu a la necessitat de protecció de l'hàbitat o l'espècie afectada, a la càrrega i l'impacte de l'activitat limitada en l'hàbitat o l'espècie que es pretén protegir, i a la proporcionalitat de la mesura adoptada.

Així mateix, haurà de garantir-se la participació en el procediment de les persones i els col·lectius afectats per la declaració. Les declaracions de zona sensible i les mesures de regulació/limitació de les activitats que aquestes establisquen podran revisar-se, d'ofici o a petició de tercers, quan canvien les circumstàncies que en van motivar la declaració o l'adopció. El procediment de revisió requerirà un informe previ relatiu a la necessitat de protecció de l'hàbitat o l'espècie afectada, a la càrrega i l'impacte de l'activitat limitada en l'hàbitat o l'espècie que es pretén protegir, i a la proporcionalitat de les mesures que s'adopten eventualment.

2. La construcció d'edificacions aïllades o instal·lacions en sòl no urbanitzable protegit, destinades a activitats agrícoles, ramaderes, forestals o cinegètiques, així com la construcció, la reconstrucció o la remodelació d'habitatges unifamiliars aïllats en sòl no urbanitzable amb qualsevol qualificació. Igualment, la reconstrucció o la remodelació d'aquestes edificacions o instal·lacions quan suposen un increment de la superfície o el volum d'aquestes.
3. La construcció d'edificacions aïllades o instal·lacions en sòl no urbanitzable destinades a ús turístic, com ara allotjaments rurals, establiments de restauració, campaments i similars.
4. Els instruments tècnics de gestió forestal.
5. Els aprofitaments forestals i els treballs de conservació i millora de masses forestals, quan no s'executen en desplegament d'instruments tècnics de gestió forestal aprovats per la Generalitat Valenciana i que disposen d'avaluació de repercussions sobre la Xarxa Natura 2000 emesa per l'òrgan competent.

6. La construcció de línies elèctriques quan no estiguen sotmeses a una declaració o una estimació d'impacte ambiental.
7. Els plans de manteniment anual de línies elèctriques que preveu l'article 14 de la Llei 3/1993, de 9 de desembre, forestal de la Comunitat Valenciana.
8. L'obertura, l'ampliació o el canvi de traçat de camins i pistes rurals i forestals.
9. L'obertura de noves vies d'escalada en la modalitat de via ferrada.
10. Els canvis de cultiu de secà a regadiu quan afecten una superfície superior a una hectàrea.
11. Les concessions per a nous aprofitaments d'aigües subterrànies.
12. Les autoritzacions d'abocament d'aigües residuals i les concessions per a l'aprofitament d'aigües subterrànies.
13. Totes les activitats que puguen produir la contaminació de sòls o del subsol amb risc per als hàbitats i les espècies, així com les que produïsquen menyscapte dels usos actuals o potencials d'aquests recursos o de la seua capacitat ecològica.
14. Els projectes per a desenvolupar activitats extractives amb tècniques mineres, així com abocaments de qualsevol classe en els buits miners.
15. Els projectes d'ampliació de les explotacions salineres.
16. El desbrossament no selectiu o la rompuda de terrenys ocupats per vegetació natural a l'entrada en vigor d'aquesta norma, excepte quan aquesta eliminació siga necessària per a executar projectes que compten amb una avaluació de repercussions favorable. S'inclouen els desbrossaments sota línies elèctriques quan el port de la vegetació no supere les altures de seguretat.
17. Els nous aprofitaments d'aigües superficials que impliquen la canalització i el desviament d'aigües, quan afecten àrees amb presència constatada de fartet (*Aphanius iberus*).
18. Qualsevol actuació, pla o projecte que, per les seues característiques o ubicació, pugua afectar la sima dels Borreguillos, l'entorn o les àrees d'alimentació, prestant atenció especial als efectes que puguen derivar-se'n sobre la conservació de les rates penades de peus grans (*Myotis capaccinii*) i de ferradura mitjana (*Rhinolophus euryale*), tal com estableix l'esmentat Decret 82/2006, de 9 de juny, del Consell.
19. En la zona perifèrica de protecció (ZPP) i en la Microreserva de Flora Miramontes, qualsevol actuació o activitat que implique l'eliminació o la modificació de qualsevol hàbitat d'interés comunitari i, especialment, dels hàbitats prioritaris i protegits 1510* Estepes salines mediterrànies (*Limonietalia*) i 1520* Vegetació gipsícola ibèrica (*Gypsophiletalia*).
20. En la totalitat de la ZPP, les actuacions que puguen modificar el règim hídic de la zona humida, en particular, les extraccions d'aigua, les modificacions del drenatge i les transformacions de cultiu superiors a mitja hectàrea.
21. La resta de supòsits compresos en l'àmbit d'aplicació material del Decret 60/2012 no indicats explícitament en els apartats anteriors.

5.2.2 Concreció de l'obligació d'avaluar plans, programes i projectes exclosos de substanciar l'avaluació de repercussions sobre la Xarxa Natura 2000

De conformitat amb el que indica l'article 6 de l'esmentat Decret 60/2012, de 5 d'abril, queden exclosos de l'obligació d'avaluar les seues repercussions sobre les ZEC i les ZEPA objecte d'aquesta norma de gestió les actuacions següents:

1. Les actuacions esmentades expressament en les mesures de gestió activa, per estar relacionades directament amb la gestió de l'espai.
2. Totes les actuacions relacionades amb la gestió del lloc i amb els objectius de conservació dels espais Xarxa Natura 2000 presents en l'àmbit d'aquesta norma considerades així per l'òrgan gestor de la Xarxa Natura 2000.

3. Les instal·lacions de gestió d'aigües residuals d'habitatges aïllats que se situen dins de l'àmbit de la norma de gestió i que compten amb les autoritzacions preceptives de l'òrgan de conca, així com els habitatges aïllats que compten amb dipòsits estancs.
4. El manteniment en un bon estat de conservació del sotabosc i la restauració ecològica mitjançant el reforç poblacional i la reintroducció en els llocs aptes de les espècies pròpies dels hàbitats naturals que considera aquesta norma.
5. Les actuacions de conservació establides en la declaració de les microreserves de flora i reserva de fauna que hi ha en l'àmbit de la norma.
6. Accions de control i erradicació d'espècies exòtiques invasores.
7. Els tractaments silvícoles per a la millora de les masses amb criteris de conservació de l'hàbitat, i sempre que es justifique que aquests tractaments no representen una afecció a espècies i hàbitats:
 - Aclarides selectives de rebrots de soca i podes de formació de l'arbratge jove per a afavorir l'adquisició del port arbori (hàbitats 5210, 9340).
 - Extraccions per motius fitosanitaris o per a prevenció de danys per caiguda.
 - Aclarides per a reduir la combustibilitat en els voltants de pistes forestals.
8. Qualsevol pla, programa, projecte o actuació que es desenvolupe en l'àmbit de la zona D que estableix aquesta norma de gestió, amb l'excepció de les actuacions industrials que puguin representar, per les seues característiques específiques, una emissió de contaminants gasosos o d'abocaments, incloent-hi els d'aigües residuals, susceptibles d'afectar les àrees situades fora de la zona D esmentada.
9. Finalment, i de conformitat amb el que indica l'article 8.1 de l'esmentat Decret 60/2012, de 5 d'abril, queden exclosos de l'obligació d'avaluar detalladament les seues repercussions sobre l'espai els següents supòsits de plans, programes o projectes, per considerar-se, sobre la base de dades objectives, que no és probable que tinguen afeccions apreciables:
 - 9.1. Totes les actuacions de conservació, rehabilitació, millora o manteniment de les instal·lacions i les infraestructures ja existents en l'àmbit d'aquesta norma, mentre no suposen un increment de la superfície o el volum ni se n'altere el traçat o les característiques.
 - 9.2. Els treballs forestals d'escassa entitat, com l'aprofitament forestal menor o procedent de circumstàncies extraordinàries, els aprofitaments de llenya destinada a consum propi i l'aprofitament de productes forestals per a actuacions de caràcter cultural o educatiu, tots definits i regulats pel Decret 205/2020, d'11 de desembre, del Consell, de regulació dels aprofitaments forestals en muntanyes privades i l'alienació d'aprofitaments forestals en forests gestionades per la Generalitat. Igualment, s'inclouen els treballs puntuals de protecció d'habitatges existents enfront d'incendis forestals quan els autoritze l'ajuntament afectat.
 - 9.3. La pràctica de l'agricultura en els àmbits en què s'haja estat produint aquesta pràctica a l'entrada en vigor d'aquesta norma de gestió.
 - 9.4. La pràctica de l'activitat cinegètica o piscícola d'acord amb la legislació sectorial vigent.
 - 9.5. La ramaderia extensiva, excepte en les àrees que s'indiquen de manera explícita en desplegament d'aquesta norma amb la finalitat d'evitar afeccions significatives sobre hàbitats o espècies considerades especialment sensibles.
 - 9.6. Quan siguen desenvolupades o expressament autoritzades per l'òrgan de conca, les actuacions ordinàries de conservació de llits fluvials —p. ex., la retirada d'elements obstructius—, així com l'eliminació d'espècies al·lòctones i les obres d'emergència.
 - 9.7. Les actuacions de manteniment i conservació de les infraestructures —basses, séquies, assuts, etc.—, vinculades al regadiu o a altres activitats, independentment de l'òrgan que les execute, quan no es troben en els supòsits que s'inclouen en l'apartat VI.1.3.

- 9.8. Les instal·lacions d'energia renovable destinada a autoconsum, quan es vinculen a edificacions existents degudament autoritzades i compten amb l'informe previ de la conselleria competent en matèria d'energia.

Per a tots aquests casos, en conseqüència, no caldrà sol·licitar la valoració preliminar de repercussions.

Rest a de supòsits

Els plans, els programes o els projectes que, entrant en el camp d'aplicació territorial i material que s'ha indicat anteriorment, no s'hagen considerat expressament en els apartats precedents exclosos d'avaluació de repercussions, s'hauran de sotmetre a una avaluació detallada de les seues repercussions sobre els espais protegits de la Xarxa Natura 2000 objecte d'aquesta norma de gestió, si així ho indiquen les valoracions preliminars corresponents.

TAULA-RESUM. NORMES D'APLICACIÓ DIRECTA I CONCRECIÓ DE L'OBLIGACIÓ D'AVALUAR

ACTUACIONS NO AUTORITZABLES (EXCLOSES D'AVALUACIÓ DE REPERCUSSIONS PER INCOMPATIBILITAT AMB LA CONSERVACIÓ)	Zona				
	A	B	C	D	ZPP
Les que resulten incompatibles amb la classificació i la qualificació urbanística dels sòls inclosos en les categories de zonificació indicades.	X	X	X	X	X
L'eliminació total o parcial de la coberta vegetal natural o la rompuda de terrenys en les àrees ocupades a l'entrada en vigor de la present norma per vegetació natural inclosa en algun dels hàbitats considerats com d'especial protecció.	X	X			
Noves autoritzacions d'explotacions extractives, mineres o salineres, i de les seues indústries annexes, excepte les que estiguen funcionant legalment a l'entrada en vigor d'aquesta norma.	X	X			
La instal·lació de noves infraestructures viàries i de generació d'energia (parcs eòlics i parcs fotovoltaics), excepte quan es tracte d'instal·lacions de dimensions reduïdes destinades a l'autoconsum o utilitzen les cobertes d'edificacions existents, degudament autoritzades i que compten amb l'informe previ de la conselleria competent en matèria d'energia. No es consideraran noves infraestructures les que ja es troben en el moment de l'aprovació d'aquestes normes i compten amb l'autorització preceptiva.	X	X			
Les cremes de qualsevol naturalesa i extensió, efectuades sobre la coberta vegetal natural, i que no estiguen previstes en un pla de cremes.	X	X	X		
Els aterraments i els abocaments de materials sòlids i líquids d'origen urbà o industrial.	X	X	X		
L'obertura o l'ampliació de pistes forestals.	X				
La construcció d'edificacions de nova planta.	X				
La rompuda de terrenys amb vegetació silvestre per a establir noves àrees de cultiu.	X				
Totes les actuacions que comporten un canvi en la qualitat de l'aigua i obres de canalització d'aigua que puguin generar una disminució del cabal o afectar físicament l'hàbitat prioritari 1510*.	X				
L'extracció de grava quan afecte l'àmbit de l'hàbitat 92D0.		X			
Qualsevol actuació que implique l'eliminació de l'hàbitat 2260.		X			
Qualsevol actuació o activitat que implique l'eliminació o la transformació dels hàbitats 1310, 1410, 1420, 1430, 2260, 5210, 5330, 6110*, 6220*, 8130, 8210, 92D0, 9340 i 9540 o qualsevol de les seues espècies característiques.	X	X			
La pràctica de l'escalada, l'espeleologia o el barranquisme en les àrees que, en desplegament d'aquesta norma i en aplicació de l'article 11 del Decret 179/2004, de 24 de setembre, del Consell de la Generalitat, de regulació del senderisme i esports de muntanya, es consideren zones sensibles per la presència d'hàbitats d'espècies incloses en aquesta normativa, amb atenció especial als territoris de cria de l'àguila de panxa blanca (<i>A. fasciata</i>).	X	X	X		

Qualsevol activitat i actuació que represente una afecció directa sobre les àrees de nidificació de l'àguila reial (<i>A. chrysaetos</i>), l'àguila de panxa blanca (<i>A. fasciata</i>), l'àguila serpera (<i>Circaetus gallicus</i>), el falcó pelegrí (<i>Falco peregrinus</i>) i el brúfol (<i>Bubo bubo</i>) en el període comprés entre el 15 de febrer i el 31 d'agost, ambdós inclosos. En l'àmbit del Paisatge Protegit de la Serra del Maigmó i Serra del Sit, aquest període estarà comprés entre l'1 de gener i el 30 de juny, ambdós inclosos, i es deixa a criteri dels gestors de l'espai l'establiment de perímetres respecte de les àrees de nidificació confirmada.	X	X	X		
Totes les activitats que puguen produir la contaminació de sòls o del subsol amb risc per als hàbitats i les espècies, així com les que produïsquen menyscapte dels usos actuals o potencials d'aquests recursos o de la seua capacitat ecològica. En el mateix sentit, es considera incompatible tota mena d'abocament sòlid o líquid potencialment contaminant sobre els sòls o la incorporació d'aquest al subsol mitjançant qualsevol procediment.	X	X	X		
En les àrees aquàtiques que alberguen poblacions d'espècies considerades en aquesta norma, qualsevol actuació que comporte un canvi en la qualitat i la quantitat de les aigües superficials i subterrànies, l'eliminació de la vegetació autòctona aquàtica, subaquàtica i palustre, per mitjans mecànics o químics, així com desbrossament i dragatges no autoritzats per mitjans mecànics de séquies, canals, basses i altres infraestructures hidràuliques similars.	X	X	X		
La canalització i el desviament d'aigües en les zones de reproducció o alimentació de les poblacions d'espècies de fauna considerades en aquesta norma de gestió, especialment en el cas del fartet (<i>Aphanius iberus</i>) o de la rata penada de peus grans (<i>Myotis capaccinii</i>), respectivament.	X	X	X		
Qualsevol actuació que implique l'eliminació o l'afecció a exemplars de les espècies prioritàries establides en les diferents microreserves de flora i reserva de fauna de l'àmbit d'aquesta norma de gestió, excepte les actuacions relacionades amb la gestió del lloc i amb les actuacions de conservació establits en les declaracions respectives.	X	X	X		
ACTUACIONS QUE NO REQUERIRAN AVALUACIÓ DE REPERCUSSIONS (SENSE AFECCIÓ PREVISIBLE SOBRE HÀBITATS O ESPÈCIES)	A	B	C	D	ZZP
Les esmentades expressament en les mesures de gestió activa, per estar relacionades directament amb la gestió de l'espai.	X	X	X	X	X
Les relacionades amb la gestió del lloc i amb els objectius de conservació dels espais Xarxa Natura 2000 presents en l'àmbit de la norma esmentada considerades així per l'òrgan gestor de la Xarxa Natura 2000.	X	X	X	X	X
Qualsevol pla, programa, projecte o actuació que es desenvolupe en l'àmbit de la zona D establida en aquesta norma de gestió, amb l'excepció de les actuacions industrials que puguen representar, per les seues característiques específiques, una emissió de contaminants gasosos o d'abocaments d'aigües residuals susceptibles d'afectar les àrees situades fora de la zona D esmentada.				X	
Actuacions de conservació, rehabilitació, millora o manteniment de les instal·lacions i infraestructures ja existents en l'àmbit d'aquesta norma, mentre no suposen un increment de la seua superfície o volum ni s'altere el traçat o les característiques d'aquestes.	X	X	X	X	X
El manteniment en un bon estat de conservació del sotabosc i la restauració ecològica mitjançant el reforç poblacional i la reintroducció en els llocs aptes de les espècies pròpies dels hàbitats naturals que considera aquesta norma.	X	X	X		X
Els tractaments silvícoles per a la millora de les masses amb criteris de conservació de l'hàbitat.	X	X	X		X
Els treballs forestals d'escassa entitat, com ara l'aprofitament forestal menor o procedent de circumstàncies extraordinàries, els aprofitaments de llenya destinada a consum propi i l'aprofitament de productes forestals per a actuacions de caràcter cultural o educatiu. Igualment, s'inclouen els treballs puntuals de protecció d'hàbitats existents contra incendis forestals quan	X	X	X	X	X

els autoritze l'ajuntament afectat.					
Les instal·lacions de gestió d'aigües residuals d'habitatges aïllats que se situen dins de l'àmbit de les normes de gestió i que compten amb les autoritzacions preceptives de l'òrgan de conca, així com els habitatges aïllats que compten amb dipòsits estancs.	X	X	X	X	X
La pràctica de l'agricultura en els àmbits en què s'haja estat produint aquesta pràctica a l'entrada en vigor d'aquesta norma de gestió.	X	X	X	X	X
La ramaderia extensiva, excepte en les àrees que s'indiquen de manera explícita en desplegament d'aquesta norma amb la finalitat d'evitar afeccions significatives sobre hàbitats o espècies considerades especialment sensibles.	X	X	X	X	X
La pràctica de l'activitat cinegètica o piscícola d'acord amb la legislació sectorial vigent.	X	X	X	X	X
Les actuacions de conservació que estableix la declaració de les diferents microreserves de flora i reserva de la fauna.	X	X	X	X	X
El control i l'erradicació d'espècies invasores.	X	X	X	X	X
Totes les actuacions de conservació, rehabilitació i millora de les instal·lacions i infraestructures existents emplaçades legalment en l'àmbit d'aquesta zonificació, mentre no suposen un increment de la seua superfície.	X	X	X	X	X
Les activitats i els aprofitaments forestals de qualsevol naturalesa quan es duguen a terme a l'empara d'un instrument tècnic de gestió forestal aprovat per la Generalitat Valenciana i que compte amb avaluació de repercussions sobre la Xarxa Natura 2000 emesa per l'òrgan competent	X	X	X		X
Les actuacions ordinàries de conservació de llits fluvials —com ara la retirada d'elements obstructius—, així com l'eliminació d'espècies al·lòctones i les obres d'emergència, desenvolupades o autoritzades expressament per l'òrgan de conca.	X	X	X	X	X
Les actuacions de manteniment i conservació de les infraestructures —basses, séquies, assuts, etc.—, vinculades al regadiu o a altres activitats, independentment de l'òrgan que les execute, quan no es troben en els supòsits que s'inclouen en l'apartat VI.1.3.	X	X	X	X	X
Les instal·lacions d'energia renovable destinada a autoconsum, quan es vinculen a edificacions existents degudament autoritzades i compten amb l'informe previ de la conselleria competent en matèria d'energia.	X	X	X	X	X
ACTUACIONS QUE REQUERIRAN AVALUACIÓ DE REPERCUSSIONS	A	B	C	D	ZPP
Les activitats d'ús públic del medi en grups organitzats superiors a cinquanta persones, incloent-hi competicions esportives o altres esdeveniments esportius, lúdics o culturals, en les àrees delimitades a aquest efecte en aplicació de l'article 11 del Decret 179/2004, de 24 de setembre, del Consell de la Generalitat, de regulació del senderisme i esports de muntanya de manera compatible amb la conservació del medi natural, i de l'article 10 del Decret 8/2008, de 25 de gener, del Consell, pel qual es regula la circulació de vehicles pels terrenys forestals de la Comunitat Valenciana. No s'inclouen en aquest apartat les activitats en grups organitzats que desenvolupen els titulars de vedats de caça o pesca, que es regiran per la seua normativa sectorial específica. Pel seu caràcter tradicional i el seu interès cultural, també queda exclosa d'avaluació de repercussions la romeria de San Isidro, al terme municipal de Salinas.	X	X	X		
La construcció d'edificacions aïllades o instal·lacions en sòl no urbanitzable protegit, destinades a activitats agrícoles, ramaderes, forestals o cinegètiques, així com la construcció d'habitatges unifamiliars aïllats en sòl no urbanitzable amb qualsevol qualificació. Igualment, la reconstrucció o remodelació d'aquestes edificacions o instal·lacions quan suposen un increment de la superfície d'aquestes.		X	X		
La construcció d'edificacions aïllades o instal·lacions en sòl no urbanitzable destinades a ús turístic, com ara allotjaments rurals, establiments de restauració, campaments i similars.		X	X		
Els instruments tècnics de gestió forestal.	X	X	X		

Els aprofitaments forestals i els treballs de conservació i millora de masses forestals, quan no s'executen en desplegament de plans tècnics de gestió forestal aprovats per la Generalitat Valenciana i que disposen d'avaluació de repercussions sobre la Xarxa Natura 2000 emesa per l'òrgan competent.	X	X	X		
La construcció de línies elèctriques quan no estiguen sotmeses a una declaració o una estimació d'impacte ambiental.	X	X	X		
Els plans de manteniment anual de línies elèctriques que preveu l'article 14 de la Llei 3/1993, de 9 de desembre, forestal de la Comunitat Valenciana.	X	X	X		
L'obertura, l'ampliació o el canvi de traçat de camins i pistes rurals i forestals.		X			
L'obertura de noves vies d'escalada en la modalitat de via ferrada.	X	X	X		
Els canvis de cultiu quan afecten una superfície superior a una hectàrea.	X	X			X
Les concessions per a nous aprofitaments d'aigües subterrànies.	X	X	X		X
Les autoritzacions d'abocament d'aigües residuals i les concessions per a aprofitament d'aigües subterrànies	X	X	X		X
Totes les activitats que puguen produir la contaminació de sòls o del subsol amb risc per als hàbitats i les espècies, així com les que produïsquen menyscapte dels usos actuals o potencials d'aquests recursos o de la seua capacitat ecològica.	X	X	X		X
Els projectes per a desenvolupar activitats extractives amb tècniques mineres, així com abocaments de qualsevol classe en els buits miners.			X		
Els projectes d'ampliació de les explotacions salineres.			X		
El desbrossament no selectiu o la rompuda de terrenys ocupats per vegetació natural a l'entrada en vigor d'aquesta norma, excepte quan aquesta eliminació siga necessària per a executar projectes que compten amb una avaluació de repercussions favorable. S'hi inclouen els desbrossaments sota línies elèctriques quan el port de la vegetació no supere les altures de seguretat.	X	X			
En la zona perifèrica de protecció (ZPP) i en la Microreserva de Flora Miramontes, qualsevol actuació o activitat que implique l'eliminació o la modificació de qualsevol hàbitat d'interés comunitari i, especialment, dels hàbitats prioritaris i protegits 1510* Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>) i 1520* Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>).					X
En la totalitat de la ZPP, les actuacions que puguen modificar el règim hídic de la zona humida, en particular, les extraccions d'aigua, les modificacions del drenatge i les transformacions de cultiu superiors a mitja hectàrea.					X
Els nous aprofitaments d'aigües superficials que impliquen la canalització i el desviament d'aigües, quan afecten àrees amb presència constatada de fartet (<i>Aphanius iberus</i>).	X	X	X		X
Qualsevol actuació, pla o projecte que, per les seues característiques o ubicació puga afectar la sima dels Borreguillos, el seu entorn o les seues àrees d'alimentació, prestant atenció especial als efectes que puguen derivar-se sobre la conservació de les rates penades de peus grans (<i>Myotis capaccinii</i>) i de ferradura mitjana (<i>Rhinolophus euryale</i>), tal com estableix l'esmentat Decret 82/2006, de 9 de juny, del Consell.	X	X	X		
La resta de supòsits compresos en l'àmbit d'aplicació material del Decret 60/2012 no indicats explícitament en els apartats anteriors.	X	X	X	X	X

6. CRITERIS ORIENTADORS I MESURES DE GESTIÓ ACTIVA

6.1. Criteris orientadors

Els criteris que s'especifiquen a continuació tenen com a objectiu orientar els planificadors i els gestors de les polítiques forestals, cinegètiques i de conservació sobre la millor manera de compatibilitzar l'ordenació i la gestió de determinades actuacions relacionades amb aquests àmbits amb les exigències derivades de la normativa de la Xarxa Natura 2000; en particular, amb l'exigència d'assolir o mantindre l'estat de conservació favorable dels hàbitats i les espècies que han motivat la declaració de les ZEC i les ZEPA que formen part de l'àmbit d'aquesta norma de gestió.

6.1.1. Criteris orientadors per a la planificació i la gestió forestal

L'ordenació forestal de les forests compreses en l'àmbit territorial d'aquesta norma de gestió es durà a terme prenent com a base les instruccions d'ordenació de forests vigents i els criteris que, si és el cas, establisca sobre aquesta qüestió l'òrgan responsable de l'ordenació i la gestió forestal de la conselleria competent, de conformitat amb la legislació sectorial vigent. Sense perjudici d'això, i a l'efecte de millorar la integració de la gestió forestal amb els objectius de conservació d'hàbitats i espècies inclosos en el marc de les forests esmentades, se suggereix que en aquests instruments d'ordenació es prenguen en consideració, en la mesura que corresponga a cada cas, les recomanacions generals incloses en el document **Guia de interpretación natura 2000 y los bosques** (Direcció General de Medi Ambient, Comissió Europea, 2003, http://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/nat2000/n2kforest_es.pdf), així com els criteris orientadors que s'indiquen a continuació per al cas específic d'aquest espai:

- a) Es considera preferible ordenar la forest per rodals i/o cantons.
- b) La forma i la distribució espacial dels rodals considerarà aspectes com ara l'alteració d'àrees de cria d'espècies considerades en aquesta norma de gestió, la fragmentació dels hàbitats d'interès comunitari, el manteniment de corredors biològics, etc.
- c) Es consideraran àrees especialment sensibles les zones on anualment una espècie considerada en aquesta norma de gestió desenvolupa una part vital del seu cicle biològic (important per al manteniment de la població) o bé que alberguen algun dels hàbitats naturals d'interès comunitari de prioritat especial:

	CODI	HÀBITAT
Hàbitats naturals d'interès comunitari considerats "prioritaris" en l'annex I de la DH	1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)
	1520*	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>)
Hàbitats naturals d'interès comunitari considerats "protegits" pel Decret 70/2009	8310	Coves no explotades pel turisme

- d) En les àrees especialment sensibles se seguiran els condicionants següents:
 1. Identificar els sectors sensibles per espècie i/o hàbitat prioritari de la taula anterior.
 2. En els rodals inclosos en els sectors sensibles, caldrà definir rodal per rodal la proposta de gestió amb la finalitat de garantir un estat de conservació favorable dels hàbitats prioritaris i/o espècies presents allà.
 3. Finalment, s'adaptarà la planificació d'aspectes generals de la forest (accessos, xarxa de sendes, usos extensius, etc.) als objectius de conservació proposats per a cada rodal o sector.
- e) S'estudiarà la creació de rodals de no gestió, considerant els rodals que es puguin deixar a l'evolució natural (per exemple, boscos al límit altitudinal o formacions en galeria associades a barrancs, etc.).
- f) En els rodals s'han de respectar els arbres vius o morts amb buits perforats per pícids, o amb altres cavitats naturals, així com els que presenten nius de grans aus.
- g) Sobre les masses de pinedes de *Pinus halepensis* i *Pinus pinaster* presents en l'àmbit de la norma, es consideren compatibles tots els tractaments silvícoles (aclarides de plançonada, aclarides, podes, etc.) que garantisquen l'estabilitat i la regeneració de la massa.
- h) Es fomentaran les masses mixtes en els rodals on siga possible i compatible amb la resta d'objectius. Mantindre o propiciar la presència de peus de frondoses en formacions de coníferes, bé com a arbres aïllats o bé en bosquets xicotets. Igualment, mantindre peus de coníferes en formacions de frondoses.
- i) En les masses de pineda que presenten en el sotabosc espècies arbòries de quercínies com *Quercus ilex* spp. *rotundifolia* o *Quercus faginea*, que es corresponguen amb l'hàbitat d'interès comunitari 9340 Boscos de *Quercus ilex* i *Quercus rotundifolia*, es faran els tractaments silvícoles per a potenciar i millorar aquest hàbitat.
- j) Els tractaments culturals no selectius que es fan sobre el matollar, com ara desbrossaments, cremes prescrites, etc., hauran de garantir l'estabilitat del sòl i tindre entre els seus objectius la creació d'hàbi-

tats de les espècies d'aus considerades en aquesta norma, com per exemple l'àguila reial (*Aquila chrysaetos*), l'àguila serpera europea (*Circaetus gallicus*) i l'àguila de panxa blanca (*Aquila fasciata*).

- k) Les restauracions dels hàbitats o els repoblaments es duran a terme amb material vegetal autòcton de procedència local, si hi ha material certificat com a tal.
- l) Després d'un incendi forestal, s'atendran els protocols d'actuacions urgents després d'un incendi forestal per part de la conselleria competent en matèria forestal. En aquest sentit, l'òrgan gestor d'aquestes actuacions prioritzarà la no retirada de la fusta cremada en els casos que aquesta puga beneficiar els processos naturals de degradació de la fusta i integrar-los en els propis de l'ecosistema i, sempre que es demostre que la no retirada de fusta cremada siga un factor clar d'entrada de patògens que puga afectar les masses sanes confrontants.

6.1.2. Criteris orientadors per a la construcció o la modificació d'infraestructures

La planificació de noves infraestructures i/o la millora de les existents tindran en compte les recomanacions següents per a evitar o reduir l'amenaça de fragmentació d'hàbitats.

- a) Caldrà identificar les àrees que s'han de preservar de l'efecte de fragmentació d'hàbitats. En aquest sentit, s'entendran per àrees especialment sensibles les zones on anualment una espècie considerada en aquesta norma desenvolupa una part vital del seu cicle biològic (important per al manteniment de la població) o bé que allotgen algun dels hàbitats naturals d'interés comunitari de prioritat especial o protegits pel Decret 70/2009:

	CODI	HÀBITAT
Hàbitats naturals d'interés comunitari considerats "prioritaris" en l'annex I de la DH	1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietalia</i>)
	1520*	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>Gypsophiletalia</i>)
Hàbitats naturals d'interés comunitari considerats "protegits" pel Decret 70/2009	8310	Coves no explotades pel turisme

- b) En les àrees sensibles esmentades, els esforços han de dirigir-se cap al manteniment d'estructures ecològiques que connecten els hàbitats i les poblacions d'espècies considerades en aquesta norma.
- c) Previndre la fragmentació de l'hàbitat hauria de ser un dels principis bàsics que caldria considerar en:
 - Les fases de planificació, disseny, construcció i manteniment de la infraestructura.

La cooperació entre les organitzacions i autoritats pertinents.
- d) Es recomana usar passos superiors o inferiors per a mantindre la connectivitat del paisatge, construir passos específics per a la fauna o adaptar les estructures transversals (drenatges o obres destinades a restitució de camins i vies pecuàries) perquè servisquen com a vies de dispersió de fauna i flora.
- e) Es recomana fer un seguiment de les mesures preventives i/o correctores per a avaluar-ne l'efectivitat i garantir que compleixen els objectius per als quals s'han dissenyat.

6.1.3. Criteris orientadors per a la creació i el manteniment de punts d'aigua

La creació o el manteniment de punts d'aigua per a la fauna silvestre o ramaderia en l'àmbit d'aquesta norma de gestió han de tindre en compte les propostes següents, amb la finalitat de promoure la màxima diversitat possible d'espècies d'amfibis.

- a) En general, si es desitja dotar amb una massa d'aigua de suficient diversitat d'ambients, caldrà seguir els punts següents:
 - Crear tres o quatre tolles xicotetes.
 - Preveure la presència de zones amb aigües temporals.
 - Mantindre part de les ribes sense vegetació.

- Afavorir la presència de vegetació aquàtica (encara que no en excés).
 - Executar les obres a l'hivern.
 - Crear rases per a dirigir els escolaments cap a la tolla.
 - Col·locar piles de pedres com a refugis.
 - Valorar la introducció de postes o larves si no hi ha colonització natural (amb l'autorització de l'autoritat competent).
- b) Sempre que el subministrament d'aigua estiga garantit per la presència d'una font pròxima o per una canalització, es recomana construir una tolla artificial arran de terra.
- c) Fonts i abeuradors: es recomana facilitar l'accés i l'eixida de la fauna mitjançant rampes xicotetes o construir un cavalló addicional arran de terra.
- d) Xicotetes basses: es recomana instal·lar una estructura xicoteta que forme una rampa, per a evitar així l'ofegament de fauna i la lliure circulació dels amfibis.
- e) Depòsits elevats: s'hi inclouen basses que no estan arran de terra, com ara depòsits antiincendis o per a reg. Es col·locarà una rampa que evite ofegaments de fauna.
- f) Grans basses: s'hi han d'habilitar petits passos per a la fauna. Si la superfície de la bassa és excessivament esvarosa, s'hi han de situar rampes rugoses de fusta o fins i tot teles de sac. Cal evitar, al seu torn, abocar-hi substàncies algicides.

A més, i amb caràcter general per a garantir els objectius de conservació, quedaran prohibides les activitats que puguen provocar la contaminació de les aigües per abocaments o neteja de maquinària, depòsits, equips, recipients i envasos que hagen contingut fertilitzants o productes fitosanitaris, i s'establiran mesures per al manteniment de la inundació temporal, especialment al Saler de Villena, la Llacuna de Salinas i les seues zones perifèriques de protecció.

6.1.4. Criteris orientadors per a les pràctiques agrícoles

Amb caràcter general, les bones pràctiques agrícoles han d'estar orientades a minimitzar l'impacte desfavorable sobre el medi ambient, preservant la flora, la fauna i la integritat dels cicles biològics:

- a) Racionalitzar l'ús de fertilitzants, productes fitosanitaris i plaguicides en les parcel·les que incloguen séquies, canals i bassos, per a disminuir el risc de contaminació de les aigües.
- b) Substituir els plaguicides d'ús general per altres més selectius i de categoria toxicològica més baixa, per a protegir la fauna silvestre d'aquests espais.
- c) Efectuar el conreu, els tractaments fitosanitaris i els plaguicides tenint en compte els hàbits i els cicles reproductius de les espècies silvestres presents a la zona de cultiu.
- d) Mantindre una cobertura vegetal com més temps millor sobre el terreny i, molt especialment, abandonar la pràctica de la crema de restolls o restes de poda, que elimina hàbitat de fauna associada.

Reducció en el consum d'agroquímics: utilització racional de fertilitzants, reduint l'ús d'adobs químics, recuperant pràctiques de fertilització tradicionals, en general menys contaminants, i utilitzant productes alternatius com ara residus de collites, per a aconseguir l'objectiu de reducció de l'ús de fertilitzants. Entre aquestes pràctiques es poden destacar:

- a) Soterrar de manera superficial els abonaments sòlids i els abonaments orgànics (p. ex., fems i purins procedents d'explotacions ramaderes).
- b) Evitar adobaments nitrogenats, incloent-hi fems o purins, en terrenys entollats.
- c) Reduir el conreu a la tardor.
- d) Mantindre el sòl cobert de vegetació, sobretot en èpoques de pluja.

Ús racional dels productes fitosanitaris i plaguicides mitjançant la disminució del seu ús, l'elecció dels productes amb categoria toxicològica inferior (antics AAA) i la utilització de sistemes de control alternatius, com ara la lluita integrada o el control biològic:

- a) L'aplicació ha de fer-se en condicions de vent en calma o lleuger. D'aquesta manera, es redueix l'arrossegament del producte pel vent cap a zones de vegetació confrontant a les quals podria afectar negativament.
- b) Sobre el terreny, s'haurà de repartir uniformement el producte en tota la superfície en tractament.
- c) Acabades les labors, els excessos i els sobrants s'han de traslladar a punts adequats de recollida.

Trituració de restes vegetals en compte de cremar restolls i restes de poda: les parts verdes es poden utilitzar per al consum del bestiar o per a incorporar-les al sòl, i reduir així, a més, el consum de fertilitzants químics. Les restes que tenen les propietats adequades es poden utilitzar com a biomassa per a ús energètic.

Gestió d'altres residus: els plàstics, les restes d'envasos i els embalatges s'han de depositar en contenidors que permeten transportar-los a centres de reciclatge o a abocadors controlats. En cap cas s'han de cremar, soterrar o abandonar sobre el terreny.

6.2. Mesures de gestió activa

Les mesures de gestió activa (MGA) constitueixen el conjunt d'actuacions necessàries que han d'executar-se amb la finalitat que els hàbitats i/o les espècies de les ZEC, i especialment els que s'hagen proposat com a objectiu, mantinguen o assolisquen un estat de conservació favorable (vegeu l'apartat II.2).

Aquest conjunt d'actuacions és de naturalesa molt diversa, per la qual cosa generalment es dirigeixen a coordinar i concretar eficaçment les polítiques d'ús públic, investigació, conservació, recuperació i gestió dels recursos naturals de la zona.

Les actuacions plantejades mitjançant aquestes MGA es poden englobar en els apartats següents, en funció de la naturalesa de les intervencions:

A. Avaluació de comunitats

Aquest apartat engloba un conjunt d'actuacions dirigides a obtenir les dades necessàries per a actualitzar el coneixement dels impactes i les amenaces que poden exercir alguna influència sobre els hàbitats i les espècies de les ZEC i ZEPA, així com l'evolució de l'estat de conservació dels hàbitats i les espècies que s'hagen declarat d'interés. D'aquesta manera, constituïran una eina complementària a les actuacions que es desenvolupen dins dels apartats següents.

Dins d'aquest apartat s'han considerat les actuacions següents:

A.1. Estudi, seguiment i cartografia dels hàbitats d'interés comunitari d'especial prioritat i d'altres hàbitats sensibles.

Objectius: disposar d'una cartografia actualitzada (escala 1:10.000) i conèixer l'evolució dels diferents paràmetres que permeten calcular els índexs dels blocs de l'estat de conservació dels hàbitats d'interés comunitari d'especial prioritat (1510*, 1520*, 8310). Igualment, disposar d'aquesta informació respecte de la resta d'hàbitats d'interés comunitari representats en l'àmbit d'aquesta norma de gestió.

Descripció de l'actuació: es realitzaran els treballs necessaris per a conèixer els hàbitats presents en les ZEC, així com els processos que intervenen en el seu estat de conservació, de manera que permeten fer-ne la valoració.

Aquests treballs consistiran en l'elaboració de la cartografia inicial (escala 1:10.000) i una actualització cartogràfica dels hàbitats al final de cada període d'avaluació, en la qual es registren els paràmetres necessaris per a avaluar l'estat de conservació. La cartografia inicial consistirà a completar la cartografia d'hàbitats iniciada pel Servei de Vida Silvestre de la CADRECTE l'any 2010.

Àmbit d'aplicació: tot l'àmbit de la norma de gestió.

A.2. Seguiment de l'estat de conservació de les espècies

Objectius: conèixer l'evolució dels diferents paràmetres que permeten calcular els índexs dels blocs de l'estat de conservació de les espècies.

Descripció de l'actuació: s'han de dur a terme les actuacions necessàries per a determinar l'estat de conservació de les espècies. En aquest sentit, cal fer seguiments poblacionals acompanyats de treballs cartogràfics en què s'han d'identificar altres paràmetres d'interés (pressions, actuacions de conservació, etc.).

Tenint en compte la introducció recent de cultius en espatlera, es realitzaran estudis específics per a avaluar-ne la possible incidència sobre les espècies prioritàries d'aquesta norma de gestió. De la mateixa manera, s'hauran d'establir indicadors per al seguiment dels impactes sobre l'avifauna associats a les línies elèctriques, els aerogeneradors i les plantes solars fotovoltaïques.

Té interès especial el seguiment de l'espècie de passeriforme del pinsà trompeter (*Bucanetes githagineus*), catalogada com a vulnerable en el Catàleg valencià de fauna amenaçada. Actualment, es tenen cites d'aquesta espècie en territori valencià des del 2002 i un registre anual de les seues poblacions des de l'any 2004 tant dins com fora de la ZEPA Riu Montnegre.

Àmbit d'aplicació: tot l'àmbit de la norma de gestió.

B. Millora, restauració i conservació

Comprén un grup d'actuacions destinades a millorar l'estat de conservació de la flora i la fauna, afavorir la regeneració de les zones degradades i corregir els principals impactes i amenaces, tant actuals com potencials, que succeeixen a la zona.

L'execució de les actuacions que preveu aquest apartat pretén contribuir activament a complir l'article 2 de la Directiva 92/43CEE, del Consell, de 21 de maig, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la flora i la fauna silvestres. En aquest article, s'indica que en els espais Xarxa Natura 2000 s'hauran d'adoptar mesures amb la finalitat que el manteniment o el restabliment, en un estat de conservació favorable, dels hàbitats naturals i de les espècies silvestres de la flora i la fauna d'interés comunitari.

Dins d'aquest apartat, s'han considerat les actuacions següents:

B.1. Prevenció d'incendis forestals

Objectius: minimitzar el risc d'inici d'incendis forestals i la superfície afectada per aquests.

Descripció de l'actuació: en el territori que abasta aquesta norma de gestió no són freqüents els incendis forestals. No obstant això, quan es produeix un incendi, hi ha una probabilitat d'afecció a hàbitats d'interés comunitari, fet que, al seu torn, pot provocar la mort o l'abandó de la zona de les espècies lligades a aquests.

Per a minimitzar el risc d'incendis, així com de les conseqüències quan es produeixen, el Govern Valencià, a través de la Conselleria competent en incendis forestals (actualment la Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals, de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica), té prevista una sèrie d'actuacions (dotades tant amb mitjans materials com personals) destinades a la prevenció i a fomentar la capacitat d'extinció.

El territori considerat en aquesta norma de gestió compta amb eines específiques per a aconseguir els objectius exposats. Entre aquestes, destaquen els plans sectorials de prevenció d'incendis, els plans locals de prevenció d'incendis, etc. L'existència d'aquestes eines específiques i, en particular, dels plans locals de prevenció d'incendis, es tindrà en compte de manera explícita en l'eventual prioritització de les actuacions i les infraestructures que hagen de desenvolupar-se en l'àmbit de la norma de gestió, especialment les relacionades amb la prevenció d'incendis forestals.

Àmbit d'aplicació: tot l'àmbit de la norma de gestió.

B.2. Conservació, restauració i millora d'hàbitats d'interés comunitari

Objectius: millorar l'estat de conservació dels hàbitats d'interés comunitari i de les espècies descrits.

Descripció de l'actuació: es faran treballs de conservació i millora de diversos hàbitats d'interés comunitari previstos en aquesta norma de gestió, amb l'objectiu de mantindre, augmentar o recuperar, si és el cas, l'estat de conservació favorable.

En els hàbitats salins i esteparis que alberguen plantacions de pins, les actuacions tindran com a objectiu eliminar els exemplars de *Pinus sp. pl.* morts, mal desenvolupats o amb creixement anòmal que poden

interferir en el desenvolupament de les espècies característiques d'aquests hàbitats.

En els de vocació més forestal, les mesures estaran encaminades a reduir la competència mitjançant aclarides i aclarides de plançonada, a trencar la continuïtat del material combustible mitjançant desbrossaments selectius de matollar piròfit i a crear masses forestals de reserva amb arbres pare ben conformats i resistents al foc. Aquestes accions contribuiran a crear masses forestals més resistents i resilients. En localitzacions puntuals, s'incentivarà la capacitat de recuperar zones pertorbades mitjançant la introducció d'espècies de fàcil rebrot i productores de fruit, capaces d'atraure la fauna dispersiva de llavors.

A més, en els llocs on la regeneració natural siga problemàtica o calga accelerar-la, es duran a terme podes de formació i reservacions dirigides a facilitar l'adquisició de port arbori dels exemplars de les espècies d'interés, així com plantacions de reforç i altres treballs que es consideren necessaris per a aconseguir els objectius (recol·lecció de llavors *in situ*, producció en viver, preparació del terreny per a incorporar-lo al medi natural, seguiment plurianual dels exemplars repoblats, etc.).

D'altra banda, és necessari restaurar o recuperar les formacions de ribera en les àrees de l'àmbit de la norma de gestió l'estat de conservació de les quals és desfavorable-inadequat. Entre els seus objectius secundaris, es considerarà l'ús d'aquestes zones com a corredors ecològics, i es realitzaran les actuacions de manera compatible amb la presència de les espècies de fauna típiques d'aquests hàbitats.

Àmbit d'aplicació: tots els espais ZEC i ZEPA.

B.3. Coordinació amb la Planificació Hidrològica del Xúquer

Objectius: col·laborar amb la Confederació Hidrogràfica del Xúquer (CHX) per a:

- Identificar amb més precisió les masses d'aigua vinculades als espais Xarxa Natura 2000 objecte d'aquesta norma de gestió amb l'anàlisi detallada dels hàbitats i les espècies vinculats al medi hídric.
- Definir i aplicar un règim ambiental de cabals i necessitat d'aquests per part dels hàbitats d'interés comunitari i espècies prioritàries vinculades a la massa d'aigua.
- Procurar recuperar la connectivitat longitudinal de les masses d'aigua per a pal·liar l'efecte barrera i l'efecte estancament provocats per embassaments i assuts.
- Localitzar amb més precisió els trams de les masses d'aigua on siga possible la recuperació i la restauració ecològica de les galeries i els matollars riberencs (92A0 i 92D0).
- Fer un seguiment i col·laborar amb la Confederació per a determinar els indicadors de seguiment necessaris per a avaluar l'estat de conservació d'aquestes masses d'aigua, des de la perspectiva del compliment de la Directiva d'hàbitats.

L'òrgan gestor de la Xarxa Natura 2000 haurà de participar en la tramitació dels expedients de concessió d'aigües subterrànies i superficials que puguin afectar els espais que regula aquesta norma de gestió.

Descripció de l'actuació: d'acord amb la Directiva 2000/60/CE (DMA) i la Llei d'aigües (Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol), el Pla hidrològic de conca té com a objectiu previndre la deterioració i millorar l'estat dels ecosistemes aquàtics i promoure l'ús sostenible de l'aigua. Aquest pla hidrològic haurà de contindre els objectius ambientals que caldrà assolir en les masses d'aigua i en les zones protegides — entre les quals hi ha les zones de la Xarxa Natura 2000— existents en l'àmbit territorial de la DHX vinculades a les masses d'aigua.

La Confederació Hidrogràfica del Xúquer ha dut a terme una primera identificació de les masses d'aigua vinculades als espais Xarxa Natura 2000, que cal millorar utilitzant la informació cartogràfica corresponent als hàbitats naturals d'interés comunitari.

D'altra banda, hi ha un cert solapament entre l'objectiu de la planificació hidrològica d'assolir un bon estat ecològic de les masses d'aigua i l'objectiu de la planificació dels espais de la Xarxa Natura 2000 d'aconseguir un estat de conservació favorable dels hàbitats naturals d'interés comunitari riparis i de les espècies vinculades al medi aquàtic. Ambdós objectius podrien aconseguir-se mitjançant la definició i l'aplicació d'un règim ambiental de cabals i la recuperació de la connectivitat longitudinal dels trams de rius afectats, ambdues mesures previstes en l'Esquema de temes importants per a la planificació hidrològica en la demarcació hidrològica del Xúquer, presentat per la CHX el maig de 2013.

Finalment, és convenient analitzar i interpretar les dades recollides periòdicament en la xarxa d'estacions de

què disposa la Confederació Hidrogràfica del Xúquer (Xarxa Integral de Qualitat d'Aigües) per a comprovar si en les masses d'aigua presents en l'àmbit d'aquesta norma de gestió es compleixen els objectius mediambientals i si aquests objectius són suficients a l'efecte de la Directiva d'hàbitats.

Àmbit d'aplicació: masses d'aigua superficials i subterrànies localitzades en l'àmbit de la norma de gestió.

B.4. Seguiment de línies elèctriques

Objectius: identificar, localitzar i corregir els suports de les línies elèctriques perilloses, tant per col·lisió com per electrocució, per a l'avifauna. Aquest objectiu s'ampliarà als aerogeneradors i als trams i els suports de les línies elèctriques de la línia d'evacuació després de la implantació de la zona eòlica 14.

Descripció de l'actuació: per a reduir la mortalitat de l'avifauna silvestre, es duran a terme els treballs necessaris:

- Identificar i corregir els trams i els suports que suposen una amenaça en les ZEPA i en les àrees prioritàries definides en l'annex I de la *Resolució de 15 d'octubre de 2010, del conseller de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge i vicepresident tercer del Consell, per la qual s'estableixen les zones de protecció de l'avifauna contra la col·lisió i l'electrocució* que estiguen incloses en l'àmbit territorial de la present norma de gestió.
- Eliminació de les línies elèctriques obsoletes o fora d'ús.
- Després d'implantar infraestructures de generació elèctrica, identificar i localitzar els aerogeneradors i els trams i els suports de les línies elèctriques de la línia d'evacuació que siguen perillosos per a l'avifauna.

Àmbit d'aplicació. En relació amb les línies elèctriques: les ZEPA i les àrees prioritàries que defineix l'annex I de la *Resolució de 15 d'octubre de 2010, del conseller de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge i vicepresident tercer del Consell, per la qual s'estableixen les zones de protecció de l'avifauna contra la col·lisió i l'electrocució* que estiguen incloses en l'àmbit territorial de la present norma de gestió.

En relació amb els aerogeneradors: la porció de la zona 14 del Pla eòlic CV inclosa en l'àmbit territorial de la norma de gestió i trams de la línia d'evacuació.

B.5. Control i seguiment d'espècies exòtiques invasores. Seguiment de les poblacions de pitera (*Agave americana*) i de figuera de moro (*Opuntia ficus-indica*) per a avaluar els efectes provocats per invertebrats paràsits amb efectes significatius sobre la seua vitalitat.

Objectius: prospecció, detecció precoç i eliminació d'espècies exòtiques invasores en tot l'àmbit de les ZEC.

Descripció de l'actuació: el Decret 213/2009, d'aprovació de mesures per al control d'espècies exòtiques invasores a la Comunitat Valenciana, pretén dur a terme actuacions de control i erradicació d'espècies exòtiques invasores. A més, la norma estableix una xarxa de detecció precoç integrada, entre altres, pels agents mediambientals. Per això, es proposa continuar les accions d'erradicació d'espècies al·lòctones, prioritzant actuacions sobre les espècies amb més capacitat invasiva (*Agave americana*, *Ailanthus altissima*, *Ammotragus lervia*, *Arundo donax*, *Opuntia sp. pl.*) amb l'objectiu de millorar i afavorir les espècies autòctones. Les accions d'erradicació utilitzaran mitjans manuals o mecànics, excloent-ne amb caràcter general l'ús d'herbicides o insecticides. Quant a la xarxa d'alerta, es proposa intensificar el rastreig de les àrees de la ZEPA Maigó i Serres de la Foia de Castalla on es va detectar i eliminar la planta.

Quant a *A. americana* i *O. ficus-indica*, s'ha confirmat l'expansió dels invertebrats paràsits (*Scyphophorus acupunctatus* i *Dactylopius opuntiae*, respectivament) que acaben provocant la mort d'exemplars i que suposen una mesura de control biològic d'aquestes espècies invasores. Per això, es considera necessari establir mesures de seguiment de l'expansió dels invertebrats paràsits i dels seus efectes sobre la distribució i l'abundància d'aquestes espècies invasores en l'àmbit d'aquesta norma.

A més, es duran a terme actuacions de divulgació del problema dirigides a tots els sectors de la població, però prestant atenció especial als que poden afavorir aquestes espècies invasores (escolars i població jove).

Àmbit d'aplicació: tot l'àmbit de la norma de gestió.

B.6. Valoració econòmica de la retirada de residus depositats en abocadors il·legals

Objectius: obtenir un pressupost per a dur a terme la retirada dels residus sòlids localitzats en l'àmbit de la norma de gestió.

Descripció de l'actuació: pressupostar la retirada dels residus inerts existents en les ZEC i les ZEPA i el trasllat posterior a un abocador autoritzat. Després de retirar els residus, es valorarà la necessitat de restaurar els terrenys afectats mitjançant el condicionament del terreny i la plantació d'espècies d'interés, si és el cas i si cal. Aquestes actuacions s'han de complementar amb un increment de la vigilància per a evitar nous abocaments i més implicació de les administracions responsables per a executar les actuacions que els corresponen.

Àmbit d'aplicació: tot l'àmbit de la norma de gestió.

B.7. Coordinació amb els ajuntaments, les federacions esportives i els agents socials per a identificar i compatibilitzar les activitats esportives i/o tradicionals (barranquisme, escalada, ciclisme de muntanya, descens popular dels arenals interiors, etc.) i activitats d'oci a l'aire lliure amb les necessitats de conservació dels hàbitats naturals i les espècies presents

Objectius: compatibilitzar l'ús públic dels ecosistemes forestals, rocosos i els arenals de vessant amb la conservació d'espècies i hàbitats naturals.

Descripció de l'actuació: la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica ha realitzat en l'àmbit d'aquesta norma de gestió una primera identificació dels hàbitats rocosos i dels arenals de vessant, i de les espècies presents allà, així com dels llocs on es practiquen activitats esportives que puguin ser problemàtiques per a la seua conservació. Per a això, s'ha utilitzat la informació cartogràfica corresponent als hàbitats naturals d'interés comunitari i en el Banc de dades de la biodiversitat de la Comunitat Valenciana.

D'altra banda, el departament competent en matèria de protecció d'hàbitats i espècies i de conservació de la Xarxa Natura 2000 aplica des de fa anys el Decret 179/2004, mitjançant un protocol intern d'actuació, en el qual es determina el procediment per a aplicar la regulació de determinades activitats en les zones en què s'ha constatat, mitjançant informació tècnica contrastada, l'existència d'afeccions significatives sobre determinats hàbitats o espècies. Cal indicar que aquest procediment, que sol tindre com a resultat una regulació temporal de les activitats —només en casos excepcionals s'ha aplicat una limitació total— s'aplica, com s'ha indicat, des de l'aprovació de l'esmentat Decret 179/2004.

Dins d'aquest marc de regulació de les activitats esportives i d'esplai en el medi natural, es considera convenient identificar i inventariar les principals vies pecuàries i la xarxa de camins tradicionals que durant segles han servit de trànsit habitual entre les poblacions que circumscriuen aquests espais. Mitjançant l'inventari d'aquestes vies, es pretén que el conjunt de la xarxa de camins servisca d'infraestructura bàsica per a l'ús social i esporti d'aquests espais i siga un impuls per a la divulgació i el coneixement d'aquests espais i de la seua importància natural.

Per a l'equilibri entre l'ús del territori i la conservació de la flora i la fauna, es considera necessari involucrar els ajuntaments, amb la participació dels usuaris esportius i de tots els agents socials implicats, en les mesures de conservació d'aquesta norma de gestió.

Per això es planteja aquesta mesura, que consisteix a col·laborar amb els ajuntaments per a:

- a) Identificar amb precisió els hàbitats rocosos i les espècies presents que poden resultar afectats per la pràctica d'activitats esportives (escalada, parapent, barranquisme, senderisme, ciclisme de muntanya, descens d'arenals, etc.)
- a) Localitzar i inventariar les zones on es practiquen les activitats esportives i que poden ser problemàtiques per a la conservació dels hàbitats i les espècies.
- b) Identificar la problemàtica que suposen les pràctiques esportives per als hàbitats naturals i les espècies.
- c) Identificar zones sensibles.
- d) Regular l'accés, el trànsit rodat i altres activitats per les autoritats competents.
- e) Realitzar un inventari de la xarxa de les principals vies pecuàries, camins rurals i altres vies de comunicació tradicionals entre pobles i paratges dels espais de la Xarxa Natura 2000 d'aquestes normes de gestió.

El desenvolupament d'aquesta mesura ha de tindre en compte la previsió d'actualització del protocol d'aplicació del Decret 179/2004, vigent actualment.

El resultat d'aquesta mesura serà la consecució d'un pla de compatibilització de l'ús públic i la conservació de l'ecosistema rocós i els arenals de vessant en l'àmbit d'aquestes normes de gestió, en el qual participaran els ajuntaments implicats, les administracions competents en la gestió del territori i els agents socials rellevants a aquest efecte, i en el qual es concretaran, almenys, els aspectes següents:

- Activitats i actuacions que cal considerar incompatibles.
- Les mesures d'informació i sensibilització necessàries per a evitar afeccions sobre hàbitats i espècies característiques.
- El procediment de coordinació entre les administracions segons el tipus d'activitat que s'ha de realitzar.

La previsió d'aquesta mesura de gestió s'entén sense perjudici de les actuacions ja adoptades o que calga adoptar per a evitar l'eventual afecció sobre els hàbitats i les espècies sensibles, en el marc d'aplicació del Decret 179/2004. Igualment, es preveu que l'aplicació del que estableix aquest decret quant a les determinacions incloses en aquesta mesura es reculla en una resolució de la direcció general competent.

Àmbit d'aplicació: zones A, B i C.

B.8. Restauració dels hàbitats 1420 i 1430 a la ZEC Llacuna de Salinas mitjançant l'eliminació de fems, de tubs de reg i de pins morts.

Objectius: mantindre i millorar l'estat de conservació dels hàbitats d'interés comunitari 1420 i 1430 i de les espècies associades a la ZEC Llacuna de Salinas.

Descripció de l'actuació: a principis de la dècada dels dos mil es va dur a terme una transformació profunda per a instal·lar una pineda (*Pinus halepensis*) en ambdós extrems de la llacuna de Salinas. Els resultats no han sigut satisfactoris i actualment ha quedat al descobert un sistema de reg sense funcionament i hi ha a la zona nombrosos pins. Per a esmenar la situació actual, es proposa:

- Eliminar els tubs de reg exposats, sense remoure el substrat per a extraure els trams enterrats.
- Eliminació dels peus de *P. halepensis* morts o en un estat vegetatiu desfavorable per a garantir-ne la supervivència.
- Completar l'actuació amb la retirada dels abundants fems i dels enderrocs depositats en diferents zones de la llacuna.

Àmbit d'aplicació: zones transformades del LIC Llacuna de Salinas.

B.9. Recuperació de la llacuna de Villena

Objectius: promoure l'expansió i millorar l'estat de conservació dels hàbitats d'interés comunitari 1420 i 1430 i de les espècies associades a la llacuna de Villena, dins de la ZEC Saler i Cabecicos de Villena.

Descripció de l'actuació: la dessecació de la llacuna endorreica va afavorir una transformació agrícola, que es va anar intensificant en les últimes dècades, i la proliferació de residències. Aquesta profunda transformació ha provocat la desaparició de les seues característiques originals, encara que alguns dels hàbitats associats al medi halòfil n'evidencien la condició lacustre i la potencialitat. Episodis recents de pluges abundants han afavorit una inundació bastant prolongada de determinades àrees de l'antiga llacuna. En la situació d'abandó progressiu de les pràctiques agrícoles en àmplies zones de la ZEC, seria possible abordar actuacions que contribuïsquen a recuperar els espais lacustres i potenciar-ne la flora i la fauna característiques. Per a fer-ho es proposa:

- Estudi lidar i alçament topogràfic de detall del Saler de Villena per a establir les zones d'inundació.
- Avaluació de la situació actual de l'activitat agrícola al Saler.
- Redacció d'un projecte integrat de restauració de l'antiga llacuna de Villena.

Àmbit d'aplicació: Saler de Villena a la ZEC Saler i Cabecicos de Villena

B.10. Tramitació de l'embassament de Tibi com a zona d'exclusió per al sobrevol amb aeronaus

Objectius: sol·licitar a la Comissió Interministerial entre Defensa i Foment (CIDEFO) l'aprovació com a zona restringida per motius mediambientals l'àrea circumdant a l'embassament de Tibi dins de la Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) Riu Montnegre.

Descripció de l'actuació: els vols i les maniobres contínues en helicòpter que es realitzen en l'àrea circumdant a l'embassament de Tibi, a la ZEPA Riu Montnegre, poden ocasionar col·lisions i molèsties a les aus de l'annex I de la Directiva d'aus, especialment a les rapinyaires en èpoques de cria i reproducció.

Amb l'objectiu de suprimir aquesta amenaça, se sol·licitarà a la CIDEFO que aprobe com a zona restringida per motius mediambientals l'àrea circumdant a l'embassament de Tibi dins de la ZEPA Riu Montnegre. Aquesta sol·licitud es tramitarà d'acord amb el que s'exposa en la disposició transitòria cinquena del Reial decret 1180/2018, de 21 de setembre, pel qual es desenvolupa el Reglament de l'aire i disposicions operatives per als serveis i procediments de navegació aèria. La delimitació d'aquesta àrea, les tipologies d'aeronaus, les altures de vol i altres consideracions objecte de la restricció es detallaran i es justificaran en la sol·licitud corresponent dirigida al CIDEFO.

Àmbit d'aplicació: ZEPA Riu Montnegre.

B.11. Estudi i proposta de delimitació de diverses zones de connectivitat

Objectius: estudiar i elaborar una proposta de delimitació de diverses zones de connectivitat entre els diferents espais inclosos en l'àmbit d'aquesta norma de gestió i altres espais Xarxa Natura 2000 pròxims.

Descripció de l'actuació: la consideració de zones de connectivitat pretén reforçar el seu paper com a elements clau per a garantir la connectivitat adequada, especialment evident en el cas d'espècies de fauna, entre poblacions situades eventualment en les ZEC i les ZEPA incloses en l'àmbit d'aquesta norma de gestió. A més, l'establiment d'aquests corredors pot ser efectiu per a adoptar mesures específiques per a millorar l'estat ecològic d'aquestes àrees.

En concret, la mesura pretén estudiar i proposar les àrees següents com a zones de connectivitat:

- Corredor terrestre els Alforins-Saler i Cabecicos de Villena
- Corredor terrestre Vinalopó-Llacuna de Salinas-Serra de Salinas
- Connexió entre el LIC Saler i Cabecicos de Villena i el LIC i ZEPA Serra de Salinas
- Corredor fluvial del riu Vinalopó
- Connexió entre el LIC Serres de Mariola i el Carrascar de la Font Roja, amb l'àrea de les Serres del Quarter, de la Carrasqueta, dels Plans i de Penàguila
- Corredor terrestre Serra d'Onil-Serra del Maigmo
- Corredor terrestre Vinalopó-Serra del Maigmo
- Connexió del LIC Maigmo i Serres de la Foia de Castalla amb el LIC Serres de Mariola i el Carrascar de la Font Roja pel port de Buixcaró
- Corredor terrestre Serra del Maigmo-Carrasqueta-Aitana, Serrella i Puigcampana
- Corredor fluvial del riu Montnegre-embassament de Tibi
- Corredor terrestre Cabeçó d'Or-Amadòrio-litoral

Àmbit d'aplicació: àmbit de la norma.

C. Informació dels valors naturals per a fomentar la conservació i el desenvolupament sostenible de l'entorn

Les actuacions que preveu aquest programa pretenen augmentar el coneixement dels valors naturals de la zona per part de la població local, amb la finalitat que els ciutadans col·laboren de manera directa o indirecta en la conservació del medi ambient.

S'ha considerat l'actuació següent:

C.1. Campanya d'informació i conscienciació ciutadana entre la població local

Objectius: augmentar l'estima dels espais naturals i de les espècies d'interés entre la població local i altres col·lectius específics, així com transmetre la importància del territori dins de la xarxa Natura 2000.

Descripció de l'actuació: es realitzarà una campanya informativa entre la població local i altres col·lectius específics, amb l'objectiu de donar a conèixer les principals característiques i valors dels hàbitats i espècies de la zona. Aquesta campanya ha de dirigir-se a tots els sectors de la població, però ha de prestar atenció especial als que poden exercir alguna influència sobre els hàbitats i les espècies que alberguen, així com prestar atenció especial a la població jove pel fet que seran els futurs gestors de la zona.

S'ha d'editar material informatiu, amb contingut adaptat al públic al qual es dirigisca, que s'ha de difondre entre els diferents col·lectius de la zona.

Àmbit d'aplicació: tot l'àmbit de la norma de gestió.

7. PROGRAMA D'ACTUACIONS

En aquest capítol es presenta sintèticament el programa d'actuacions previst per a executar aquesta norma de gestió, que no és un altre que la suma dels diferents projectes i actuacions que preveu el capítol de mesures de gestió activa.

Atés que la vigència de la norma de gestió és indefinida, el programa d'actuacions està formulat per a un marc temporal de referència de sis anys, corresponents al període establert per la Directiva 92/43/CEE per a l'emissió dels informes periòdics als quals es refereix l'article 17 de la directiva esmentada.

En funció de la seua naturalesa i dels objectius que es vol aconseguir, les actuacions s'han agrupat en tres grups temàtics, i el seu pressupost s'exposa a continuació.

PROJECTES PREVISTOS EN LES DIRECTRIUS I MESURES DE GESTIÓ ACTIVA	PRESSUPOST (€)
Avaluació de comunitats	70.600 €
Millora, restauració i conservació	1.091.369 €
Informació dels valors naturals per a fomentar la conservació i el desenvolupament sostenible de l'entorn	6.500 €
TOTAL SEXENNAL	1.168.469

A continuació, es presenta el desglossament del conjunt de mesures o actuacions de gestió activa previstes en aquesta norma de gestió, amb la indicació de la prioritat d'execució en cada zona, la font de finançament, l'estimació econòmica i la responsabilitat sectorial de l'actuació.

Apartat	Núm.	Nom de la mesura o actuació de gestió activa	Prioritat	Font de finançament	Pressupost (€)	Responsabilitat sectorial de l'actuació
A. Avaluació de comunitat	1	Estudi i seguiment dels hàbitats d'interés comunitari d'especial prioritat i d'altres hàbitats sensibles	Necessària: zones A i B	CADRECTE	43.000 € (estimats per a sis anys)	CADRECTE

Apartat	Núm.	Nom de la mesura o actuació de gestió activa	Prioritat	Font de finançament	Pressupost (€)	Responsabilitat sectorial de l'actuació
ats	2	Seguiment de l'estat de conservació de les espècies	Necessària: tot l'àmbit de la norma de gestió	CADRECTE	4.600 € anuals 27.600 € (estimats per a sis anys)	CADRECTE
B. Millora, restauració i conservació	1	Prevenició d'incendis forestals	Necessària: àmbit de la norma de gestió	CADRECTE	48.065 €	CADRECTE
	2	Conservació, restauració i millora d'hàbitats d'interés comunitari	Necessària: tot l'àmbit de la norma	CADRECTE	750.000 €	CADRECTE Ajuntaments
	3	Coordinació amb la Planificació Hidrològica del Xúquer	Necessària: masses d'aigua superficials localitzades en l'àmbit de les ZEC	CADRECTE CHX	5.184 €	CADRECTE CHX
	4	Seguiment de línies elèctriques	Prioritari: tot el territori indicat en l'àmbit d'aplicació	CADRECTE Titulars de les línies elèctriques Titulars zones eòliques.	1.000 €	CADRECTE Titulars de les línies elèctriques Titulars zones eòliques. Ministeri de Foment
	5	Control i seguiment d'espècies exòtiques invasores	Necessari: tot l'àmbit de la norma de gestió	CADRECTE CHX	9.520 € anuals 57.120 € (estimats per a sis anys)	CADRECTE CHX
	6	Valoració econòmica de la retirada de residus depositats en abocadors il·legals	Prioritari: zones A i B	CADRECTE	1.500 €	CADRECTE
	7	Coordinació amb els ajuntaments per a identificar i compatibilitzar les activitats esportives amb les necessitats de conservació dels hàbitats naturals i les espècies presents	Necessari: zones A, B i C	CADRECTE Ajuntaments	15.000 €	CADRECTE Ajuntaments
	8	Conservació i millora dels hàbitats 1420 i 1430 a la ZEC Llacuna de Salinas	Necessari: zones A i B	CADRECTE	150.000 €	CADRECTE Ajuntament de Salinas
	9	Restauració de la llacuna de Villena	Necessari: zones A i B	CADRECTE	50.000 €	CADRECTE Ajuntament de Villena

Apartat	Núm.	Nom de la mesura o actuació de gestió activa	Prioritat	Font de finançament	Pressupost (€)	Responsabilitat sectorial de l'actuació
	10	Tramitació de l'embassament de Tibi com a zona d'exclusió per al sobrevol amb aeronaus	Necessari: embassament de Tibi i l'àrea circumdant	CADRECTE	1.500 €	CIDEFO
	11	Estudi i proposta de delimitació de diverses zones de connectivitat	Necessària: tot el territori	CADRECTE	12.000 €	CADRECTE
C. Informació dels valors naturals	1	Campanya d'informació i conscienciació ciutadana entre la població local.	Necessària: tot el territori	CADRECTE	6.500 €	CADRECTE
TOTAL					1.168.469	

CADRECTE: Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica

8. RÈGIM D'AVALUACIÓ DELS RESULTATS DE LES MESURES DE CONSERVACIÓ SOBRE ELS HÀBITATS I LES ESPÈCIES PRESENTS EN AQUESTES ÀREES

L'avaluació dels resultats de les mesures de conservació (normativa i criteris i mesures de gestió activa) sobre els hàbitats i les espècies presents en les ZEC i les ZEPA objecte de la present norma de gestió es realitzarà periòdicament, coincidint en el temps amb la realització dels informes d'aplicació que preveuen l'article 17 de la Directiva d'hàbitats (Directiva 92/43/CEE) i l'article 12 de la Directiva d'aus silvestres (Directiva 2009/147/CE).

Complementàriament, i amb la finalitat de contribuir a l'avaluació de l'aplicació de l'Estratègia de canvi climàtic i energia per a la Comunitat Valenciana (2020-2030), s'inclouen determinats indicadors específics de seguiment sobre l'evolució de l'estat de conservació dels hàbitats i les espècies d'interés comunitari que són sensibles als efectes del canvi climàtic. Aquests indicadors s'estableixen en la mateixa estratègia en funció del tipus d'accions i mesures que cal aplicar, i es classifiquen en indicadors de mitigació (IM), indicadors d'adaptació (IA) i indicadors comuns (IC).

S'instauen dos sistemes d'indicadors:

- Indicadors per al seguiment de l'estat d'aplicació de la norma de gestió.
- Indicadors per al seguiment de l'estat de conservació de les espècies i els hàbitats.
- Indicadors específics relacionats amb el canvi climàtic.

8.1. Indicadors per al seguiment de l'estat d'aplicació de la norma de gestió

Criteri/mesura de gestió activa	Indicadors	
	Realitzacions	Resultats
A.1. Estudi i seguiment dels hàbitats d'interés comunitari d'especial prioritat i d'altres hàbitats sensibles	Nombre de treballs tècnics i científics que es duen a terme a fi de fer el seguiment de l'estat de conservació.	Nombre d'hàbitats d'interés comunitari respecte del total, sobre els quals es disposa d'informació per a fer el seguiment del seu estat de conservació.
A.2. Seguiment de l'estat de conservació de les espècies.	Nombre de treballs tècnics i científics que es duen a terme a fi de fer un seguiment de l'estat de	Nombre d'espècies d'interés comunitari respecte del total, sobre les quals es disposa d'informació per a fer el

Criteri/mesura de gestió activa	Indicadors	
	Realitzacions	Resultats
	conservació.	seguiment del seu estat de conservació.
B.1. Prevenció d'incendis forestals.	Desenvolupament de plans de prevenció d'incendis forestals sectorials, plans locals de prevenció d'incendis.	Superfície cremada per any en l'àmbit de la norma de gestió.
B.2. Conservació, restauració i millora d'hàbitats d'interés comunitari.	Nombre de treballs realitzats per a conservació o millora d'hàbitats forestals.	Nombre d'hàbitats respecte del total, sobre els quals s'han executat treballs de conservació. Nombre d'hectàrees forestals sobre les quals s'han executat treballs de conservació.
B.3. Coordinació amb la Planificació Hidrològica del Xúquer	Calendari de seguiment anual en períodes que poden ser entre mensuals, trimestrals o en períodes excepcionals.	Nivells de conductivitat, alcalinitat, terbolesa, nitrats, fòsfor, clorofil·la, superfície inundada, temps de permanència d'aigua, etc.
B.4. Seguiment de línies elèctriques i aerogeneradors perillosos	Document tècnic amb la identificació de línies elèctriques i aerogeneradors que cal sotmetre a seguiment i correcció.	Nombre de línies elèctriques o trams i/o aerogeneradors amb seguiment. Nombre de correccions efectuades sobre el total de trams identificats. Nombre d'incidències ocorregudes anualment en línies elèctriques i/o en aerogeneradors.
B.5. Control i seguiment d'espècies exòtiques invasores	Nombre de treballs realitzats per a la detecció i el control d'espècies exòtiques invasores	Nombre d'alertes de detecció precoç. Nombre de campanyes efectuades. Nombre d'espècies respecte del total, sobre les quals s'han executat treballs d'eliminació. Nombre de zones i/o focus on s'han eliminat espècies exòtiques invasores.
B.6. Valoració econòmica de la retirada de residus depositats en abocadors il·legals	Localització d'abocadors il·legals en l'àmbit de la norma de gestió.	Nombre d'abocadors il·legals eliminats i restaurats en l'àmbit de la norma de gestió.
B.7. Coordinació amb els ajuntaments per a identificar i compatibilitzar les activitats esportives amb les necessitats de conservació dels hàbitats naturals i les espècies presents	Nombre de treballs executats per a identificar totes les zones d'escalada, inventari de vies d'escalada i identificació de zones sensibles per a localitzar i valorar el possible impacte.	Nombre de zones sensibles identificades. Nombre de zones d'escalada en l'àmbit de la norma de gestió. Nombre de zones sensibles respecte del total de les quals es disposa d'informació per a fer l'avaluació i el seguiment del seu estat.
B.8. Conservació i millora dels hàbitats 1420 i 1430 en la ZEC Llacuna de Salinas	Nombre de treballs realitzats per a la conservació i la millora dels hàbitats 1420 i 1430 a la ZEC Llacuna de Salinas	Nombre d'hectàrees que hagen millorat la seua composició florística i estructura vegetal a favor de les característiques dels hàbitats 1420 i 1430.
B.9. Restauració de la llacuna de Villena	Nombre de treballs realitzats per a l'alçament topogràfic de la zona, la valoració de l'estat actual de l'activitat agrícola i la redacció del projecte de restauració.	Alçament topogràfic, mapa d'ús agrícola i projecte de restauració.
B.10. Tramitació de l'embassament de Tibi com a zona d'exclusió per al sobrevol amb aeronaus	Sol·licitud d'exclusió per al sobrevol al CIDEFO	Aprovació de la replantació per a l'exclusió pel CIDEFO.
B.11. Estudi i proposta de delimitació de diverses zones de connectivitat	Estudi de connectivitat	Nre. d'àrees incorporades en els instruments d'ordenació ambiental
C.1. Campanya d'informació i	Nombre d'activitats divulgatives i	Percentatge de població que coneix

Criteri/mesura de gestió activa	Indicadors	
	Realitzacions	Resultats
conscienciació ciutadana entre la població local	publicacions elaborades.	I'RN2000

8.2. Indicadors per al seguiment de l'estat de conservació de les espècies i els hàbitats

8.2.1. Indicadors de seguiment de l'estat de conservació de les espècies i els hàbitats

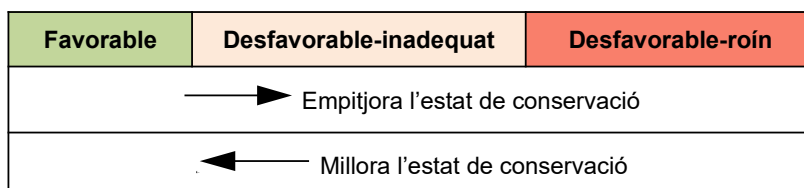
Són els mateixos indicadors (paràmetres) que s'utilitzen per a establir l'estat de conservació, que serviran, en aquest cas, per a valorar si l'evolució dels elements de gestió és positiva o negativa respecte d'aquest "estat de conservació favorable" que cal mantindre o assolir.

8.2.2. Indicadors per a quantificar el progrés de la norma de gestió en relació amb el seguiment

S'estableixen dos indicadors:

- **Grau de seguiment:** % d'espècies i hàbitats per als quals s'ha avaluat l'estat de conservació al cap de sis anys.
- **Grau d'avanç en objectius de conservació:** % d'espècies i hàbitats que
 - a) Mantenen l'estat de conservació.
 - b) Milloren l'estat de conservació.
 - c) Empitjoren l'estat de conservació.

A aquest efecte, el llinard per a quantificar un canvi en l'estat de conservació es defineix com el pas d'una categoria a una altra, de manera que en la figura següent qualsevol canvi de categoria de dreta a esquerra és una millora, i un empitjorament en el sentit contrari:

El canvi de la categoria "desconegut" a qualsevol altra categoria no es considera una millora o un empitjorament de l'estat de conservació, encara que sí un avanç en el grau de coneixement de l'espècie o l'hàbitat. Igualment, el pas d'un estat de conservació conegut a la categoria de desconegut implica només un retrocés en el grau de coneixement.

8.3. Indicadors específics relacionats amb el canvi climàtic

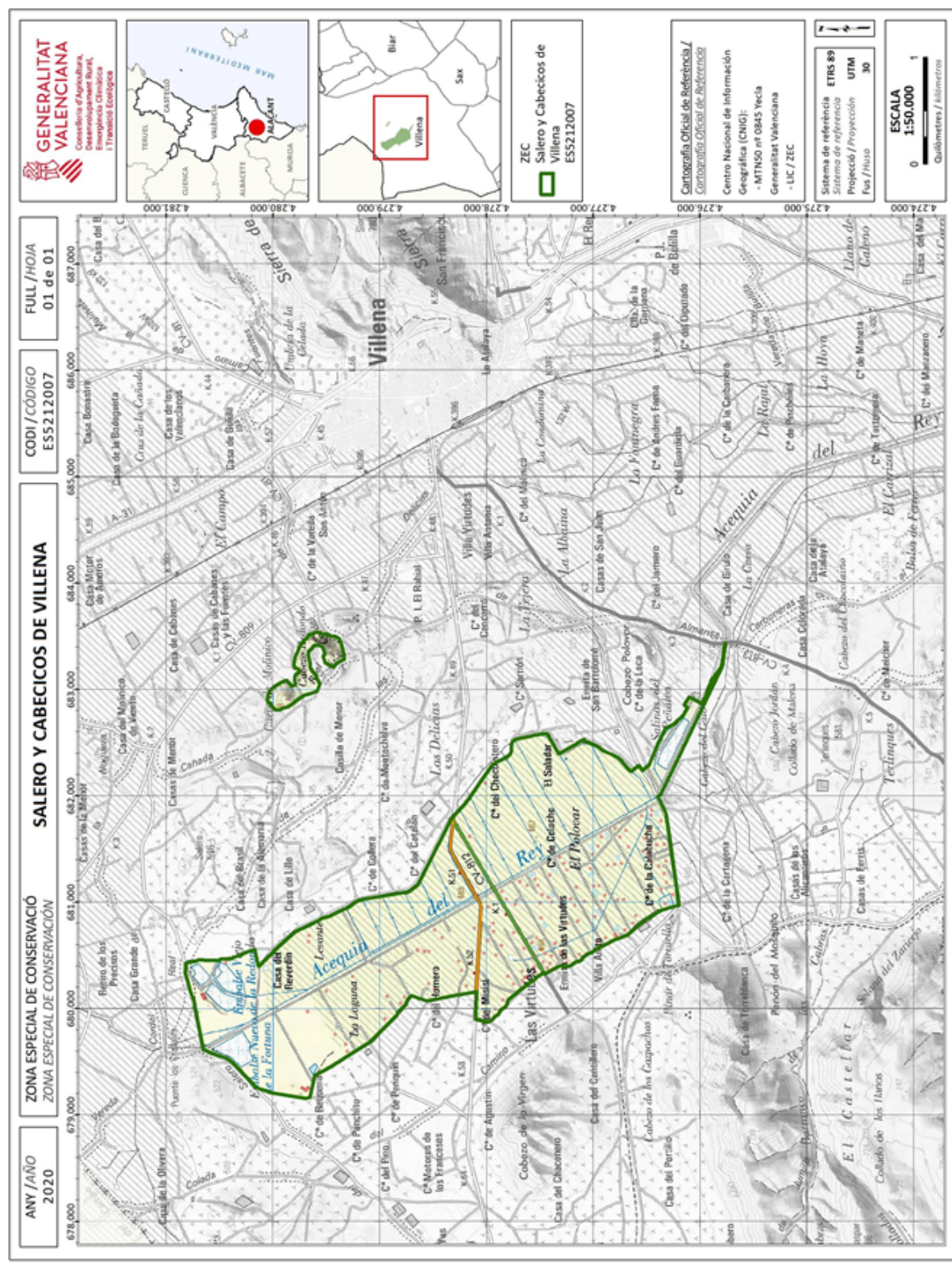
Atenent l'Estratègia per al canvi climàtic i energia per a la Comunitat Valenciana 2030, s'incorporen al programa de seguiment els indicadors següents com a elements que són sensibles a les variacions climàtiques produïdes pels efectes del canvi climàtic.

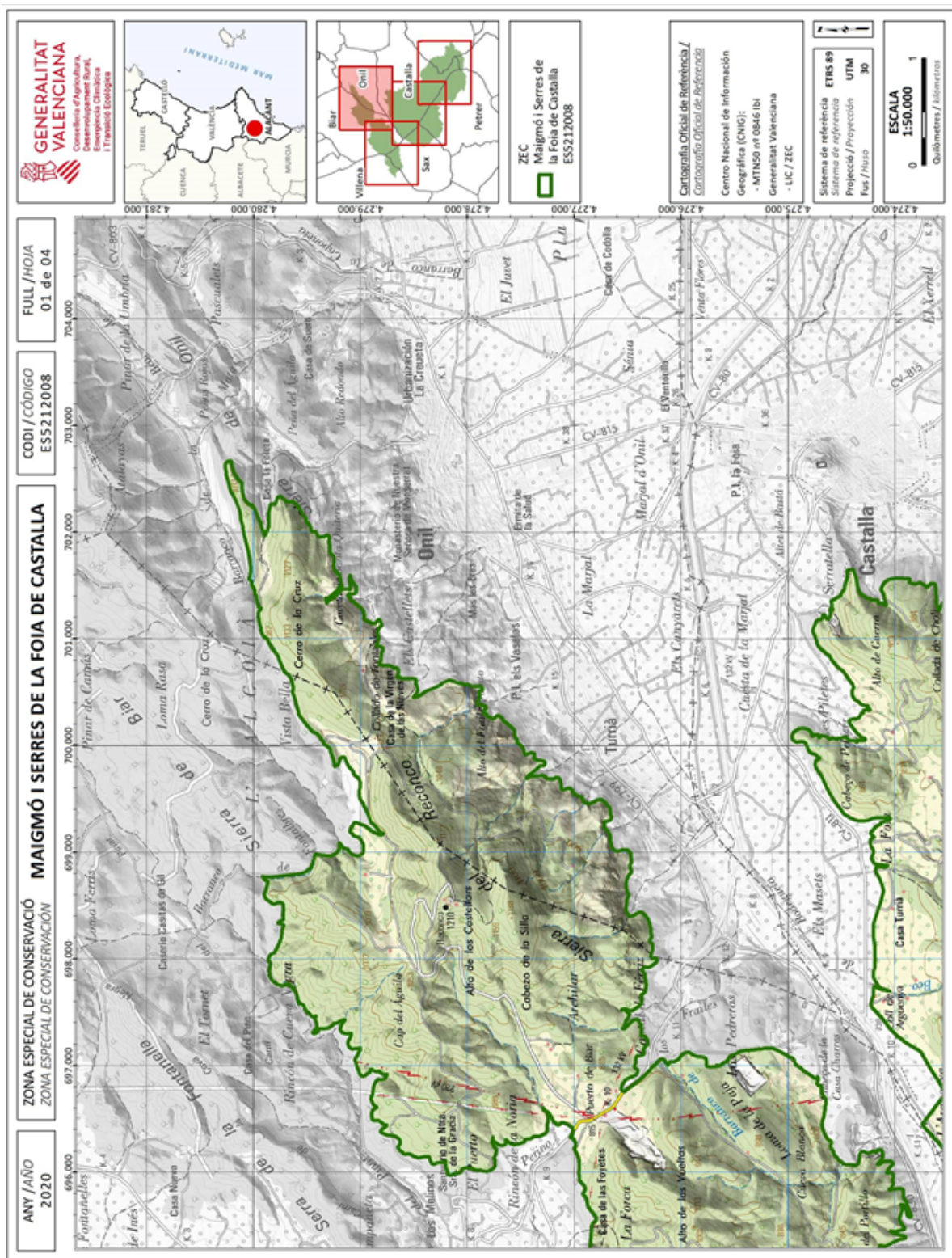
Referència*	Indicador	Unitat
IA-04-04	Nombre d'hàbitats de l'annex I de la Directiva hàbitats inclosos en la norma de gestió que són més sensibles al canvi climàtic.	Nombre
IA-04-05	Parcel·les de seguiment regular establides en hàbitats sensibles al canvi climàtic i riquesa en nombre d'espècies autòctones que contenen.	Nombre

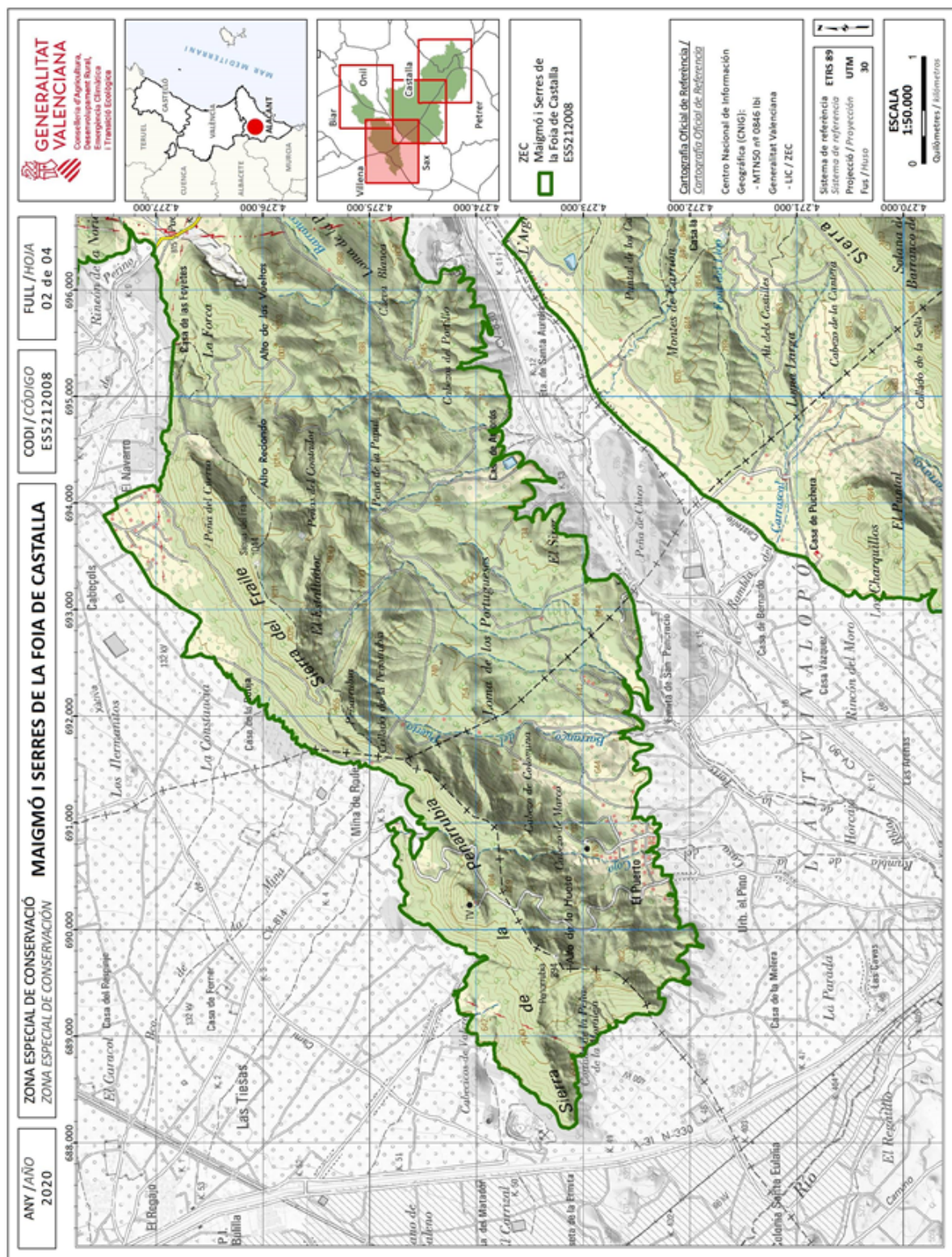
*Referència a l'indicador d'adaptació en l'Estratègia valenciana de canvi climàtic i energia

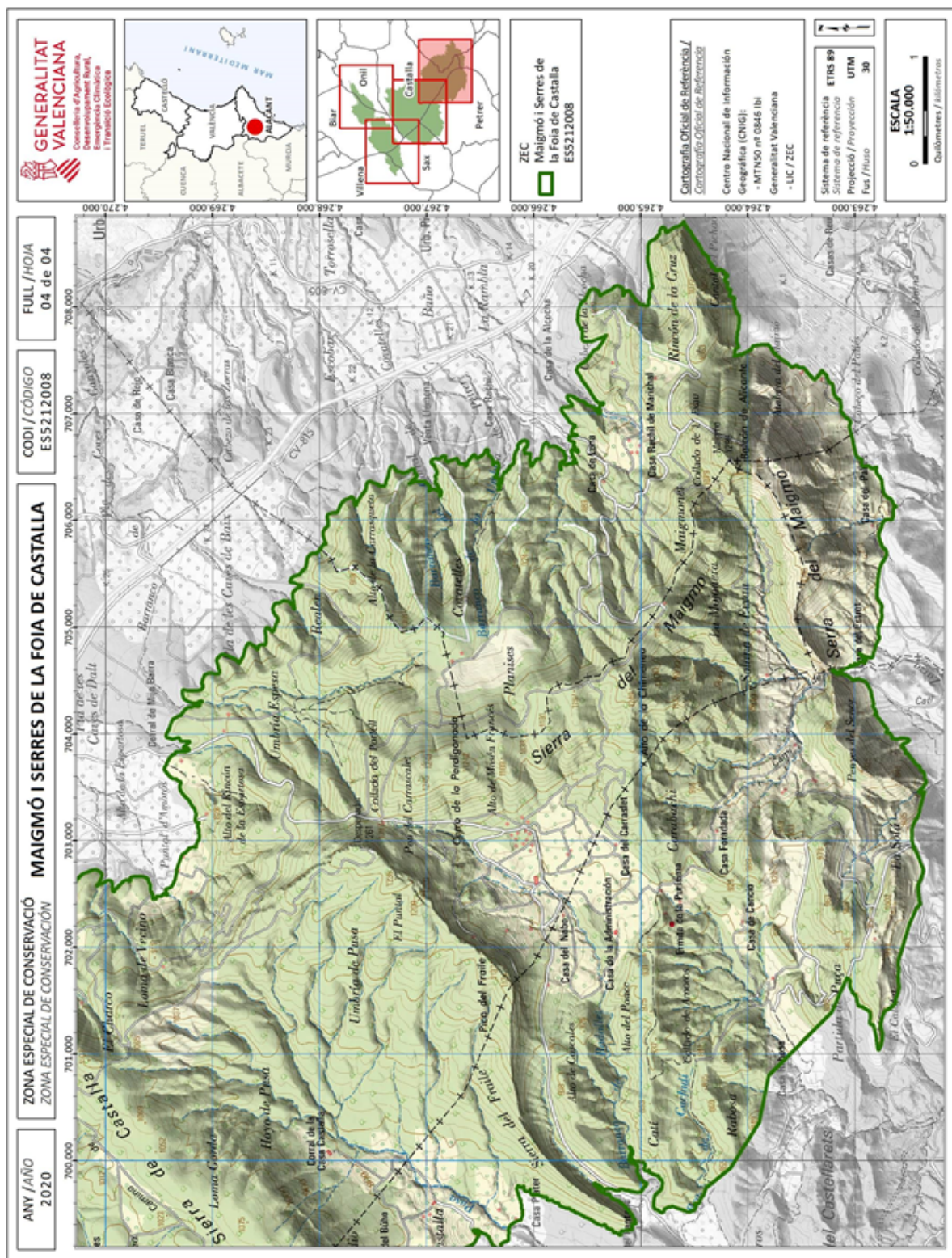
ANEXO I

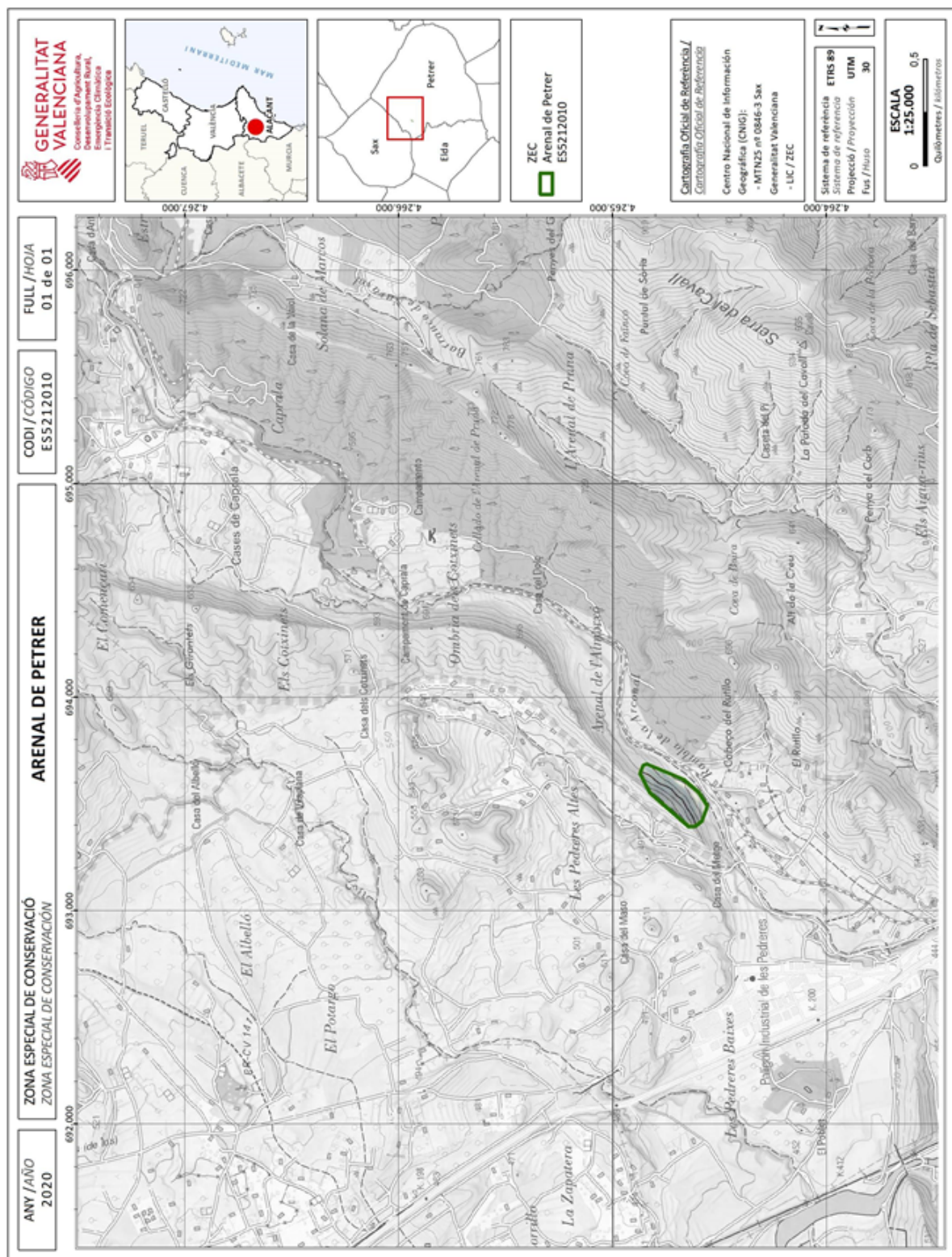
DELIMITACIÓN GRÁFICA DE LAS ZONAS ESPECIALES DE CONSERVACIÓN

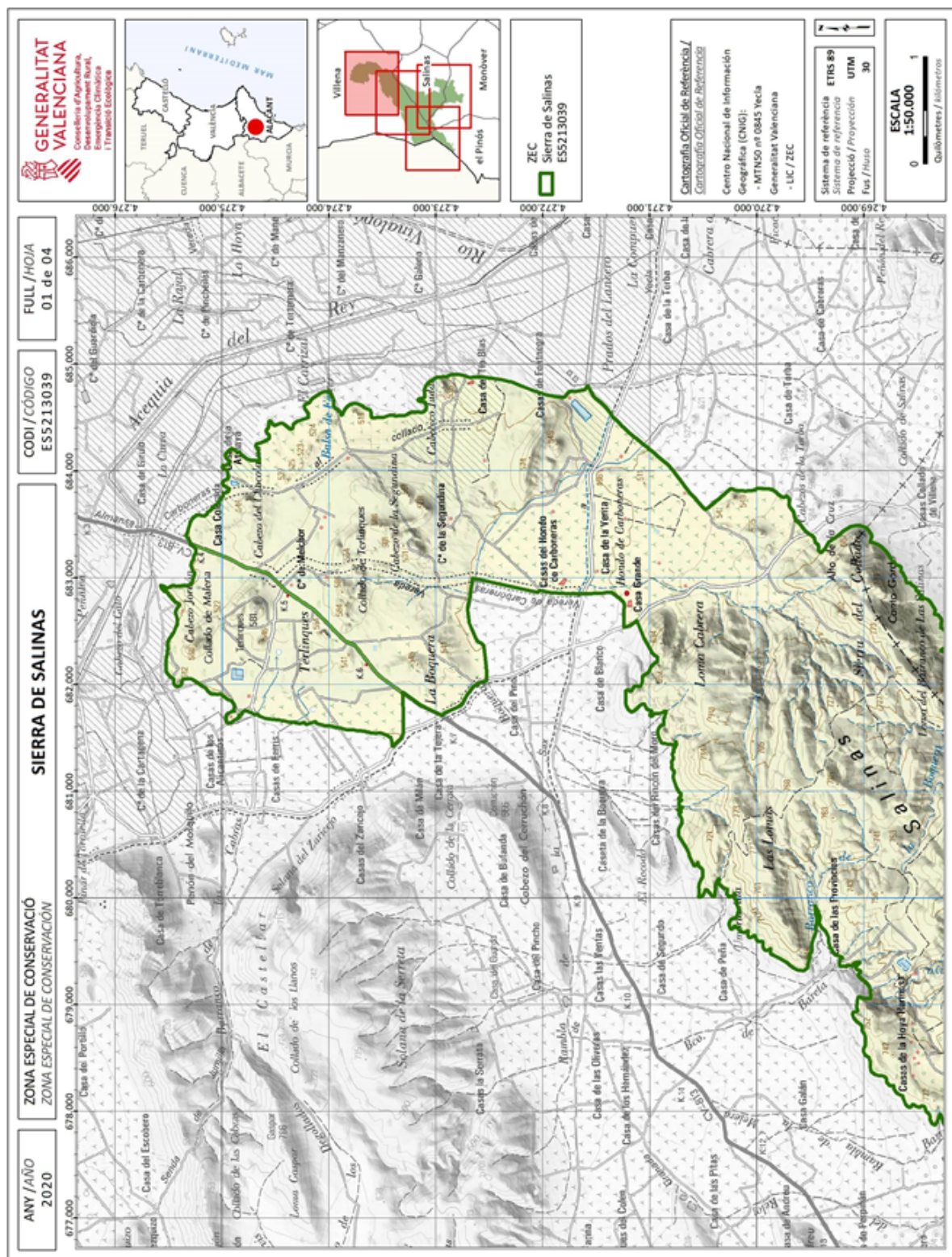

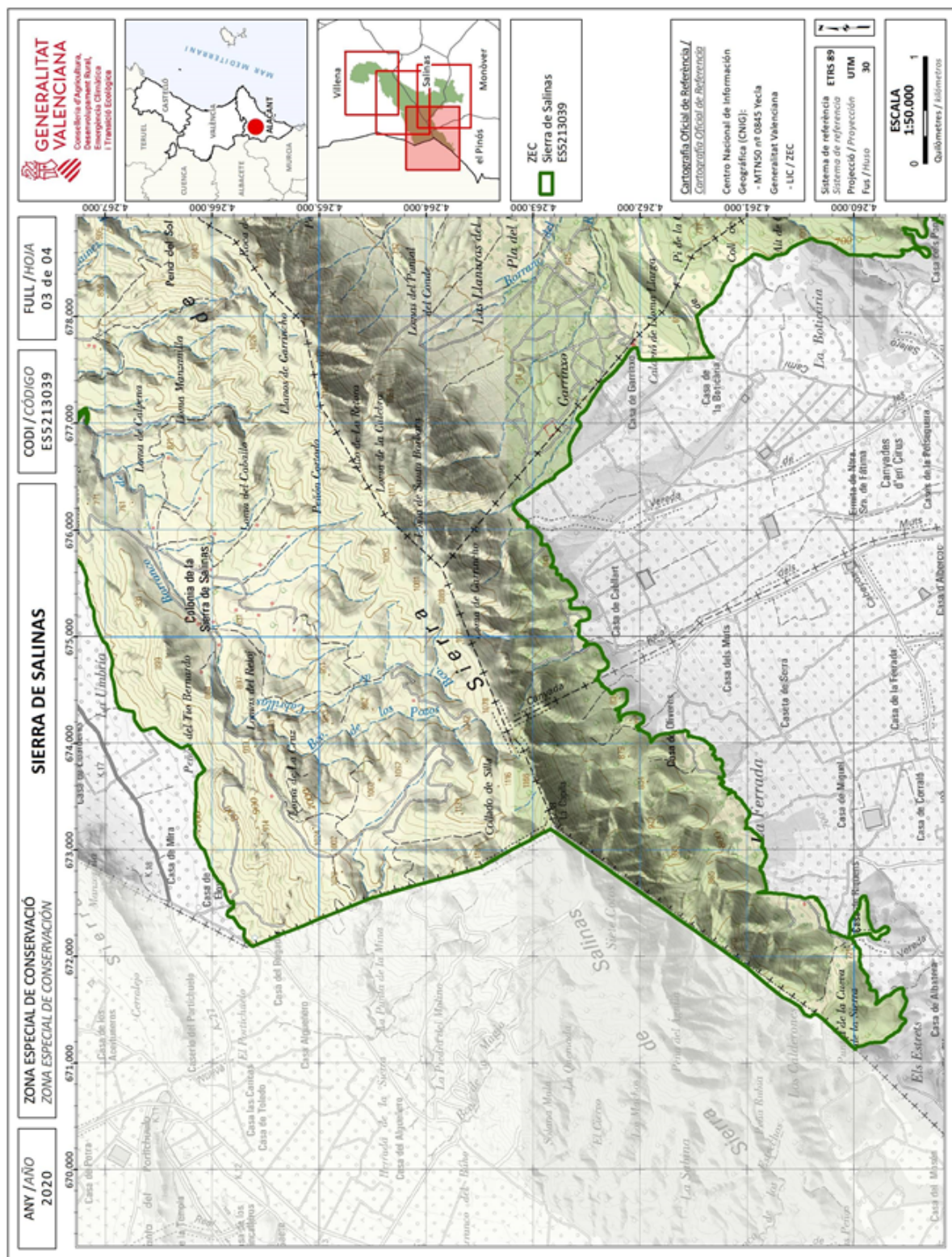

ANEXO II

FICHAS DESCRIPTIVAS DE LAS ZONA ESPECIALES DE CONSERVACIÓN

ZEC: LAGUNA DE SALINAS

CÓDIGO: ES5212006

Superficie total: 282,30 ha

Provincia: ALICANTE

Municipios: Salinas

Hábitats y especies presentes en el espacio:

Hábitats de interés comunitario listados en el anexo I de la Directiva 92/43/CEE (Directiva Hábitats)	
CÓDIGO HÁBITAT	NOMBRE HÁBITAT
1420	Matorrales halófilos mediterráneos y termoatlánticos (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)
1430	Matorrales halonitrófilos (<i>Pegano-Salsolotea</i>)
1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)
92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securigenion tinctorae</i>)

* Hábitat prioritario

ZEC: SALERO Y CABECICOS DE VILLENA

CÓDIGO: ES5212007

Superficie total: 734,85 ha

Provincia: ALICANTE

Municipios: Villena

Hábitats y especies presentes en el espacio:

Hábitats de interés comunitario listados en el anexo I de la Directiva 92/43/CEE (Directiva Hábitats)	
CÓDIGO HÁBITAT	NOMBRE HÁBITAT
1310	Vegetación anual pionera con <i>Salicornia</i> y otras especies de zonas fangosas o arenosas
1410	Pastizales salinos mediterráneos (<i>Juncetalia maritima</i>)
1420	Matorrales halófilos mediterráneos y termoatlánticos (<i>Sarcocornetea fruticosae</i>)
1430	Matorrales halonitrófilos (<i>Pegano-Salsolotea</i>)
1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)
1520*	Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>)
6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i>
92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securigenion tinctorae</i>)

* Hábitat prioritario

Especies de interés comunitario del Anexo II de la Directiva de Hábitats		
CÓDIGO ESPECIE	NOMBRE COMÚN	NOMBRE CIENTÍFICO
1151	Fartet	<i>Aphanius iberus</i>

ZEC: MAIGMÓ I SERRES DE LA FOIA DE CASTALLA

CÓDIGO: ES5212008

Superficie total: 13.822,99 ha

Provincia: ALICANTE

Municipios: Agost, Biar, Castalla, Onil, Petrer, Sax, Tibi y Villena

Hàbitats y especies presentes en el espacio:

Habitats de interés comunitario listados en el anexo I de la Directiva 92/43/CEE (Directiva Habitats)	
CÓDIGO HÁBITAT	NOMBRE HÁBITAT
1520*	Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>)
2260	Dunas con vegetación esclerófila de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>
5210	Matorrales arborescentes con <i>Juniperus</i> spp.
5330	Matorrales termomediterráneos y pre-estépico
6110*	Prados calcáreos o basófilos de <i>Alyso-Sedion albi</i>
6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i>
8130	Desprendimientos mediterráneos occidentales y termófilos
8210	Pendientes rocosas calcícolas con vegetación casmofítica
8310	Cuevas no explotadas por el turismo
92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securinegion tinctoriae</i>)
9340	Bosques de <i>Quercus ilex</i> y <i>Quercus rotundifolia</i>
9540	Pinares mediterráneos de pinos mesogeanos endémicos

* Hábitat prioritario

Otras especies de flora y fauna importantes para la gestión del espacio		
NOMBRE CIENTÍFICO	NOMBRE COMÚN	GRUPO TAXONÓMICO
<i>Festuca patula</i>	<i>Festuca triflora</i>	Plantas

ZEC: ARENAL DE PETRER

CÓDIGO: ES5212010

Superficie total: 4,58 ha

Provincia: ALICANTE

Municipios: Petrer

Habitats y especies presentes en el espacio:

Habitats de interés comunitario listados en el anexo I de la Directiva 92/43/CEE (Directiva Habitats)	
CÓDIGO HÁBITAT	NOMBRE HÁBITAT
2230	Dunas con céspedes de <i>Malcomietalia</i>
2260	Dunas con vegetación esclerófila de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>
6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i>

* Hábitat prioritario

ZEC: SIERRA DE SALINAS

CÓDIGO: ES5213039

Superficie total: 7.718,83 ha

Provincia: ALICANTE

Municipios: el Pinós, Monòver, Salinas, Villena

Habitats y especies presentes en el espacio:

Habitats de interés comunitario listados en el anexo I de la Directiva 92/43/CEE (Directiva Hábitats)	
CÓDIGO HÁBITAT	NOMBRE HÁBITAT
1420	Matorrales halófilos mediterráneos y termoatlánticos (<i>Sarcocornetea fruticosae</i>)
1430	Matorrales halonitrófilos (<i>Pegano-Salsoletea</i>)
1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)
1520*	Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>)
2260	Dunas con vegetación esclerófila de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>
5210	Matorrales arborescentes con <i>Juniperus</i> spp.
5330	Matorrales termomediterráneos y pre-estépicos
6110*	Prados calcáreos o basófilos de <i>Alyso-Sedion albi</i>
6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i>
8210	Pendientes rocosas calcícolas con vegetación casmofítica
8310	Cuevas no explotadas por el turismo
92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securinegion tinctoriae</i>)
9340	Bosques de <i>Quercus ilex</i> y <i>Quercus rotundifolia</i>

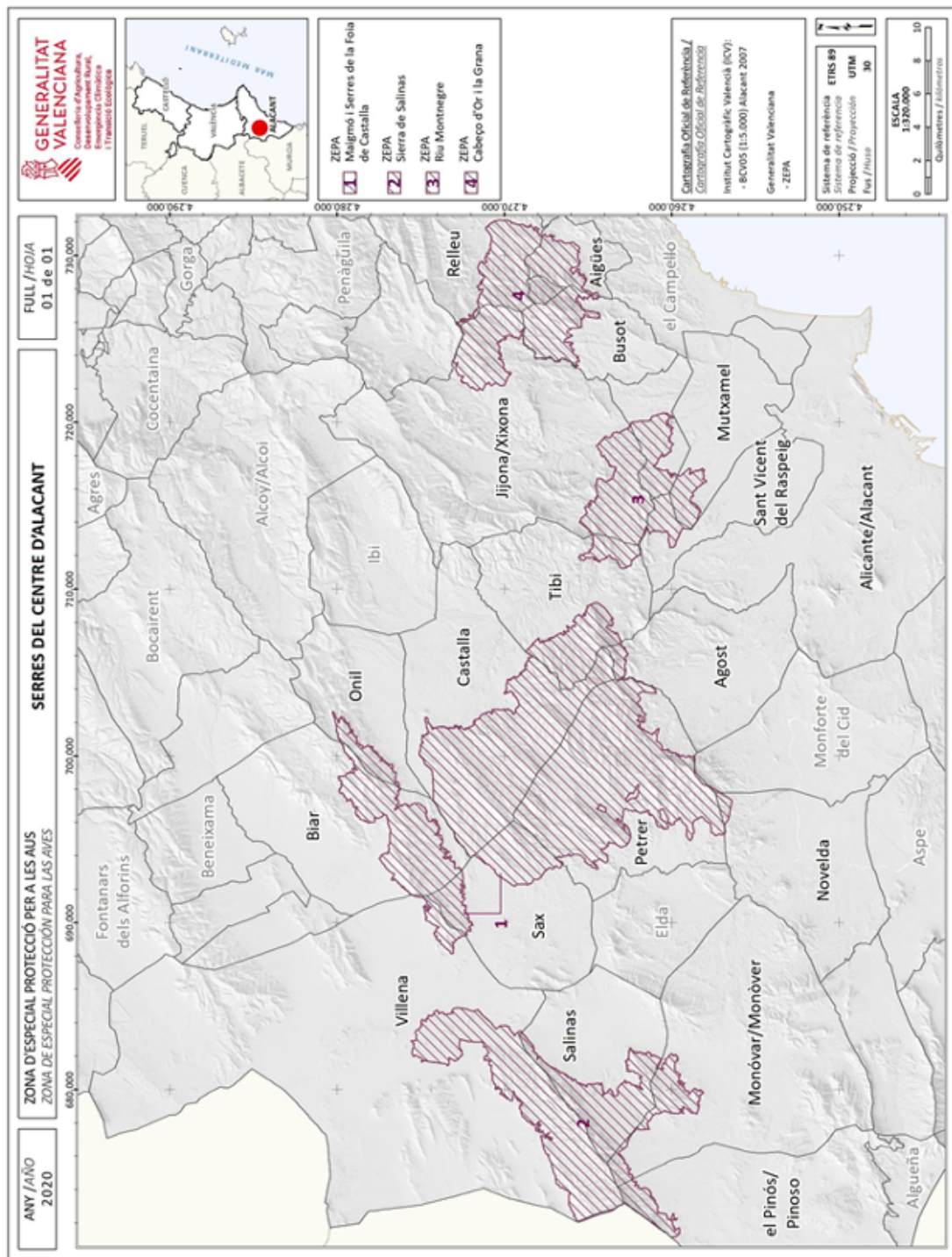
* Hábitat prioritario

Especies de interés comunitario del Anexo II de la Directiva de Hábitats		
CÓDIGO ESPECIE	NOMBRE CIENTÍFICO	NOMBRE COMÚN
1310	Murciélago de Cueva	<i>Miniopterus schreibersii</i>
1307	Murciélago ratonero mediano	<i>Myotis blythii</i>
1316	Murciélago ratonero patudo	<i>Myotis capaccinii</i>
1321	Murciélago de oreja partida	<i>Myotis emarginatus</i>
1305	Murciélago mediterráneo de herradura	<i>Rhinolophus euryale</i>
1304	Murciélago grande de herradura	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>

Otras especies de flora y fauna importantes para la gestión del espacio		
NOMBRE CIENTÍFICO	NOMBRE COMÚN	GRUPO TAXONÓMICO
<i>Halimium atriplicifolium</i>	Jaguarzo blanco	Planta

ANEXO III

DELIMITACIÓN GRÁFICA DE LAS ZONAS DE ESPECIAL PROTECCIÓN PARA LAS AVES (ZEPA)

ANEXO IV**FICHA DESCRIPTIVA DE LA ZONA DE ESPECIAL PROTECCIÓN PARA LAS AVES (ZEPA)
“SERRES DEL CENTRE D’ALACANT”****ZEPA: SIERRA DE SALINAS**

CÓDIGO: ES0000457

Superficie total: 7.734,77 ha

Provincia: ALICANTE

Municipios: el Pinós, Monòver, Salinas, Villena

Especies presentes en el espacio:

Aves del Anexo I de la Directiva Aves		
CÓDIGO ESPECIE	NOMBRE COMÚN	NOMBRE CIENTÍFICO
A091	Águila real	<i>Aquila chrysaetos</i>
A093	Águila-azor perdicera	<i>Aquila fasciata</i>
A215	Búho real	<i>Bubo bubo</i>
A080	Culebrera europea	<i>Circaetus gallicus</i>
A103	Halcón peregrino	<i>Falco peregrinus</i>

ZEPA: MAIGMÓ I SERRES DE LA FOIA DE CASTALLA

CÓDIGO: ES0000458

Superficie total: 19.564,13 ha

Provincia: ALICANTE

Municipios: Agost, Biar, Castalla, Novelda, Onil, Petrer, Sax, Tibi, Villena

Especies presentes en el espacio:

Aves del Anexo I de la Directiva Aves		
CÓDIGO ESPECIE	NOMBRE COMÚN	NOMBRE CIENTÍFICO
A091	Águila real	<i>Aquila chrysaetos</i>
A093	Águila-azor perdicera	<i>Aquila fasciata</i>
A215	Búho real	<i>Bubo bubo</i>
A080	Culebrera europea	<i>Circaetus gallicus</i>
A103	Halcón peregrino	<i>Falco peregrinus</i>

ZEPA: RIU MONTNEGRE

CÓDIGO: ES0000460

Superficie total: 3.844,52 ha

Provincia: ALICANTE

Municipios: Alacant, Mutxamel, Sant Vicent del Raspeig, Tibi, Xixona

Especies presentes en el espacio:

Aves del Anexo I de la Directiva Aves		
CÓDIGO ESPECIE	NOMBRE COMÚN	NOMBRE CIENTÍFICO
A093	Águila-azor perdicera	<i>Aquila fasciata</i>
A452	Camachuelo trompetero	<i>Bucanetes githagineus</i>
A215	Búho real	<i>Bubo bubo</i>

Otras especies de flora y fauna importantes para la gestión del espacio		
NOMBRE CIENTÍFICO	NOMBRE COMÚN	GRUPO TAXONÓMICO
<i>Cercotrichas galactotes</i>	Alzacola rojizo	Aves

ZEPA: CABEÇÓ D'OR I LA GRANA

CÓDIGO: ES0000463

Superficie total: 5. 027,25 ha

Provincia: ALICANTE

Municipios: Aigües, Alacant, Busot, Relleu, Xixona

Especies presentes en el espacio:

Aves del Anexo I de la Directiva Aves		
CÓDIGO ESPECIE	NOMBRE COMÚN	NOMBRE CIENTÍFICO
A091	Águila real	<i>Aquila chrysaetos</i>
A093	Águila-azor perdicera	<i>Aquila fasciata</i>
A215	Búho real	<i>Bubo bubo</i>
A103	Halcón peregrino	<i>Falco peregrinus</i>

Otras especies de flora y fauna importantes para la gestión del espacio		
NOMBRE CIENTÍFICO	NOMBRE COMÚN	GRUPO TAXONÓMICO
Avión zapador	<i>Riparia riparia</i>	Aves

ANEXO V
NORMA DE GESTIÓN DE LOS ESPACIOS PROTEGIDOS DE LA RED NATURA 2000 ZEC Y ZEPA
“SERRES DEL CENTRE D'ALACANT”

1. SÍNTESIS DESCRIPTIVA DEL ÁREA Y SUS CARACTERÍSTICAS PRINCIPALES

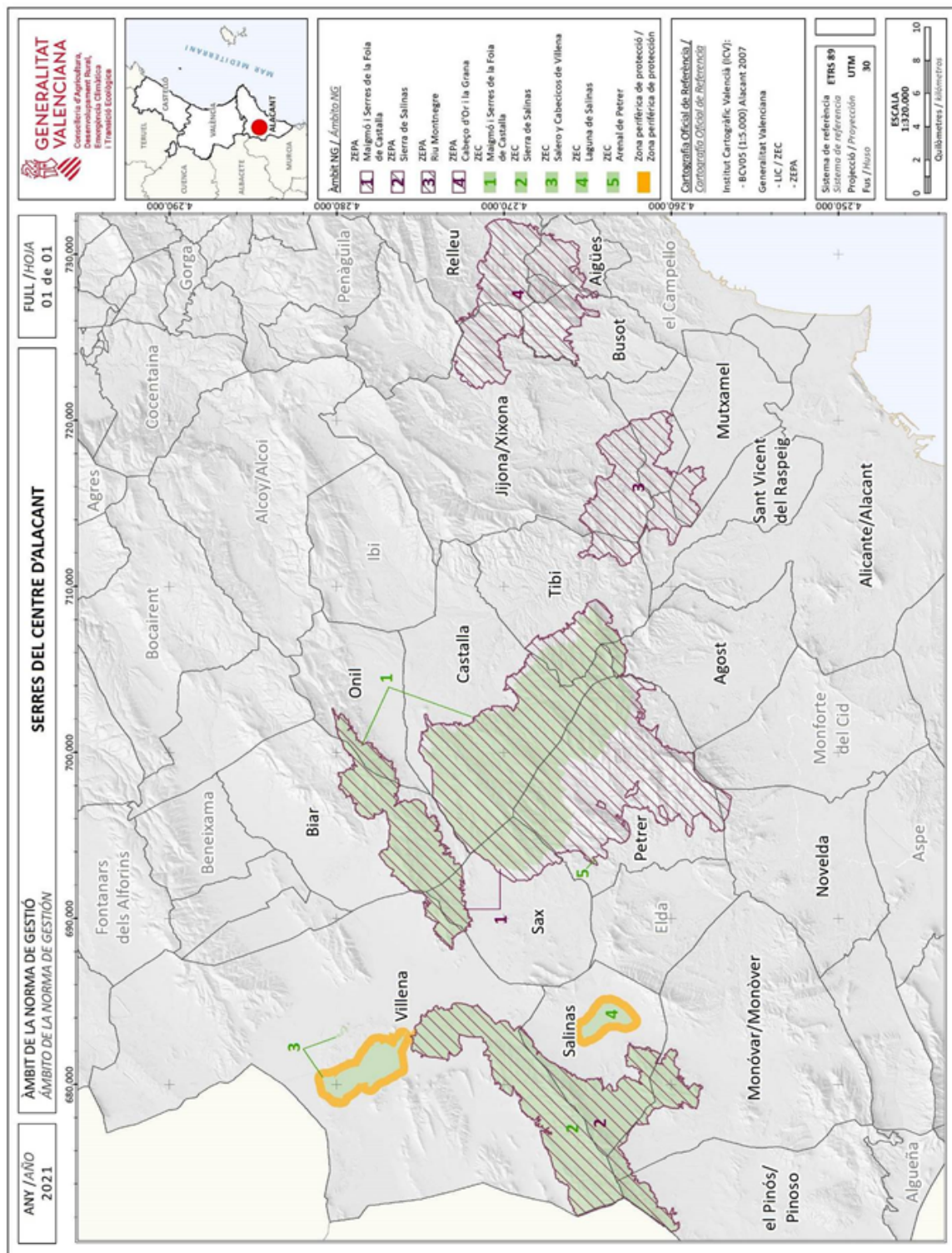
1.1. Ámbito de la norma de gestión

El ámbito de la norma de gestión denominada en su conjunto “Serres del Centre d'Alacant” abarca una superficie de 37.189,93 hectáreas, que se incrementa hasta las 38.511,85 hectáreas con la inclusión de las Zonas Periféricas de Protección (1.321,92 hectáreas). En su delimitación incluye un total de 19 municipios de las comarcas del Alt Vinalopó, Vinalopó Mitjà, L'Alcoià, L'Alacantí y La Marina Baixa, en la provincia de Alicante. A grandes rasgos, la mayor parte del espacio se sitúa en el interior de la provincia de Alicante.

La ampliación de las Microrreservas de Flora (MRF) “Cabecicos de Villena” y “Arenal de Petrer-Almorxó” por la Orden 16/2018, de 23 de abril, de la Conselleria de Agricultura, Medio Ambiente, Cambio Climático y Desarrollo Rural, por la que se modifican las órdenes de 4 de mayo de 1999, y 6 de noviembre de 2000, de declaración de microrreservas de flora en la provincia de Alicante (DOGV Núm. 8.286, de 03.05.2018) introduce cambios en la delimitación y en la superficie de las ZEC cuya definición coincidía con el perímetro de las correspondientes MRF. La ZEC “Salero y Cabecicos de Villena” ha pasado de 717,76 a 734,85 ha por la ampliación de la MRF “Cabecicos de Villena” de 2,39 a 19,587 ha. La ZEC “Arenal de Petrer”, cuya delimitación coincide con la MRF “Arenal de Petrer-Almorxó”, ha incrementado de 1,02 ha a 4,58 ha. Los datos actualizados para todo el ámbito de la norma de gestión quedan recogidos en la siguiente tabla:

CÓDIGO	ESPACIOS	MUNICIPIOS	PROVIN CIA	X*	Y*	SUPERFI CIE ha
ZEC ES521200 8	Maigmó i Serres de la Foia de Castalla	Villena, Biar, Sax, Onil, Castalla, Petrer, Tibi, Agost	ALICANTE	698805	4270316	13.823,01
ZEC ES521303 9	Sierra de Salinas	El Pinós, Monóvar, Salinas, Villena	ALICANTE	678777	4266047	7.718,83
ZEC ES521201 0	Arenal de Petrer	Petrer	ALICANTE	693541	4264707	4,58
ZEC ES521200 6	Laguna de Salinas	Salinas	ALICANTE	683954	4263908	282,30
ZEC ES521200 7	Salero y Cabecicos de Villena	Villena	ALICANTE	680959	4278282	734,85
ZEPA ES000046 0	Riu Montnegre	Sant Vicent del Raspeig, Mutxamel, Tibi, Xixona, Alicante	ALICANTE	715732	4261939	3.844,52
ZEPA ES000046 3	Cabeçó d'Or i la Grana	Xixona, Relleu, Busot, Aigües, Alicante	ALICANTE	727169	4268939	5.027,25
ZEPA ES000045 8	Maigmó i Serres de la Foia de Castalla	Villena, Biar, Sax, Onil, Castalla, Petrer, Tibi, Agost, Novelda	ALICANTE	698761	4268264	19.564,13
ZEPA ES000045 7	Sierra de Salinas	Pinós, Monóvar, Salinas, Villena	ALICANTE	678764	4266043	7.734,77

* Coordenadas de los centroides de los espacios en sistema de referencia ETRS89 y proyección UTM huso 30.

2. ELEMENTOS PARA LA GESTIÓN DEL ESPACIO

2.1. Hábitats naturales y especies presentes en el espacio

Para identificar los hábitats y especies presentes en los espacios y llevar a cabo la evaluación de su estado de conservación, se ha partido de la información proporcionada para cada espacio por el Formulario Normalizado de Datos (FND), contrastándola con la información más actualizada contenida y/o proporcionada por el Banco de Datos de la Biodiversidad, Informes técnicos y programas de seguimiento del Servicio de Vida Silvestre.

2.1.1. Hábitats de interés comunitario

En las ZEC objeto de la presente norma de gestión, se encuentran representados los siguientes hábitats de interés comunitario listados en el anexo I de la Directiva 92/43/CEE (Directiva Hábitats):

CÓDIGO ESPACIO	NOMBRE DEL ESPACIO	CÓDIGO HÁBITAT	HÁBITAT	SUPERFICIE OCUPADA (HA)	COBERTURA (% DE LA ZEC)
ES5212006	Laguna de Salinas	1420	Matorrales halófilos mediterráneos y termoatlánticos (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	44,95	15,92
		1430	Matorrales halonitrófilos (<i>Pegano-Salsolotea</i>)	63,50	22,49
		1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)	0,52	<1%
		92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securigenion tinctoriae</i>)	3,70	1,31
ES5212007	Salero y Cabecicos de Villena	1310	Vegetación anual pionera con <i>Salicornia</i> y otras especies de zonas fangosas o arenosas	0,34	<1%
		1410	Pastizales salinos mediterráneos (<i>Juncetalia maritima</i>)	0,36	<1%
		1420	Matorrales halófilos mediterráneos y termoatlánticos (<i>Sarcocornetea fruticosae</i>)	96,15	13,08
		1430	Matorrales halonitrófilos (<i>Pegano-Salsolotea</i>)	34,42	4,68
		1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)	0,33	<1%
		1520*	Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>)	2,82	<1%
		6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i>	1,23	<1%
		92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securigenion tinctoriae</i>)	0,14	<1%
ES5212008	Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	1520*	Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>)	27,58	0,2
		2260	Dunas con vegetación esclerófila de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>	59,23	<1%
		5210	Matorrales arborescentes con <i>Juniperus</i> spp.	2.220,46	16,06
		5330	Matorrales termomediterráneos y pre-estépicas	10,73	<1%
		6110*	Prados calcáreos o basófilos de <i>Alyso-Sedion albi</i>	D	D
		6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i>	3560,60	25,76
		8130	Desprendimientos mediterráneos occidentales y termófilos	D	D
		8210	Pendientes rocosas calcícolas con vegetación casmofítica	377,29	2,73
		8310	Cuevas no explotadas por el turismo	1,00	0,01
		92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securigenion tinctoriae</i>)	9,65	<1%
		9340	Bosques de <i>Quercus ilex</i> y <i>Quercus rotundifolia</i>	766,98	5,55

CÓDIGO ESPACIO	NOMBRE DEL ESPACIO	CÓDIGO HÁBITAT	HÁBITAT	SUPERFICIE OCUPADA (HA)	COBERTURA (% DE LA ZEC)
ES5212010	Arenal de Petrer	9540	Pinares mediterráneos de pinos mesogeanos endémicos	D	D
		2230	Dunas con céspedes de <i>Malcomietalia</i>	D	D
		2260	Dunas con vegetación esclerófila de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>	0,11	10,6
		6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i>	0,26	5,7
LIC ES5213039	Sierra de Salinas	1420	Matorrales halófilos mediterráneos y termoatlánticos (<i>Sarcocornetea fruticosae</i>)	4,69	<1%
		1430	Matorrales halonitrófilos (<i>Pegano-Salsotea</i>)	32,86	<1%
		1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)	46,86	<1%
		1520*	Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>)	117,99	1,53
		2260	Dunas con vegetación esclerófila de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>	10,55	<1%
		5210	Matorrales arborescentes con <i>Juniperus spp.</i>	806,59	10,45
		5330	Matorrales termomediterráneos y pre-estépicas	327,31	4,24
		6110*	Prados calcáreos o basófilos de <i>Alyso-Sedion albi</i>	13,96	<1%
		6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i>	853,14	11,05
		8210	Pendientes rocosas calcícolas con vegetación casmofítica	318,02	4,12
		8310	Cuevas no explotadas por el turismo	1,00	<1%
		92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securinegion tinctoriae</i>)	D	D
		9340	Bosques de <i>Quercus ilex</i> y <i>Quercus rotundifolia</i>	472,51	6,12

* Hábitat prioritario.

El proyecto *Cartografía de Hábitats de la Comunidad Valenciana. Escala 1:10.000*, promovido por el Servicio de Vida Silvestre de la Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica, ha actualizado la información cartográfica de los hábitats presentes en la ZEC Salero y Cabecicos de Villena. Esta cartografía actualizada ha confirmado la presencia de los hábitats 1310 Vegetación anual pionera con *Salicornia* y otras especies de zonas fangosas o arenosas, 6220* Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de *Thero-Brachypodietea*, 9540 Pinares mediterráneos de pinos mesogeanos endémicos y 92D0 Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (*Nerio-Tamaricetea* y *Securinegion tinctoriae*) no indicados en el formulario normalizado de datos correspondiente a esta ZEC.

Por su parte, la revisión de la cartografía del Atlas de los Hábitats Naturales y Seminaturales de España a escala 1:50.000 (MARM) ha permitido detectar otras anomalías entre los hábitats presentes en el territorio y los indicados en los correspondientes Formularios. Al respecto deben mencionarse, entre otros, los hábitats 8130 Desprendimientos mediterráneos occidentales y termófilos, y 9540 Pinares mediterráneos de pinos mesogeanos endémicos, en la ZEC "Maigó i Serres de la Foia de Castalla", o 2230 Dunas con céspedes de *Malcomietalia*, en la ZEC "Arenal de Petrer", que aparecen indicados en los Formularios Normalizados de estos espacios, pero carecen de representación en la cartografía correspondiente. En esta situación y dada la escasa precisión de los datos cartográficos disponibles, se ha decidido mantenerlos en el listado, aunque con una superficie desconocida en estos momentos. Todos los hábitats que se indican con una superficie desconocida en la tabla anterior se encuentran en esta situación.

Otro hábitat en esta situación es el 2270* Dunas con bosques *Pinus pinea* y/o *Pinus pinaster*, indicado en la ZEC Sierra de Salinas. No obstante, en este caso se ha optado por eliminar de la tabla por considerar que las formaciones de pinares de piñonero (*Pinus pinea*) presentes en algunos arenales de esta Sierra se co-

responden con las especificaciones del hábitat 2260 Dunas con vegetación esclerófila de *Cisto-Lavanduletalia*.

En la situación contraria, esta cartografía de hábitats indica la presencia diferentes hábitats de interés comunitario no indicados en la ficha técnica. Las adiciones y eliminaciones derivadas de la revisión cartográfica de los hábitats serán propuestas para su modificación en dichos formularios.

Un ejemplo que conviene aclarar es el correspondiente al hábitat Bosques endémicos de *Juniperus* spp. (9560*) que abarcan una extensión próxima a las 8.000 ha, aunque con porcentajes de cobertura entre el 3 y el 60%. Según estos datos, este hábitat prioritario y protegido abarcaría una superficie aproximada de 375 ha en la ZEC “Maigó i Serres de la Foia de Castalla”. Esta cartografía incluye las formaciones de sabina negral o mora (*Juniperus phoenicea*) presentes en esta ZEC como coscojares con sabinas moras (*Rhamno lycioidis-Quercetum cocciferae*) o como sabinas negrales (*Rhamno lycioidis-Juniperetum phoeniceae*). Los primeros han sido caracterizados como Matorrales arborescentes de *Juniperus* spp. (Hábitat 5210) y los segundos, como Bosques endémicos de *Juniperus* spp. (9560*). Sin embargo, el Manual de Interpretación de Hábitats establece que este último corresponde por definición a formaciones arbóreas de especies del género *Juniperus*, de talla superior a los 3 m de altura, situación que en la península ibérica queda restringida a los sabinas albares de *Juniperus thurifera*. Por lo tanto, tanto el criterio fisionómico como el florístico apuntan a que las formaciones de *Juniperus phoenicea* presentes en la ZEC “Maigó i Serres de la Foia de Castalla” deben ser adscritas al hábitat 5210, independientemente de la asociación fitosociológica en la que finalmente se encuadren y no pueden ser considerados representaciones del hábitat 9560*.

2.1.2. Especies de interés comunitario del Anexo II de la Directiva de Hábitats

En la siguiente tabla se muestra la información actualizada sobre las 7 especies del anexo II presentes en los espacios incluidos en esta norma.

Nombre del espacio	Código Especie	Nombre común de la especie	Nombre científico de la especie	Grupo taxonómico	Unidad poblacional	Periodo considerado para la población	Tamaño poblacional
ES521200 7 Salero y Cabecicos de Villena	1151	Fartet	<i>Aphanius iberus</i>	F	Nº capturas /nasa	2017-2019	48,9
ES521303 9 Sierra de Salinas	1310	Murciélago de Cueva	<i>Miniopterus schreibersii</i>	M	Nº indiv. en colonias de partos	Promedio 2015-2018	124
	1307	Murciélago ratonero mediano	<i>Myotis blythii</i>	M	Nº indiv. en colonias de partos	Promedio 2015-2018	331 ²
	1316	Murciélago ratonero patudo	<i>Myotis capaccinii</i>	M	Nº indiv. en colonias de partos	2015	30
	1321	Murciélago de oreja partida	<i>Myotis emarginatus</i>	M	Nº indiv. en colonias de partos	Promedio 2015-2018	0
	1305	Murciélago mediterráneo de herradura	<i>Rhinolophus euryale</i>	M	Nº indiv. en colonias de partos	Promedio 2015-2018	1
	1304	Murciélago grande de herradura	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	M	Nº indiv. en colonias de partos	Promedio 2015-2018	51

Grupo taxonómico: M = Mamíferos, A = Anfibios, R = Reptiles, F = Peces, I = Invertebrados, P = Plantas.

¹ Los datos de presencia indicados han sido actualizados a fecha de agosto de 2020. El año o rango de años de la población actual indica la fecha/s a la/s que corresponden los valores aportados. Para aquellos lugares en los que las especies muestran valores anteriores a 2019, debe interpretarse como que no existen valores más actualizados en las bases de datos de seguimiento o en el Banco de Datos de Biodiversidad de la Comunitat Valenciana (BDBCv, <https://www.bdb.gva.es/>).

² La técnica de seguimiento (filmación y grabación de ultrasonidos a la salida de los individuos de la cavidad subterránea) no permite diferenciar entre ejemplares de esta especie (*Myotis blythii*) y *Myotis myotis*, por lo que los contingentes poblacionales indicados pueden estar sobredimensionados para la especie considerada.

El BDBCv incluye una referencia bibliográfica que indica la presencia de *Riella helicophylla* (anexo II de la Directiva de Hábitats) en la ZEC Laguna de Salinas a principios de los años 90 del pasado siglo. La consulta al equipo de Biología de la Universidad de Valencia confirma que el material que respalda esta observación, conservado en el herbario del Real Jardín Botánico de Madrid, no corresponde realmente a esta especie. Los investigadores han confirmado que se trata de una nueva especie cuya descripción se encuentra en fase de redacción. Dada la incertidumbre nomenclatural, la ausencia de observaciones más reciente y la ausencia de *R. helicophylla* en el Formulario Normalizado de este espacio, se ha decidido no proponer su inclusión entre las especies prioritarias de la ZEC Laguna de Salinas en espera de una delimitación taxonómica definitiva.

2.1.3. Aves del Anexo I de la Directiva Aves

La siguiente tabla contiene las especies de aves incluidas en el anexo I de la Directiva que se consideran relevantes a efectos de gestión. Las especies están agrupadas en las diferentes ZEPA del ámbito de gestión, mostrando la información poblacional actualizada en cada espacio.

Código espacio	Nombre del espacio	Código o Especie	Nombre común y científico de la especie	Unidad poblacional	Periodo considerado para la población ¹	Tamaño poblacional
ZEPA ES0000457	Sierra de Salinas	A091	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Nº de parejas reproductoras	2018-2019	1
		A093	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	Nº de parejas reproductoras	2018-2019	1
		A215	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	Cuadrículas UTM 1 km	2004	4
		A080	Culebrera europea (<i>Circaetus gallicus</i>)	Cuadrículas UTM 1 km	2008	1
		A103	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	Cuadrículas UTM 1 km	2004-2011	2
ZEPA ES0000458	Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	A091	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Nº de parejas reproductoras	2018-2019	2
		A093	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	Nº de parejas reproductoras	2018-2019	1
		A215	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	Cuadrículas UTM 1 km	2010-2015	5
		A080	Culebrera europea (<i>Circaetus gallicus</i>)	Cuadrículas UTM 1 km	2010-2018	4
		A103	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	Cuadrículas UTM 1 km	2013-2018	8
ZEPA ES0000460	Riu Montnegre	A093	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	Nº de parejas reproductoras	2018-2019	1
		A452	Camachuelo trompetero (<i>Bucanetes githagineus</i>)	Nº de parejas reproductoras	2019	8
		A215	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	Cuadrículas UTM 1 km	1997-2003	2
ZEPA ES0000463	Cabeçó d'Or i la Grana	A091	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Nº de parejas reproductoras	2018-2019	1
		A093	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	Nº de parejas reproductoras	2018-2019	1
		A215	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	Cuadrículas UTM 1 km	2001-2003	2
		A103	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	Cuadrículas UTM 1 km	2018	1

Población. Si no se dispone de los datos de la población, esta se indica como: (C) si la especie es común, (R) escasa o (V) muy escasa. En ausencia total de datos sobre la población: (P) especie presente.

2.1.4. Otras especies de flora y fauna importantes para la gestión del espacio

En las ZEC y ZEPA considerados en esta norma de gestión se da la presencia de otras especies importantes para la gestión de los espacios. Se trata de especies que han sido consideradas como amenazadas en la Comunitat Valenciana, por estar incluidas en las categorías “Vulnerable” o “En Peligro de Extinción” en los listados actualizados de los catálogos valencianos de especies de fauna y flora amenazadas.

Código espacio	Nombre del espacio	Nombre común de la especie	Nombre científico de la especie	Grupo taxonómico	Categoría de protección	Unidad poblacional	Periodo considerado para la población	Tamaño poblacional
ZEPA ES00004 60	Riu Montnegre	Alzacola rojizo	<i>Cercotrichas galactotes</i>	Aves	En Peligro de Extinción	Nº de parejas reproductoras	2016 ²	1
ZEC ES5212 008	Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	Festuca triflora	<i>Festuca patula</i>	Plantas	En Peligro de Extinción	Nº de individuos	2021	169
ZEC ES52130 39	Sierra de Salinas	Jaguarzo blanco	<i>Halimium atriplicifolium</i>	Plantas	Vulnerable	Nº de individuos	2018	80
ZEC ES52120 10	Arenal de Petrer	Acedera de arenal	<i>Rumex roseus</i>	Plantas	Vulnerable	Nº de individuos	2021	331
ZEPA ES00004 63	Cabeçó d'Or i la Grana	Avión zapador	<i>Riparia riparia</i>	Aves	Vulnerable	Nº de parejas reproductoras	2010 ¹	2

¹ La especie ha nidificado al menos desde 2006 a 2010. Aunque posteriormente el censo de la colonia de cría ha sido negativo, no se descarta que pueda volver a criar en esta localidad en los próximos años. Existe un programa de seguimiento de la especie que prospecta esta localidad anualmente.

² Existe un programa de seguimiento de la especie realizado por la Universidad de Alicante que prospecta esta localidad anualmente, con el que se ha colaborado entre 2013 y 2016.

En la ZEC Salero y Cabecicos de Villena también ha sido citada *Odontites kaliformis* (= *O. valentinus*), incluido en como especie en Peligro de Extinción en el Catálogo Valenciano de Especies de Flora Amenazadas. Sin embargo, el carácter histórico de la cita, referida a un pliego de A. Rigual de 1960, y los resultados negativos de los rastreos posteriores, recomienda la omisión de esta especie en este apartado. En cualquier caso, *O. kaliformis* está incluido en el Programa de Seguimiento de Flora Amenazada de la Comunidad Valenciana y, en caso de ser relocalizada en el futuro, recibirá el mismo tratamiento que el resto de las especies prioritarias incluidas en este apartado.

2.2. Determinación del estado de conservación de los hábitats y especies presentes en el espacio: criterios de valoración, estado de conservación actual y estado de conservación favorable

El sistema de evaluación del estado de conservación, basado en la integración de cuatro grandes bloques o parámetros, está basado en las directrices establecidas para la evaluación de los hábitats y especies bajo el informe de aplicación de las Directivas Hábitat (artículo 17) y Aves (Artículo 12). Para el desarrollo de estas directrices, se ha elaborado un manual metodológico que explica los diferentes parámetros que se utilizan para la valoración de cada uno de los bloques de evaluación, análisis de la información disponible, herramientas de cálculo o las matrices y reglas de integración utilizadas. Este documento, llamado “**Guía para la Evaluación del Estado de Conservación de los Hábitats y Especies en Red Natura 2000**”, se encuentra alojado en la web: <http://www.agroambient.gva.es/va/web/red-natura-2000/estado-de-conservacion>, y puede ser consultado para una explicación detallada de las metodologías de cálculo de los resultados aquí expuestos.

2.2.1. Hàbitats

2.2.1.1. Valoración del estado de conservación actual de los hàbitats

Como ya se ha comentado en el punto anterior, los criterios de valoración del estado de conservación de los hàbitats se organizan en cuatro bloques: **Rango**, **Superficie ocupada** (por el tipo de hàbitat dentro del àrea de distribución), **Estructura y funciones específicas** y **Perspectivas de futuro** (con respecto a àrea de distribución, superficie abarcada y estructura y funciones específicas del hàbitat).

Criterios de valoración

Se ha recurrido a la estimación de estos parámetros a partir de la valoración de expertos, basándose en los impactos observados desde 1994 (entrada en vigor de la Directiva Hàbitat) y su efecto sobre los hàbitats presentes.

Para la valoración, se han consultado las primeras ortofotos disponibles a partir de 1994, que corresponden al año 2002, y se han comparado con las más recientes (2018). Esta comparación se ha realizado a una escala de 1:10.000 para detectar los cambios significativos que se pueden observar a esta escala. Con carácter general, la superficie y la apariencia de las formaciones vegetales presentes en los diferentes espacios, se han mantenido constantes entre los dos periodos comparados, con pequeñas modificaciones debido al desarrollo marginal sobre suelo urbanizable que ha habido en el periodo de estudio. En la mayoría de los casos, estas pérdidas no afectan a hàbitats o se trata de superficies no significativas respecto al conjunto de la superficie del hàbitat.

En sentido contrario, se ha observado pequeños aumentos de superficies de hàbitats, principalmente debidos al abandono de la actividad agrícola y forestal o restauración de àreas degradadas. Como en el caso anterior, no siempre ha sido posible computar estas superficies a un determinado hàbitat como consecuencia de su reducido tamaño.

Valoración de los hàbitats

Del conjunto de los hàbitats presentes en estos espacios se considera que su estado de conservación en clave general es favorable. No obstante, en los hàbitats expuestos a continuación cabe reseñar que debido a las propias características fisiográficas o a perturbaciones detectadas en el medio, se ha descrito un estado de conservación desfavorable en sus parámetros de estructura y funciones diferente:

Hàbitats ligados al medio acuático: 1410 Pastizales salinos mediterràneos (*Juncetalia maritimae*), 1420 Matorrales halófilo mediterràneos y termoatlànticos (*Sarcocornetea fruticosi*), 1430 Matorrales halonitrófilos (*Pegano-Salsolatea*), 1510 Estepas salinas mediterràneas (*Limonietalia*), 92D0 Galerías y matorrales ribereños termomediterràneos (*Nerio-Tamaricetea* y *Securinegion tinctoriae*)

Evaluación del estado de las Masas de Agua Asociadas

Los resultados que se muestran a continuación corresponden a la evaluación del estado de las masas de aguas superficiales y subterráneas que se ha realizado a partir de la información que proporcionan las redes de control y que se encuentra disponible en la web de la Confederación hidrográfica del Júcar (CHJ). Dicha evaluación se ha realizado conforme a la normativa vigente y siguiendo los criterios establecidos en la Instrucción de Planificación Hidrológica (IPH). En el documento técnico de referencia (DTR) sobre esta cuestión (Evaluación del estado de las masas de agua superficial y subterránea en la Confederación Hidrográfica del Júcar), se recoge con mayor detalle la metodología y los resultados del análisis de las masas de agua superficial continentales y subterráneas (www.chj.es).

A su vez, para evaluar el estado ecológico se utilizan indicadores hidromorfológicos como el índice de hàbitat fluvial (IHF) y el índice de vegetación de ribera (QBR). La aplicación del QBR nos indica realmente el estado de conservación del bosque de ribera, lo que posibilita la toma de decisiones relativas a la necesidad de realizar actuaciones para alcanzar o mantener el estado de conservación favorable o si no es necesaria la intervención. El IHF nos indica la calidad del hàbitat fluvial ya que valora aspectos físicos del cauce relacionados con la heterogeneidad de hàbitats y que dependen en gran medida de la hidrología y del

sustrato existente estando además relacionado con la calidad biológica, en resumen, la capacidad del hábitat fluvial de albergar determinadas especies.

La IPH, en su Anexo III, recoge algunos valores de referencia y valores de corte para los indicadores de condiciones morfológicas, aunque no para todos los ecotipos. En concreto, la CHJ sólo incluye estos valores para los ecotipos 9 y 12, que no se localizan en el ámbito de esta Norma. En consecuencia, para detectar los tramos con un hábitat ripario de elevado valor ambiental, utilizaremos el índice QBR, en base a las categorías de calidad, siguiendo el criterio de Munné, Solà & Prat (1998¹).

Calidad del hábitat ripario	QBR
Hábitat ripario inalterado	≥95
Alguna alteración, buena calidad	75-90
Alteración considerable, calidad aceptable	55-70
Gran alteración, calidad mala	30-50
Alteración extrema, calidad pésima	≤25

Respecto al índice IHF², cuanto mayor sea la puntuación mayor será la heterogeneidad o diversidad de hábitats, lo que posibilita la existencia de una mayor riqueza y diversidad de organismos que en hábitats más homogéneos. Así, cuando de forma natural los ríos presentan una baja diversidad de sustratos y, por consiguiente, también de hábitats disponibles para la flora o la fauna acuáticas, las comunidades biológicas pueden estar empobrecidas sin que haya ninguna causa antrópica.

Los rangos de calidad generales según el índice IHF son:

Calidad hábitat fluvial	IHF
Muy alta diversidad de hábitats	> 90
Alta diversidad de hábitats	71 - 90
Diversidad de hábitats media	50 - 70
Baja diversidad de hábitats	31 - 49
Muy baja diversidad de hábitats	< 30

Evaluación del estado de las masas de agua superficiales

El estado ecológico se determina por la combinación de los indicadores biológicos (IBMWP, IPS), físico-químicos (Indicadores generales: O₂, Sat. O₂, pH, DBO₅, NO₃⁻, NH₄⁺, PT, Conductividad y Contaminantes específicos: Sustancias preferentes del anexo II del RD 60/2011) e hidromorfológicos (IHF, QBR). Las masas de agua naturales se clasificarán en cinco clases de Estado Ecológico: Muy bueno, Bueno, Moderado, Deficiente o Malo, según metodología de la Directiva Marco del Agua (DMA) e IPH.

La evaluación del estado químico incluye el análisis de todas las sustancias recogidas en el Anexo I de las Normas de calidad ambiental para sustancias prioritarias y para otros contaminantes del R.D. 60/2011 sobre normas de calidad ambiental en el ámbito de la política de aguas. Según el estado químico, las masas de agua quedarán clasificadas como: Alcanza el Buen estado (A); No alcanza el bueno (N.A); Sin agua en los muestreos (S.A.M.); No evaluadas (N.E).

Dada la relevancia a la hora de evaluar el estado de conservación de los hábitats riparios, se desglosan los indicadores hidromorfológicos. También se recoge la evolución de los parámetros físico-químicos de calidad del agua, calculada a partir de los datos facilitados y recogidos periódicamente en la red de estaciones de

- 1 Munné, A.; Solà, C. & Prat, N. (1998). QBR: Un índice rápido para la evaluación de la calidad de los ecosistemas de ribera. *Tecnología del Agua*, 175: 20-37.
- 2 Pardo, I.; Álvarez, M.; Casas, J.; Moreno, J.; Vicas, S.; Bonada, N.; Alba-Tercedor, J.; Jáimez-Cuellar, P.; Moya, G.; Prat, N.; Robles, S.; Suarez, M.; Toro, M. & Vidal-Abarca, M. 2002. "El hábitat de los ríos mediterráneos. Diseño de un índice de diversidad de hábitat". *Limnetica* 21: 115-132

que dispone la CHJ (Red Integral de Calidad de Aguas). Para el resto de los indicadores implicados en la evaluación del estado ecológico se muestran los resultados globales.

Para evaluar las condiciones físico-químicas generales, se han considerado los parámetros y valores de corte establecidos en la IPH. Puesto que los ecotipos en el ámbito de esta norma no están concretamente definidos, para el resto de parámetros físico-químicos generales y ecotipos no definidos se han considerado los valores indicados en la siguiente tabla:

Parámetro	Límite para el buen estado
Oxígeno disuelto	≥ 5 mg/l
pH	6-9
DBO ₅	≤ 6 mg/l
Nitrato	≤ 25 mg/l
Amonio	≤ 1 mg/l
Fosforo Total	$\leq 0,4$ mg/l

A continuación, se muestra la representación gráfica de los valores medios anuales (figuras 1 a 8) de los parámetros físico-químicos seleccionados: Amonio, Conductividad, DBO₅, Fósforo total, nitratos, oxígeno disuelto, sólidos en suspensión y el caudal medio anual de las estaciones escogidas.

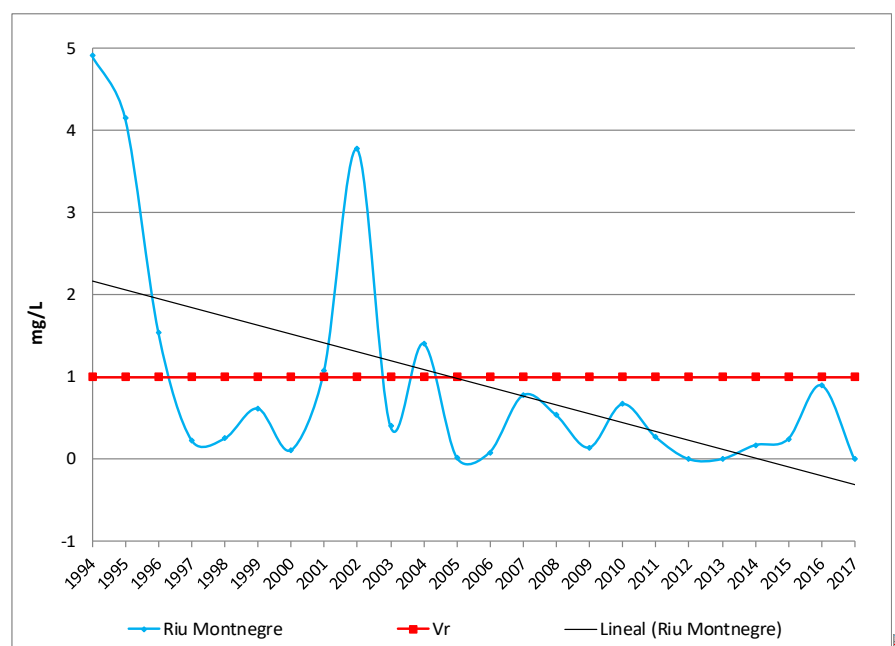

Figura 1. Evolución de parámetro Amonio en el Río Montnegre, según datos de la CHJ (<https://www.chj.es>). Valor de referencia (Vr) y regresión lineal del periodo considerado.

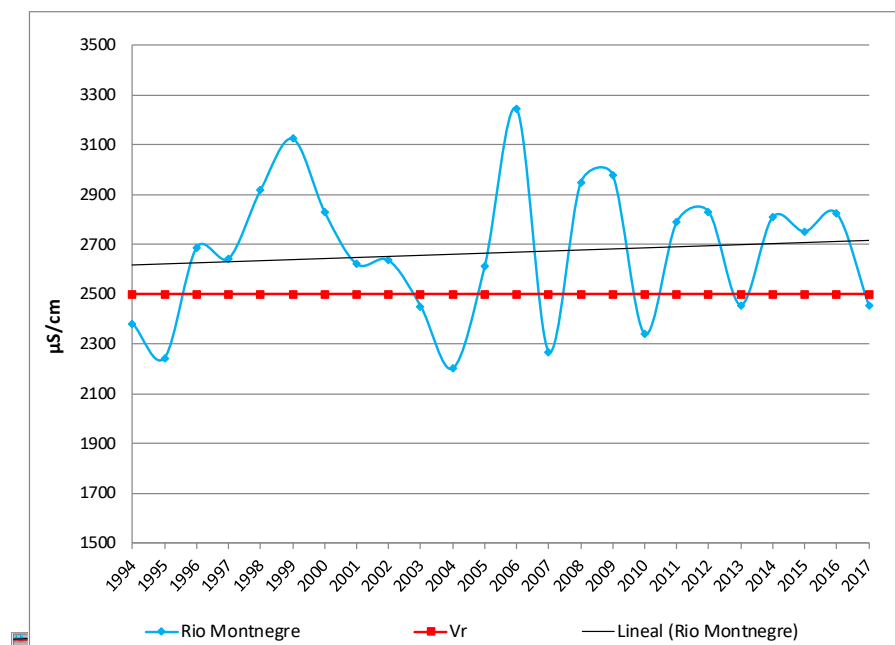

Figura 2. Evolución de parámetro Conductividad en el Río Montnegre, según datos de la CHJ (<https://www.chj.es>). Valor de referencia (Vr) y regresión lineal del periodo considerado.

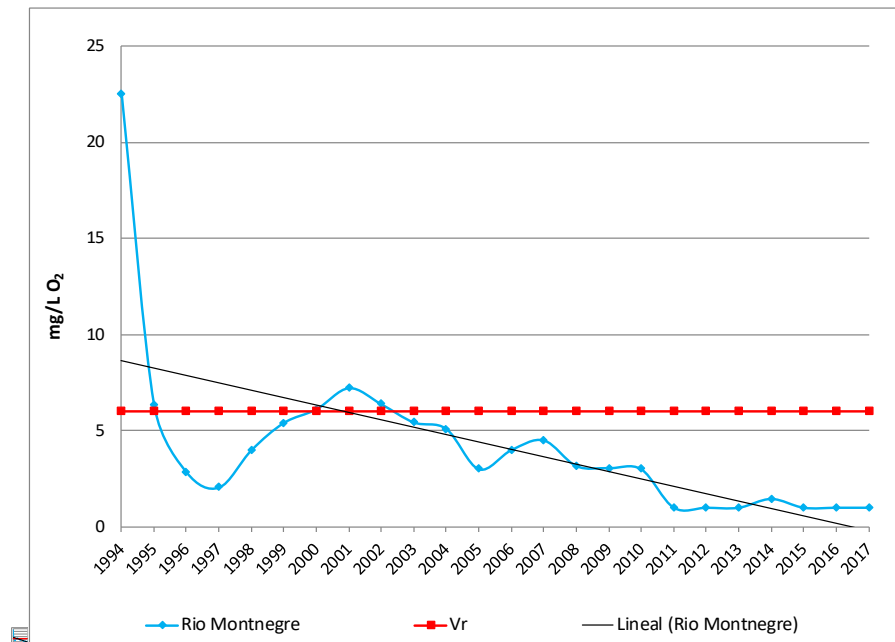

Figura 3. Evolución de parámetro DBO₅ en el Río Montnegre, según datos de la CHJ (<https://www.chj.es>). Valor de referencia (Vr) y regresión lineal del periodo considerado.

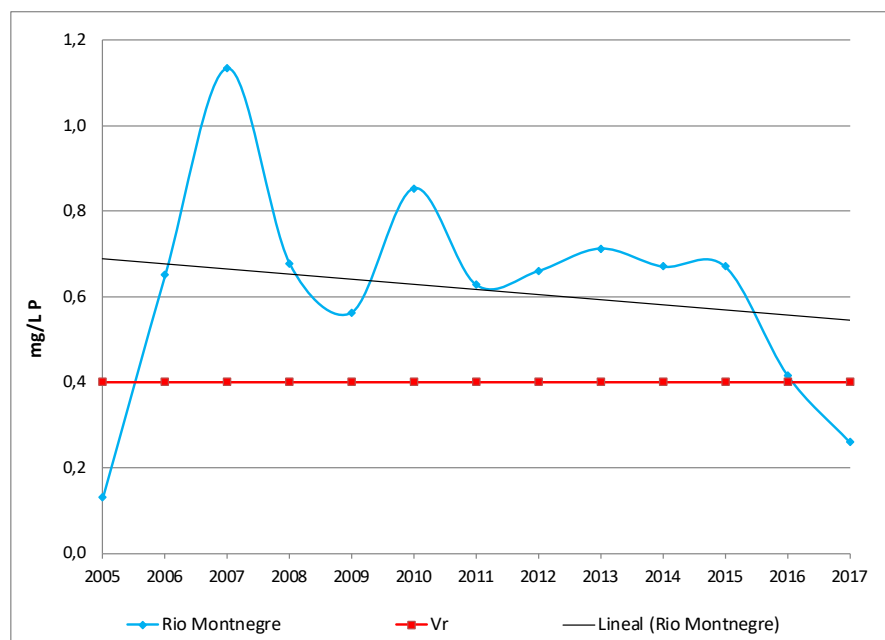

Figura 4. Evolución del parámetro Fósforo total en el Río Montnegre, según datos de la CHJ (<https://www.chj.es>). Valor de referencia (Vr) y regresión lineal del periodo considerado.

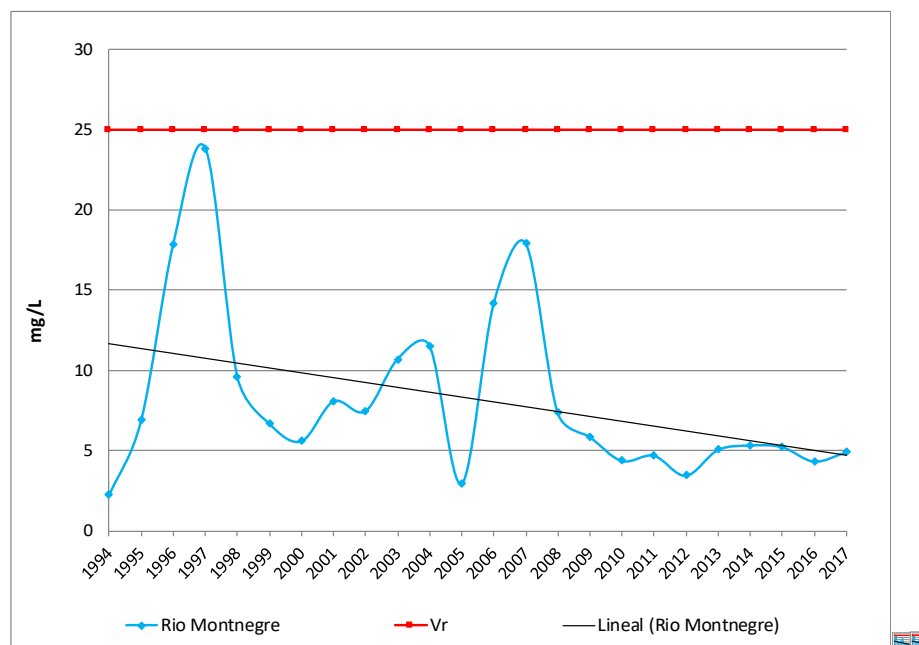

Figura 5. Evolución del parámetro Nitratos en el Río Montnegre, según datos de la CHJ (<https://www.chj.es>). Valor de referencia (Vr) y regresión lineal del periodo considerado.

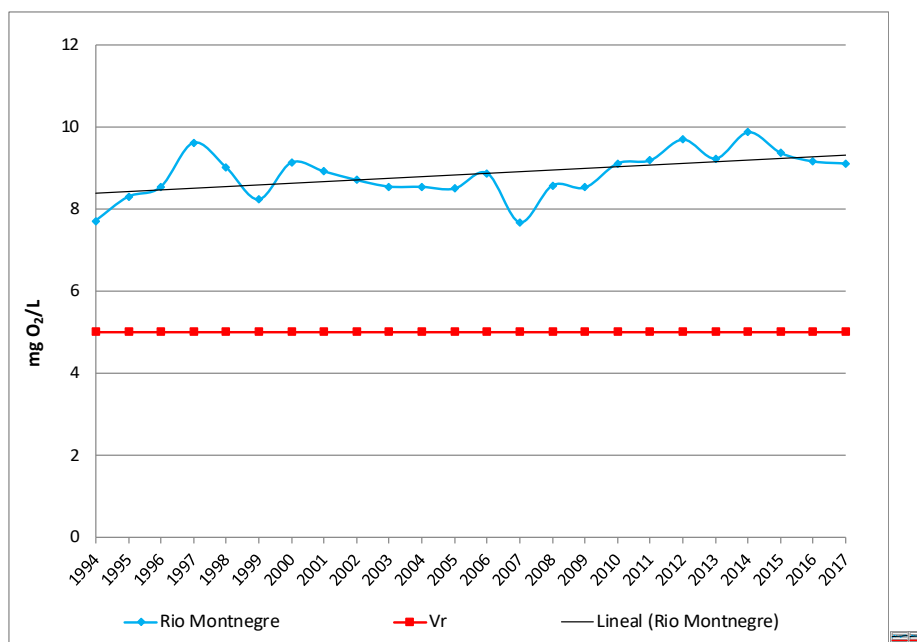

Figura 6. Evolución del parámetro oxígeno disuelto en el Rio Montnegre, según datos de la CHJ (<https://www.chj.es>). Valor de referencia (Vr) y regresión lineal del periodo considerado.

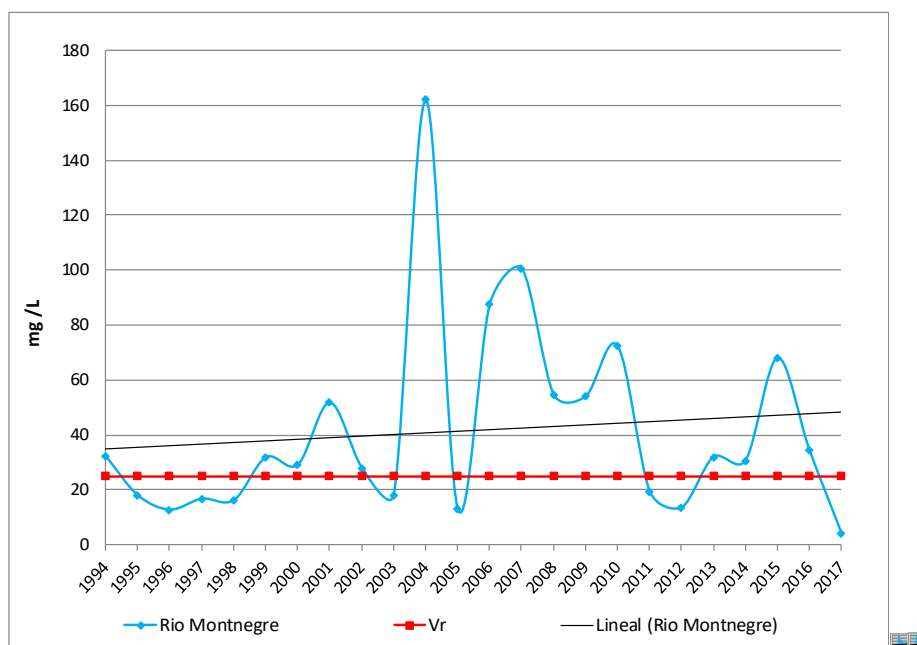

Figura 7. Evolución del parámetro de sólidos en suspensión en el Río Montnegre, según datos de la CHJ (<https://www.chj.es>). Valor de referencia (Vr) y regresión lineal del periodo considerado.

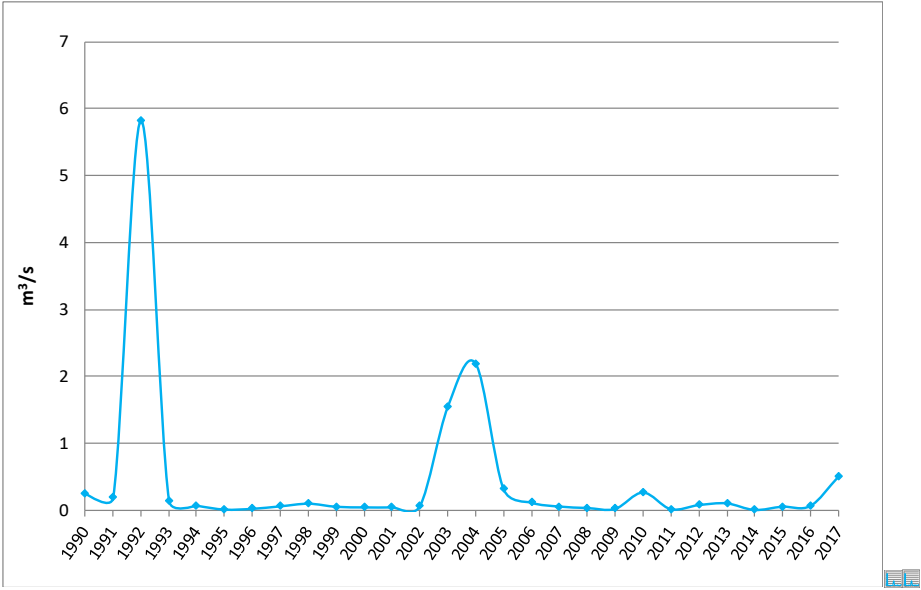

Figura 8. Caudal medio anual en el Río Montnegre, según datos de la CHJ (<https://www.chj.es>).

La evolución de la mayoría de los parámetros permanece estable o con una tendencia a la mejora a excepción del fósforo total y los sólidos en suspensión que presentan un ligero deterioro en diversas anualidades, aunque lo últimos datos disponibles (2017) se han situado por debajo del valor de referencia. Valorando todos los parámetros implicados, el estado ecológico de las masas de agua incluidas en la presente norma se consideran como moderado. También se observa que el estado químico de las masas de agua no alcanza los valores establecidos en las normas de calidad ambiental en el ámbito de la política de aguas. En consecuencia, la evaluación del estado de las masas de agua se considera desfavorable.

En la siguiente tabla se muestran los resultados finales del estado ecológico y del estado químico, en las masas de agua localizadas en el ámbito de la Norma, así como los valores de los respectivos índices IHF y QBR facilitados por la CHJ. Finalmente, se muestra la evaluación del estado de las masas desde la perspectiva del cumplimiento de la Directiva de Hábitats:

Evaluación estado para las masas agua superficiales: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); SAM, Sin agua en los muestreos (naranja), D, Desconocido (gris)

ZEC/ZEPA	Código/ Nombre masa de agua	Estado Ecológico	Valor IHF Calidad	Valor QBR Calidad	Estado Químico	Evaluación Estado Masa agua	Evaluación Estado DH
Riu Montnegre	30.01 Río Montnegre: Cabecera-E.Tibi	Moderado	57 Media	60 Aceptable	No Alcanza	Peor Bueno	DI
	30.02 E. Tibi	Moderado	-	-	No Alcanza	Peor Bueno	DM
	30.03 Río Montnegre: E. Tibi - Río Jijona	SAM	SAM	SAM	SAM	SAM	D
	30.03.01.01 Río Jijona	Moderado	52 Media	45 Mala	No Alcanza	Peor Bueno	DM
	30.04 Río Montnegre: Río Jijona-Molino Nuevo	Moderado	55 Media	50 Mala	Bueno	Peor Bueno	DI

A la vista de los resultados se observa lo siguiente:

El 80% de las masas de agua asociadas a los espacios Red Natura 2000 en el ámbito de la norma alcanzan actualmente los objetivos del estado ecológico y el 20 % alcanzan los objetivos del estado químico.

Destacar que el 20% de las masas de agua superficiales del ámbito de la norma de gestión no se ha podido conocer su estado por no tener agua en los muestreos.

Según los criterios en base a las categorías de calidad introducidos en el apartado Evaluación de las masas de agua asociadas referentes a los índices IHF y QBR, la evaluación global del estado de las masas de agua difiere de lo indicado en los documentos de planificación de la CHJ, por las siguientes consideraciones:

Para las masas caracterizadas como S.A.M. debe ser objeto de medidas para cambiar esta situación por lo que se consideran en estado Desconocido por insuficiente información para realizar una evaluación.

Para las masas donde no se evalúa por parte del CHJ, los índices IHF y QBR por no tener asignados aun valores de referencia y valores de corte para los indicadores de condiciones morfológicas en los diferentes ecotipos, no se pueden obviar los valores obtenidos y la relación que estos índices tienen con el estado de conservación del bosque de ribera y la calidad biológica de los hábitats fluviales, necesarios para obtener la evaluación independiente del parámetro Estructura y funciones de los hábitats riparios y acuáticos, uno de los bloques o parámetros utilizados para obtener la evaluación global de los hábitats dentro de las ZEC incluidos en el ámbito de la norma de gestión, que nos permiten decidir la necesidad de realizar o no, actuaciones para alcanzar o mantener el estado de conservación favorable.

Estado de las masas de agua subterráneas

En las conclusiones de la estrategia común de implantación de la DMA, se indica que una masa de agua subterránea está en mal estado cuantitativo cuando presenta descenso piezométrico o cuando las extracciones superan al recurso disponible. Se ha considerado que una masa de agua está en mal estado químico cuando la composición química de la masa supera alguna de las normas de calidad. Por último, una masa de agua subterránea se evalúa en mal estado cuando el estado cuantitativo y/o el químico son malos.

En la siguiente tabla se desglosan, cada uno de los test realizados y elaborados por la Confederación Hidrográfica del Júcar para el estado y evaluación de las masas de agua subterráneas identificadas y asociadas a los hábitats específicos de las ZEC del ámbito de la norma.

ZEC	Código/ Nombre masa de agua	Masa subterránea asociada	Test Balance Hídrico	Test Flujo de Agua Superficial	Test Ecosistemas	Test Intrusión marina	Nitratos	Plaguicidas	Valores umbrales
Saleo y Cabecicos de Villena	ES080ZHUMHU_CMVA L-35 Laguna y saleros de Villena	080.173 Sierra del Castellar	Malo	Sin relación	Malo	No costera	Bueno	Bueno	Bueno
Laguna de Salinas	ES080ZHUMHU_CMVA L-36 Laguna de salinas	080.181 Sierra de Salinas	Malo	Sin relación	Malo	No costera	Bueno	Bueno	Bueno

En la siguiente tabla se muestran los resultados finales del estado cuantitativo y del estado químico, para la evaluación del estado en las masas de agua subterráneas del ámbito de la norma.

CÓDIGO	NOMBRE	ZEC/ZEPA	ESTADO CUANTITATIVO	ESTADO QUÍMICO	EVALUACIÓN ESTADO
080.160	Villena-Benejama	ZEPA Maigmo i Serres de la Foia de Castalla ZEPA Sierra de Salinas	Malo	Malo	Malo

CÓDIGO	NOMBRE	ZEC/ZEPA	ESTADO CUANTITATIVO	ESTADO QUÍMICO	EVALUACIÓN ESTADO
080.171	Sierra Mariola	ZEC Maigó i Serres de la Foia de Castalla	Malo	Bueno	Malo
080.173	Sierra del Castellar	ZEC Saleo y Cabecicos de Villena	Malo	Bueno	Malo
080.174	Peñarrubia	ZEC Maigó i Serres de la Foia de Castalla	Malo	Bueno	Malo
080.175	Hoya Castalla	ZEPA Maigó i Serres de la Foia de Castalla	Bueno	Bueno	Bueno
080.176	Barrancones-Carrasqueta	ZEPA Riu Montnegre	Bueno	Bueno	Bueno
080.181	Sierra Salinas	ZEC Laguna de Salinas ZEC Sierra de Salinas ZEPA Sierra de Salinas	Malo	Bueno	Malo
080.182	Argüefia-Maigó	ZEC Arenal de Petrer ZEPA Maigó i Serres de la Foia de Castalla	Malo	Bueno	Malo
080.183	Orcheta	ZEPA Riu Montnegre ZEPA Cabeço d'Or i la Grana	Bueno	Bueno	Bueno
080.184	Sanjuan-Benidorm	ZEPA Cabeço d'Or i la Grana	Bueno	Malo	Malo
080.185	Agost-Montnegre	ZEPA Riu Montnegre	Bueno	Bueno	Bueno
080.186	Sierra del Cid	ZEPA Maigó i Serres de la Foia de Castalla	Malo	Bueno	Malo
080.190	Bajo Vinalopó	ZEPA Riu Montnegre	Bueno	Malo	Malo

Evaluación del estado para las masas agua subterráneas: Bueno (verde); Malo (rojo).

El 69 % de las masas de agua subterráneas se encuentran en mal estado, de este porcentaje, el 78 % por presentar descensos piezométricos mientras que 33 % de las masas de agua por superar o igualar los 50 mg/l de nitratos.

Destacar que las dos masas de agua subterráneas asociadas a hábitats del ámbito de la norma su evaluación del estado es desfavorable por presentar descensos piezométricos.

Evaluación de la estructura y funciones de los hábitats asociados a masas de agua

Se ha realizado una valoración particular del estado de conservación de los hábitats que están ligados directamente con el estado de las masas de agua superficiales como subterráneas presentes en el ámbito de esta Norma. Esta valoración está apoyada en los estudios y datos elaborados por la Confederación Hidrográfica del Júcar sobre calidad de los bosques de ribera (QBR) y en la estructura de los ríos para albergar diferentes hábitats (IHF), en el caso de las masas de aguas subterráneas en los cuatro test que combinan la presión y el impacto de las alteraciones inducidas por el hombre, evaluando si la masa subterránea cumple los objetivos ambientales.

La aplicación de estos criterios permite obtener la evaluación independiente del parámetro Estructura y funciones de los hábitats riparios y acuáticos, uno de los utilizados para obtener la evaluación global de los hábitats dentro de la ZEC.

El principal eje fluvial del ámbito de esta Norma es el Riu Montnegre, es un río alicantino que nace en el interior montañoso con el nombre de río Verde, y que, una vez embalsado en el Pantano de Tibi, atraviesa una zona semiárida. El cauce del Montnegre presenta una formación continua de vegetación de ribera, con diversos niveles de frondosidad dependiendo del grado de intervención humana. La presencia de carrizales, cañaverales, tarayales, bosquetes de olmos, adelfares, manchas de juncos y enneas, junto a zarzales y otras especies trepadoras (zarzaparrilla, madreselvas), le dan un aspecto realmente exuberante. Por último, tam-

bién es relevante la especie camachuelo trompetero (*Bucanetes githagineus*), que utiliza los taludes o márgenes de los barrancos para anidar, entre otras especies.

A su vez existen dos lagunas interiores asociadas a dos masas de aguas subterráneas, la Laguna de Salinas asociada a la masa de agua subterránea 080.181 denominada Sierra de Salinas y la Laguna y Saleros de Villena asociada a la masa de agua subterránea 080.173 nombrada Sierra del Castellar que corresponden a las ZEC Laguna de Salinas y Saleros y Cabecicos de Villena, respectivamente.

La Laguna de Salinas y la Laguna y Saleros de Villena se caracterizan por ser lagunas salinas interiores de carácter temporal, muy alteradas por el drenaje artificial y en situación próxima a la desecación definitiva, no obstante, son lugares propicios para el establecimiento de comunidades halófilas.

En la Laguna de Salinas, con el abandono del aprovechamiento salinero en los años sesenta, y debido al lavado de las sales producido por el agua dulce de las lluvias, la costra salina ha ido desapareciendo, perdiendo la impermeabilidad lo que ha permitido el establecimiento de vegetación halófila dentro del vaso de la propia laguna a partir de los límites de la misma. El Ayuntamiento de Salinas, en un intento de recuperar parte de la lámina de agua, realiza el vertido de las aguas procedentes de la depuradora municipal en la propia Laguna. Al ser aguas dulces ha provocado la creación de un bosque denso de taráis (*Tamarix canariensis*) con caña común (*Arundo donax*) y carrizo (*Phragmites australis*). Esta formación vegetal no es la propia de la Laguna salada.

En cambio, en la laguna y saleros de Villena no se instalan los cultivos por las características minerales del suelo, pero aparece fragmentada por la Acequia del Rey que la cruza de forma central quedando a un lado y otro la nueva salinera y la antigua. Estas salinas aun en activo son el producto de la laguna salina que existió y se mantiene debido al abastecimiento de las aguas de la acequia y el aporte del acuífero subterráneo indicado anteriormente.

La valoración de la estructura y funciones de los **hábitats de ribera** que se expone en la siguiente tabla está basada en la cartografía realizada por la Generalitat Valenciana y criterio de experto en base a las ortofotos y del trabajo de campo realizado por el personal técnico del Servicio.

Código	Hábitat	ZEC	Superficie (ha)	Cobertura (% de la ZEC)	Estructura y funciones
92D0	Galerías y matorrales Ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securinegion tinctoriae</i>)	Maigmo i Serres de la Foia de Castalla	9,65	<1	F
		Sierra de Salinas	D	D	D
		Laguna de Salinas	0,003	<1	F
		Salero y Cabecicos de Villena	0,14	<1	DI

Estado de conservación para el parámetro de estructura y funciones: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; gris).

La valoración de la estructura y funciones de los **hábitats halófilos** que se expone en la tabla siguiente está basada en los datos elaborados por la Confederación Hidrográfica del Júcar para el estado y evaluación de las masas de agua subterránea, en la cartografía realizada por la Generalitat Valenciana, en el criterio de experto aplicado a las ortofotos y del trabajo de campo realizado por los técnicos del Servicio. Las peculiaridades de las lagunas, su grado de explotación y drenaje y los componentes minerales (sales solubles, yesos y nitratos, entre otros), que perduran en el suelo mucho tiempo, ha producido una salinización del suelo y la instalación de comunidades vegetales características, como las gipsícolas, halófilas y halónitrofilas. Estos tipos de vegetación albergan una serie de especies exclusivas que encuentran en estas zonas condiciones muy particulares con buenas perspectivas futuras por el abandono paulatino de las prácticas agrícolas y de las presiones asociadas a las mismas sobre estas comunidades.

Código	Hábitat	ZEC	Masa de agua	Test Ecosistemas	Estructura y funciones
1310	Vegetación anual pionera con <i>Salicornia</i> y otras especies de zonas fangosas o arenosas	Salero y Cabecicos de Villena	080.173 Sierra del Castellar	Malo	DI
1410	Pastizales salinos mediterráneos (<i>Juncetalia maritima</i>)	Salero y Cabecicos de Villena	080.173 Sierra del Castellar	Malo	DI
1420	Matorrales halófilo mediterráneos y termoatlánticos (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	Salero y Cabecicos de Villena	080.173 Sierra del Castellar	Malo	DI
		Laguna de Salinas	080.181 Sierra de Salinas	Malo	DI
1430	Matorrales halonitrófilos (<i>Pegano-Salsolitea</i>)	Salero y Cabecicos de Villena	080.173 Sierra del Castellar	Malo	F
		Laguna de Salinas	080.181 Sierra de Salinas	Malo	F
1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)	Salero y Cabecicos de Villena	080.173 Sierra del Castellar	Malo	F
		Laguna de Salinas	080.181 Sierra de Salinas	Malo	DI
		Sierra de Salinas	080.181 Sierra de Salinas	Malo	DI

Estado de conservación para el parámetro de estructura y funciones: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; gris).

El estado de conservación actual de los hábitats se detalla a continuación por cada ZEC:

Estado de conservación actual de los hábitats terrestres de la ZEC Laguna de Salinas

Código hábitat	Hábitat	Rango	Superficie ocupada	Estructura y funciones específicas	Perspectivas de futuro	Evaluación global del estado de conservación
1420	Matorrales halófilos mediterráneos y termoatlánticos (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	F	F	DI	DI	DI
1430	Matorrales halonitrófilos (<i>Pegano-Salsolitea</i>)	F	F	F	F	F
1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)	D	D	DI	D	D
92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securigenion tinctoriae</i>)	F	F	F	DI	DI

*Hábitat prioritario. Estado de conservación para todos los parámetros: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco).

Estado de conservación actual de los hábitats terrestres de la ZEC Salero y Cabecicos de Villena

Código hábitat	Hábitat	Rango	Superficie ocupada	Estructura y funciones específicas	Perspectivas de futuro	Evaluación global del estado de conservación
1310	Vegetación anual pionera con <i>Salicornia</i> y otras especies de zonas fangosas o arenosas	F	F	DI	DI	DI
1410	Pastizales salinos mediterráneos (<i>Juncetalia maritima</i>)	F	F	DI	DI	DI
1420	Matorrales halófilos mediterráneos y termoatlánticos (<i>Sarcocornietea fruticosi</i>)	F	F	DI	DI	DI
1430	Matorrales halonitrófilos (<i>Pegano-Salsolietea</i>)	F	F	F	F	F
1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)	F	DI	DI	DI	DI
1520*	Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>)	F	F	F	F	F
6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i>	DI	DI	DI	DI	DI
92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securigenion tinctoriae</i>)	F	F	DI	D	D

*Hábitat prioritario. Estado de conservación para todos los parámetros: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco).

Estado de conservación actual de los hábitats terrestres de la ZEC Maigmo i Serres de la Foia de Castalla

Código hábitat	Hábitat	Rango	Superficie ocupada	Estructura y funciones específicas	Perspectivas de futuro	Evaluación global del estado de conservación
1520*	Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>)	F	F	F	F	F
2260	Dunas con vegetación esclerófila de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>	F	F	F	F	F
5210	Matorral arborescente con <i>Juniperus spp.</i>	F	F	F	F	F
5330	Matorrales termomediterráneos y pre-estépicas	F	F	F	F	F
6110*	Prados calcáreos o basófilos de <i>Alyssosedion albi</i>	D	D	D	D	D
6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i>	F	F	F	F	F
8130	Desprendimientos mediterráneos occidentales y termófilos	D	D	D	D	D
8210	Pendientes rocosas calcícolas con vegetación casmofítica	F	F	F	F	F
8310	Cuevas no explotadas por el turismo	F	F	F	F	F
92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securigenion tinctoriae</i>)	F	F	F	F	F
9340	Bosques de <i>Quercus ilex</i> y <i>Quercus rotundifolia</i>	F	F	F	F	F
9540	Pinares mediterráneos de pinos mesogeanos endémicos	D	D	D	D	D

*Hábitat prioritario. Estado de conservación para todos los parámetros: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco).

Estado de conservación actual de los hábitats terrestres de la ZEC Arenal de Petrer

Código hábitat	Hábitat	Rango	Superficie ocupada	Estructura y funciones específicas	Perspectivas de futuro	Evaluación global del estado de conservación
2230	Dunas con céspedes de <i>Malcomietalia</i>	D	D	D	D	D
2260	Dunas con vegetación esclerófila de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>	F	F	F	F	F
6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i>	F	F	F	F	F

*Hábitat prioritario. Estado de conservación para todos los parámetros: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco).

Estado de conservación actual de los hábitats terrestres de la ZEC Sierra de Salinas

Código hábitat	Hábitat	Rango	Superficie ocupada	Estructura y funciones específicas	Perspectivas de futuro	Evaluación global del estado de conservación
1420	Matorrales halófilos mediterráneos y termoatlánticos (<i>Sarcocornetea fruticosae</i>)	DI	DI	DI	DI	DI
1430	Matorrales halonitrófilos (<i>Pegano-Salsolietea</i>)	F	F	DI	DI	DI
1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)	DI	DI	DI	DI	DI
1520*	Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>)	DI	DI	DI	DI	DI
2260	Dunas con vegetación esclerófila de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>	F	F	F	F	F
5210	Matorral arborescente con <i>Juniperus spp.</i>	F	F	F	F	F
5330	Matorrales termomediterráneos y pre-estépicas	F	F	F	F	F
6110*	Prados calcáreos o basófilos de <i>Alyssosedion albi</i>	F	F	F	F	F
6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i>	F	F	F	F	F
8210	Pendientes rocosas calcícolas con vegetación casmofítica	F	F	F	F	F
8310	Cuevas no explotadas por el turismo	F	F	F	F	F
92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securinegion tinctoriae</i>)	D	D	D	D	D
9340	Bosques de <i>Quercus ilex</i> y <i>Quercus rotundifolia</i>	F	F	F	F	F

2.2.1.2. Definición del estado de conservación favorable de los hábitats

Dada las limitaciones para la obtención de datos que permitan evaluar el estado de conservación de los hábitats en el momento de la entrada en vigor de la Directiva Hábitat, así como la ausencia de perturbaciones significativas hasta la valoración actual, se asume que el **estado de conservación favorable de los hábitats** para los diferentes espacios viene definido por el mantenimiento o mejora de los valores actuales de los parámetros de evaluación. Esto quiere decir, que los hábitats se encontrarán en estado favorable si mantienen o mejoran esos valores actuales (los que presentaron cuando se evaluó el estado actual de los hábitats) cuando ya han alcanzado el estado Favorable. En aquellos casos en los que el estado actual fuera determinado como Desfavorable-Inadecuado o Desfavorable-Malo, los hábitats alcanzarán el estado Favorable si mejora la situación de aquellos bloques de evaluación que han motivado estos estados. Esta mejora puede producirse por diferentes motivos, como la aplicación de las directrices de gestión activa (restauración, eliminación de factores de alteración, etc.) o la propia evolución natural de los hábitats.

2.2.2. Especies

2.2.2.1. Valoración del estado de conservación actual de las especies

Los criterios de valoración del estado de conservación de las especies se estructuran en cuatro bloques: Rango, Población, Hábitat para la especie y Perspectivas de futuro (con respecto al área de distribución, población y disponibilidad de hábitat).

2.2.2.1.1. Rango (amplitud geográfica)

La evaluación del parámetro se ha basado en la comparación del rango favorable de referencia con respecto al rango actual. Ambas variables se han basado en el cómputo de las cuadrículas UTM de 1 km de lado presentes en el espacio para cada taxón considerado. Estas cuadrículas se han obtenido a partir de los programas de seguimiento y de citas albergadas en el Banco de Datos de Biodiversidad de la Comunitat Valenciana (<http://bdb.gva.es/>). Se ha realizado una comparación entre el nº de cuadrículas en la primera distribución considerada completa de la situación de referencia y el nº de cuadrículas actual o más reciente disponible. Tal y como indica la matriz de evaluación, una especie presenta un rango favorable si hay estabilidad o incremento en el número de cuadrículas ocupadas entre la situación de referencia y la actual.

Para el rango favorable de referencia (RFR) se ha considerado el primer año en el que se tienen datos, mientras que para el rango actual (RA) se ha utilizado el dato más reciente de la situación de cada especie.

La siguiente tabla muestra los resultados de la evaluación del parámetro para las especies de interés comunitario.

Evaluación del bloque Rango para las especies de interés comunitario

Espacio	Especie	Rango Favorable de Referencia (RFR)		Rango Actual (RA)		Parámetros de valoración del Rango				Estatus del RANGO
		Valor	Año ¹	Valor	Año ²	Magnitud cambio % RFR vs RA	% variación anual	Descenso Rango > 1% anual	RA <10 % del RFR	
Salero y Cabecicos de Villena	<i>Aphanius iberus</i>	1	1993	1	2019	0,0	0,0	no	no	F
Sierra de Salinas	<i>Miniopterus schreibersii</i>	1	1997 - 1998	1	2015 - 2018	0,0	0,0	no	no	F
	<i>Myotis blythii</i>	1	1997 - 1998	1	2015 - 2018	0,0	0,0	no	no	F
	<i>Myotis capaccinii</i>	1	1997 - 1998	1	2015 - 2018	0,0	0,0	no	no	F
	<i>Myotis emarginatus</i>	D	1997 - 1998	0	2015 - 2018	-	-	-	-	D
	<i>Rhinolophus euryale</i>	1	1997 - 1998	1	2015 - 2018	0,0	0,0	no	no	F
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	1	1997 - 1998	1	2015 - 2018	0,0	0,0	no	no	F

RFR: Rango favorable de referencia; **RA:** Rango actual. **Estatus del RANGO:** F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco).

¹ Los datos de presencia indicados han sido actualizados a fecha de agosto de 2020. El año o rango de años del Rango Actual indica la fecha/s a la/s que corresponden los valores aportados. Para aquellos lugares en los que las especies muestran valores anteriores a 2019, debe interpretarse como que no existen valores más actualizados en las bases de

datos de seguimiento o en el Banco de Datos de Biodiversidad de la Comunitat Valenciana (BDB-CV, <https://www.bdb-gva.es/>).

La siguiente tabla muestra los resultados de la evaluación del parámetro para las aves del anexo I.

Evaluación del bloque Rango para las aves del anexo I

Nombre del espacio	Especie	Periodo evaluado para el Rango	Rango Favorable de Referencia (RFR)		Rango Actual (RA)		Parámetros de valoración del Rango				Estatus RANGO
			Valor	Año	Valor	Año	Magnitud cambio % RFR vs RA	% variación anual	Descenso Rango > 1% anual	RA <10 % del RFR	
ZEPA ES0000457 Sierra de Salinas	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	1	2001 - 2002	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2010	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	4	2004	D	-	-	-	-	-	D
	Culebrera europea (<i>Circaetus gallicus</i>)	reproductor	1	2008	D	-	-	-	-	-	D
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	2	2003 - 2004	2	2004 - 2011	0	0	no	no	F
ZEPA ES0000458 Maigó i Serres de la Foia de Castalla	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	2	200-2001	2	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2010	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	2003 - 2007	5	2010 - 2015	150,0	12,5	no	no	F
	Culebrera europea (<i>Circaetus gallicus</i>)	reproductor	4	2009 - 2010	4	2011 - 2018	0	0	no	no	F
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	4	1998 - 2005	4	2013 - 2018	0	0	no	no	F
ZEPA ES0000460 Riu Montnegre	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2000	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Camachuelo trompetero (<i>Bucanetes githagineus</i>)	reproductor	5	2002 - 2003	4	2019	-20,3	-1,2	si	si	DM
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	1997 - 2003	D	-	-	-	-	-	D
ZEPA ES0000463 Cabecó d'Or i la Grana	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	1	2000 - 2001	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	1999	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	2001 - 2003	D	-	-	-	-	-	D
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	1	1999	1	2018	0	0	no	no	F

Estatus del RANGO: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco). **Valor del RANGO:** 1, Presente; 0, Ausente.

¹Número de cuadrículas UTM de 1 km² ocupadas por la especie.

2.2.2.1.2. Población

La evaluación de este bloque se basa en la evolución de los contingentes poblacionales de las especies entre las situaciones de referencia y las actuales. La siguiente tabla muestra los resultados de la evaluación del parámetro para las especies de interés comunitario.

Evaluación del bloque Población para las especies de interés comunitario

Nombre del espacio	Especie	Unidad poblacional	Población Favorable de Referencia		Población Actual		Parámetros de valoración de la Población					Estatus POBLACIÓN
			Valor	Año	Valor	Año	% cambio PFR vs PA	Categoría tendencia	% variación anual	descenso población > 1% anual	PA <25 % de la PFR	
Salero y Cabecicos de Villena	<i>Aphanius iberus</i>	Nº capturas / nasa	0	2001	48,9	2017-2019	4890	-	271,7	no	no	F
Sierra de Salinas	<i>Miniopterus schreibersii</i>	Nº indiv. en colonias de partos	549	1997-1998	124	2015-2018	-77,0	Fuerte declive	-3,69	si	si	DM
	<i>Myotis blythii</i>	Nº indiv. en colonias de partos	185	1997-1998	331 ¹	2015-2018	78,9	Incremento moderado	3,76	no	no	F
	<i>Myotis capaccinii</i>	Nº indiv. en colonias de partos	33	1997-1998	30	2015	-9,1	NE	-0,51	si	no	DI
	<i>Myotis emarginatus</i>	Nº indiv. en colonias de partos	-	1997-1998	-	2015-2018	-	NE	-	-	-	D
	<i>Rhinolophus euryale</i>	Nº indiv. en colonias de partos	134	1997-1998	1	2015-2018	-99,0	Fuerte declive	-4,73	si	si	DM
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Nº indiv. en colonias de partos	240	1997-1998	51	2015-2018	-78,8	Fuerte declive	-3,75	si	si	DM

Estatus de la Población: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco). **Categoría tendencia** (a largo plazo): Tendencia estadística en el periodo 1984-2013 (según época considerada y disponibilidad de datos por especies). NE: no evaluable

¹ La técnica de seguimiento (filmación y grabación de ultrasonidos a la salida de los individuos de la cavidad subterránea) no permite diferenciar entre ejemplares de esta especie (*Myotis blythii*) y *Myotis myotis*, por lo que los contingentes poblacionales indicados pueden estar sobredimensionados para la especie considerada.

La ZEC Salero y Cabecicos de Villena poseía una población de Fartet (*Aphanius iberus*). La población se encontraba en la acequia del Rey, pero se extinguió a principios de los años 90 por la mala calidad del agua. Antes de la extinción se capturaron algunos ejemplares en 1992 y se llevaron al Centro de Conservación de Especies Dulceacuícolas de la Comunitat Valenciana (CCEDCV) de El Palmar, dependiente de la Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica, donde existe un programa de cría en cautividad para mantener esta línea genética. En marzo de 2016 se realizó una reintroducción a partir de esta línea en la acequia de la laguna de Villena. Los datos poblacionales aportados se corresponden con esta población recuperada.

La siguiente tabla muestra los resultados de la evaluación del parámetro para las especies de aves. Las poblaciones de referencia han sido calculadas como el promedio de los cinco primeros años desde que existe seguimiento de la especie, y las poblaciones actuales con el promedio de los últimos cinco años (o periodo equivalente).

Evaluación del bloque Población para aves

Nombre del espacio	Especie	Unidad poblacional evaluada	Población Favorable de Referencia		Población Actual		Parámetros de valoración de la Población					Estatus POBLACIÓN
			Valor	Año	Valor	Año	% cambio o PFR vs PA	Categoría tendencia (a largo plazo)	% variación anual	descenso o población > 1% anual	PA <25 % de la PFR	
ZEPA ES0000457 Sierra de Salinas	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	1	2001-2002	1	2018-2019	0	NE	0	no	no	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2010	1	2018-2019	0	NE	0	no	no	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	4	2004	D	-	-	NE	-	-	-	D
	Culebrera europea (<i>Circaetus gallicus</i>)	reproductor	1	2008	D	-	-	NE	-	-	-	D
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	2	2003-2004	2	2004-2011	0	NE	0	no	no	F
ZEPA ES0000458 Maigó i Serres de la Foia de Castalla	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	2	200-2001	2	2018-2019	0	NE	0	no	no	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2010	1	2018-2019	0	NE	0	no	no	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	2003-2007	5	2010-2015	150,0	NE	12,5	no	no	F
	Culebrera europea (<i>Circaetus gallicus</i>)	reproductor	4	2009-2010	4	2011-2018	0	NE	0	no	no	F
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	4	1998-2005	4	2013-2018	0	NE	0	no	no	F

Nombre del espacio	Especie	Unidad poblacion al evaluada	Población Favorable de Referenci a		Población Actual		Parámetros de valoración de la Población						Estatus POBLACI ÓN
			Valo r	Año	Valo r	Año ¹	% cambi o PFR vs PA	Categor ía tendenci a (a largo plazo)	% variació n anual	descens o població n > 1% anual	PA <25 % de la PFR		
ZEPA ES0000460 Riu Montnegre	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2000	1	2018-2019	0	NE	0	no	no	F	
	Camachuelo trompetero (<i>Bucanetes githagineus</i>)	reproductor	24	2002-2003	8	2019	-66,7	Fuerte declive P<0,05	-3,7	si	si	DM	
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	1997-2003	D	-	-	NE	-	-	-	D	
ZEPA ES0000463 Cabecó d'Or i la Grana	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	1	2000-2001	1	2018-2019	0	NE	0	no	no	F	
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	1999	1	2018-2019	0	NE	0	no	no	F	
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	2001-2003	D	-	-	NE	-	-	-	D	
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	1	1999	1	2018	0	NE	0	no	no	F	

Estatus de la Población: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco).

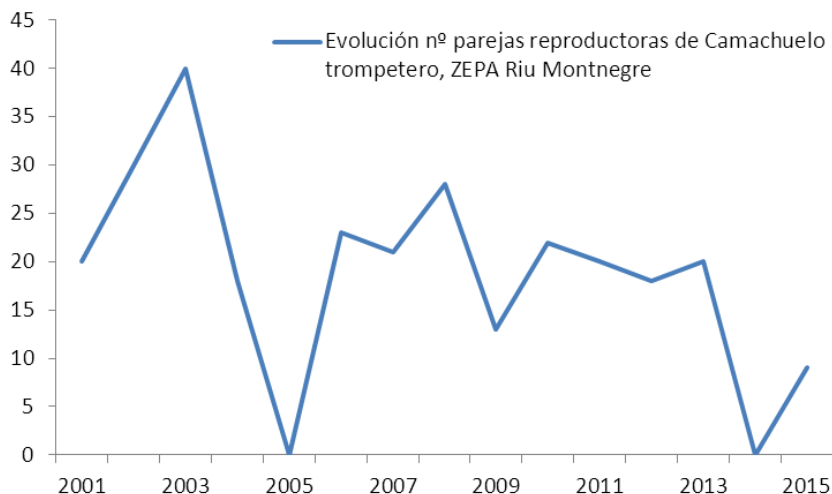
Categoría tendencia (a largo plazo): Tendencia estadística en el periodo 1988-2013 (según época considerada y disponibilidad de datos por especies). NE: no evaluable.

¹ Los datos de presencia indicados han sido actualizados a fecha de agosto de 2020. El año o rango de años de la población actual indica la fecha/s a la/s que corresponden los valores aportados. Para aquellos lugares en los que las especies muestran valores anteriores a 2019, debe interpretarse como que no existen valores más actualizados en las bases de datos de seguimiento o en el Banco de Datos de Biodiversidad de la Comunitat Valenciana (BDBCv, <https://www.bdb.gva.es/>).

² Estado de conservación corregido en función de la tendencia estadística (categoría incierta) y de la ausencia de causas humanas que motivaran la desaparición de una pareja reproductora.

La única especie que se encuentra en declive es el camachuelo trompetero, cuya población está en descenso desde 2003. La siguiente gráfica muestra la tendencia de la población entre 2002 y 2019. Los datos poblacionales provienen de los informes anuales del contrato "Establecimiento de la situación actual y seguimiento de la población de camachuelo trompetero en el área de influencia de la planta de tratamiento y

vertedero controlado de R.S.U. "Piedra Negra", en el municipio de Xixona, Alicante" realizados por investigadores de la Universidad de Alicante.

Los resultados de los cálculos de la tendencia poblacional realizados con el programa TRIM (para las especies que se ha podido realizar dicho cálculo) se muestran en la siguiente tabla:

Tendencia poblacional registrada para las especies del Anexo II de la DH y del Anexo I de la DA

Espacio	Especie	Época considerada	Tendencia a largo plazo (1997-2018)		
			Factor de la pendiente de la recta	error estándar	Valoración de la tendencia (basada en intervalos de confianza)
Sierra de Salinas	<i>Miniopterus schreibersii</i>	Reproducción (partos)	0,9181	0,0034	Fuerte declive ($p < 0.01$) **
	<i>Myotis blythii</i>	Reproducción (partos)	1,0409	0,0040	Incremento moderado ($p < 0.01$) **
	<i>Rhinolophus euryale</i>	Reproducción (partos)	0,8165	0,0176	Fuerte declive ($p < 0.01$) **
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Reproducción (partos)	0,8884	0,0072	Fuerte declive ($p < 0.01$) **
Riu Montnegre	Camachuelo trompetero (<i>Bucanetes githagineus</i>)	Reproducción.	0,9083	0,0172	Fuerte declive ($p < 0.05$) *

2.2.2.1.3. Hábitat para la especie

Para este bloque de evaluación se ha considerado que el Hábitat de la especie es aquella superficie que ocupa actualmente o ha ocupado en un pasado reciente (por ejemplo, desde 1994 en el caso de especies del Anexo II de la Directiva Hábitats). Esta última superficie se establece como el *hábitat para la especie favorable de referencia*.

La evaluación del estado de conservación de este bloque se basa en determinar dos aspectos:

1. Si la superficie del hábitat es suficientemente amplia (y estable o en incremento)
2. Si la calidad del hábitat es adecuada para la supervivencia a largo plazo de la especie

El primero de los aspectos se determina comparando la evolución de la superficie del hábitat para la especie favorable de referencia frente al hábitat para la especie actual. Dado que sólo existen polígonos de presencia cartografiados para las tres especies de plantas, el cálculo de las superficies del resto de las especies consideradas se ha realizado a partir del cómputo de las cuadrículas UTM de 1 km² con presencia de cada especie.

El segundo aspecto (calidad del hábitat) ha sido valorado subjetivamente a partir de la información disponible sobre cada una de las especies y los hábitats que utilizan. A este efecto, se ha estimado que actualmente ninguna especie puede considerarse limitada por la existencia de hábitat adecuado en los diferentes espacios.

La siguiente tabla muestra los resultados de la evaluación del parámetro para las especies de interés comunitario.

Evaluación del bloque Hábitat para las especies de interés comunitario

Nombre del espacio	Especie	Hábitat Favorable de Referencia (HFR)		Hábitat Actual (HA)		Parámetros de valoración del Hábitat				Estatus del HÁBITAT
		Valor ¹	Año	Valor ¹	Año	Magnitud cambio % HFR vs HA	% variación anual	Descenso Hábitat > 1% anual	HA <25% del HFR	
Salero y Cabecicos de Villena	<i>Aphanius iberus</i>	1	1993	1	2019	0,0	0,0	no	no	F
Sierra de Salinas	<i>Miniopterus schreibersii</i>	1	1997-1998	1	2015-2018	0,0	0,0	No	no	F
	<i>Myotis blythii</i>	1	1997-1998	1	2015-2018	0,0	0,0	No	no	F
	<i>Myotis capaccinii</i>	1	1997-1998	1	2015	0,0	0,0	No	no	F
	<i>Myotis emarginatus</i>	D	1997-1998	D	2015-2018	-	-	-	-	D
	<i>Rhinolophus euryale</i>	1	1997-1998	1	2015-2018	0,0	0,0	No	no	F
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	1	1997-1998	1	2015-2018	0,0	0,0	No	no	F

HFR: Hábitat Favorable de Referencia; **HA:** Hábitat Actual. **Estatus del HÁBITAT:** F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco).

¹ El valor se refiere al número de cuadrículas con presencia de la especie, salvo que se trate de superficies de recintos cartografiados, en cuyo caso se añade "ha" para indicar que la cifra se refiere a hectáreas.

En el caso de las aves del anexo I, el parámetro Hábitat se refiere directamente al número de cuadrículas UTM de 1 km² ocupadas por la especie (lo que equivale al número de territorios ocupados), de forma que la ausencia de una especie que estaba presente anteriormente se interpreta como una pérdida de la superficie y/o calidad del hábitat para contener la misma.

Para el hábitat favorable de referencia (HFR) se ha considerado el primer año en el que se tiene constancia de su presencia/ausencia, mientras que para el hábitat actual (HA) se ha comprobado la situación de la especie en los últimos 5 años con datos (o periodo equivalente).

Evaluación del bloque Hábitat para las aves del Anexo I

Nombre del espacio	Especie	Periodo evaluado para el Hábitat	Hábitat Favorable de Referencia (HFR)		Hábitat Actual (HA)		Parámetros de valoración del Hábitat				Estatus del HÁBITAT
			Valor	Año	Valor	Año	Magnitud cambio % HFR vs HA	% variación anual	Descenso Hábitat > 1% anual	HA <25 % del HFR	
ZEPA ES0000457 Sierra de Salinas	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	1	2001 - 2002	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2010	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	4	2004	D	-	-	-	-	-	D
	Culebrera europea (<i>Circaetus gallicus</i>)	reproductor	1	2008	D	-	-	-	-	-	D
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	2	2003 - 2004	2	2004 - 2011	0	0	no	no	F
ZEPA ES0000458 Maigó i Serres de la Foia de Castalla	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	2	200-2001	2	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2010	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	2003 - 2007	5	2010 - 2015	150,0	12,5	no	no	F
	Culebrera europea (<i>Circaetus gallicus</i>)	reproductor	4	2009 - 2010	4	2011 - 2018	0	0	no	no	F
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	4	1998 - 2005	4	2013 - 2018	0	0	no	no	F
ZEPA ES0000460 Riu Montnegre	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	2000	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Camachuelo trompetero (<i>Bucanetes githagineus</i>)	reproductor	5	2002 - 2003	4	2019	-20,3	-1,2	si	si	DM
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	1997 - 2003	D	-	-	-	-	-	D

Nombre del espacio	Especie	Periodo evaluado para el Hábitat	Hábitat Favorable de Referencia (HFR)		Hábitat Actual (HA)		Parámetros de valoración del Hábitat				Estatus del HÁBITAT
			Valor	Año	Valor	Año	Magnitud cambio % HFR vs HA	% variación anual	Descenso Hábitat > 1% anual	HA <25 % del HFR	
ZEPA ES0000463 Cabeçó d'Or i la Grana	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	reproductor	1	2000 - 2001	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	reproductor	1	1999	1	2018 - 2019	0	0	no	no	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	reproductor	2	2001 - 2003	D	-	-	-	-	-	D
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	reproductor	1	1999	1	2018	0	0	no	no	F

Estatus del HÁBITAT: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco). **Valor del RANGO:** 1, Presente; 2, Ausente.

2.2.2.1.4. Perspectivas de futuro

En el caso de las aves, la valoración de las perspectivas futuras se ha realizado utilizando las tendencias poblacionales calculadas para el periodo de seguimiento (2001-2013), que representan las perspectivas proyectadas en los próximos 12 años.

Dado que estas tendencias poblacionales sólo han podido ser calculadas para dos especies (el águila-azor perdicera y el águila real), solo se ha podido considerar esta variable en la determinación de las perspectivas futuras de esos dos taxones.

Las siguientes tablas muestran los resultados de la evaluación del parámetro para las especies de interés comunitario y aves del anexo I al aplicar las matrices de valoración correspondientes:

Evaluación del bloque Perspectivas Futuras para las especies de interés comunitario

Nombre del espacio	Especie	PF Rango	PF Población	PF Hábitat	Perspectivas Futuras globales	Estatus del bloque PERSPECTIVAS FUTURAS
Salero y Cabecicos de Villena	<i>Aphanius iberus</i>	buenas	buenas	buenas	buenas	F
Sierra de Salinas	<i>Miniopterus schreibersii</i>	buenas	malas	buenas	malas	DM
	<i>Myotis blythii</i>	buenas	buenas	buenas	buenas	F
	<i>Myotis capaccinii</i>	buenas	pobres	buenas	pobres	DI
	<i>Myotis emarginatus</i>	desconocidas	desconocidas	desconocidas	desconocidas	D
	<i>Rhinolophus euryale</i>	buenas	malas	buenas	malas	DM
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	buenas	malas	buenas	malas	DM

PF: Perspectivas Futuras.

Estatus de las PERSPECTIVAS FUTURAS: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco).

Evaluación del bloque Perspectivas Futuras para las aves del anexo I

Nombre del espacio	Especie	PF Rango	PF Población	PF Hábitat	Perspectivas Futuras globales	Estatus del bloque PERSPECTIVAS FUTURAS
ZEPA ES00004 57 Sierra de Salinas	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	buenas	buenas	buenas	buenas	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	buenas	buenas	buenas	buenas	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	desconocidas	desconocidas	desconocidas	desconocidas	D
	Culebrera europea (<i>Circaetus gallicus</i>)	desconocidas	desconocidas	desconocidas	desconocidas	D
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	buenas	buenas	buenas	buenas	F
ZEPA ES00004 58 Maigó i Serres de la Foia de Castalla	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	buenas	buenas	buenas	buenas	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	buenas	buenas	buenas	buenas	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	buenas	buenas	buenas	buenas	F
	Culebrera europea (<i>Circaetus gallicus</i>)	buenas	buenas	buenas	buenas	F
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	buenas	buenas	buenas	buenas	F
ZEPA ES00004 60 Riu Montnegre	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	buenas	buenas	buenas	buenas	F
	Camachuelo trompetero (<i>Bucanetes githagineus</i>)	malas	malas	malas	malas	DM
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	desconocidas	desconocidas	desconocidas	desconocidas	D
ZEPA ES00004 63 Cabeçó d'Or i la Grana	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	buenas	buenas	buenas	buenas	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	buenas	buenas	buenas	buenas	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	desconocidas	desconocidas	desconocidas	desconocidas	D
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	buenas	buenas	buenas	buenas	F

PF: Perspectivas Futuras.

Estatus de las PERSPECTIVAS FUTURAS: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco).

2.2.2.1.5. Evaluación global del estado de conservación

El resultado de la evaluación por bloques se integra para obtener un estado de conservación global, mediante la correspondiente matriz.

La aplicación de estos criterios permite obtener la evaluación global de las especies dentro de la ZEC y ZEPA. Las siguientes tablas muestran los resultados de la evaluación del estado de conservación global para las especies de interés comunitario y las aves del anexo I.

Valoración del estado de conservación global de las especies de interés comunitario en función del estado de los bloques Rango, Población, Hábitat y Perspectivas de Futuro

Nombre del espacio	Especie	Rango	Población	Hábitat	Perspectivas de Futuro	Evaluación Global
Salero y Cabecicos de Villena	<i>Aphanius iberus</i>	F	F	F	F	F
Sierra de Salinas	<i>Miniopterus schreibersii</i>	F	DM	F	DM	DM
	<i>Myotis blythii</i>	F	F	F	F	F
	<i>Myotis capaccinii</i>	F	DI	F	DI	DI
	<i>Myotis emarginatus</i>	F	F	F	F	F

Nombre del espacio	Especie	Rango	Población	Hábitat	Perspectivas de Futuro	Evaluación Global
	<i>Rhinolophus euryale</i>	F	DM	F	DM	DM
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	F	DM	F	DM	DM

Estatus: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco).

Valoración del Estado de conservación global de las aves del anexo I en función del estado de los bloques Rango, Población, Hábitat y Perspectivas de Futuro

Nombre del espacio	Especie	Rango	Población	Hábitat	Perspectivas de Futuro	Evaluación Global
ZEPA ES0000457 Sierra de Salinas	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	F	F	F	F	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	F	F	F	F	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	D	D	D	D	D
	Culebrera europea (<i>Circaetus gallicus</i>)	D	D	D	D	D
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	F	F	F	F	F
ZEPA ES0000458 Majmó i Serres de la Foia de Castalla	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	F	F	F	F	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	F	F	F	F	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	F	F	F	F	F
	Culebrera europea (<i>Circaetus gallicus</i>)	F	F	F	F	F
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	F	F	F	F	F
ZEPA ES0000460 Riu Montnegre	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	F	F	F	F	F
	Camachuelo trompetero (<i>Bucanetes githagineus</i>)	F	DM	F	F	DM
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	D	D	D	D	D
ZEPA ES0000463 Cabeçó d'Or i la Grana	Águila real (<i>Aquila chrysaetos</i>)	F	F	F	F	F
	Águila-azor perdicera (<i>Aquila fasciata</i>)	F	F	F	F	F
	Búho real (<i>Bubo bubo</i>)	D	D	D	D	D
	Halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>)	F	F	F	F	F

Estatus: F, Favorable (verde); DI, Desfavorable-Inadecuado (ámbar); DM, Desfavorable-Malo (rojo); D, Desconocido (insuficiente información para realizar una asignación; blanco).

2.2.2.2. Definición de estado de conservación favorable de las especies

Para las especies que han mostrado una valoración global favorable, se considera que mantendrán o mejorarán su estado de conservación siempre que los valores actuales de los parámetros de evaluación se mantengan estables o se incrementen con respecto a los de referencia. Por tanto, se encontrarán en estado de conservación favorable si se mantienen o incrementan los valores poblacionales de referencia favorable, el rango y la superficie y calidad del hábitat.

Para las especies que han mostrado una valoración global Desfavorable Malo/Desfavorable Inadecuado, estas alcanzarán el estado favorable una vez los parámetros de evaluación se recuperen hasta alcanzar o superar los valores de referencia o las tendencias que han motivado esta catalogación de estado desfavorable.

3. OBJETIVOS DE CONSERVACIÓN Y GESTIÓN

3.1. Objetivos de gestión referentes a los hábitats de interés comunitario

Los objetivos de gestión comunes para el conjunto de los hábitats de interés comunitario con presencia confirmada en el ámbito de la presente norma de gestión son los siguientes:

- a) Actualizar periódicamente la información cartográfica de la superficie y cobertura, así como aquellos parámetros que permitan calcular los diferentes índices de los bloques de evaluación del estado de conservación de los hábitats.
- b) Mantener o mejorar la distribución, superficie, cobertura y funciones específicas de cada uno de los hábitats en el momento de entrada en vigor de la norma de gestión. Con carácter general, se permitirá la evolución natural de los tipos de hábitats a otras comunidades, no necesariamente más maduras, de su serie sucesional, siempre que estos cambios no se deban a alteraciones provocadas directa o indirectamente por la actividad humana, y sin perjuicio de que el estado de conservación de determinados hábitats exija una intervención activa en otro sentido.
- c) Promover la coordinación con la planificación hidrológica (Confederación Hidrográfica del Júcar) con objeto de procurar la conservación y recuperación de los hábitats naturales de interés comunitario asociados a las masas de agua y corregir las presiones detectadas, entre ellas, las derivadas de las necesidades hídricas de las masas de agua superficial, de la alteración de la morfología de la ribera y del intenso uso de las márgenes por cultivos y de la proliferación de especies invasoras.

3.2. Objetivos de gestión referentes a las especies

Los objetivos de gestión para las especies del anexo II de la Directiva Hábitats y del anexo I de la Directiva de Aves Silvestres con presencia en el espacio, así como para las otras especies importantes para la gestión del espacio son:

- a) Actualizar de forma periódica la información sobre el tamaño poblacional, así como de aquellos parámetros que permitan calcular los diferentes índices de los bloques de evaluación del estado de conservación de la especie.
- b) Mantener o mejorar la población en el momento de entrada en vigor de la Norma de Gestión, siempre que estos parámetros permitan considerar que la especie se encuentra dentro del “estado de conservación favorable” y que las perspectivas de futuro para estas variables sean buenas.
- c) Mejorar las poblaciones de las especies cuya evaluación global del estado de conservación ha sido considerado como desfavorable o desconocido.
- d) Mantener los hábitats de las especies mediante la eliminación de los factores que están afectando de forma negativa a su estado de conservación.
- e) Crear nuevas zonas de expansión de las especies en el ámbito de la norma mediante la restitución, restauración o creación de hábitats adecuados para las mismas.
- f) Promover la coordinación con la planificación hidrológica (Confederación Hidrográfica del Júcar), con objeto de procurar la conservación de las especies de interés comunitario asociadas a las masas de agua.

3.3. Objetivos de gestión referentes al conjunto del espacio

Con objeto de integrar los diferentes objetivos específicos para los hábitats y las diferentes clasificaciones de especies, los objetivos de gestión para el conjunto del espacio pretenden redimensionar los anteriores de forma que puedan establecerse prioridades en función de las siguientes directrices:

- a) **Concepción en red.** Contribución de cada hábitat y/o especie al conjunto de la Red Natura 2000 a escala regional (Comunitat Valenciana), nacional y europea.

En función de la cobertura de cada hábitat y especie dentro del espacio, de la proporción relativa que representa dentro del conjunto de la de la Red Natura 2000 en la Comunitat Valenciana y de la contribución relativa de la primera a la Red Natura 2000 en Europa, los hábitats y especies más importantes son los siguientes, por lo que tendrán prioridad las medidas de gestión que favorezcan la conservación de estos elementos:

1. Hábitats naturales de interés comunitario que se consideran de especial prioridad

1510* Estepas salinas mediterráneas (*Limonietalia*)

1520* Vegetación gipsícola ibérica (*Gypsophiletalia*)

8310 Cuevas no explotadas por el turismo

2. Especies

Especies de Interés Comunitario

Fartet (*Aphanius iberus*)

Murciélago de cueva (*Miniopterus schreibersii*)

Murciélago ratonero mediano (*Myotis blythii*)

Murciélago ratonero patudo (*Myotis capaccinii*)

Murciélago mediterráneo de herradura (*Rhinolophus euryale*)

Murciélago grande de herradura (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Aves del anexo I de la Directiva:

Camachuelo trompetero (*Bucanetes githagineus*)

Águila-azor perdicera (*Aquila fasciata*)

Águila real (*Aquila chrysaetos*)

Búho real (*Bubo bubo*)

Otras especies de interés:

Acedera de arenal (*Rumex roseus*)

Jara blanca (*Halimium atriplicifolium*)

Festuca triflora (*Festuca patula*)

- **Priorización de recursos.** Las medidas de gestión activa podrán iniciarse de acuerdo con un calendario de prioridades basadas en el grado de importancia de las especies en un contexto de recursos limitados. En este sentido, el orden de prioridad para la ejecución de medidas de gestión se centrará sobre los siguientes hábitats prioritarios, en caso de ser necesario:

- 1510* Estepas salinas mediterráneas (*Limonietalia*)
- 1520* Vegetación gipsícolas ibérica (*Gypsophiletalia*)
- 8310 Cuevas no explotadas por el turismo

Y en las siguientes especies:

- Acedera de arenal (*Rumex roseus*)
- Jara blanca (*Halimium atriplicifolium*)
- Festuca triflora (*Festuca patula*)
- Fartet (*Aphanius iberus*)
- Camachuelo trompetero (*Bucanetes githagineus*)
- Águila-azor perdicera (*Aquila fasciata*)
- Murciélago de cueva (*Miniopterus schreibersii*)
- Murciélago ratonero mediano (*Myotis blythii*)
- Murciélago ratonero patudo (*Myotis capaccinii*)
- Murciélago mediterráneo de herradura (*Rhinolophus euryale*)
- Murciélago grande de herradura (*Rhinolophus ferrumequinum*)

▪ Contexto económico, social y territorial

La evolución de la aplicación de la norma de gestión tendrá en cuenta los cambios en el contexto económico, social y territorial del entorno del espacio, de forma que se adapte, en la medida de lo posible, a las diferentes necesidades y limitaciones impuestas por el medio socioeconómico. Esta adaptación podrá tener lu-

gar siempre y cuando no sean contrarias a los objetivos de gestión de los hábitats y especies y contribuya a alcanzar un estado de conservación favorable de los mismos.

En la medida que las actividades tradicionales (agricultura de secano, pequeños regadíos de montaña o ganadería extensiva) contribuyan a la conservación de los espacios contemplados en la presente norma y al mantenimiento en un estado favorable de los hábitats y especies presentes en los mismos, se prestará una atención preferente a aquellas medidas que, en desarrollo del presente documento, se dirijan al fomento de dichas actividades, con especial atención al apoyo económico derivado de la aplicación de los instrumentos financieros disponibles para la Red Natura 2000.

La información sobre la Red Natura 2000 entre la población local, así como la concienciación sobre los objetivos que persigue y la necesaria implicación y participación activa de los habitantes de los espacios incluidos en la Red para garantizar el cumplimiento de dichos objetivos, se considerará un marco de actuación prioritario en el desarrollo y aplicación de la presente norma.

4. ZONIFICACIÓN DEL AMBITO DE APLICACIÓN DE LA NORMA DE GESTIÓN

En el ámbito de aplicación de la norma de gestión se zonifica orientativamente, a efectos normativos y de gestión, en cinco categorías de zonas (zona A, zona B, zona C, zona D y zona periférica de protección). El criterio determinante de la zonificación es la presencia o no de hábitats y especies para los que se establecen objetivos de conservación en la norma de gestión, así como el carácter prioritario o no de los mismos.

La zonificación de las categorías zona A y zona B (ver el plano de zonificación) representa un ejercicio de aproximación a las zonas con mayor representatividad de los hábitats de interés comunitario incluidos en los listados para cada una de estas categorías. En trazos generales, la zona A está diseñada para la protección de los hábitats de interés comunitario prioritarios, mientras que la B recoge la presencia de otros hábitats de interés comunitario.

Por la naturaleza de la cartografía de hábitats de interés comunitario (superposición de diferentes hábitats en un mismo recinto, limitaciones de la escala de trabajo, interpretaciones divergentes de ciertos hábitats en función de la fuente seguida, etc.) no se ha considerado oportuno representar gráficamente una categoría A que incluya de manera exclusiva los hábitats prioritarios. La zona B por tanto tampoco representará de manera exclusiva la presencia de hábitats de interés comunitario, siendo posible la presencia de hábitats prioritarios a pequeña escala en el ámbito de esta categoría de zonificación. En este caso, la aplicación de los apartados normativos previstos para uno u otro caso debe basarse en la presencia o no, sobre el terreno, del hábitat que corresponda, independientemente de la categoría de zonificación en la que se encuentre.

Por todo esto, debe considerarse que la zonificación prevista en la norma representa una aproximación al tipo de hábitat que corresponde para cada categoría, y es sobre el hábitat presente en el medio sobre el que se aplicará la normativa, los criterios o las actuaciones previstas en esta norma de gestión para cada una de las categorías.

En cuanto a las especies de flora y fauna, y teniendo en cuenta la dinámica espacial y temporal que caracteriza a muchas de las poblaciones de las mismas, no se ha considerado oportuno establecer "a priori" una zonificación de sus áreas de protección. Por tanto, su conservación y evaluación de afecciones de realizará caso a caso a partir de la información actualizada sobre su presencia, sensibilidad, y estado de conservación disponible en el Banco de Datos de la Biodiversidad de la Comunitat Valenciana (BDBCV; <http://www.bdb.gva.es>), creado por la Orden de 27 de noviembre de 2003, de la Conselleria de Territori i Habitatge.

De acuerdo con lo indicado, las categorías de zonificación previstas para el espacio son las siguientes:

4.1. ZONA A

Áreas de las ZEC en las que conste la presencia de hábitats naturales de interés comunitario de especial prioridad (a excepción de los hábitats 6220* y 6110*, incluidos en la zona B por su amplia representatividad) y de los hábitats protegidos señalados en el Decreto 70/2009. Los hábitats considerados son los siguientes:

CÓDIGO	HÁBITAT
1310	Vegetación anual pionera con <i>Salicornia</i> y otras especies de zonas fangosas o arenosas en ZEC Salero y Cabecicos de Villena
1410	Pastizales salinos mediterráneos (<i>Juncetalia maritimae</i>) en ZEC Salero y Cabecicos de Villena
1420	Matorrales halófilos mediterráneos y termoatlánticos (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>) en ZEC Laguna de
1430	Matorrales halonitrófilos (<i>Pegano-Salsolotea</i>) en ZEC Laguna de Salinas
1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)
1520*	Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>)
6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i> en ZEC Salero y Cabecicos de Villena
8310	Cuevas no explotadas por el turismo
92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securigenion tinctorae</i>) en ZEC Salero y Cabecicos de Villena

*Prioritarios en anexo I de la Directiva de Hábitats.

Teniendo en cuenta la importancia biológica y ecológica de los matorrales fruticosos de saladar [1420. Matorrales halófilos mediterráneos y termoatlánticos (*Sarcocornetea fruticosi*)] y 1430. Matorrales halonitrófilos (*Pegano-Salsolotea*) en la ZEC "Laguna de Salinas" se incluye las representaciones de este hábitat en la zona A de esta ZEC. Asimismo, la extensión de la ZEC Salero y Cabecicos de Villena y la singularidad de los hábitats 1310, 1410, 6220* y 92D0, recomienda igualmente su inclusión en la zona A para dotarlos de un mayor nivel de protección.

Por su parte, el hábitat 8310* Cuevas no explotadas por el turismo no se ha representado en el plano de zonificación, porque la escala de trabajo de la cartografía anexa y el carácter puntual del hábitat no permiten visualizar su presencia y localización. En cualquier caso, a los efectos de la aplicación de la normativa correspondiente, la existencia de dicho hábitat implica la aplicación de lo establecido al respecto para zona A.

También se incluyen en la zona A las áreas de ocupación de la festuca triflora (*Festuca patula*) y del astrágalo amarillo (*Astragalus alopecuroides* subsp. *grosii*), plantas muy raras y amenazadas en la Comunitat Valenciana, con poblaciones en la ZEC Maigmo i Serres de la Foia de Castalla. Las áreas de ocupación se han establecido a partir de la delimitación de los hábitats potenciales para estas especies en el entorno de las localizaciones georreferenciadas disponibles en el BDB y en el Programa de Seguimiento de Flora Amenazada.

Las microrreservas de flora MRF Barranco de la Cueva del Lagrimal, localizada en el ZEC Sierra de Salinas, las MRF Ombria del Mas del Carrascal, MRF La Replana, MRF Alt de les Xemeneies y MRF el Coll de la Xau, en el ZEC Maigmo i Serres de la Foia de Castalla, y la MRF Arenal de Petrer-Almorxó, coincidente con la ZEC Arenal de Petrer, también quedan calificadas como zona A.

4.2. ZONA B

Áreas de las ZEC en las que conste la presencia de hábitats de interés comunitario del anexo I de la Directiva Hábitats que no se hayan incluido en la categoría anterior, además de los hábitats prioritarios 6110* (Prados calcáreos o basófilos de *Alyssio-Sedion albi*) y 6220* (Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de *Thero-Brachypodietea*), con excepción de sus representaciones en la ZEC Salero y Cabecicos de Villena, que quedan incluidos en la zona A.

CÓDIGO	HÁBITAT
1420	Matorrales halófilos mediterráneos y termoatlánticos (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>) (excepto en el ZEC Laguna de Salinas)
1430	Matorrales halonitrófilos (<i>Pegano-Salsolotea</i>) (excepto en el ZEC Laguna de Salinas)

CÓDIGO	HÁBITAT
2230	Dunas con céspedes de <i>Malcomietalia</i>
2260	Dunas con vegetación esclerófila de <i>Cisto-Lavanduletalia</i>
4090	Brezales oromediterráneos endémicos con aliaga
5210	Matorrales arborescentes con <i>Juniperus spp.</i>
5330	Matorrales termomediterráneos y pre-estépico
6110*	Prados calcáreos o basófilos de <i>Alyso-Sedion albi</i>
6220*	Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de <i>Thero-Brachypodietea</i> (excepto en ZEC Salero y Cabecicos de Villena)
8210	Pendientes rocosas calcícolas con vegetación casmofítica
92D0	Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (<i>Nerio-Tamaricetea</i> y <i>Securinegion tinctoriae</i>) (excepto en ZEC Salero y Cabecicos de Villena)
9340	Bosques de <i>Quercus ilex</i> y <i>Quercus rotundifolia</i>
9540	Pinares mediterráneos de pinos mesogeanos endémicos

*Prioritarios en anexo I de la Directiva de Hábitats.

4.3. ZONA C

Áreas que no coincidan con los criterios establecidos para las otras categorías de zonificación. En concreto, se aplica esta categoría a las áreas de las ZEC que no cumplan criterios para ser incluidas como zonas A, B o D. Desde este punto de vista, esta categoría de zonificación va dirigida sobre todo a la protección de las poblaciones y hábitats de las especies incluidas en el anexo I de la Directiva de Aves, así como de las especies incluidas en el anexo II de la Directiva Hábitats que se localicen fuera de las categorías A y B de esta zonificación.

4.4. ZONA D

Comprende el resto de los territorios incluidos en el ámbito de la norma de gestión y que no cumple los criterios para ser incluido en ninguna de las categorías anteriores. Específicamente, se incluirán en esta categoría los terrenos clasificados como suelo urbano y suelo urbanizable en los respectivos instrumentos de planeamiento, grandes infraestructuras y, en general, ámbitos que carezcan de cualquier relevancia desde el punto de vista de la aplicación de la norma y el cumplimiento de sus objetivos.

4.5. ZONA PERIFÉRICA DE PROTECCIÓN

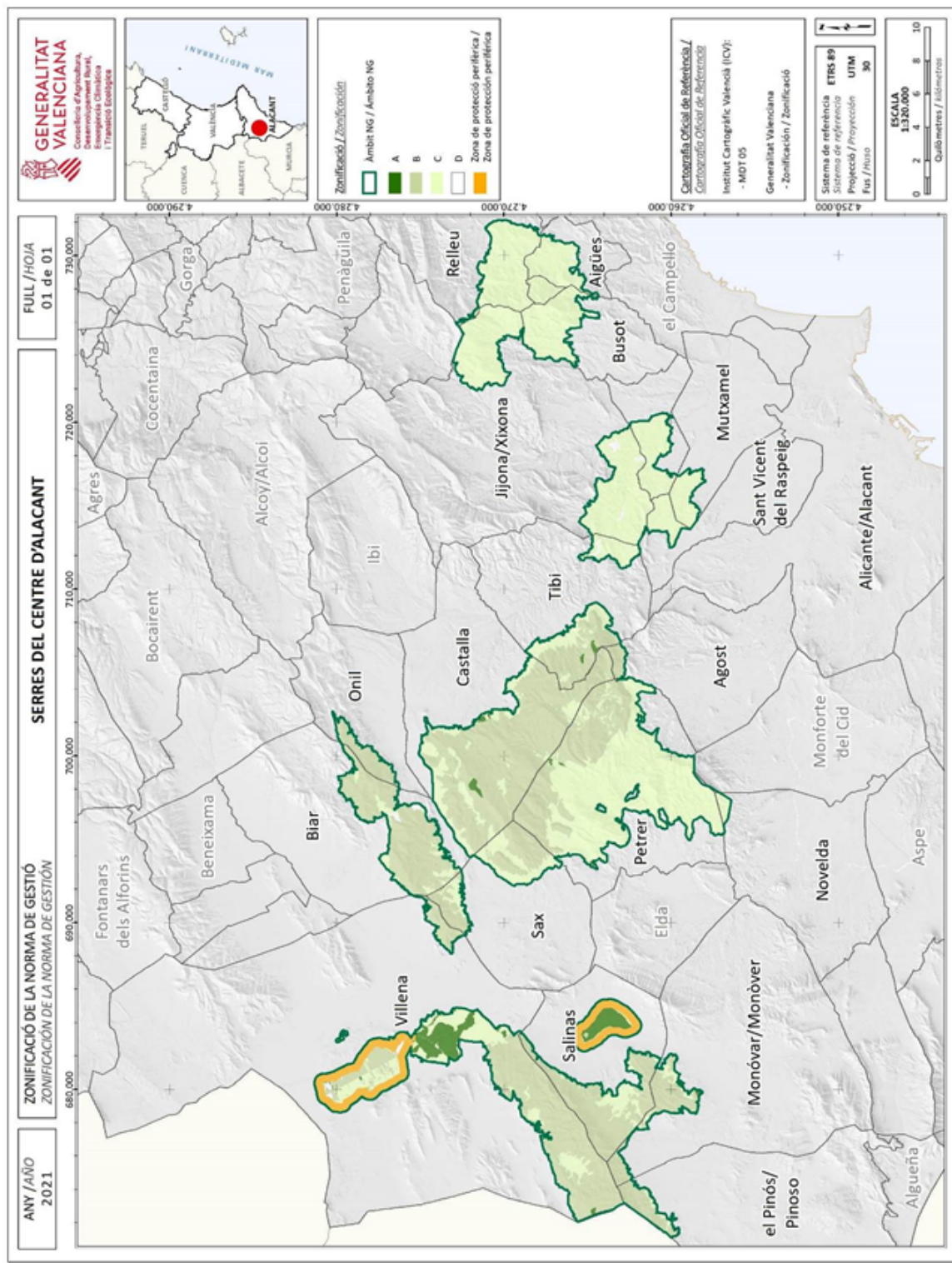
Comprende el perímetro de protección de las Zonas Húmedas Catalogadas (ZHC) "Laguna de Salinas" y "Laguna y Salero de Villena", las parcelas catastrales 252 y 254 del polígono 17 del catastro vigente del municipio de Villena y los Cabezos del Gato y de Jordán. La evolución natural de la vegetación en las zonas colindantes con las ZHC puede favorecer el desarrollo futuro de los hábitats del anexo I de la Directiva presentes en las ZEC. Además, la inclusión de otras zonas periféricas con representación de los hábitats prioritarios y protegidos 1510* [Estepas salinas mediterráneas (*Limonieta*)] y 1520* [Vegetación gipsícola ibérica (*Gypsophiletalia*)] garantiza la conexión de estos hábitats con las correspondientes representaciones de los mismos en la ZEC Sierra de Salinas.

Estas zonas periféricas de protección se definen según lo previsto en el artículo 29 *quáter* de la Ley 11/1994. Esta norma de gestión también contempla como medida de gestión activa el estudio y la propuesta de delimitación de diversas zonas de conectividad que concuerdan con las medidas relativas a la coherencia ecológica y la conectividad de la Red Natura 2000 a las que se refiere el artículo 14 *sexies* de la mencionada ley.

La superficie y contribución relativa de cada una de estas categorías de zonificación dentro del espacio es la siguiente:

ZONIFICACIÓN	SUPERFICIE EN HECTÁREAS	% DEL ÁMBITO DE LA NORMA DE
ZONA A	929,28	2,41
ZONA B	17.904,16	46,49
ZONA C	18.174,49	47,19
ZONA D	181,99	0,47
ZONA PERIFÉRICA DE PROTECCIÓN	1.321,92	3,43
TOTAL	38.511,85	100,00

Tal y como se ha indicado en el apartado correspondiente, las superficies indicadas pueden verse modificados por la eventual aprobación del proyecto de ampliación de la instalación de tratamiento de residuos actualmente en tramitación, ampliación que pasaría a ser considerada zona D

5. NORMATIVA DE APLICACIÓN DIRECTA Y RÉGIMEN DE EVALUACIÓN DE REPERCUSIONES

La normativa de aplicación directa tiene por objeto establecer normas reglamentarias y administrativas que respondan a las exigencias ecológicas de los hábitats y especies que motivaron la inclusión de los espacios en la Red Natura 2000, así como evitar en general el deterioro de los hábitats y las alteraciones de las especies, de conformidad con lo establecido en el artículo 6 apartados 1 y 2 de la Directiva 92/43/CEE Hábitats, en el artículo 4.1 de la Directiva 2009/147/CE de Aves Silvestres, en el artículo 45, apartados 1 y 2 de la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad y en el artículo 14, quáter, apartado 1, letras a) y b) de la Ley 11/1994 de 27 de diciembre, de la Generalitat, de Espacios Naturales Protegidos de la Comunitat Valenciana.

Por su parte, el régimen de evaluación de repercusiones sobre la Red Natura 2000 ha sido regulado con el suficiente detalle en el Decreto 60/2012, de 5 de abril, del Consell, por el que se regula el régimen especial de evaluación y de aprobación, autorización o conformidad de planes, programas y proyectos que puedan afectar a la Red Natura 2000. En este sentido, el presente apartado tiene como fin establecer la regulación detallada a la que se refieren los artículos 6 y 8 del mencionado Decreto, teniendo en cuenta las características específicas del espacio y las necesidades de conservación de los hábitats y especies que motivaron la designación del mismo para su incorporación a la Red Natura 2000.

5.1. Medidas para evitar el deterioro de los hábitats y las alteraciones sobre las especies

Para la definición de las medidas que se indican a continuación se han tenido en cuenta, en primer lugar, los objetivos de conservación establecidos para cada uno de los hábitats y especies que son objeto de la presente norma de gestión, las presiones, impactos y amenazas que se proyectan sobre ellos, así como la necesidad de asegurar el éxito a largo plazo de las distintas actuaciones previstas en las directrices y medidas de gestión activa. En segundo lugar, se ha valorado también la normativa preexistente que ya se proyecta sobre el ámbito territorial de la norma de gestión y que permite la conservación de los diferentes elementos, en especial las normativas reguladoras de la actividad urbanística y la protección del suelo forestal, así como la legislación general de aguas y la legislación de protección de zonas húmedas.

Desde este punto de vista, por tanto, las actividades y actuaciones que se indican en los apartados siguientes deben considerarse como incompatibles a los efectos de la presente norma y, por tanto, quedarían excluidas de cualquier posibilidad de autorización por parte del órgano competente que correspondiera. No obstante lo anterior, previa petición justificada por parte de sus promotores, podrá estudiarse y acordarse por parte de la Dirección general de Medio Natural la realización de una evaluación de repercusiones sobre la Red Natura 2000 respecto a las mismas, a los efectos de aplicar de Régimen de aprobación, autorización o conformidad previsto en el Decreto 60/2012, de 5 de abril, del Consell, por el que se regula el régimen especial de evaluación y de aprobación, autorización o conformidad de planes, programas y proyectos que puedan afectar a la Red Natura 2000.

5.1.1 Normas para la protección de hábitats naturales de interés comunitario de especial prioridad

Las normas que se indican en este apartado se aplicarán a las áreas cartografiadas como A, tal y como se indican en el apartado correspondiente de la presente norma de gestión, así como a aquellas áreas del territorio en las que aparezcan los hábitats naturales de especial prioridad que se indican en el apartado II.1.2 del presente documento. En dichas zonas, se consideran incompatibles las siguientes actuaciones, cambios de uso y/o planes, programas y proyectos, en tanto que no estén relacionadas directamente con medidas de gestión del lugar establecidas en la presente normativa y/o sean consideradas como tales por parte del órgano gestor de la Red Natura 2000:

1. En las áreas ocupadas a la entrada en vigor de la presente norma por vegetación natural incluida en alguno de los hábitats considerados como de especial protección, la eliminación total o parcial de la cubierta vegetal natural o la roturación de terrenos.
2. Nuevas autorizaciones de explotaciones extractivas, mineras o salineras y de sus industrias anexas, excepto las que estén funcionando legalmente a la entrada en vigor de esta norma de gestión.
3. La instalación de nuevas infraestructuras viarias y de generación de energía (parques eólicos y parques fotovoltaicos), excepto cuando se trate de instalaciones de dimensiones redu-

cidas destinadas al autoconsumo o utilicen las cubiertas de edificaciones existentes, debidamente autorizadas y que cuenten con el informe previo de la Conselleria competente en materia de energía. No se considerarán nuevas infraestructuras las que ya se encuentren en el momento de la aprobación de estas normas y cuenten con su autorización preceptiva.

4. Las quemadas de cualquier naturaleza y extensión, realizadas sobre la cubierta vegetal natural, que no estén contempladas en un plan de quemadas.
5. Los aterramientos y los vertidos de materiales sólidos y líquidos de origen urbano o industrial.
6. La apertura o ampliación de pistas forestales.
7. La construcción de edificaciones de nueva planta.
8. La roturación de terrenos con vegetación silvestre para el establecimiento de nuevas áreas de cultivo.
9. Todas aquellas actuaciones que comporten un cambio en la calidad del agua y obras de canalización de agua que puedan generar una disminución del caudal o afectar físicamente al hábitat prioritario 1510*.
10. Las que resulten incompatibles con la clasificación y calificación urbanística de los suelos incluidos en las categorías de zonificación indicadas.

5.1.2 Normas para la protección de otros hábitats naturales de interés comunitario

Las normas que se indican en este apartado se aplicarán a las áreas cartografiadas como B, tal y como se indican en el apartado correspondiente de la presente norma de gestión. En dichas zonas, se consideran incompatibles las siguientes actuaciones, cambios de uso y/o planes, programas y proyectos, en tanto que no estén relacionadas directamente con medidas de gestión del lugar establecidas en la presente normativa y/o sean consideradas como tales por parte del órgano gestor de la Red Natura 2000:

1. La extracción de gravas cuando afecte al ámbito del hábitat 92D0 Galerías y matorrales ribereños termomediterráneos (*Nerio-Tamaricetea* y *Securinegion tinctoriae*).
2. Cualquier actuación que implique la eliminación del hábitat 2260 "Dunas con vegetación esclerófila de *Cisto-Lavaduletea*".
3. Cualquier actuación o actividad que implique la eliminación de los hábitats 1410 "Pastizales salinos mediterráneos (*Juncetalia maritimae*)", 1420 "Matorrales halonitrófilos mediterráneos y termoatlánticos (*Sarcocornetea fruticosae*)", 1430 "Matorrales halonitrófilos (*Pegano-Salsolotea*)" o 5210 (Matorrales arborescentes de *Juniperus spp.*) o cualquiera de sus especies características, en particular *Juniperus phoenicea subsp. phoenicea*, con excepción de los tratamientos silvícolas para la mejora de masas con criterios de conservación del hábitat.
4. Transformación de los hábitats 1310, 1410, 1420, 1430, 2260, 5210, 5330, 6110*, 6220*, 8130, 8210, 92D0, 9340 y 9540.
5. La instalación de parques eólicos y parques fotovoltaicos, excepto aquellas que cuenten con la evaluación de repercusiones favorable o correspondan a instalaciones de dimensiones reducidas destinadas al autoconsumo o utilicen las cubiertas de edificaciones existentes, debidamente autorizadas y que cuenten con el informe previo de la Conselleria competente en materia de energía.
6. Las nuevas actividades extractivas y mineras y sus industrias anexas, excepto las que estén funcionando legalmente a la entrada en vigor de esta norma de gestión.
7. Las que resulten incompatibles con la clasificación y calificación urbanística de los suelos incluidos en las categorías de zonificación indicadas.

5.1.3. Normas para la protección de especies de fauna y flora

Las normas que se indican en el presente apartado se aplicarán a las áreas zonificadas como A, B y C, así como en la zona periférica de protección prevista en el ámbito de la presente norma. En dichas zonas, en tanto que constituyen parte del hábitat de especies de fauna y/o flora cuya conservación constituye el objetivo de la presente norma, podrán regularse o limitarse las siguientes actuaciones, en tanto que no

estén relacionadas directamente con medidas de gestión del lugar establecidas en la presente norma de gestión y/o sean consideradas como tales por parte del órgano gestor de la Red Natura 2000:

1. La práctica de la escalada o la espeleología, así como el barranquismo, en aquellas áreas que, en desarrollo de la presente norma y en aplicación del artículo 11 del Decreto 179/2004, de 24 de septiembre, del Consell de la Generalitat, de regulación del senderismo y deportes de montaña, sean consideradas como zonas sensibles por la presencia de hábitats de especies incluidas en esta normativa, con especial atención a los territorios de cría del águila-azor perdicera (*Aquila fasciata*).

Como se viene haciendo desde la aprobación del Decreto 179/2004, la consideración de Zona Sensible y la adopción de las medidas de regulación/limitación de las actividades señaladas que se consideran oportunas, será efectuada por la Conselleria competente en la conservación de la Red Natura 2000 y requerirá informe previo relativo a la necesidad de protección del hábitat o la especie afectada, a la carga y el impacto de la actividad limitada en el hábitat o especie que se pretende proteger, y a la proporcionalidad de la medida adoptada.

Asimismo, deberá garantizarse la participación en el procedimiento de las personas y colectivos afectados por la declaración. Las declaraciones de zona sensible y las medidas de regulación/limitación de las actividades que estas establezcan, podrán ser revisadas, de oficio o a solicitud de terceros, cuando cambien las circunstancias que motivaron su declaración o adopción. El procedimiento de revisión requerirá informe previo relativo a la necesidad de protección del hábitat o la especie afectada, a la carga y el impacto de la actividad limitada en el hábitat o especie que se pretende proteger, y a la proporcionalidad de las medidas que eventualmente se adoptan.

2. Cualquier actividad y actuación que represente una afección directa sobre las áreas de nidificación del águila real (*Aquila chrysaetos*), águila azor-perdicera (*A. fasciata*), águila culebrera (*Circaetus gallicus*), halcón peregrino (*Falco peregrinus*) y búho real (*Bubo bubo*) en el periodo comprendido entre el 15 de febrero y el 31 de julio, ambos inclusive.
3. Todas aquellas actividades que puedan producir la contaminación de suelos o del subsuelo con riesgo para los hábitats y especies, así como las que produzcan menoscabo de los usos actuales o potenciales de estos recursos o de su capacidad ecológica. En el mismo sentido, se considera incompatible todo tipo de vertido sólido o líquido potencialmente contaminante sobre los suelos o su incorporación al subsuelo mediante cualquier procedimiento.
4. En las áreas acuáticas que alberguen poblaciones o sean utilizadas como áreas de alimentación de especies consideradas en esta norma, cualquier actuación que comporten un cambio en la calidad y cantidad de las aguas superficiales y subterráneas, la eliminación de la vegetación autóctona acuática, subacuática y palustre, por medios mecánicos o químicos, así como desbroce y dragados no autorizados, mediante medios mecánicos de las acequias, canales, balsas y otras infraestructuras hidráulicas similares. Las actuaciones relacionadas con la gestión y conservación de estas áreas o de las especies consideradas quedan no estarán sometidas a estas incompatibilidades.
5. La canalización y desvío de aguas en las zonas de reproducción o alimentación de las poblaciones de especies de fauna consideradas en esta norma de gestión, especialmente en el caso del fartet (*Aphanius iberus*) o del murciélago ratonero patudo (*Myotis capaccinii*), respectivamente.
6. El acceso a la Sima de los Borreguillos queda regulado por Plan de Recuperación del Murciélago Ratonero Patudo y del Murciélago Mediano de Herradura en la Comunitat Valenciana, establecido por el Decreto 82/2006, de 9 de junio, del Consell.
7. Cualquier actuación que implique la eliminación o afección a ejemplares de las especies prioritarias establecidas en las diferentes microrreservas de flora o reserva de fauna del ámbito de esta norma de gestión, excepto las actuaciones relacionadas con la gestión del lugar y con las actuaciones de conservación establecidos en las respectivas declaraciones.

5.2. Régimen de evaluación de repercusiones

En aplicación de los artículos 6 y 8 y del anexo I del anteriormente mencionado Decreto 60/2012, la presente norma de gestión concreta qué proyectos deben incorporarse al campo de aplicación material del mencionado Decreto en tanto que afecten al ámbito del presente espacio. Asimismo, concreta qué planes, programas o proyectos no deberán someterse a evaluación detallada, bien por estar relacionados con la

gestión del lugar, bien por no presentar sobre la base de datos objetivos probabilidad de afección apreciable, por lo que no será preciso obtener “valoración preliminar de repercusiones. En el resto de supuestos que entren dentro del campo de aplicación del Decreto 60/2012, serán las correspondientes “valoraciones preliminares” las que indicarán la necesidad o no de realizar la evaluación detallada.

5.2.1. Obligación general de evaluar

Con carácter general, y sin perjuicio de lo indicado en el apartado siguiente, quedan sometidos a evaluación de repercusiones sobre la Red Natura 2000 los planes, programas y proyectos que entran dentro del ámbito de aplicación territorial y material del Decreto 60/2012, de 5 de abril, del Consell, por el que se regula el régimen especial de evaluación y de aprobación, autorización o conformidad de planes, programas y proyectos que puedan afectar a la Red Natura 2000.

En lo que respecta al ámbito de aplicación territorial, y de conformidad con lo previsto en el artículo 3 del Decreto 60/2012, el régimen de evaluación de repercusiones se aplicará en las siguientes áreas:

- a) Todo el ámbito de las ZEC y ZEPA incluidas en la presente norma de gestión.
- b) El área constituida por el dominio público hidráulico del espacio contemplado en esta norma de gestión.

Asimismo, de conformidad con lo indicado en el apartado 8 del anexo del citado Decreto, y sin perjuicio de lo que se indica en el apartado siguiente respecto a planes, programas o proyectos excluidos de sustanciar la evaluación de repercusiones sobre la Red Natura 2000, se considerarán como incluidos en el campo de aplicación material del citado Decreto, a efectos de la presente norma, los siguientes proyectos:

1. Las actividades de uso público del medio en grupos organizados superiores a 50 personas, incluyendo competiciones deportivas u otros eventos deportivos, lúdicos o culturales, en las áreas delimitadas a tal efecto en aplicación del artículo 11 del Decreto 179/2004, de 24 de septiembre, del Consell de la Generalitat, de regulación del senderismo y deportes de montaña de forma compatible con la conservación del medio natural, y del artículo 10 del Decreto 8/2008, de 25 de enero, del Consell, por el que se regula la circulación de vehículos por los terrenos forestales de la Comunitat Valenciana. No se incluyen en este apartado las actividades en grupos organizados que desarrollen los titulares de cotos de caza o pesca, las cuales se regirán por su normativa sectorial específica. Por su carácter tradicional y su interés cultural, también queda excluida de evaluación de repercusiones la romería de San Isidro, en el término municipal de Salinas.

Como se viene haciendo desde la aprobación del Decreto 179/2004, la consideración de zona sensible y la adopción de las medidas de regulación/limitación de las actividades señaladas que se consideran oportunas, será efectuada por la Conselleria competente en la conservación de la Red Natura 2000 y requerirá informe previo relativo a la necesidad de protección del hábitat o la especie afectada, a la carga y el impacto de la actividad limitada en el hábitat o especie que se pretende proteger, y a la proporcionalidad de la medida adoptada.

Asimismo, deberá garantizarse la participación en el procedimiento de las personas y colectivos afectados por la declaración. Las declaraciones de zona sensible y las medidas de regulación/limitación de las actividades que estas establezcan, podrán ser revisadas, de oficio o a solicitud de terceros, cuando cambien las circunstancias que motivaron su declaración o adopción. El procedimiento de revisión requerirá informe previo relativo a la necesidad de protección del hábitat o la especie afectada, a la carga y el impacto de la actividad limitada en el hábitat o especie que se pretende proteger, y a la proporcionalidad de las medidas que eventualmente se adoptan.

2. La construcción de edificaciones aisladas o instalaciones en suelo no urbanizable protegido, destinadas a actividades agrícolas, ganaderas, forestales o cinegéticas, así como la construcción, reconstrucción o remodelación de viviendas unifamiliares aisladas en suelo no urbanizable con cualquier calificación. Igualmente, la reconstrucción o remodelación de dichas edificaciones o instalaciones cuando supongan un incremento de la superficie o volumen de las mismas.
3. La construcción de edificaciones aisladas o instalaciones en suelo no urbanizable destinadas a uso turístico, como alojamientos rurales, establecimientos de restauración, campamentos y similares.
4. Los instrumentos técnicos de gestión forestal

5. Los aprovechamientos forestales y los trabajos de conservación y mejora de masas forestales, cuando no se ejecuten en desarrollo de instrumentos técnicos de gestión forestal aprobados por la Generalitat Valenciana y que cuenten con evaluación de repercusiones sobre la Red Natura 2000 emitida por el órgano competente.
6. La construcción de líneas eléctricas cuando no estén sometidas a declaración o estimación de impacto ambiental.
7. Los planes de mantenimiento anual de líneas eléctricas previstos en el artículo 14 del anexo II del Decreto 98/1995, de 16 de mayo, del Gobierno valenciano, por el que se aprueba el reglamento de la Ley 3/1993, de 9 de diciembre, Forestal de la Comunitat Valenciana.
8. La apertura, ampliación o cambio de trazado de caminos y pistas rurales y forestales.
9. La apertura de nuevas vías de escalada en modalidad de *via ferrata*.
10. Los cambios de cultivo de secano a regadío cuando afecten a una superficie superior a una hectárea.
11. Las concesiones para nuevos aprovechamientos de aguas subterráneas.
12. Las autorizaciones de vertido de aguas residuales y las concesiones para aprovechamiento de aguas subterráneas.
13. Todas aquellas actividades que puedan producir la contaminación de suelos o del subsuelo con riesgo para los hábitats y especies, así como las que produzcan menoscabo de los usos actuales o potenciales de estos recursos o de su capacidad ecológica.
14. Los proyectos para el desarrollo de actividades extractivas con técnicas mineras, así como vertidos de cualquier clase en los huecos mineros.
15. Los proyectos de ampliación de las explotaciones salineras.
16. El desbroce no selectivo o la roturación de terrenos ocupados por vegetación natural a la entrada en vigor de la presente norma, excepto cuando dicha eliminación sea necesaria para la ejecución de proyectos que cuenten con evaluación de repercusiones favorable. Se incluyen los desbroces bajo tendidos eléctricos cuando el porte de la vegetación no supere las alturas de seguridad.
17. Los nuevos aprovechamientos de aguas superficiales que impliquen la canalización y desvío de aguas, cuando afecten a áreas con presencia constatada de fartet (*Aphanius iberus*).
18. Cualquier actuación, plan o proyecto que, por sus características o ubicación, pudiera afectar a la Sima de los Borreguillos, su entorno o sus áreas de alimentación, prestando especial atención a los efectos que pudieran derivarse sobre la conservación de los murciélagos ratonero patudo (*Myotis capaccinii*) y mediano de herradura (*Rhinolophus euryale*), como establece el precitado Decreto 82/2006, de 9 de junio del Consell.
19. En la zona periféricas de protección (ZPP) y en la Microrreserva de Flora "Miramontes", cualquier actuación o actividad que implique la eliminación o la modificación de cualquier hábitat de interés comunitario y, en especial, de los hábitats prioritarios y protegidos 1510* Estepas salinas mediterráneas (*Limonietalia*) y 1520* Vegetación gipsícola ibérica (*Gypsophiletalia*).
20. En la totalidad de la ZPP, las actuaciones que puedan modificar el régimen hídrico de la zona húmeda, en particular, las extracciones de agua, las modificaciones del drenaje y las transformaciones de cultivo superiores a media hectárea.
21. Resto de supuestos comprendidos en el ámbito de aplicación material del Decreto 60/2012 no indicados explícitamente en los apartados anteriores.

5.2.2 Concreción de la obligación de evaluar Planes, Programas y Proyectos excluidos de sustanciar la evaluación de repercusiones sobre la Red Natura 2000

De conformidad con lo indicado en el artículo 6 del precitado Decreto 60/2012, de 5 de abril, quedan excluidos de la obligación de evaluar sus repercusiones sobre las ZEC y las ZEPA objeto de la presente norma de gestión, siguientes actuaciones:

1. Las actuaciones expresamente mencionadas en las Medidas de Gestión Activa, por estar relacionadas directamente con la gestión del espacio.
2. Todas aquellas actuaciones relacionadas con la gestión del lugar y con los objetivos de conservación de los espacios Red Natura 2000 presentes en el ámbito de la presente norma, consideradas como tales por el órgano gestor de Natura 2000.
3. Las instalaciones de gestión de aguas residuales de viviendas aisladas que se sitúen dentro del ámbito de la Norma de gestión y que cuenten con las preceptivas autorizaciones del órgano de cuenca, así como las viviendas aisladas que cuenten con depósitos estancos.
4. El mantenimiento en un buen estado de conservación del sotobosque y la restauración ecológica mediante refuerzo poblacional y reintroducción en los lugares aptos de las especies propias de los hábitats naturales considerados en esta norma.
5. Las actuaciones de conservación establecidas en la declaración de las Microrreservas de Flora y Reserva de Fauna existentes en el ámbito de la norma.
6. Acciones de control y erradicación de especies exóticas invasoras.
7. Los tratamientos silvícolas para la mejora de las masas con criterios de conservación del hábitat, y siempre que se justifique que dichos tratamientos no representen una afección a especies y hábitats:
 - Aclareos selectivos de rebrotes de cepa y podas de formación del arbolado joven para favorecer la adquisición del porte arbóreo (hábitats 5210, 9340).
 - Extracciones por motivos fitosanitarios o para prevención de daños por caída.
 - Aclareos para reducción de combustibilidad en las inmediaciones de pistas forestales.
8. Cualquier plan, programa, proyecto o actuación que se desarrolle en el ámbito de la Zona D establecida en la presente norma de gestión, con la excepción de las actuaciones industriales que puedan representar, por sus características específicas, una emisión de contaminantes gaseosos o de vertidos, incluidos los de aguas residuales, susceptibles de afectar las áreas situadas fuera de la mencionada Zona D.
9. Finalmente, y de conformidad con lo indicado en el artículo 8.1 del precitado Decreto 60/2012, de 5 de abril, quedan excluidos de la obligación de evaluar detalladamente sus repercusiones sobre el espacio los siguientes supuestos de planes, programas o proyectos, por considerarse, sobre la base de datos objetivos, que no es probable que tengan afecciones apreciables:
 - 9.1. Todas aquellas actuaciones de conservación, rehabilitación, mejora o mantenimiento de las instalaciones e infraestructuras ya existentes en el ámbito de la presente norma, en tanto que no supongan un incremento de la superficie o volumen ni se altere el trazado o características de las mismas.
 - 9.2. Los trabajos forestales de escasa entidad, como el aprovechamiento forestal menor o procedente de circunstancias extraordinarias, aprovechamientos de leña destinada a consumo propio i aprovechamiento de productos forestales para actuaciones de carácter cultural o educativo, todos ellos definidos y regulados por el Decreto 205/2020, de 11 de diciembre, del Consell, de regulación de los aprovechamientos forestales en montes privados y la enajenación de aprovechamientos forestales en montes gestionados por la Generalitat. Igualmente, se incluyen los trabajos puntuales de protección de viviendas existentes frente a incendios forestales cuando sean autorizados por el ayuntamiento afectado.
 - 9.3. La práctica de la agricultura en aquellos ámbitos en que se viniera produciendo dicha práctica a la entrada en vigor de la presente norma de gestión.
 - 9.4. La práctica de la actividad cinegética o piscícola conforme a la legislación sectorial vigente.
 - 9.5. La ganadería extensiva, excepto en aquellas áreas que de forma explícita se indiquen en desarrollo de esta norma con el fin de evitar afecciones significativas sobre hábitats o especies consideradas como especialmente sensibles.

- 9.6. Cuando sean desarrolladas o expresamente autorizadas por el órgano de cuenca, las actuaciones ordinarias de conservación de cauces —p. ej., la retirada de elementos obstructivos—, así como la eliminación de especies alóctonas y las obras de emergencia.
- 9.7. Las actuaciones de mantenimiento y conservación de las infraestructuras —balsas, acequias, azudes, etc.— vinculadas al regadío o a otras actividades, con independencia del órgano que las ejecute cuando no se encuentren en los supuestos comprendidos en el apartado VI.1.3.
- 9.8. Las instalaciones de energía renovable destinada a autoconsumo, cuando se vinculen a edificaciones existentes debidamente autorizadas y cuenten con el informe previo de la Conselleria competente en materia de energía.

Para todos estos casos, en consecuencia, no será necesario solicitar la Valoración Preliminar de repercusiones.

Resto de supuestos

Los planes, programas o proyectos que, entrando en el campo de aplicación territorial y material indicado anteriormente, no hayan sido expresamente considerados en los apartados precedentes como excluidos de evaluación de repercusiones, deberán someterse a evaluación detallada de sus repercusiones sobre los espacios protegidos de la Red Natura 2000 objeto de la presente norma de gestión si así se indica en las correspondientes valoraciones preliminares.

TABLA-RESUMEN. NORMAS DE APLICACIÓN DIRECTA Y CONCRECIÓN DE LA OBLIGACIÓN DE EVALUAR

ACTUACIONES NO AUTORIZABLES (EXCLUIDAS DE EVALUACIÓN DE REPERCUSIONES POR INCOMPATIBILIDAD CON LA CONSERVACIÓN)	Zona				
	A	B	C	D	ZPP
Las que resulten incompatibles con la clasificación y calificación urbanística de los suelos incluidos en las categorías de zonificación indicadas.	X	X	X	X	X
La eliminación total o parcial de la cubierta vegetal natural o la roturación de terrenos en las áreas ocupadas a la entrada en vigor de la presente norma por vegetación natural incluida en alguno de los hábitats considerados como de especial protección.	X	X			
Nuevas autorizaciones de explotaciones extractivas, mineras o salineras, y de sus industrias anexas, excepto las que estén funcionando legalmente a la entrada en vigor de esta norma.	X	X			
La instalación de nuevas infraestructuras viarias y de generación de energía (parques eólicos y parques fotovoltaicos), excepto cuando se trate de instalaciones de dimensiones reducidas destinadas al autoconsumo o utilicen las cubiertas de edificaciones existentes, debidamente autorizadas y que cuenten con el informe previo de la Conselleria competente en materia de energía. No se considerarán nuevas infraestructuras las que ya se encuentren en el momento de la aprobación de estas normas y cuenten con su autorización preceptiva.	X	X			
Las quemas de cualquier naturaleza y extensión, realizadas sobre la cubierta vegetal natural, que no estén contempladas en un plan de quemas.	X	X	X		
Los aterramientos y los vertidos de materiales sólidos y líquidos de origen urbano o industrial.	X	X	X		
La apertura o ampliación de pistas forestales.	X				
La construcción de edificaciones de nueva planta	X				
La roturación de terrenos con vegetación silvestre para el establecimiento de nuevas áreas de cultivo.	X				
Todas aquellas actuaciones que comporten un cambio en la calidad del agua y obras de canalización de agua que puedan generar una disminución del caudal o afectar físicamente al hábitat prioritario 1510*	X				
La extracción de gravas cuando afecte al ámbito del hábitat 92D0		X			
Cualquier actuación que implique la eliminación del hábitat 2260		X			

Cualquier actuación o actividad que implique la eliminación o la transformación de los hábitats 1310, 1410, 1420, 1430, 2260, 5210, 5330, 6110*, 6220*, 8130, 8210, 92D0, 9340 y 9540 o cualquiera de sus especies características.	X	X			
La práctica de la escalada, la espeleología o el barranquismo en aquellas áreas que, en desarrollo de la presente Norma y en aplicación del artículo 11 del Decreto 179/2004, de 24 de septiembre, del Consell de la Generalitat, de regulación del senderismo y deportes de montaña, sean consideradas como zonas sensibles por la presencia de hábitats de especies incluidas en esta normativa, con especial atención a los territorios de cría del Águila-azor perdicera (<i>A. fasciata</i>)	X	X	X		
Cualquier actividad y actuación que represente una afección directa sobre las áreas de nidificación del águila real (<i>A. chrysaetos</i>), águila azor-perdicera (<i>A. fasciata</i>), águila culebrera (<i>Circaetus gallicus</i>), halcón peregrino (<i>Falco peregrinus</i>) y búho real (<i>Bubo bubo</i>) en el periodo comprendido entre el 15 de febrero y el 31 de agosto, ambos inclusive. En el ámbito del Paisaje Protegido de la Serra del Maigó i Serra del Sit, este periodo estará comprendido entre el 1 de enero y el 30 de junio, ambos inclusive, dejando a criterio de los gestores del espacio el establecimiento de perímetros respecto a las áreas de nidificación confirmada.	X	X	X		
Todas aquellas actividades que puedan producir la contaminación de suelos o del subsuelo con riesgo para los hábitats y especies, así como las que produzcan menoscabo de los usos actuales o potenciales de estos recursos o de su capacidad ecológica. En el mismo sentido, se considera incompatible todo tipo de vertido sólido o líquido potencialmente contaminante sobre los suelos o su incorporación al subsuelo mediante cualquier procedimiento	X	X	X		
En las áreas acuáticas que alberguen poblaciones de especies consideradas en esta norma, cualquier actuación que comporten un cambio en la calidad y cantidad de las aguas superficiales y subterráneas, la eliminación de la vegetación autóctona acuática, subacuática y palustre, por medios mecánicos o químicos, así como desbroce y dragados no autorizados, mediante medios mecánicos de las acequias, canales, balsas y otras infraestructuras hidráulicas similares	X	X	X		
La canalización y desvío de aguas en las zonas de reproducción o alimentación de las poblaciones de especies de fauna consideradas en esta norma de gestión, especialmente en el caso del fartet (<i>Aphanius iberus</i>) o del murciélago ratonero patudo (<i>Myotis capaccinii</i>), respectivamente.	X	X	X		
Cualquier actuación que implique la eliminación o afección a ejemplares de las especies prioritarias establecidas en las diferentes Microrreservas de Flora y Reserva de Fauna del ámbito de esta norma de gestión, excepto las actuaciones relacionadas con la gestión del lugar y con las actuaciones de conservación establecidos en las respectivas declaraciones	X	X	X		
ACTUACIONES QUE NO REQUERIRÁN EVALUACIÓN DE REPERCUSIONES (SIN AFECCIÓN PREVISIBLE SOBRE HÁBITATS O ESPECIES)	A	B	C	D	ZZP
Las expresamente mencionadas en las medidas de gestión activa, por estar relacionadas directamente con la gestión del espacio	X	X	X	X	X
Las relacionadas con la gestión del lugar y con los objetivos de conservación de los espacios Red Natura 2000 presentes en el ámbito de la citada norma consideradas como tales por el órgano gestor de la Red Natura 2000	X	X	X	X	X
Cualquier plan, programa, proyecto o actuación que se desarrolle en el ámbito de la zona D establecida en la presente norma de gestión, con la excepción de las actuaciones industriales que puedan representar, por sus características específicas, una emisión de contaminantes gaseosos o de vertidos de aguas residuales susceptibles de afectar las áreas situadas fuera de la mencionada zona D				X	
Actuaciones de conservación, rehabilitación, mejora o mantenimiento de las instalaciones e infraestructuras ya existentes en el ámbito de la presente	X	X	X	X	X

norma, en tanto que no supongan un incremento de la superficie o volumen ni se altere el trazado o características de las mismas					
El mantenimiento en un buen estado de conservación del sotobosque y la restauración ecológica mediante refuerzo poblacional y reintroducción en los lugares aptos de las especies propias de los hábitats naturales considerados en esta norma	X	X	X		X
Los tratamientos silvícolas para la mejora de las masas con criterios de conservación del hábitat.	X	X	X		X
Los trabajos forestales de escasa entidad, como el aprovechamiento forestal menor o procedente de circunstancias extraordinarias, aprovechamientos de leña destinada a consumo propio i aprovechamiento de productos forestales para actuaciones de carácter cultural o educativo. Igualmente, se incluyen los trabajos puntuales de protección de viviendas existentes frente a incendios forestales cuando sean autorizados por el ayuntamiento afectado.	X	X	X	X	X
Las instalaciones de gestión de aguas residuales de viviendas aisladas que se sitúen dentro del ámbito de las normas de gestión y que cuenten con las preceptivas autorizaciones del órgano de cuenca, así como las viviendas aisladas que cuenten con depósitos estancos	X	X	X	X	X
La práctica de la agricultura en aquellos ámbitos en que se viniera produciendo dicha práctica a la entrada en vigor de la presente norma de gestión	X	X	X	X	X
La ganadería extensiva, excepto en aquellas áreas que de forma explícita se indiquen en desarrollo de esta norma con el fin de evitar afecciones significativas sobre hábitats o especies consideradas como especialmente sensibles.	X	X	X	X	X
La práctica de la actividad cinegética o piscícola conforme a la legislación sectorial vigente.	X	X	X	X	X
Las actuaciones de conservación establecidos en la declaración de la diferentes Microrreservas de Flora y Reserva de Fauna	X	X	X	X	X
Control y erradicación de especies invasoras	X	X	X	X	X
Todas aquellas actuaciones de conservación, rehabilitación y mejora de las instalaciones e infraestructuras existentes legalmente emplazadas en el ámbito de la presente zonificación, en tanto que no supongan un incremento de su superficie	X	X	X	X	X
Las actividades y aprovechamientos forestales de cualquier naturaleza cuando se lleven a cabo al amparo de un instrumento técnico de gestión forestal aprobado por la Generalitat Valenciana y que cuente con evaluación de repercusiones sobre la Red Natura 2000 emitida por el órgano competente	X	X	X		X
Las actuaciones ordinarias de conservación de cauces —como la retirada de elementos obstructivos—, así como la eliminación de especies alóctonas y las obras de emergencia, desarrolladas o expresamente autorizadas por el órgano de cuenca	X	X	X	X	X
Las actuaciones de mantenimiento y conservación de las infraestructuras —balsas, acequias, azudes, etc.— vinculadas al regadío o a otras actividades, con independencia del órgano que las ejecute, cuando no se encuentren en los supuestos comprendidos en el apartado VI.1.3.	X	X	X	X	X
Las instalaciones de energía renovable destinada a autoconsumo, cuando se vinculen a edificaciones existentes debidamente autorizadas i cuenten con el informe previo de la Conselleria competente en materia de energía.	X	X	X	X	X
ACTUACIONES QUE REQUERIRÁN EVALUACIÓN DE REPERCUSIONES	A	B	C	D	ZPP
Las actividades de uso público del medio en grupos organizados superiores a 50 personas, incluyendo competiciones deportivas u otros eventos deportivos, lúdicos o culturales, en las áreas delimitadas a tal efecto en aplicación del artículo 11 del Decreto 179/2004, de 24 de septiembre, del Consell de la Generalitat, de regulación del senderismo y deportes de montaña de forma compatible con la conservación del medio natural, y del artículo 10 del Decreto 8/2008, de 25 de enero, del Consell, por el que se	X	X	X		

regula la circulación de vehículos por los terrenos forestales de la Comunitat Valenciana. No se incluyen en este apartado las actividades en grupos organizados que desarrollen los titulares de cotos de caza o pesca, las cuales se registrarán por su normativa sectorial específica. Por su carácter tradicional y su interés cultural, también queda excluida de evaluación de repercusiones la romería de San Isidro, en el término municipal de Salinas.					
La construcción de edificaciones aisladas o instalaciones en suelo no urbanizable protegido, destinadas a actividades agrícolas, ganaderas, forestales o cinegéticas, así como la construcción de viviendas unifamiliares aisladas en suelo no urbanizable con cualquier calificación. Igualmente, la reconstrucción o remodelación de dichas edificaciones o instalaciones cuando supongan un incremento de la superficie de las mismas.		X	X		
La construcción de edificaciones aisladas o instalaciones en suelo no urbanizable destinadas a uso turístico, como alojamientos rurales, establecimientos de restauración, campamentos y similares.		X	X		
Los instrumentos técnicos de gestión forestal	X	X	X		
Los aprovechamientos forestales y los trabajos de conservación y mejora de masas forestales, cuando no se ejecuten en desarrollo de planes técnicos de gestión forestal aprobados por la Generalitat Valenciana y que cuenten con evaluación de repercusiones sobre la Red Natura 2000 emitida por el órgano competente	X	X	X		
La construcción de líneas eléctricas cuando no estén sometidas a declaración o estimación de impacto ambiental.	X	X	X		
Los planes de mantenimiento anual de líneas eléctricas previstos en el artículo 14 del Anexo II del Decreto 98/1995, de 16 de mayo, del Gobierno valenciano, por el que se aprueba el reglamento de la Ley 3/1993, de 9 de diciembre, Forestal de la Comunitat Valenciana.	X	X	X		
La apertura, ampliación o cambio de trazado de caminos y pistas rurales y forestales		X			
La apertura de nuevas vías de escalada en modalidad de <i>via ferrata</i>	X	X	X		
Los cambios de cultivo cuando afecten a una superficie superior a una hectárea	X	X			X
Las concesiones para nuevos aprovechamientos de aguas subterráneas	X	X	X		X
Las autorizaciones de vertido de aguas residuales y las concesiones para aprovechamiento de aguas subterráneas	X	X	X		X
Todas aquellas actividades que puedan producir la contaminación de suelos o del subsuelo con riesgo para los hábitats y especies, así como las que produzcan menoscabo de los usos actuales o potenciales de estos recursos o de su capacidad ecológica	X	X	X		X
Los proyectos para el desarrollo de actividades extractivas con técnicas mineras, así como vertidos de cualquier clase en los huecos mineros			X		
Los proyectos de ampliación de las explotaciones salineras			X		
El desbroce no selectivo o la roturación de terrenos ocupados por vegetación natural a la entrada en vigor de la presente norma, excepto cuando dicha eliminación sea necesaria para la ejecución de proyectos que cuenten con evaluación de repercusiones favorable. Se incluyen los desbroces bajo tendidos eléctricos cuando el porte de la vegetación no supere las alturas de seguridad	X	X			
En la zona periférica de protección (ZPP) y en la Microrreserva de Flora "Miramontes", cualquier actuación o actividad que implique la eliminación o la modificación de cualquier hábitat de interés comunitario y, en especial, de los hábitats prioritarios y protegidos 1510* Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>) y 1520* Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>).					X
En la totalidad de la ZPP, las actuaciones que puedan modificar el régimen hídrico de la zona húmeda, en particular, las extracciones de agua, las modificaciones del drenaje y las transformaciones de cultivo superiores a media hectárea.					X

Los nuevos aprovechamientos de aguas superficiales que impliquen la canalización y desvío de aguas, cuando afecten a áreas con presencia constatada de fartet (<i>Aphanius iberus</i>)	X	X	X		X
Cualquier actuación, plan o proyecto que, por sus características o ubicación, pudiera afectar a la Sima de los Borreguillos, su entorno o sus áreas de alimentación, prestando especial atención a los efectos que pudieran derivarse sobre la conservación de los murciélagos ratonero patudo (<i>Myotis capaccinii</i>) y mediano de herradura (<i>Rhinolophus euryale</i>), como establece el precitado Decreto 82/2006, de 9 de junio del Consell	X	X	X		
Resto de supuestos comprendidos en el ámbito de aplicación material del Decreto 60/2012 no indicados explícitamente en los apartados anteriores	X	X	X	X	X

6. CRITERIOS ORIENTADORES Y MEDIDAS DE GESTIÓN ACTIVA

6.1. Criterios orientadores

Los criterios que se especifican a continuación tienen como objetivo orientar a los planificadores y gestores de las políticas forestales, cinegéticas y de conservación sobre el mejor modo de compatibilizar la ordenación y la gestión de determinadas actuaciones relacionadas con dichos ámbitos con las exigencias derivadas de la normativa de la Red natura 2000, en particular con la exigencia de alcanzar o mantener el estado de conservación favorable de los hábitats y las especies que han motivado la declaración de las ZEC y ZEPA que forman parte del ámbito de la presente norma de gestión.

6.1.1. Criterios orientadores para la planificación y la gestión forestal

La ordenación forestal de los montes comprendidos en el ámbito territorial de la presente norma de gestión se llevará a cabo tomando como base las instrucciones de ordenación de montes vigentes y los criterios que en su caso establezca al respecto el órgano responsable de la ordenación y gestión forestal de la Conselleria competente, de conformidad con la legislación sectorial vigente. Sin perjuicio de ello, y a efectos de mejorar la integración de la gestión forestal con los objetivos de conservación de hábitats y especies incluidos en el marco de los mencionados montes, se sugiere que en dichos instrumentos de ordenación se tomen en consideración, en la medida que corresponda a cada caso, las recomendaciones generales incluidas en el documento “Guía de Interpretación Natura 2000 y los bosques” (Dirección General de Medio Ambiente, Comisión Europea, 2003, http://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/nat2000/n2kforest_es.pdf), así como los criterios orientadores que para el caso específico de este espacio se indican a continuación:

- Se considera preferible la ordenación del monte forestal por rodales y/o cantones.
- La forma y distribución espacial de los rodales considerará aspectos como la alteración de áreas de cría de especies consideradas en esta norma de gestión, fragmentación de los hábitats de interés comunitario, mantenimiento de corredores biológicos, etc.
- Se entenderá como áreas especialmente sensibles aquellas zonas donde anualmente una especie considerada en esta norma de gestión desarrolle una parte vital de su ciclo biológico (importante para el mantenimiento de la población) o bien que alberguen alguno de los hábitats naturales de interés comunitario de especial prioridad:

	CÓDIGO	HÁBITAT
Hábitats naturales de interés comunitario considerados “prioritarios” en el Anexo I de la DH	1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)
	1520*	Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>)
Hábitats naturales de interés comunitario considerados “protegidos” por el Decreto 70/2009	8310	Cuevas no explotadas por el turismo

- En las áreas especialmente sensibles se seguirán los siguientes condicionantes:
 - Identificar los sectores sensibles por especie y/o hábitat prioritario de la tabla anterior.

2. En los rodales incluidos en los sectores sensibles, se definirá rodal a rodal la propuesta de gestión con la finalidad de garantizar un estado de conservación favorable de los hábitats prioritarios y/o especies allí presentes.
 3. Finalmente, se adaptará la planificación de aspectos generales del monte (accesos, red de sendero, usos extensivos, etc.) a los objetivos de conservación propuestos para cada rodal o sector.
- e) Se estudiará la creación de rodales de no gestión, considerando aquellos rodales que puedan ser dejados a evolución natural (por ejemplo, bosques al límite altitudinal o formaciones en galería asociadas a barrancos, etc.).
 - f) En los rodales se respetarán los árboles vivos o muertos con oquedades perforadas por pícidos, o con otras cavidades naturales, así como aquellos que presenten nidos de grandes aves.
 - g) Sobre las masas de pinares de *Pinus halepensis* y *Pinus pinaster* presentes en el ámbito de la Norma, se consideran compatibles todos aquellos tratamientos selvícolas (clareos, claras, podas, etc.) que garanticen la estabilidad y la regeneración de la masa.
 - h) Se fomentarán las masas mixtas en los rodales donde sea posible y compatible con el resto de objetivos. Mantener o propiciar la presencia de pies de frondosas en formaciones de coníferas, bien como árboles aislados o en pequeños bosquetes. Igualmente, mantener pies de coníferas en formaciones de frondosas.
 - i) En aquellas masas de pinar que presenten en el sotobosque especies arbóreas de quercíneas, como *Quercus ilex* subsp. *rotundifolia* o *Quercus faginea* que correspondan con el hábitat de interés comunitario 9340 (Bosques de *Quercus ilex* y *Quercus rotundifolia*) se realizarán los tratamientos selvícolas con el objetivo de potenciar y mejorar este hábitat.
 - j) Los tratamientos culturales no selectivos que se realicen sobre el matorral, tales como desbroces, quemas prescritas, etc., deberán garantizar la estabilidad del suelo y tener entre sus objetivos la creación de hábitats de las especies de aves consideradas en esta norma, como por ejemplo el águila real (*Aquila chrysaetos*), la culebrera europea (*Circaetus gallicus*) y el águila-azor perdicera (*Aquila fasciata*).
 - k) Las restauraciones de los hábitats o las forestaciones se llevarán a cabo con material vegetal autóctono de procedencia local, si existiese material certificado como tal.
 - l) Tras un incendio forestal se atenderá a los protocolos de actuaciones urgentes tras un incendio forestal por parte de la Conselleria competente en materia forestal. En este sentido el órgano gestor de estas actuaciones priorizará la no retirada de la madera quemada en aquellos casos que ésta pueda beneficiar a los procesos naturales de degradación de la madera e integrarlos en los propios del ecosistema y, siempre y cuando se demuestre que la no retirada de madera quemada sea un factor claro de entrada de patógenos que pueda afectar a las masas sanas colindantes.

6.1.2. Criterios orientadores para la construcción o modificación de infraestructuras

La planificación de nuevas infraestructuras y/o mejora de las existentes tendrán en cuenta las siguientes recomendaciones para evitar o reducir la amenaza de fragmentación de hábitats.

- a) Se identificarán las áreas a preservar del efecto de fragmentación de hábitats. En este sentido, se entenderá como áreas especialmente sensibles aquellas zonas donde anualmente una especie consideradas en esta norma desarrolle una parte vital de su ciclo biológico (importante para el mantenimiento de la población) o bien que alberguen alguno de los hábitats naturales de interés comunitario de especial prioridad o protegidos por el Decreto 70/2009:

	CÓDIGO	HÁBITAT
Hábitats naturales de interés comunitario considerados "prioritarios" en el Anexo I de la DH	1510*	Estepas salinas mediterráneas (<i>Limonietalia</i>)
	1520*	Vegetación gipsícola ibérica (<i>Gypsophiletalia</i>)
Hábitats naturales de interés comunitario considerados "protegidos" por el Decreto 70/2009	8310	Cuevas no explotadas por el turismo

- b) En las citadas áreas sensibles, los esfuerzos deben dirigirse hacia el mantenimiento de estructuras ecológicas que conecten los hábitats y las poblaciones de especies consideradas en esta norma.
- c) Prevenir la fragmentación del hábitat debería ser uno de los principios básicos a considerar en:
 - Las fases de planificación, diseño, construcción y mantenimiento de la infraestructura.
 - La cooperación entre las organizaciones y autoridades pertinentes
- d) Se recomienda el empleo de pasos superiores o inferiores para mantener la conectividad del paisaje, construir pasos específicos para la fauna o adaptar las estructuras transversales (drenajes u obras destinadas a restitución de caminos y vías pecuarias) para que sirvan como vías de dispersión de fauna y flora.
- e) Se recomienda realizar un seguimiento de las medidas preventivas y/o correctoras para evaluar su efectividad y garantizar que cumplen con los objetivos para los que han sido diseñadas.

6.1.3. Criterios orientadores para la creación y el mantenimiento de puntos de agua

La creación o el mantenimiento de puntos de agua para la fauna silvestre o ganadería en el ámbito de la presente norma de gestión tendrán en cuenta las siguientes propuestas, con la finalidad de promover la mayor diversidad posible de especies de anfibios:

- a) En general, si se desea dotar de una masa de agua de suficiente diversidad de ambientes se seguirán los siguientes puntos:
 - Crear tres o cuatro pequeñas charcas.
 - Prever la presencia de zonas con aguas temporales.
 - Mantener parte de las orillas sin vegetación.
 - Favorecer la presencia de vegetación acuática (aunque no en exceso).
 - Ejecutar las obras en invierno.
 - Crear zanjas para dirigir las escorrentías a la charca
 - Colocar pilas de piedras como refugios.
 - Valorar la introducción de puestas o larvas si no hay colonización natural (bajo autorización de la autoridad competente).
- b) Siempre que el suministro de agua esté garantizado por la presencia de una fuente cercana o por una canalización, se recomienda la construcción de una charca artificial a ras de suelo.
- c) Fuentes y abrevaderos: Se recomienda facilitar el acceso y salida de la fauna mediante pequeñas rampas o construir un camellón adicional a ras de suelo.
- d) Pequeñas balsas: Se recomienda la instalación de una pequeña estructura que forme rampa, evitando así el ahogamiento de fauna y el libre trasiego de los anfibios.
- e) Depósitos elevados: Se incluyen balsas que no están a ras de suelo, como depósitos antiincendios o para riego. Se colocará una rampa que evite ahogamientos de fauna.
- f) Grandes balsas: Se habilitarán pequeños pasos para la fauna. Si la superficie de la balsa es excesivamente resbaladiza se situarán rampas rugosas de madera o incluso telas de saco. Debe a su vez evitarse el vertido de sustancias alucinadas.

Además, y con carácter general para garantizar los objetivos de conservación, quedarán prohibidas las actividades que puedan provocar la contaminación de las aguas por vertidos o limpieza de maquinaria, depósitos, equipos, recipientes y envases que hayan contenido fertilizantes o productos fitosanitarios, y se establecerán medidas para el mantenimiento de la inundación temporal, especialmente en el Salero de Villena, la Laguna de Salinas y sus zonas periféricas de protección.

6.1.4. Criterios orientadores para las prácticas agrícolas

Con carácter general las buenas prácticas agrícolas deben estar orientadas a minimizar el impacto desfavorable sobre el medio ambiente, preservando la flora, la fauna y la integridad de los ciclos biológicos:

- a) Racionalizar el uso de fertilizantes y productos fitosanitarios y plaguicidas en las parcelas que incluyan acequias, canales y *bassots*, para disminuir el riesgo de contaminación de las aguas.
- b) Sustituir los plaguicidas de uso general por otros más selectivos y de categoría toxicológica menor, para proteger la fauna silvestre de estos espacios.
- c) Efectuar el laboreo y los tratamientos fitosanitarios y plaguicidas teniendo en cuenta los hábitos y ciclos reproductivos de las especies silvestres presentes en la zona de cultivo.
- d) Mantener una cobertura vegetal el mayor tiempo posible sobre el terreno y, de forma muy especial, abandonar la práctica de la quema de rastrojos o restos de poda, que elimina hábitat de fauna asociada.

Reducción en el consumo de agroquímicos: utilización racional de fertilizantes, reduciendo el uso de abonos químicos, recuperando prácticas de fertilización tradicionales, en general menos contaminantes, y utilizando productos alternativos como residuos de cosechas, para conseguir el objetivo de reducción del uso de fertilizantes. Entre estas prácticas se pueden destacar:

- a) Enterrar de manera superficial los abonos sólidos y abonos orgánicos (ej. estiércoles y purines procedentes de explotaciones ganaderas).
- b) Evitar abonados nitrogenados, incluidos estiércoles o purines, en terrenos encharcados.
- c) Reducir el laboreo en otoño.
- d) Mantener el suelo cubierto de vegetación, sobre todo en épocas de lluvia.

Uso racional de los productos fitosanitarios y plaguicidas mediante la disminución de su uso, la elección de los productos con categoría toxicológica menor (antiguos AAA) y la utilización de sistemas de control alternativos, como la lucha integrada o el control biológico:

- a) La aplicación debe realizarse en condiciones de viento en calma o ligero. De esta forma se reduce el arrastre del producto por el viento hacia zonas de vegetación colindante a las que podría afectar negativamente.
- b) Sobre el terreno, se deberá repartir uniformemente el producto en toda la superficie en tratamiento.
- c) Terminadas las labores, los excesos y sobrantes deben ser trasladarlos a puntos adecuados de recogida.

Trituración restos vegetales en vez de quemar rastrojos y restos de poda: las partes verdes pueden ser utilizadas para el consumo del ganado o para su incorporación al suelo, reduciendo así, además, el consumo de fertilizantes químicos. Los restos que cuenten con las propiedades adecuadas, pueden ser utilizados como biomasa para uso energético.

Gestión de otros residuos: los plásticos, restos de envases y embalajes deben ser depositados en contenedores que permitan su transporte a centros de reciclaje o a vertederos controlados. En ningún caso deben ser quemados, enterrados o abandonados sobre el terreno.

6.2. Medidas de gestión activa

Las Medidas de gestión activa (MGA) constituyen el conjunto de actuaciones necesarias que deben ejecutarse con la finalidad de que los hábitats y/o especies de las ZEC y, en especial, aquellos que se hayan propuesto como objetivo, mantengan o alcancen un estado de conservación favorable (ver apartado II.2).

Este conjunto de actuaciones es muy heterogéneo, por lo que generalmente van dirigidas a coordinar y concretar eficazmente las políticas de uso público, investigación, conservación, recuperación y gestión de los recursos naturales de la zona.

Las actuaciones planteadas mediante estas MGA se pueden englobar en los siguientes apartados, en función de la naturaleza de las intervenciones:

A. Evaluación de comunidades

Este apartado engloba un conjunto de actuaciones dirigidas a obtener los datos necesarios para actualizar el conocimiento de los impactos y amenazas que puedan ejercer alguna influencia sobre los hábitats y especies en las ZEC y ZEPA, así como la evolución del estado de conservación de los hábitats y especies que se hayan designado de interés. De esta forma, constituirán una herramienta complementaria a las actuaciones que se desarrollen dentro de los apartados siguientes.

Dentro de este apartado se han considerado las siguientes actuaciones:

A.1. Estudio, seguimiento y cartografía detallada de los hábitats de interés comunitario de especial prioridad y de otros hábitats sensibles.

Objetivos: Disponer de una cartografía actualizada (Escala 1:10.000) y conocer la evolución de los diferentes parámetros que permitan el cálculo de los índices de los bloques del estado de conservación de los hábitats de interés comunitario de especial prioridad (1510*, 1520*, 8310). Igualmente, disponer de esta información respecto al resto de hábitats de interés comunitario representados en el ámbito de esta norma de gestión.

Descripción de la actuación: Se realizarán los trabajos necesarios para conocer los hábitats presentes en las ZEC, así como los procesos que intervienen en su estado de conservación, de manera que permita realizar la valoración de su estado de conservación.

Estos trabajos consistirán en la realización de la cartografía inicial (Escala 1:10.000) y una actualización cartográfica de los hábitats al final de cada periodo de evaluación, en la que se registren los parámetros necesarios para evaluar el estado de conservación. La cartografía inicial consistirá en completar la cartografía de hábitats iniciada por el Servicio de Vida Silvestre de la CADRECTE en el año 2010.

Ámbito de aplicación: Todo el ámbito de la norma de gestión.

A.2. Seguimiento del estado de conservación de las especies.

Objetivos: Conocer la evolución de los diferentes parámetros que permitan calcular los índices de los bloques del estado de conservación de las especies.

Descripción de la actuación: Se realizará las actuaciones necesarias para determinar el estado de conservación de las especies. Para ello, se realizarán seguimientos poblacionales acompañados de trabajos cartográficos donde se identificarán otros parámetros de interés (presiones, actuaciones de conservación, etc.).

Teniendo en cuenta la reciente introducción de cultivos en espaldera, se realizarán estudios específicos para evaluar su posible incidencia sobre las especies prioritarias de esta norma de gestión. De la misma manera, se deberán establecer indicadores para el seguimiento de los impactos sobre la avifauna asociados a los tendidos eléctricos, los aerogeneradores y las plantas solares fotovoltaicas.

Especial interés tiene el seguimiento de la especie de passeriforme del camachuelo trompetero (*Bucanetes githagineus*) catalogada como vulnerable en el Catálogo Valenciano de fauna amenazada. Actualmente, se tienen citas de esta especie en territorio valenciano desde el 2002 y un registro anual de sus poblaciones desde el año 2004 tanto dentro como fuera de la ZEPA Riu Montnegre.

Ámbito de aplicación: Todo el ámbito de la norma de gestión.

B. Mejora, restauración y conservación

Comprende un grupo de actuaciones destinadas a mejorar el estado de conservación de la flora y la fauna, a favorecer la regeneración de las zonas degradadas y a corregir los principales impactos y amenazas, tanto actuales como potenciales, que suceden en la zona.

La ejecución de las actuaciones contempladas en este apartado pretende contribuir activamente al cumplimiento del artículo 2 de la Directiva 92/43CEE, del Consejo, de 21 de mayo, relativa a la Conservación de los Hábitats Naturales y de la Flora y Fauna Silvestres. En dicho artículo, se indica que en los espacios Red Natura 2000, se deberán adoptar medidas cuya finalidad sea el mantenimiento o el restablecimiento, en un estado de conservación favorable, de los hábitats naturales y de las especies silvestres de la flora y la fauna de interés comunitario.

Dentro de este apartado se han considerado las siguientes actuaciones:

B.1. Prevención de incendios forestales.

Objetivos: minimizar el riesgo de inicio de incendios forestales y la superficie afectada por los mismos.

Descripción de la actuación: en el territorio que abarca esta norma de gestión no son frecuentes los incendios forestales. No obstante, cuando se produce un incendio existe una probabilidad de afección a hábitats de interés comunitario, lo que a su vez puede provocar la muerte o el abandono de la zona de las especies ligadas a los mismos.

Para minimizar el riesgo de incendios, así como de las consecuencias cuando éstos se producen, el Gobierno Valenciano, a través de la Conselleria competente en incendios forestales (actualmente actualmente la Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals, Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica) tiene previsto una serie de actuaciones (dotadas tanto de medios materiales, como personales) destinadas a la prevención y al fomento de la capacidad de extinción.

El territorio considerado en esta norma de gestión cuanta con herramientas específicas para alcanzar los objetivos expuestos. Entre ellas, destacan los planes sectoriales de prevención de incendios, planes locales de prevención de incendios, etc. La existencia de estas herramientas específicas y, en particular, de los planes locales de prevención de incendios, se tendrá en cuenta de forma explícita en la eventual priorización de las actuaciones e infraestructuras que deban desarrollarse en el ámbito de la norma de gestión, especialmente las relacionadas con la prevención de incendios forestales.

Ámbito de aplicación: Todo el ámbito de la norma de gestión.

B.2. Conservación, restauración y mejora de hábitats de interés comunitario.

Objetivos: Mejorar el estado de conservación de los hábitats de interés comunitario y especies descritos.

Descripción de la actuación: Se realizarán trabajos de conservación y mejora de diversos hábitats de interés comunitario contemplados en esta norma de gestión, con el objetivo de mantener, aumentar o recuperar, en su caso, el estado de conservación favorable.

En los hábitats salinos y esteparios que albergan plantaciones de pinos las actuaciones tendrán como objetivo la eliminación de los ejemplares de *Pinus sp. pl.* muertos, mal desarrollados o con crecimiento anómalo que pueden interferir en el desarrollo de las especies característica de estos hábitats.

En los de vocación más forestal, las medidas estarán encaminadas a reducir la competencia mediante claras y clareos, a romper la continuidad del material combustible mediante desbroces selectivos de matorral pirófito y a la creación de masas forestales de reserva con árboles padre bien conformados y resistentes al fuego. Estas acciones contribuirán a crear masas forestales más resistentes y resilientes. En localizaciones puntuales se incentivará la capacidad de recuperar zonas perturbadas mediante la introducción de especies de fácil rebrote y productoras de fruto, capaces de atraer a la fauna dispersora de semillas.

Además, en aquellos lugares donde la regeneración natural sea problemática o sea necesario acelerarla, se realizarán podas de formación y resalveos dirigidos a facilitar la adquisición de porte arbóreo de los ejemplares de las especies de interés, así como plantaciones de refuerzo y otros trabajos que se consideren necesarios para conseguir los objetivos (recolección de semillas in situ, producción en vivero, preparación del terreno para su incorporación al medio natural, seguimiento plurianual de los ejemplares repoblados, etc.).

Por otro lado, es necesario la restauración o recuperación de las formaciones de ribera en aquellas áreas del ámbito de la norma de gestión, cuyo estado de conservación es desfavorable-inadecuado. Entre sus objetivos secundarios, se considerará el empleo de dichas zonas como corredores ecológicos, realizando las actuaciones de manera compatible con la presencia de las especies de fauna típicas de dichos hábitats.

Ámbito de aplicación: todos los espacios ZEC y ZEPA.

B.3. Coordinación con la Planificación Hidrológica del Júcar.

Objetivos: colaborar con la Confederación Hidrográfica del Júcar (CHJ) para:

- Identificar con mayor precisión las masas de agua vinculadas a los espacios Red Natura 2000 objeto de la presente norma de gestión con el análisis en detalle de los hábitats y las especies vinculados al medio hídrico.
- Definir y aplicar un régimen ambiental de caudales y necesidad de los mismos por parte de los hábitats de interés comunitario y especies prioritarias vinculadas a la masa de agua
- Procurar la recuperación de la conectividad longitudinal de las masas de agua para paliar el efecto barrera y el efecto remanso provocados por embalses y azudes.
- Localizar con mayor precisión los tramos de las masas de agua donde sea posible la recuperación y restauración ecológica de las galerías y matorrales ribereños (92A0 y 92D0).
- Realizar un seguimiento y colaborar con la Confederación para la determinación de los indicadores de seguimiento necesarios para evaluar el estado de conservación de dichas masas de agua, desde la perspectiva del cumplimiento de la Directiva de Hábitats.

El órgano gestor de la Red Natura 2000 deberá participar en la tramitación de los expedientes de concesión de aguas subterráneas y superficiales que puedan afectar a los espacios regulados por esta norma de gestión.

Descripción de la actuación: de acuerdo con la Directiva 2000/60/CE (DMA) y a la Ley de Aguas (Real Decreto Legislativo 1/2001, de 20 de julio), el Plan Hidrológico de cuenca tiene como objetivo prevenir el deterioro y mejorar el estado de los ecosistemas acuáticos y promover el uso sostenible del agua. Dicho Plan hidrológico deberá contener los objetivos ambientales que deberán alcanzarse en las masas de agua y en las Zonas Protegidas – entre las que se encuentran las zonas de la Red natura 2000 - existentes en el ámbito territorial de la DHJ vinculadas a las masas de agua.

La Confederación Hidrográfica del Júcar ha realizado una primera identificación de las masas de agua vinculadas a los Espacios Red natura 2000, que cabe mejorar utilizando la información cartográfica correspondiente a los hábitats naturales de interés comunitario.

Por otra parte, existe un cierto solapamiento entre el objetivo de la planificación hidrológica de alcanzar un buen estado ecológico de las masas de agua y del objetivo de la planificación de los Espacios de la Red Natura 2000 de alcanzar un estado de conservación favorable de los hábitats naturales de interés comunitario riparios y de las especies ligadas al medio acuático. Ambos objetivos podrían alcanzarse mediante la definición y aplicación de un régimen ambiental de caudales y la recuperación de la conectividad longitudinal de los tramos de ríos afectados, medidas ambas contempladas en el Esquema de Temas Importantes para la planificación hidrológica en la Demarcación hidrológica del Júcar, presentado por la CHJ en mayo de 2013.

Por último, es conveniente analizar e interpretar los datos recogidos periódicamente en la red de estaciones que dispone la Confederación Hidrográfica del Júcar (Red Integral de Calidad de Aguas) para comprobar si en las masas de agua presentes en el ámbito de esta norma de gestión se cumplen los objetivos medioambientales y si dichos objetivos son suficientes a los efectos de la Directiva Hábitats.

Ámbito de aplicación: masas de agua superficiales y subterráneas localizadas en el ámbito de la norma de gestión.

B.4. Seguimiento de tendidos eléctricos.

Objetivos: identificar, localizar y corregir los apoyos de los tendidos eléctricos que sean peligrosos, tanto por colisión como por electrocución, para la avifauna. Este objetivo se ampliará a los aerogeneradores y los tramos y apoyos de los tendidos eléctricos de la línea de evacuación tras la implantación de la zona eólica 14.

Descripción de la actuación: para reducir la mortalidad de la avifauna silvestre se realizarán los trabajos necesarios:

- Identificar y corregir los tramos y apoyos que supongan una amenaza en las ZEPA y en las áreas prioritarias definidas en el anexo I de la *Resolución de 15 de octubre de 2010, del Conseller de Medio Ambiente, Agua, Urbanismo y Vivienda y Vicepresidente Tercero del Consell, por la que se establecen las zonas de protección de la avifauna contra la colisión y electrocución que estén incluidas en el ámbito territorial de la presente norma de gestión.*

- Eliminación de las líneas eléctricas obsoletas o fuera de uso.

- Tras la implantación de infraestructuras de generación eléctrica, identificar y localizar los aerogeneradores y los tramos y apoyos de los tendidos eléctricos de la línea de evacuación que sean peligrosos para la avifauna.

Ámbito de aplicación: en relación con los tendidos: las ZEPA y las áreas prioritarias definidas en el anexo I de la *Resolución de 15 de octubre de 2010 del Conseller de Medio Ambiente, Agua, Urbanismo y Vivienda y vicepresidente tercero del Consell, por la que se establecen las zonas de protección de la avifauna contra la colisión y electrocución* que estén incluidas en el ámbito territorial de la presente norma de gestión.

En relación con los aerogeneradores: la porción de la zona 14 del Plan eólico CV incluida en el ámbito territorial de la norma de gestión y tramos de la línea de evacuación.

B.5. Control y seguimiento de especies exóticas invasoras. Seguimiento de las poblaciones de pitera (*Agave americana*) y de chumbera (*Opuntia ficus-indica*) para evaluar los efectos provocados por invertebrados parásitos con efectos significativos sobre su vitalidad.

Objetivos: prospección, detección temprana y eliminación de especies exóticas invasoras en todo el ámbito de las ZEC.

Descripción de la actuación: el Decreto 213/2009 de aprobación de medidas para el control de especies exóticas invasoras en la Comunitat Valenciana se están llevando a cabo actuaciones de control y erradicación de especies exóticas invasoras. Además, la norma establece una Red de detección temprana integrada entre otros por los agentes medioambientales. Por ello, se propone continuar con las acciones de erradicación de especies alóctonas, priorizando actuaciones sobre aquellas especies con mayor capacidad invasiva (*Agave americana*, *Ailanthus altissima*, *Ammotragus lervia*, *Arundo donax*, *Opuntia sp. pl.*) con el objetivo de mejorar y favorecer a las especies autóctonas. Las acciones de erradicación utilizarán medios manuales o mecánicos, excluyendo con carácter general el uso de herbicidas o insecticidas. En lo relativo a la red de alerta, se propone intensificar el rastreo de las áreas de la ZEPA Maimó i Serres de la Foia de Castalla donde fue detectada y eliminada la planta.

En lo relativo a *A. americana* y *O. ficus-indica*, se ha confirmado la expansión de los invertebrados parásitos (*Scyphophorus acupunctatus* y *Dactylopius opuntiae*, respectivamente) que acaban por provocar la muerte de ejemplares y que suponen una medida de control biológico de estas especies invasoras. Por ello, se considera necesario establecer medidas de seguimiento de la expansión de los invertebrados parásitos y de sus efectos sobre la distribución y abundancia de estas especies invasoras en el ámbito de esta norma.

Además, se realizarán actuaciones de divulgación del problema dirigidas a todos los sectores de la población, pero prestando especial atención a aquellos que pueden favorecer a estas especies invasoras (escolares y población joven).

Ámbito de aplicación: todo el ámbito de la norma de gestión.

B.6. Valoración económica de la retirada de residuos depositados en vertederos ilegales.

Objetivos: obtener un presupuesto para llevar a cabo la retirada de los residuos sólidos localizados en el ámbito de la norma de gestión.

Descripción de la actuación: presupuestar la retirada de los residuos inertes existentes en las ZEC y ZEPA y su posterior traslado a un vertedero autorizado. Tras la retirada de los residuos, se valorará la necesidad de restaurar los terrenos afectados mediante el acondicionamiento del terreno y plantación de especies de interés, en su caso y si fuera necesario. Estas actuaciones deben ser complementadas con un incremento de la vigilancia para evitar nuevos vertidos y una mayor implicación de las administraciones responsables para la ejecución de las actuaciones que les corresponden.

Ámbito de aplicación: todo el ámbito de la norma de gestión.

B.7. Coordinación con los Ayuntamientos, federaciones deportivas y agentes sociales, para identificar y compatibilizar las actividades deportivas y/o tradicionales (barranquismo, escalada, ciclismo de montaña, descenso popular de los arenales interiores, etc.) y actividades de ocio al aire libre con las necesidades de conservación de los hábitats naturales y las especies presentes.

Objetivos: compatibilizar el uso público de los ecosistemas forestales, rocosos y los arenales de ladera con la conservación de especies y hábitats naturales.

Descripción de la actuación: la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica ha realizado en el ámbito de esta norma de gestión una primera identificación de los hábitats rocosos y de los arenales de ladera, y de las especies allí presentes, así como de los lugares donde se practican actividades deportivas que puedan ser problemáticas para su conservación. Para ello, se ha utilizado la información cartográfica correspondiente a los hábitats naturales de interés comunitario i en el Banco de Datos de la Biodiversidad de la Comunitat Valenciana.

Por otro lado, el departamento competente en materia de protección de hábitats y especies y de conservación de la Red Natura 2000 viene aplicando desde hace años el Decreto 179/2004, mediante un protocolo interno de actuación, en el cual se determina el procedimiento para aplicar la regulación de determinadas actividades en las zonas en que se ha constatado, mediante información técnica contrastada, la existencia de afecciones significativas sobre determinados hábitats o especies. Debe indicarse que este procedimiento, que suele tener como resultado una regulación temporal de las actividades —sólo en casos excepcionales se ha aplicado una limitación total— viene aplicándose como se ha indicado desde la aprobación del mencionado Decreto 179/2004.

Dentro de este marco de regulación de las actividades deportivas y de esparcimiento en el medio natural, se considera conveniente identificar e inventariar las principales vías pecuarias y la red de caminos tradicionales que durante siglos han servido de tránsito habitual entre las poblaciones que circunscriben estos espacios. Mediante el inventario de estas vías se pretende que el conjunto de la red de caminos sirva de infraestructura básica para el uso social y deportivo de estos espacios y sea un impulso para la divulgación y conocimiento de estos espacios y de su importancia natural.

Para el equilibrio entre el uso del territorio y la conservación de la flora y fauna, se considera necesario involucrar a los ayuntamientos, con la participación de los usuarios deportivos y de todos los agentes sociales implicados, en las medidas de conservación de esta norma de gestión.

Por ello, se plantea esta medida que consiste en colaborar con los ayuntamientos para:

- a) Identificar con precisión los hábitats rocosos y las especies allí presentes que pueden verse afectados por la práctica de actividades deportivas (escalada, parapente, barranquismo, senderismo, ciclismo de montaña, descenso de arenales, etc.).
- a) Localizar e inventariar las zonas donde se practican las actividades deportivas y que pueden ser problemáticas para la conservación de los hábitats y las especies.
- b) Identificar la problemática que suponen las prácticas deportivas para los hábitats naturales y las especies.
- c) Identificar zonas sensibles.
- d) Regular el acceso, el tráfico rodado y otras actividades por las autoridades competentes.
- e) Realizar un inventario de la red de las principales vías pecuarias, caminos rurales y otras vías de comunicación tradicionales entre pueblas y parajes de los espacios de la Red Natura 2000 de estas normas de gestión.

El desarrollo de esta medida ha de tener en cuenta la previsión de actualización del protocolo de aplicación del Decreto 179/2004 actualmente vigente.

El resultado de esta medida será la consecución de un plan de compatibilización del uso público y la conservación del ecosistema rocoso y los arenales de ladera en el ámbito de estas normas de gestión, en el que participarán los ayuntamientos implicados, las administraciones competentes en la gestión del territorio y los agentes sociales relevantes a estos efectos y en el que se concretarán al menos los siguientes aspectos:

- Actividades y actuaciones que deben ser consideradas como incompatibles.
- Las medidas de información y sensibilización necesarias para evitar afecciones sobre hábitats y especies características.

- El procedimiento de coordinación entre las administraciones según el tipo de actividad a realizar.

La previsión de esta medida de gestión se entiende sin perjuicio de las actuaciones ya adoptadas o que tengan que adoptarse para evitar la eventual afección sobre los hábitats y especies sensibles, en el marco de aplicación del Decreto 179/2004. Igualmente, se prevé que la aplicación de aquello previsto en este Decreto en lo relativo a las determinaciones incluidas en esta medida, sea recogido en una resolución de la dirección general competente.

Ámbito de aplicación: zonas A, B y C.

B.8. Restauración de los hábitats 1420 y 1430 en el ZEC “Laguna de Salinas” mediante la eliminación de basuras, de tubos de riego y de pinos muertos.

Objetivos: mantener y mejorar el estado de conservación de los hábitats de interés comunitario 1420 y 1430 y de las especies asociadas en la ZEC “Laguna de Salinas”.

Descripción de la actuación: a principio de la década del 2000 se llevó a cabo una profunda transformación para la instalación de un pinar (*Pinus halepensis*) en ambos extremos de la laguna de Salinas. Los resultados no han sido satisfactorios y actualmente ha quedado al descubierto un sistema de riego sin funcionamiento y permanecen en la zona numerosos pinos. Para subsanar la situación actual, se propone:

- Eliminar los tubos de riego expuestos, sin remover el sustrato para extraer los tramos enterrados.
- Eliminación de los pies de *P. halepensis* muertos o en un estado vegetativo desfavorable para garantizar su supervivencia.
- Completar la actuación con la retirada de las abundantes basuras y de los escombros depositados en diferentes zonas de la laguna.

Ámbito de aplicación: zonas transformadas del LIC “Laguna de Salinas”.

B.9. Recuperación de la Laguna de Villena.

Objetivos: promover la expansión y mejorar el estado de conservación de los hábitats de interés comunitario 1420 y 1430 y de las especies asociadas en la laguna de Villena, dentro del ZEC “Salero y Cabecicos de Villena”.

Descripción de la actuación: la desecación de la laguna endorreica favoreció una transformación agrícola, que se fue intensificando en las últimas décadas, y la proliferación de residencias. Esta profunda transformación ha provocado la desaparición de sus características originales, aunque algunos de los hábitats asociados al medio halófilo evidencian su condición lacustre y su potencialidad. Episodios recientes de lluvias abundantes han favorecido una inundación bastante prolongada de determinadas áreas de la antigua laguna. En la situación de progresivo abandono de las prácticas agrícolas en amplias zonas de la ZEC, sería posible abordar actuaciones que contribuyan a recuperar los espacios lacustres y potenciar su flora y fauna características. Para ello, se propone:

- Estudio LIDAR y alzado topográfico de detalle del Salero de Villena para establecer las zonas de inundación.
- Evaluación de la situación actual de la actividad agrícola en el Salero.
- Redacción de un proyecto integrado de restauración de la antigua laguna de Villena.

Ámbito de aplicación: Salero de Villena en la ZEC Salero y Cabecicos de Villena.

B.10 Tramitación del Embassament de Tibi como zona de exclusión para el sobrevuelo con aeronaves.

Objetivos: solicitar a la Comisión Interministerial entre Defensa y Fomento (CIDEFO) la aprobación como zona restringida por motivos medioambientales el área circundante al Embassament de Tibi dentro de la Zona de Especial Protección para las Aves (ZEPA) Riu Montnegre.

Descripción de la actuación: los vuelos y las continuadas maniobras en helicóptero que se realizan en el área circundante al Embassament de Tibi, en la ZEPA Riu Montnegre, pueden dar lugar a colisiones y molestias a las aves del anexo I de la Directiva Aves, especialmente a las rapaces en épocas de cría y reproducción.

Con el objetivo de suprimir esta amenaza, se solicitará a la CIDEFO la aprobación como Zona restringida por motivos medioambientales el área circundante al Embassament de Tibi dentro de la ZEPA Riu Montnegre. Esta solicitud se tramitará conforme lo expuesto en la Disposición transitoria quinta del Real Decreto 1180/2018, de 21 de septiembre, por el que se desarrolla el Reglamento del aire y disposiciones operativas para los servicios y procedimientos de navegación aérea. La delimitación de esta área, las tipologías de aeronaves, las alturas de vuelo y otras consideraciones objeto de la restricción serán detalladas y justificadas en la correspondiente solicitud dirigida al CIDEFO.

Ámbito de aplicación: ZEPA Riu Montnegre.

B.11. Estudio y propuesta de delimitación de diversas zonas de conectividad.

Objetivos: estudiar y elaborar una propuesta de delimitación de diversas zonas de conectividad entre los diferentes espacios incluidos en el ámbito de esta norma de gestión y otros espacios Red Natura 2000 próximos.

Descripción de la actuación: la consideración de zonas de conectividad pretende reforzar su papel como elementos clave para garantizar la adecuada conectividad, especialmente evidente en el caso de especies de fauna, entre poblaciones eventualmente situadas en los ZEC y ZEPA incluidos en el ámbito de esta norma de gestión. Además, el establecimiento de estos corredores puede ser efectivo para la adopción de medidas específicas para mejorar el estado ecológico de estas áreas.

En concreto, la medida pretende estudiar y proponer las siguientes áreas como zonas de conectividad:

- Corredor terrestre Els Alforins-Salero y Cabecicos de Villena
- Corredor terrestre Vinalopó-Llacuna de Salinas-Serra de Salinas
- Conexión entre el LIC Salero y Cabecicos de Villena i el LIC i ZEPA Sierra de Salinas
- Corredor fluvial del río Vinalopó
- Conexión entre el LIC Serres de Mariola i el Carrascar de la Font Roja, con el área de las Sierras del Quarter, de la Carrasqueta, dels Plans i de Penàguila
- Corredor terrestre Serra d'Onil-Serra del Maigmo
- Corredor terrestre Vinalopó-Serra del Maigmo
- Conexión del LIC Maigmo i Serres de la Foia de Castalla con el LIC Serres de Mariola i el Carrascar de la Font Roja por el puerto de Buixcarró
- Corredor terrestre Serra del Maigmo-Carrasqueta-Aitana, Serrella i Puigcampana
- Corredor fluvial del río Montnegre-embassament de Tibi
- Corredor terrestre Cabeçó d'Or-Amadòri-litoral.

Ámbito de aplicación: ámbito de la norma.

C. Información de los valores naturales para fomentar la conservación y el desarrollo sostenible del entorno

Las actuaciones contempladas en este programa pretenden aumentar el conocimiento de los valores naturales de la zona por parte de la población local, con la finalidad de que los ciudadanos colaboren de forma directa o indirecta en la conservación del medio ambiente.

Se han considerado la siguiente actuación:

C.1. Campaña de información y concienciación ciudadana entre la población local.

Objetivos: aumentar la estima de los espacios naturales y de las especies de interés entre la población local y otros colectivos específicos, así como transmitir la importancia del territorio dentro de la red Natura 2000.

Descripción de la actuación: se realizará una campaña informativa entre la población local y otros colectivos específicos, con el objetivo de dar a conocer las principales características y valores de los hábitats y especies de la zona. Esta campaña debe ir dirigida a todos los sectores de la población, pero prestando especial atención a aquellos que pueden ejercer alguna influencia sobre los hábitats y las especies que albergan y prestando especial atención a la población joven debido a que serán los futuros gestores de la zona.

Se editará material informativo, con contenido adaptado al público al que se dirija, que se difundirá entre los diferentes colectivos de la zona.

Ámbito de aplicación: todo el ámbito de la norma de gestión.

7. PROGRAMA DE ACTUACIONES

En este capítulo se presenta sintéticamente el programa de actuaciones previsto para la ejecución de la presente norma de gestión - que no es otro que la suma de los diferentes proyectos y actuaciones previstos en el capítulo medidas de gestión activa.

Dado que la vigencia de la norma de gestión es indefinida, el programa de actuaciones está formulado para un marco temporal de referencia de seis años, correspondientes al periodo establecido por la Directiva 92/43/CEE para la emisión de los informes periódicos a los que se refiere el artículo 17 de la mencionada Directiva.

En función de su naturaleza y objetivos a conseguir, las actuaciones se han agrupado en tres grupos temáticos cuyo presupuesto se expone a continuación.

PROYECTOS PREVISTOS EN LA DIRECTRICES Y MEDIDAS DE GESTIÓN ACTIVA	PRESUPUESTO (€)
Evaluación de comunidades	70.600 €
Mejora, restauración y conservación	1.091.369 €
Información de los valores naturales para fomentar la conservación y desarrollo sostenible del entorno.	6.500 €
TOTAL SEXENAL	1.168.469

A continuación, se presenta el desglose del conjunto de medidas o actuaciones de gestión activa contempladas en esta norma de gestión, indicando su prioridad de ejecución en cada zona, la fuente de financiación, su estimación económica y la responsabilidad sectorial de la actuación.

Apartado	Nº	Nombre de la medida o actuación de gestión activa	Prioridad	Fuente de financiación	Presupuesto (€)	Responsabilidad sectorial de la actuación
A. Evaluación de comunidades	1	Estudio y seguimiento de los hábitats de interés comunitario de especial prioridad y de otros hábitats sensibles.	Necesaria: Zonas A y B	CADRECTE	43.000 € (estimados para 6 años)	CADRECTE
	2	Seguimiento del estado de conservación de las especies.	Necesaria: Todo el ámbito de la Norma de Gestión	CADRECTE	4.600 € anuales 27.600€ (estimados para 6 años)	CADRECTE

Apartado	Nº	Nombre de la medida o actuación de gestión activa	Prioridad	Fuente de financiación	Presupuesto (€)	Responsabilidad sectorial de la actuación
B. Mejora, restauración y conservación	1	Prevención de incendios forestales	Necesaria: ámbito de la Norma de Gestión	CADRECTE	48.065 €	CADRECTE
	2	Conservación, restauración y mejora de hábitats de interés comunitario	Necesaria: Todo el ámbito de la Norma	CADRECTE	750.000 €	CADRECTE Ayuntamientos
	3	Coordinación con la Planificación Hidrológica del Júcar	Necesaria: Masas de agua superficiales localizadas en el ámbito de las ZEC	CADRECTE CHJ	5.184 €	CADRECTE CHJ
	4	Seguimiento de tendidos eléctricos	Prioritario: Todo el territorio indicado en el ámbito de aplicación	CADRECTE Titulares de las líneas eléctricas Titulares zonas eólicas.	1.000 €	CADRECTE Titulares de las líneas eléctricas Titulares zonas eólicas. Ministerio de Fomento
	5	Control y seguimiento de especies exóticas invasoras	Necesario: Todo el ámbito de la norma de gestión	CADRECTE CHJ	9.520 € anuales 57.120 € (estimados para 6 años)	CADRECTE CHJ
	6	Valoración económica de la retirada de residuos depositados en vertederos ilegales	Prioritario: Zona A y B	CADRECTE	1.500 €	CADRECTE
	7	Coordinación con los Ayuntamientos para identificar y compatibilizar las actividades deportivas con las necesidades de conservación de los hábitats naturales y las especies presentes	Necesario: Zonas A, B y C	CADRECTE Ayuntamientos	15.000 €	CADRECTE Ayuntamientos
	8	Conservación y mejora de los hábitats 1420 y 1430 en el ZEC "Laguna de Salinas"	Necesario: Zonas A y B	CADRECTE	150.000 €	CADRECTE Ayuntamiento de Salinas
	9	Restauración de la Laguna de Villena	Necesario: Zonas A y B	CADRECTE	50.000 €	CADRECTE Ayuntamiento de Villena
	10	Tramitación del Embassament de Tibi como zona de exclusión para el sobrevuelo con aeronaves	Necesario: Embassament de Tibi y su área circundante	CADRECTE	1.500 €	CIDEFO

Apartado	Nº	Nombre de la medida o actuación de gestión activa	Prioridad	Fuente de financiación	Presupuesto (€)	Responsabilidad sectorial de la actuación
	11	Estudio y propuesta de delimitación de diversas zonas de conectividad	Necesaria: Todo el territorio.	CADRECTE	12.000 €	CADRECTE
C. Información de los valores naturales	1	Campaña de información y concienciación ciudadana entre la población local.	Necesaria: Todo el territorio.	CADRECTE	6.500 €	CADRECTE
TOTAL					1.168.469	

CADRECTE: Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica

8. RÉGIMEN DE EVALUACIÓN DE LOS RESULTADOS DE LAS MEDIDAS DE CONSERVACIÓN SOBRE LOS HÁBITATS Y ESPECIES PRESENTEN DICHAS ÁREAS.

La evaluación de los resultados de las medidas de conservación (normativa y criterios y medidas de gestión activa) sobre los hábitats y especies presentes en las ZEC y ZEPA objeto de la presente norma de gestión se realizará periódicamente, coincidiendo en el tiempo con la realización de los informes de aplicación previstos en el artículo 17 de la Directiva Hábitats (Directiva 92/43/CEE) y en el artículo 12 de la Directiva de Aves Silvestres (Directiva 2009/147/CE).

Complementariamente, y con el fin de contribuir a la evaluación de la aplicación de la Estrategia de Cambio Climático y Energía para la Comunitat Valenciana (2020-2030), se incluyen determinados indicadores específicos de seguimiento sobre la evolución del estado de conservación de los hábitats y especies de interés comunitario que son sensibles a los efectos del cambio climático. Estos indicadores vienen establecidos en la propia estrategia en función al tipo de acciones y medidas a aplicar, éstos los clasifica en indicadores de mitigación (IM), indicadores de adaptación (IA) e indicadores comunes (IC).

Se instauran dos sistemas de indicadores:

- Indicadores para el seguimiento del estado de aplicación de la norma de gestión.
- Indicadores para el seguimiento del estado de conservación de las especies y hábitats.
- Indicadores específicos relacionados con el cambio climático.

8.1. Indicadores para el seguimiento del estado de aplicación de la Norma de gestión

Criterio/Medida de Gestión Activa	Indicadores	
	Realizaciones	Resultados
A.1. Estudio y seguimiento de los hábitats de interés comunitario de especial prioridad y de otros hábitats sensibles.	Número de trabajos técnicos y científicos que se realizan al objeto de realizar el "seguimiento" del estado de conservación.	Número de hábitats de interés comunitario respecto del total, sobre los que se dispone de información para realizar el seguimiento de su estado de conservación.
A.2. Seguimiento del estado de conservación de las especies.	Número de trabajos técnicos y científicos que se realizan al objeto de realizar un seguimiento del estado de conservación	Número de especies de interés comunitario respecto del total, sobre los que se dispone de información para realizar el seguimiento de su estado de conservación.
B.1. Prevención de Incendios Forestales.	Desarrollo de Planes de prevención de Incendios forestales sectoriales, Planes Locales de Prevención de Incendios.	Superficie quemada por año en el ámbito de la Norma de Gestión.

Criterio/Medida de Gestión Activa	Indicadores	
	Realizaciones	Resultados
B.2. Conservación, restauración y mejora de hábitats de interés comunitario.	Número de trabajos realizados para conservación o mejora de hábitats forestales.	Número de hábitats respecto del total, sobre las que se han ejecutado trabajos de conservación. Número de hectáreas forestales sobre las que se han ejecutado trabajos de conservación.
B.3. Coordinación con la Planificación Hidrológica del Júcar	Calendario de seguimiento anual en periodos que pueden ser entre mensuales, trimestrales o en periodos excepcionales.	Niveles de conductividad, alcalinidad, turbidez, nitratos, fósforo, clorofila, superficie inundada, tiempo permanencia de agua, etc.
B.4. Seguimiento de tendidos eléctricos y aerogeneradores peligrosos	Documento técnico con la identificación de tendidos y aerogeneradores a someter a seguimiento y corrección.	Número de tendidos o tramos y/o aerogeneradores con seguimiento. Número de correcciones realizadas sobre el total de tramos identificados. Número de incidencias ocurridas anualmente en tendidos y/o en aerogeneradores.
B.5. Control y seguimiento de especies exóticas invasoras.	Número de trabajos realizados para la detección y control de especies exóticas invasoras	Numero de alertas de detección temprana. Numero de campañas realizadas. Número de especies respecto del total, sobre las que se han ejecutado trabajos de eliminación. Número de zonas y/o focos donde se han eliminado especies exóticas invasoras.
B.6. Valoración económica de la retirada de residuos depositados en vertederos ilegales	Localización de vertederos ilegales en el ámbito de la Norma de Gestión.	Número de vertederos ilegales eliminados y restaurados en el ámbito de la Norma de Gestión.
B.7. Coordinación con los Ayuntamientos para identificar y compatibilizar las actividades deportivas con las necesidades de conservación de los hábitats naturales y las especies presentes	Número de trabajos ejecutados para identificar todas las zonas de escalada, inventario de vías de escalada e identificación de zonas sensibles para localizar y valorar el posible impacto.	Número de zonas sensibles identificadas. Número de zonas de escalada en el ámbito de la norma de gestión. Número de zonas sensibles respecto al total, de las que se dispone de información para realizar la evaluación y seguimiento de su estado.
B.8. Conservación y mejora de los hábitats 1420 y 1430 en el ZEC "Laguna de Salinas"	Número de trabajos realizados para la conservación y mejora de los hábitats 1420 y 1430 en el ZEC "Laguna de Salinas"	Número de hectáreas que hayan mejorado su composición florística y estructura vegetal en favor de las características de los hábitats 1420 y 1430.
B.9. Restauración de la Laguna de Villena	Número de trabajos realizados para el alzamiento topográfico de la zona, la valoración del estado actual de la actividad agrícola y la redacción del proyecto de restauración.	Alzamiento topográfico, mapa de uso agrícola y proyecto de restauración.
B.10. Tramitación del Embassament de Tibi como zona de exclusión para el sobrevuelo con aeronaves	Solicitud de exclusión para el sobrevuelo al CIDEFO	Aprobación de la replantación para la exclusión por el CIDEFO
B.11. Estudio y propuesta de delimitación de diversas zonas de conectividad	Estudio de conectividad	Nº de áreas incorporadas en los instrumentos de ordenación ambiental
C.1. Campaña de información y concienciación ciudadana entre la población local.	Número de actividades divulgativas y publicaciones elaboradas.	Porcentaje de población que conoce la RN2000

8.2. Indicadores para el seguimiento del estado de conservación de las especies y hábitats

8.2.1. Indicadores de seguimiento del estado de conservación de las especies y hábitats

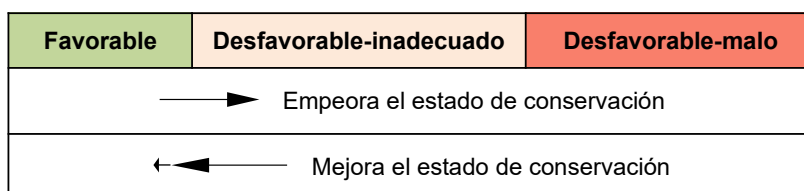
Son los mismos indicadores (parámetros) que se utilizan para establecer el estado de conservación, sirviendo en este caso para valorar si la evolución de los elementos de gestión es positiva o negativa con respecto a este "estado de conservación favorable" a mantener o alcanzar.

8.2.2. Indicadores para cuantificar el progreso de la Norma de gestión en relación con el seguimiento

Se establecen dos indicadores:

- **Grado de seguimiento:** % de especies y hábitats para las que se ha evaluado el estado de conservación a los 6 años.
- **Grado de avance en objetivos de conservación:** % de especies y hábitats que
 - a) Mantienen el estado de conservación
 - b) Mejoran el estado de conservación
 - c) Empeoran el estado de conservación

A este efecto, el umbral para cuantificar un cambio en el estado de conservación se define como el paso de una categoría a otra, de forma que, en la siguiente figura, cualquier cambio de categoría de derecha a izquierda es una mejora y un empeoramiento en el sentido contrario:

El cambio de la categoría Desconocido a cualquier otra categoría no se considera como una mejora o empeoramiento del estado de conservación, aunque si un avance en el grado de conocimiento de la especie o el hábitat. De igual forma, el paso de un estado de conservación conocido a la categoría Desconocido, implica sólo un retroceso en el grado de conocimiento.

8.3. Indicadores específicos relacionados con el cambio climático.

Atendiendo a la Estrategia para el Cambio Climático y Energía para la Comunitat Valenciana 2030, se incorporan al programa de seguimiento los siguientes indicadores como elementos que son sensibles a las variaciones climáticas producidas por los efectos del cambio climático.

Referencia*	Indicador	Unidad
IA-04-04	Número de hábitats del anexo I de la Directiva hábitats incluidos en la Norma de Gestión que son más sensibles al cambio climático.	Número
IA-04-05	Parcelas de seguimiento regular establecidas en hábitats sensibles al cambio climático y riqueza en número de especies autóctonas que contienen.	Número

*Referencia al indicador de adaptación en la Estrategia Valenciana de Cambio Climático y Energía